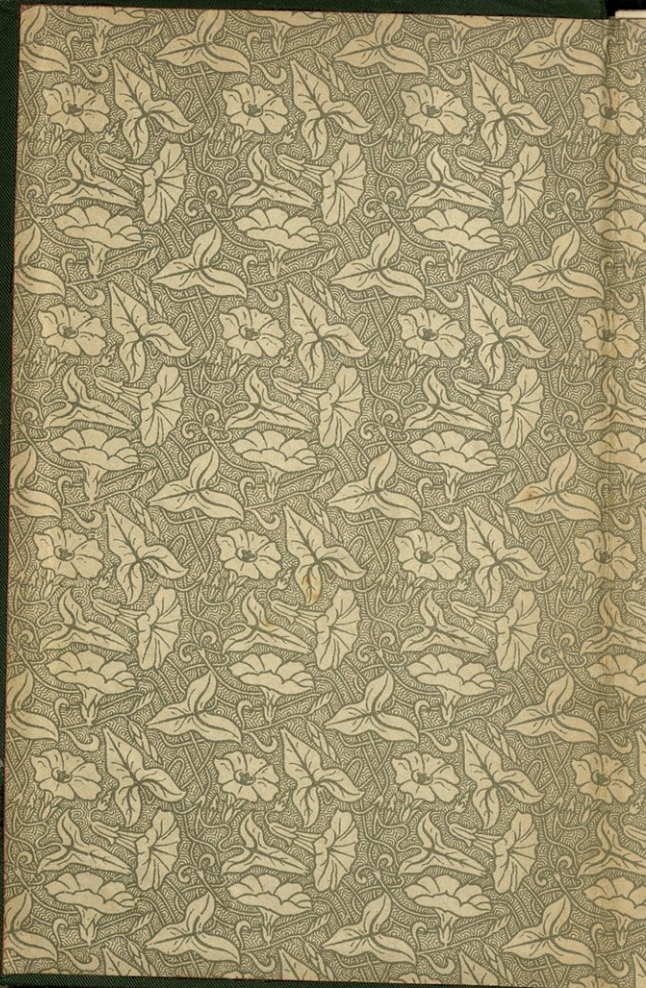

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

109040

Marijino

življenje.

J. Krosely.

O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas,
ki se k Tebi zatekamo !

(100 dni odpustka enkrat na dan.)

*Philipp der Kartäuser
Filip, Kartuzijanski brat*

Kartuzijanskega brata

Filipa

Marijino življenje.

Odsihmal me bodo srečno
imenovali vsi narodi.

(Luk. 1, 48.)

Po staronemškem izvirniku

priredil

Mat. Zemljič.

MARIBOR, 1904.

V založbi prevajatelja. — Tisk tiskarne sv. Cirila.

109040

109040

Št. 2751.

Častitemu gospodu

Matiju Zemljič, kaplanu

pri

Sv. Jakobu v Slov. gor.

Z ozirom na Vašo prošnjo z dne 26. julija 1904 Vam kn. šk. ordinariat v zmislu apostolske konstitucije »Officiorum ac munerum« z dne 25. januarja 1897 rad dovoli natis pod naslovom: **Kartuzijanskega brata Filipa Marijino življenje** od Vas v blagoglasnih stihih podanega prevoda znamenitega srednjeveškega slavospeva: »Bruder Philipps des Karthäusers Marienleben«.

Bog daj, da bi se s tem Vašim delom goreče češčenje brez madeža spočete device Marije še izdatno pospešilo.

Kn. šk. Lavantinski ordinarijat v Mariboru,
na praznik brezmadežnega spočetja D. M.
v Marijinem svetem letu 1904.

† Mihael,

FSC 4026/1951

Nj. Prevzvišenosti,
premilostljivemu gospodu gospodu

dr. Mihaelu Napotnik,

knezu in škofu itd.,

velikodušnemu pokrovitelju
znanosti in lepe umetnosti,

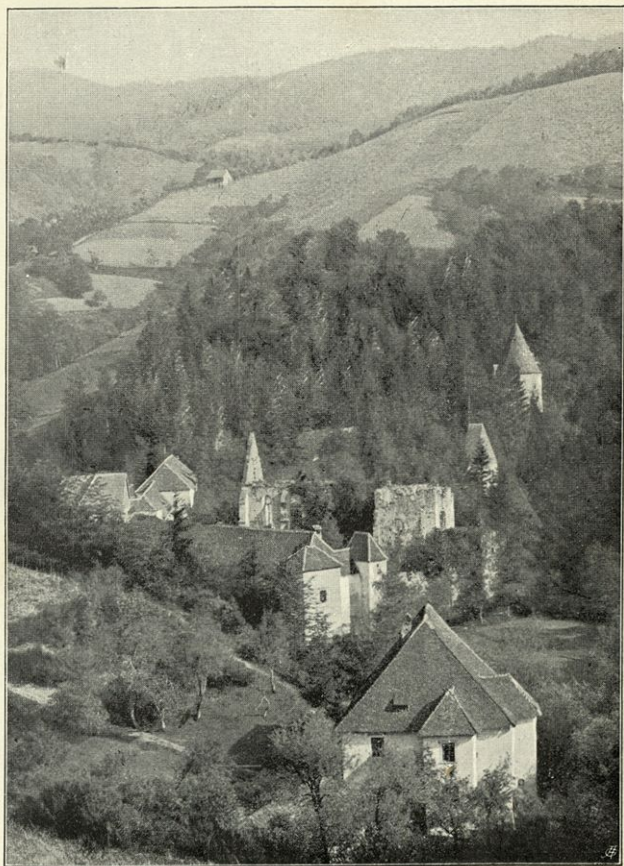
v milosti polnem Marijinem

jubilejnem letu

proglasitve brezmadežnega Spočetja

ponižno poklanja

prevajatelj.

Razvaline Zajčkega samostana.

Predgovor.

V nemški knjižici Nj. Prezvzišenosti, pre-milost. kneza in škofa lavantinskega, **dr. Mihaela Napotnik**, naslovljeni: »Slavnost posvečevanja novozidane župnijske cerkve Mariji, Materi Milosti v graškem predmestju v Mariboru. 1901«¹⁾ se nahaja tudi obširna razprava o kartuzijanskem bratu Filipu iz Zajčkega samostana pri Konjicah in o njegovem slavospevu »Marienleben« (Marijino življenje), katero sklepajo visoki pisatelj približno tako-le: K sklepu bi prav močno želel, da bi se našel kak slovenski pesnik, ki bi to vzornolepo, častitljivo in posnemanja vredno življenje Marijino po načinu brata Filipa opeval, ali pa njegov spev . . . naravnost prevedel v slovenščino.

¹⁾ Einweihungs-Feier der neuerbauten Pfarrkirche zur Heiligen Maria, Mutter der Barmherzigkeit, in der Grazervorstadt zu Marburg. Von Dr. Michael Napotnik, Fürstbischof von Lavant. Marburg, 1901. Stran 76—109.

Ker sem čutil v sebi veselje, lotil sem se zaželenega prevoda. A kakor je vsak začetek težak, bilo je tudi tukaj. Toda s pomočjo Marijino sem začel in sem tudi upal, da dovršim to delo, proseč jo vsakikrat pred prevajanjem z bratom Filipom:

Zato, Prečista, najpoprej
Te prosim, uči me, povej,
kako zvršim naj Tebi spev,
ki Tvoje bo časti odmev.

Nabavil sem si staronemški izvirnik »Kartuzijankega brata Filipa Marijino življenje« po dr. Henr. Rückertovi izdaji iz l. 1853, kakor tudi v novonemščini izdelan prevod tega speva od Viljema Sommerja. Največje težkoče so mi delale, posebno začetkoma, staronemške oblike in besede; a s časom se je dalo premagati tudi to in se prilagoditi slovenskemu jeziku. V kolikor se mi je to posrečilo, o tem naj sodijo blagi čitatelji. Pripomnim le to, da sem se strogo držal jamske mere in rime, ki pa v izvirniku ni dosledno izvedena. Vsled tega se je marsikatera misel morala razširiti in tako je narastel prevod na 11.272 vrstic, izvirnik pa jih ima le 10.133, sicer sem se pa kolikor možno tesno oklepal izvirnika. Povrh sem še prevod razdelil v uvod, 20 spevov

in te zopet v več odstavkov, in v sklep, česar izvirnik nima; boljšemu pregledu in zunanji obliki gotovo ne bo škodovalo.

Prvi poskus — 1000 vrstic — sem predložil prevzv. knezu in škofu povodom kanonične vizitacije pri sv. Križu tik Slatine l. 1902. Da jih je zelo razveselilo uresničevanje njihove v oni brošuri izražene želje, pričuje laskava opomba v njihovi knjigi: »Spomnite se besed, katere sem vam govoril«. Maribor 1902. Str. 299. Ker je speval brat Filip ta slavospev v njih rojstnem okraju, jim je tembolj pri srcu želja, naj se zasliši ta veličastni spev tudi v milodonečih slovenskih zvokih. Kot velikodušnemu pokrovitelju znanosti in lepe umetnosti bodi jim torej poklonjen ta spev, ki je le slab izraz preponižne udanosti in ljubezni.

Dovršil sem prevod v jubilejnem letu proglasitve Marijinega brezmadežnega Spočetja, da ga poklonim slovenskemu, ker Marijinemu narodu, kot jubilejni dar tega milosti polnega svetega Marijinega leta, kakor je to podobno storil brat Filip, ki pravi v sklepu:

To knjigo tudi o Mariji
po vsej razpošljem domačiji,
da se med vernimi mi brati

časti dostojno sveta Mati,
in da povsod tembolj spozna
se vera v Jezusa-Boga.

In nadalje poje:

Razpošljem zdaj ta slavospev,
da najde tisočer odmev
po širnem vsem krščanskem sveti
in v vsaki duši za Te vneti,
da Tvojo vsak spozna krepost,
posnema Tvojo vsak svetost.
In to Marijino življenje
mu bodi v vzgled in hrepenenje!

Sv. Jakob v Slov. gor., na praznik
Marijinega brezmadežnega Spočetja, dné
8. decembra 1904.

Prevajatelj.

Prolog.

Zadôni struna, pevaj milo
brezmadežni Devici spev,
udanih čustev ji obilo
oznanjaj nežni tvoj odmev!
Kakó bi struna ne donela
in pesmi bi ne pevala,
kakó bi ne odmevala
v človeških srcih prevesela,
saj pač prepevaš čast Devici,
brezmadežni nebes Kraljici!

Stoletja že so in stoletja
prevzeta vedno tega petja,
in vsi rodovi od takrat,
ko prvič je magnifikat
iz prs Marije zadonel,
in svet od nje ga je sprejel.

Moj duh pa dvigni prej v poletu
v prastare srednjeveške dnove

med stare bojne se rodove
in glej, kakó živé po svetu,
kakó divja njih bojni grom,
kakó se trese rodni dom,
kakó za rodom narod vstaja,
kakó prosveta jih preraja.

In v krasni senčnati nižavi,
kjer moti skromno le življenje
krilatih pevcev žvrgolenje,
se duh bežeči mi ustavi;
ob vznožju gore tam konjiške
zazrè zidine zdaj meniške:
vseslaven in vseobče znan
mogočen Zajčki samostan.

Menih pobožen tu zapel
pred več ko sedemsto je leti
Mariji, Materi presveti,
prelepi slavospev vesel;
ta spev: »Marijino življenje«
takrat po širo-širnem sveti
je v Deve božje počesčenje
iz te samote zadonel.

Zaôril pa je bojni grom
in v tla podrl menihov dom;
nje same sila je izgnala,
dolina pusta je ostala,

pobožnost ni se več gojila
in pesem ni se več glasila ...
Zamrl je njen bodrilni glas,
v pozabnost jo je pahnil čas,
že več je narod ne pozna,
ki tu okrog svoj dom ima.

Pa ne zaman se rod slovanski
nazivlje tudi »marijanski«;
najbolj naš narod v tem slovi,
da Mater božjo rad časti;
sosebno zdaj, ko jubilej
se njeni vsepovsod obhaja,
z ljubavjo večjo, kakor prej,
srcé pobožno si naslaja.

In po pravici! Saj resnobni
so časi, v katerih zdaj živimo;
še bolj ko prej so oni zlobni,
s katerimi se naj borimo.
Brezmadežno Spočetje vzbuja
naj v srcih naših živo vero,
ko zmoto svet nam marsiktero
v obliki dražestni ponuja.
Marija véliko znamenje
je upom našim v tužnih dneh,
ko svet ponuja izpolnjenje
vseh upov le na grešnih tleh.
In nje Spočetje v tej zmešnjavi

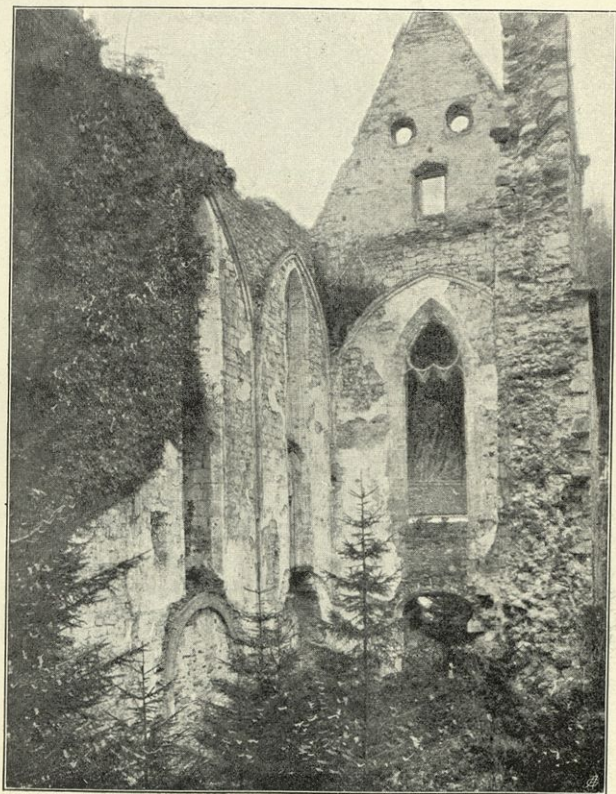
kot znak ljubezni se pojavi:
po njej nam dan je božji Sin,
da duš nam ne zatre pogin.
Kakó bi torej ne častili,
kakó Marije ne slavili!

Ta pesem, kakor v starih časih,
v rojakov srca naj prodira,
todà v domačih blagih glasih
naj k njim si danes pot odpira,
da bode tako Mati sveta,
brez vsega madeža spočeta
častila se še bolj odslej
sred solnčnih slovenskih mej.

Zato le pevaj struna milo
brezmadežni Devici spev,
udanih čustev ji obilo
oznanjaj nežni tvoj odmev!

M. Z.

Razvaline samostanske cerkve.

Hvaljen Jezus in Marija!

Uvod.

Marija Mati in Kraljica,
ki si svetá Odrešenica,
dodeli, o Gospa, to delo
da v Tvojem varstvu bi pričelo,
da z njim Te hvalim in častim
in milost Tvojo pridobim,
a tudi Jezusa — Deteta.
Pomagaj k temu Mati sveta!

Opisal bi, karkoli kje
o Tebi knjige nas učé:
o Tvoji véliki svetósti,
telesa Tvojega čistósti;

kar slišal kje sem ali bral,
 to vse bi ljudstvu rad podal,
 da Tvoje skusim usmiljenje
 in grehov prejmem odpuščenje,
 saj Tvoja, Deva, je milina
 tolažba v žitju mi edina.
 Zató, Prečista, najpoprej
 Te prosim, uči me, povej,
 kakó zvršim naj Tebi spev,
 ki Tvoje bo časti odmev.

Prvi spev.

Marijino rojstvo.

Kdo je ona, ki prihaja
kakor vzhajajoča zarja,
lepa kakor luna,
izovljena kakor solnce?

(Vis. pesem, 6, 9.)

Že sveto pismo nam pové,
da mesto znano vsem po celi
je galilejski tam deželi,
ki Nazaret mu je ime.
In tu je mož bogat živel,
ki v vseh čednostih je slovel.
Ta mož se Joakim je zval
in z Bogom rad je občeval.
Iz Davidovega rodú je,
kot sin kraljevski daleč sluje.
Njegovo djanje in nehanje
je božje volje spolnjevanje.
Ubogim dal je premoženje,
imel je z vsemi usmiljenje.
Kjer videl v bédi je trpine,
tem lajšal njih je bolečine.
Iz lastnega rodú je žena
mu Ana bila zaročena,
ker v stari judovski postavi
določa se takó in pravi.

* *
Že v prvem cvetu je mladosti
Bogú živela in čednosti;
ponižna, skromna v vseh rečeh
je bila v časti pri ljudeh.
Kot moža, bilo je takisto
nje duša in telo še čisto,
ker dobra, neomadežana
je bila Bogu zvesto vdana.

Ta sveta žena, sveta Ana
je bila možu zvesto vdana,
in v vsaki bedi, v vsaki sili
ste njuni srci složni bili.
Bogastva časnega nebroj
pa razdelila sta takoj
prav modro si na dele tri,
za duše blagor, Bogu v čast:
en del je bil ubogih last,
ker z njim sta lajšala skrbi
in vsekemu pomoč delila,
ki ga bolezen je težila;
a drugi del sta darovala
za tempel božji, sveti hram,
da njega bi krasota tam
se neprestano vzdrževala.
In kar od tega je ostalo,
za dom se je potrebovalo.

Da dete ni se še rodilo,
je močno pač ju žalostilo,

* *
in mnogokrat sta žalovala,
raz lic je mnoga solza pala.
Prosila vedno sta zató,
da bi ju vslišalo nebó,
spolnilo njima vroče želje,
da dete se rodi v veselje,
da se ohrani njima rod,
in počasti nebes Gospod.

Nekoč je vélik praznik bil,
se v mescu sedmem je slavil.
Takrát pa Judov je obilo
v Jeruzalem se napotilo,
da v templu svetem bi se zbrali,
Bogú daritev darovali.
Med njimi tudi Joakim
se stopnicam altarjevim
približa, da v roke bi dar
sprejel in dal ga na altar.
Tedaj pa stopi mu v togoti
duhoven Isahar nasproti
in resne govori besede:
»Ti Joakim, kaj pač dovede
te semkaj v tempel darovat,
ko po pravici zunaj vrat
ostati moraš, saj Bog noče
uslišati željé ti vroče?
Zató pa tudi vreden nisi,
da darovati drznil bi si.
Boga si blagoslov zgubil,

* *
ker otrok ni se ti rodil.
Pozabljenega od Boga
prekletstvo božje te tepta.
Brez dece vsake tu stojiš —
nič prav se tudi mi ne zdiš —
oskrunja tempel se s teboj,
zató odpravi se takoj!«

Ko slišal to je besedilo,
pač bridko se mu je storilo;
beseda trda ga prestraši,
bolest ga srčna muči, plaši,
a najbolj bilo ga je sram
pred znanci, ki so bili tam.
Zató povesi glavo k tlom,
takoj odpravi se na dom
in precej k ženi se povrne
in srce svoje ji razgrne.
Da tlači ga sramota taka,
on milo toži, tužno plaka.

Prevzela bôl je tudi Ano,
ker mož je bil zaničevan,
in plakojočo noč in dan
jo našlo je še jutro rano.
Pa vpila k Bogu sta oba,
naj reši tega ju gorja
ter milostno ju z visokosti
usliši v véliki bridkosti.

* *
Zdaj Joakim zavolj grenkobe,
ki jo prestal je oni dan,
in da se reši ljudske zlobe,
oditi hoče daleč v stran,
kjer tujec bo in nepoznan,
od svojih ne zaničevan.
Imel je ovce in govedo.
Zdaj zbere hitro svojo čedo
in s hlapci svojimi od doma
v puščavo daleč, daleč roma.
A ženo žalostno domá
prepustil solzam je gorjá.
Dospel je slednjič na planjavo
ter našel vodo tam in travo,
živino je v puščavo gnal
in ondi mnoge dni ostal.

A tudi daleč tam v puščavi
bridkost se stara mu pojavi.
In k Bogu kliče noč in dan,
odkriva mu svoj tužni stan
in v bôli svoje globokosti
se ostro dan za dnevom posti,
da Bog mu prošnjo bi sprejel
in to nesrečo mu odvzel.

Ostala Ana je doma
ter sama sred skrbij, gorjá
prosila sladkega Boga,
ki tam kraljuje vrh neba,

da ji v veselje spremeni,
kar ji srce dozdej greni,
da pošlje ji nazaj moža
in potolaži spet oba.

Molitev njuno Bog je vslišal.
Kdor s čistim srcem ga zazove
proseč ga pomoči njegove,
in kdor zaupno se mu bliža,
srce pa svoje v prah poniža,
iz praha spet ga bo povišal;
zakaj dobrota je njegova
nezmerna, sladka in gotova.
Kdorkoli se v nadlogah trudi,
kdor v žalosti srcé topi,
Bogá pa zvesto se drži,
pomoč Gospod takoj mu nudi.
Tako je Vsemogočni tema
uslišal srčni klic obema,
in skazal svoje usmiljenje,
odvzel vso žalost in trpljenje,
ker dobra bila sta in sveta
in trdno upala v Očeta.
Zato Bog angela izvoli,
da leči jima srčne bóli.

Tedaj nadangel Rafael
poslan z nebes je k zemlji spél
in k Joakimu je hitel,
da bi le-to mu razodel:

* *
»Veséli se o Joakim
in slušaj, kar ti govorim:
Gospod nebes me je poslal
v tolažbo do puščave tal,
naj to prinesem sporočilo:
gorjé je tvoje zdaj minilo.
Na vse bridkosti in težave
ozrl je Bog se iz višave,
ozrl na revnega človeka,
moč Njega je do vekov veka.
Prejel pa bodeš kmalu dete,
da se spolné obljube svete
človeštvu celemu v korist
in peklú zlobnemu v zavist.
To dete bode hčerka, deva,
in hčerki bo ime Marija;
tako že davno razodeva
nam sveti prerok Izaija.
In glej, ta žlahtna bo devica
nebes in zemlje še kraljica.
Devica čista pa ostane,
ker ji ne bodo nikdar znane
zemélske z moškimi vezi,
a zárod vendar le dobí.
Poslušaj, kar ti zdaj povem:
Z Najvišjega, glej, bo močjo,
ko sveti Duh obsenči jo,
spočela in Sinú rodila;
od njega milost vsem stvarem
se v odrešenje bo izlila;

* *
vsa zemlja bo njegova last,
on sam pa nebeščanov čast:
odrešil bode celi svet,
in prosto bo človeštvo spet.
Zdaj zopet se povrni k ženi,
to vest ji ljubko razodeni,
iz nje tolažbo naj zajema,
v veselje bode to obema.«
Ko angel tako je končal,
se Joakim je spet podal
nazaj, najprej v Jeruzalem,
v domači kraj še le potem.

Izgine angel iz puščave
pa k Ani se poda takoj
in rajske pravi ji pozdrave:
»Gospodov mir naj bo s teboj,
ki ves objema svet nad nami!
Presrečna ti si med ženami,
trpljenje bo ti Bog odvrnil,
v veselje žalost spet obrnil.
Čuj, dete bodeš porodila,
ki bode tebi v večno čast,
in duša bo se veselila,
uživala nebeško slast.
Presrečna mati boš postala,
deteta bo pa rastla hvala;
na zemlji in tje do nebes
enak ne bo mu šel sloves.
In dete isto bode hči.

* *

* *
Ljudje na svetu bodo vsi
po njej dosegli odrešenje
in vso tolažbo za življenje.
Marija, sladko to ime
bo čast za angelske vrste.
Devica hoče pa ostati,
tako nam Izaija pravi,
a vendar bo postala mati,
a po naravni ne postavi.
To dete, ki ga bo rodila
brezmadežna hči tvoja mila,
je kralj nebeških visočin,
sam Bog in pravi božji Sin.
Zato pa še ti sporočim:
Že pride mož tvoj Joakim,
le híti dol v Jeruzalem,
pripravi mu vesel sprejem.»

Ko angel tako je končal,
se dvignil je iz zemskih tal
pustivši samo sveto Ano
z novostjo rádostno navdano.

Takoj se Ana je podala
v Jeruzalem, da bi spoznala,
je tudi li vse tako res,
kot pravil angel je z nebes.
V Jeruzalemu pa pred vrata,
ki imenujejo se zlata,

* *
je šla ter upajoča stala
in tam moža pričakovala.

Radóst jo sladka zdaj navdaja,
ko vidi, da njen mož prihaja,
in hlapci vsi in cela čeda;
radóстно sprejme ga seveda.
Ko možu zopet zrè v oči,
k nebes Gospodu govori:
»Zahvalim Te, o Stvarnik moj
za milost in za blagor Tvoj!
Zahvalim Te, da moža spet
mi pred seboj motri pogled!«

Naproti brž mu je hitela
ter vsa vesela ga objela
rekoč: »Pozdravljen ljubi mož,
trpljenje zdaj pozabil boš.
Vsa tvoja žalost in bridkost
se spremenila bo v radost.
Velika tudi moja bôl
konča se zdaj, in to tembolj,
ker iz velikih je nadlog
mi tebe vrnil ljubi Bog.«

Ko ženo Joakim zazrè,
v zahvalo usta brž odprè:
»Zdaj hvalim večnega Boga,
da zopet sem te našel, žena,
da sva pri zdravju še oba —

* *
več ne teži me skrb nobena.
Zdaj vem, da bode se zgodilo,
natanko vse se izpolnilo,
kar angel je z neba poslan,
o tebi pravil oni dan.«

Zdaj v tempel sta se napotila
in tam sta blagoslov dobila.
Na to pa srečna in vesela
nazaj sta v domovino spêla.

Ko tako proti domu gresta,
med potjo vse si dopovesta,
kakó je angelj iz neba
tolažil v žalosti oba:
da v rãdost jima bo obilo
se dete ljubko porodilo,
da bode hčerka njuno dete
spočeta od ljubezni svete,
da bode se Marija zvala
in bo v nebesih kraljevala,
da bode celi Izrael
in ljudstva vsa in vse dežele
po tem otroku se otele;
in dalje angel je velel,
da čista hoče hči ostati,
a vendar bo postala — mati.
Tako sta se pomenkovala,
na dom se kmalu pripeljala.

* *
In sreča se je nasmehljala,
katero sta pričakovala:
Ustvaril Bog je v visokosti
prelepo dušo, vzor svetosti.
In dušo to je vdihnil v tēlo,
da z njo življenje bi pričelo.
In duši, ktero je ustvaril,
je milostij zaklad podaril,
da v svoji zgodnji že mladosti
duhtela v rajski bi čednosti.
S sedmerimi Duhá darovi
okrasil je ta tempel novi.
Ko duša sveta je dospela
v teló in to vseskoz prevzela,
oboje bilo je takoj
združéno tesno med seboj.
In sveti Duh iz visočine
prelepo dušo vso prešine,
zato brez madeža spočeta,
brez greha je Marija sveta.

Otroke od moža in žene
v meseni ljúbavi rojene
greh Adamov v okove kuje,
ker človek vsak ga podeduje
ter zove se izvirni greh,
ker je začetek grehov vseh.
In v grehu takem porojéni
za vedno bili bi zgubljeni,
da ni pri krstu nam odvzet

* *
ta greh v imenu Krista spet.
Od tega greha dete milo
že prosto v materi je bilo,
po svetem Duhu očiščeno
za čudež božji posvečeno.

Dopolnjen bil je upov čas,
in angela veseli glas
se uresničil, ko rodila
je dete nežno Ana mila.
Raduje sladko se seveda,
ko dete svoje ljubko gleda;
a tudi oče se raduje,
ko dete krasno občuduje.
Oba pa hvalita Boga,
da prosta sta sramote, zlá.

Ime presladko ji Marija
od angela je bilo dano.
Odgojena s skrbjó izbrano
kot zala roža se razvija.
Takó je bilo čisto dete,
kot so nebeške trume svete,
da čudil se je temu vsak,
kako je otrok nežen, blag.
Ko mati dete je dojila,
je v svetem strahu ga redila;
ni dete poželjivo bilo,
veliko tudi ni zavžilo.

* *
Ko osemkrat deset je dnij
v neskončnost večno se zgubilo,
se troje svetih je ljudij
dol v sveto mesto napotilo,
da tu po Mojzesa postavi
se običajni dar opravi.
Tedaj sta dete darovala,
zanj grlico in jagnje dala.
A tam so bili zraven tudi
nekteri farizeji, Judi,
ki Joakima so spoznali.
In vsi začudeni so djali,
ko zrlí pred seboj so dete,
da sveti mož je Joakim,
in milosten Gospod je ž njim,
ker vslišal mu je prošnje vnete
in dal mu tako milo dete,
z detetom milosti neštete.

In ko so vrlo dopolnili,
kar Mojzesa ukaz veleval,
so spet domov se napotili
roditelji in mila Deva.

Drugi spev.

Marijina mladost.

Vsa lepa si prijateljica moja, in madeža ni na tebi.

(Vis. pes. 4, 7.)

Ko dete vzrastlo je starejše, je bilo dan za dnem modrejše. Četudi nežno še in mlado, ni govorilo nikdar rado, najmanj besede nespodobne, nikdar besede trde, zlobne. Karkoli kdaj je govorilo, s tem vedno je Boga slavilo. Ko leta tri je dopolnilo, sta Ana in pa Joakim v Jeruzalem hitela z njim ter vzela spet seboj darilo in v Salomonov tempel šla — tje stopnic gor petnajst pelja — In ko so k stopnicam dospeli in vsak v roké darove vzeli, takoj iz roke materine Marija zviše se in zgine; po stopnicah brez pomoči kar sama v tempel gor hití. In ko hotela sta svoj dar

* *
Gospodu dati na altar,
je tam že čakal ju otrók,
darove jima vzel iz rok.
Čeravno nežna še in mala,
je sama na altar jih djala.
Takó nebeškemu Očeti
že zdaj se sama v dar posveti.

Ko to so videli ljudje,
detetu so se čudovali,
veseli in zavzeti djali,
da bo še slavno vrh zemljé.

Duhovni jeli so prositi,
li Joakim jim izročiti
bi hotel hčer, ko sedem let
spolnila bo ter mu veseli
obljubijo, da jo sprejeli
za službo bodo v tempel svet,
kjer že vrši dvanajst devic
v življenju čistem svoj poklic,
ki v časten zbor se družijo
in Bogu lepo služijo.

Vesel je tega Joakim,
zato jim prošnjo izpolní.
Spet vrneta domov se z njim
njegova žena in pa hči.
Za dete lepo sta skrbela
in v strahu božjem ga imela,

učila hvaliti Boga,
 čez vse iz celega srca
 ga v nežni dobi že ljubiti
 in ga moliti in častiti,
 čistost ceniti in krepost,
 ponižnost pravo in krotkost.
 Učil jo oče je potem,
 kakó naj ljubi vse ljudi,
 in da razločka nič pri tem
 med revnim in bogatim ni;
 da naj se vsaki čas varuje
 zavisti in sovražne jeze,
 napuhu krepko naj kljubuje,
 z lakomnostjo naj nima zveze.
 Je tudi mati jo učila,
 kakó bi naj Boga častila,
 zapovedi izpolnjevala
 in čista vsaki čas ostala,
 kakó se greha ji je bati
 in po čednosti hrepeneti,
 in za Bogá kakó živeti:
 to vse učila jo je mati.
 Vse kar ji oče je velel,
 in kar učila jo je mati,
 natanko, zvesto spolnjevati
 nikoli ni se branila,
 vse to je v srcu hranila,
 ta čut ji dušo je prevzel.
 Takó v najprvi že mladosti
 Marija rastla je v čednosti.

Ko je spolnila sedem let —
takó pove nam izročilo —
ji dasta lepo oblačilo
in z ljubko hčerko v tempel svet
podasta se v Jeruzalem,
izročita jo tam ljudem,
ki templa varihi so bili,
naj oni bi jo izgojili.

Duhovni templa so sprejeli
Marijo čisto vsi veseli,
in v dvanajsterih zbor devic
peljajo jo, ki svoj poklic
prav zvesto izvršujejo,
zapovedi spolnujejo.

Kakó pa zbor se je začel,
bi tudi rad vam razodel:
Duhovni in pa farizeji
postavbo novo so sklenili,
da Bogu bi še bolj služili
na lep način, način vspešnejši.
Krog templa razpostavijo
kot v kôru majhne hiše zale,
lepó jih vse opravijo,
in tukaj naj bi stanovale
in službo sveto tu vršile
mladenke nežne, čiste, mile.
Pri Judih je dvanajst rodov,
dvanajst je deklic zbor štel nov.

Mladenk je bilo opravilo,
da v skrb se jim je izročilo,
karkoli je pri templu bilo:
vsi prtiči pri žrtvenikih,
obleka vsa pri svečenikih,
vse tkano z zlatom je in svilo
za praznike umetno bilo.
Skrbeti jim je bilo drago —
čeprav manj častno opravilo —
za templa vzorni red in snago.
In kar duhovni jim velé,
vse točno vedno izvrše
ter pletejo iz volne, svile
zdaj baldahine ali trake,
zdaj štole, pase vsakojake.
To v prostem času so storile,
ki ga pustila je molitev,
potrebščin drugih izvršitev.
Takó so čisto vse živele
in Bogu služile vesele.
Pod varstvom so duhovnov bile
in vse iz templu so dobile:
pijačo, jed, obleko vsako
prejele tam so vse jednako.
Pri templu bil je njihov stan,
le redko prišle so na dan.
In ko postale so doletne,
in za možitev že dovzetne,
duhovni so jih poročili,
od templu doto izročili.

Med té je prišla zdaj Marija.
Za njih življenje se zavzema,
prelepe vzglede pa posnema,
v čednosti lepo se razvija.
Karkoli le ji kdo veli,
takoј in ročno vse stori.
Zató jo kmalu vse čisla,
in vsi so vzljubili Marijo,
a celi zbor lepó častí jo
udan ji s celega srca,
učeč jo tam, kako se plete,
kakó beró se bukve svete.

Marija polna vseh čednosti
je sveta bila že v mladosti;
takó ni svetila nobena,
kot svetila čednost je njena.
Kot odlikuje se danica
od drugih zvezd, takó Devica.
In v duši svoji skrbni, skromni
takoј natančno si zapomni,
kaj delati pristoja ženi
in v kvar ni deklici nobeni.
Zdaj baldahine ali trake,
zdaj čipke plesti vsakojake,
zdaj tkati z zlatom ali s svilo
in presti, šivati in prati
ter v svetlo svilo zlato tkati,
to v kratkem ji je ročno bilo.
A tu se tudi je začela

* *
učiti sveto pismo brati,
da bi je ložje razumela
in mogla prav Boga spoznati.
Zato že tudi knjige davne
prav dobro vse je razumela:
tako knjig Mojzesa petero,
in vseh očakov slavna dela,
izreke Salamona slavne,
kraljévske dobe knjig čvetero;
in psalme Davida je pela,
v prerokov se višine vspela.
Pač čudile so se device,
ki bile njene so vrstnice,
da v zgodni, nežni že mladosti
Marija polna je modrosti.
Zbog tega hvalile, častile
so jo in vdano jo ljubíle,
kot bila ona bi kraljica,
in ne preprosta le vrstnica.

Mariji blagi dekli pa
povsod ponižnost se pozna.
Za vsako delo je prijela,
vsem sestram služila vesela;
tembolj, če ktera mogla ni
opravkov sama izvršiti,
pomagala Marija ji
jih z dobrim srcem je spolniti.
Storila to je vednó rada,
četudi majhna še in mlada.

* *
Nje srce čisto, blago, sveto
za tujo je bolest zavzeto:
če kje zapazila je koga,
da táre ga bolest, nadloga,
ga hitro je tolažila,
gorjé njegovo blažila.
V iskreni svoji je ljubezni
bolnikom lajšala bolezní
in brzo se potrudila,
da bi pomoč jim nudila.
Če mogla ni, tedaj je njé
v sočutju plakalo srce.
Če kak je revež ginil glada,
pomagala je vselej rada
in dala je, kar je imela,
da bi življenje mu otela.
Če koga trla je bolezen,
če kdo je hiral dolga leta,
pomoč je našla nje ljubezen,
tolažbo skrb za revne vneta.
V ljubezni svoji sveti, čisti
želela je, da vsem koristi.
Za tujo bôl, gorje, trpljenje
srce ji vnema usmiljenje.
Ljudi je vse lepó častila,
srca ji jeza ni polnila,
sovraštvo ne in ne zavist,
saj bilo je studenec čist:
brez vse ostudne prevzetije
brez vsake kletve, baharije,

* *
brez vsake zvite hudobije
življenje bilo je Marije.
Karkoli kje je govorila —
a bilo to je redkokdaj —
takó je vedno obrnila,
da Bog častil se s tem bi naj,
in da poboljšala bi s tem
življenje drugim še ljudem.
Zato nad vsem prav skrbno čuje,
kar usta sladka govoré,
da komu z njimi ne škoduje
in koga ne pohujša kje.
O bližnjem lepo je vsikdar
in pa najboljše govorila,
z besedo žalo pa nikdar
ni bližnjemu srca grenila.
In kar je koli govorila,
je v dobro vselej obrnila.

V prezgodnji nežni že mladosti
ni krona zalih vseh čednosti
nje vrstnic bila pač nobena
tako bogata, kakor njena.
Ponižna in pohlevna vsa
je čula nad seboj vsikdar,
zato pa nikdo ji nikdar,
želel ni ali storil zla.
Krepostna, dobra vsa in mila
ljudem najlepši vzor je bila
življenja zemskega čednosti

* *
v življenja svojega čistósti.
Zato kot se blišči danica,
je svetu bila luč Devica.
V Mariji čistost se zrcali,
zato jo ljudstvo v obče hvali;
v ljubezni so po vsej pravici
se klanjali ji kot kraljici.

Kakó pa to se je zgodilo,
da izvolili kot kraljico
Marijo čisto so Devico,
pove nam zopet izročilo:

Duhovni, ki so varovali
svetišče, so zapoved dali,
da v krasnih delih svoj poklic
zvršuje zbor mladenk-devic.
In dali so jim svilo, zlato,
okrasje lepo in bogato
ter dlako, volno in predivo,
naj s tega vezejo, pletó
opravo templja prelepó,
da vse bo krasno in vabljivo.
Povelje tako jim je dano,
naj z zlatom bode vse pretkano,
vsi plašči, štole in zastave,
preproge, razne olepšave,
in knjiige, baldahini, pasi
naj bodo v svilno-zlatem krasi.
Obleka, traki, zagrinjala

naj v zlatu bi se lesketala.
A predno delo so začele,
nasvet naslednji so sprejele:
da razdelile med seboj
bi delo s srečkanjem takoj.
Dopadel vsem je ta način;
zato še prej določijo,
katero srečka bi zadela,
da v delo ji izročijo
pretkati z zlatom baldahin;
če sprejme delo vsa vesela,
naj bode njihova vodnica,
naj bode vseh mladenk kraljica.

In padla srečka je tedaj.
Mladenka vsaka vzame zdaj,
kar srečka padla ji določi.
Marijo srečka je zadela,
da naj zlatnino bi prevzela.
Veseli bili so navzoči,
jo zvali svojo so vodnico
in ljubo, dobro vseh kraljico.

Marija rastla je v starosti,
a tudi vedno bolj v čednosti;
po božji volji je živela,
za božjo službo skrb imela,
ves čas je v templu le prebila
in v službi božji premolila.
In če moliti je nehala,

se nikdar ni lenobi vdala,
marveč je tempel čedila
in vse lepó uredila:
altarne prte in posodo,
da za daritev v redu bodo.
In če se lotila je dela,
ki ga zvršiti je imela,
storila to je lično, spretno,
povrh pa še tako umetno,
da čudili so njej se vsi,
ko zrlí take so reči,
in vse je enoglasno reklo:
»Sam Bog blagruje svojo deklo«.

In kadar tkati je nehala,
je misli svoje k Bogu zbrala
in ga je povelíčevala,
kolikor je najlepše znala.
Tedaj je hvalnice molila
in v svete knjige se vtopila.
To bil ji je najslajši čas,
porabljen ves za dušni spas.
Sedmere dnevnice, če možno,
je vsak dan molila pobožno,
in kar je v svetem pismu brala,
v spominu si je obdržala,
in kar so usta govorila,
je vedno v dnu srca čutila.
Povrh se vsak dan je postila
ter ni dopoldne nič zavžila.

* *
Pogosto angelci z neba
k Mariji so priplavali,
lepó so ji zaznavali,
kako živeti da ima.
Poseben angel vsaki dan
k Mariji je z nebes poslan,
da ji opoldne v rajsko hrano
prinese sam nebeško mano.

Pogosto ven so šle device
obiskat svoje tovaršice
v zabavo ali kratek čas.
Marija je doma ostala,
ni z drugimi se radovala,
le resnost kazal je obraz.
Kjer je hodila ali bila,
poštena biti ni zabíla,
povsod se vedla je čednostno,
vsak čas nosila se krepostno,
da vsak na prvi že pogled
imel je lahko jo za vzgled.
Če je ostavila svoj dom,
dostojna nje je hoja bila,
le malo glavo je sklonila,
oči povesila pa k tlóm,
da niso švigale okoli,
in niso videle, kar bilo
bi srce njeno premotilo
in vcepilo ji dušne bôli.
Če kdo ji prišel je nasproti

in jo pozdravil je na poti,
zahvali ga; če ji je možno,
odzdravi mu lepó pobožno:
»Stopinjo vsako tvojih nog
nebeški blagoslovi Bog!«

Ne more nikdo je slaviti,
zadosti nikdo počastiti,
čednostij njenih in svetosti
noben umeti človek dosti.

Lepó nam riše Epifanij
Marijo v svoji knjigi znani,
kakó je lepa in nebeška,
preprosta dekla ta človeška,
in vendar mila, prikupljiva.
In tudi to nam on pové,
kakó je zaljšala srce
čednost ji sveta ljubezniva.
Telesa lepšega nobena
od nje imela ni še žena:
poltí je je bila svetlobele,
velik in majhen ne njen stas,
dostojen glave ji izraz,
odsvit notranjosti vesele.
In zlato-plave si lasé
pa splekla v kite prav lepó je,
a čelo jasno ji krasé
obrvi ozke mične dvoje.
Kot rosa v solncu se zrcali,

očesi sta se lesketali.
 In kakor zvezdice plamen,
 in kakor biser dragocen,
 safir in žlahtni vsi kameni,
 očesi sta blesteli njeni.
 Belina njenih pa očij
 je bila kakor stekla sij.
 Primeren nos je bil povsem,
 ni bilo madeža na njem.
 In ustke nežne, ljubeznjive,
 da le bi gledal jih, vabljive;
 a ustnice lepo rdeče
 kot žlahtne rožice dišeče,
 in belih zob jih zdrava, čvrsta
 krasila je prelepa vrsta.
 A tudi lica nežno bela,
 kot v njih bi lilija cvetela,
 in svojo nežno bi belino
 oblila z rožno rdečino;
 zato so krasna lica bila,
 kot z mlekom bi se kri spojila.
 V okrogel zmerno, lep in gladek
 končal obraz se je podbradek,
 in majhna jamica na sredi
 ga ljubko mičnega naredi.
 Bil vrat je tudi svetlo-bel,
 pretanek ne, ne predebel.
 Prekrasno dušo in telo
 združeno kakor tu lepó,
 imel je samo božji Sin

poslan z nebeških visočin.
A tudi roke njene bele
so v delu gibčno se vrtele,
na njih primerni prsti tenki,
kar lepo se poda mladenki.
Prijazne bile nje so kretnje,
nad vse prijazen pa pogled nje.
Preprosta bila je pri hoji
in sramežljiva v duši svoji.
Vsak, kdor jo je opazoval,
začuden ves je pripoznal,
da, kot Marija, pač nobena
pod milim nebom ni rojena.
Zato po širni so deželi
ljudje Mariji hvalo peli.

Tretji spev.

Marijina zaroka.

Angel Gabrijel je bil
poslan k devici,
zaročeni možu, kate-
remu je bilo ime Jožef,
iz hiše Davidove, in
devici je bilo ime Ma-
rija. (Luk. 1, 27.)

Pové nam izročilo spet:
Ko je petnajst spolnila let,
duhovni so ukaz izdali
od samega Boga — so djali —
naj deve se odločijo
ter se z možmi poročijo,
ki že postale bi doletne,
za zakonske skrbi dovzetne.
Mladeničev jo več tedaj
in tudi môž obilo snubi,
mordà Mariji se poljubi
slediti jim kot žena kdaj.

Duhovni djali so tedaj,
Marija si izvoli naj
moža po svoji lastni želji,
ki skoz življenje jo popelji

* *
rekoč: »Marija, blaga deva,
veliko čast ti razodeva
nebo na duši in telesi,
ko obdaruje te s čudesi.
V bogati milosti, kreposti
Bogú že služiš od mladosti;
ljudje čislajo te povsod,
še bolj pa Bog, nebes Gospod.
Da Bog se torej počasti,
tedaj te prosimo, gospa,
in opominjamo te vsi,
ker vedno tako vzorna si,
da tudi v tem pokorna si:
izberi torej si moža
iz vseh, ki tebi se dopade,
ki naj ti uresniči nade,
da dopolni se po postavi,
o zakonu kar Mojzes pravi,
ter da potomce porodiš
in z njimi svet razveseliš.«

Ko sliši Deva te reči,
preplašena vsa ostrmi,
povesi solzne k tlom oči,
in lice nežno ji blede;
a v srcu polnem vse čednosti
Gospoda prosi v visokosti,
da milostno ji razodene,
kaj v stiski taki naj ukrene.

* *
Marija srčna vsa je vstala
in zbranim je duhovnom djala,
da noče nikdar na tem sveti
nikogar za moža si vzeti,
tako jim pravi, govori,
a zbor posluša in strmi:
»Dozdaj na svetu še noben
mogóčnejši ni bil rojén,
kot moj je ženin, ki ga bila
že davno sem si izvolila.
Mogočen kralj je in gospod
kraljéstvo mu pa ni od tod.
V kraljéstvu tem pač ni starosti,
bolezni ne in ne bridkosti,
tu vojske ni in ne prepira,
ne vlada tu zavisti tema,
najlepši mir tu vse objema.
In nikdo tukaj ne umira,
nikogar žalost tu ne peče,
nikake tukaj ni nesreče,
še manj pa krute hudobije.
Nikogar žeja, glad ne vije,
tu mraza ni, ni tudi vroče,
in ne tekó tu solze žgoče.
Tu dneva ni in ne noči,
ne sanja tu se in ne spi,
ker večna luč svoj sij krasan
razliva v daljni širni svet.
Tu let tisoč je kakor dan,
en dan pa kakor tisoč let.

* *
Moj ženin tukaj blagoslavlja
in vsakega s častjo proslavlja.
Tu nikdar kraja ni veselja,
ker vedno ga Gospod sladi,
spolni se tukaj vsaka želja,
in sreče tukaj konca ni;
in kdor veselje tukaj vživa,
je, kakor kdor brez bôli sniva.
Tu angeli prepevajo,
in godbe sladke melodije
nebeški svod prevevajo,
sladkost tu rajsko duša pije,
in z angeli se kretajo
v prostorih duše rajskokrasnih,
med tisoč strun pa blagoglasnih
se pesmi divne vpletajo,
moj ženin pa jih lepo vodi;
ima na glavi krono zlato,
ki zvezde jo krasé bogato,
in vsi sledé mu, koder hodi.
A David kralj in Salamon
ubirata najslajši don;
ob harpah, citrah se prepeva,
da krasno vseokrog odmeva.
In vse veselo tukaj raja
in z vso radostjo se naslaja.
Zato nikoli ni zadosti
v kraljéstvu rajskem tem radosti.
Moj ženin pa najboljšo tudi
nebeško hrano dušam nudi.

Nikomur ni še bila dana
kje boljša, kakor ona hrana.
Najslajše tudi vino daja
in z njim izvoljene napaja.
Moj ženin sam jih tu gostí
in z njimi vred se veseli.
Vse kar oko si poželi,
tu lahko vsaki čas dobi.
Različna tukaj so drevesa,
njih sad oživlja za nebesa.
Kdorkoli vživa tisti sad,
ostane zdrav in vedno mlad.
V deželi tisti krasotice
neštete dijejo cvetlice;
kot balzamt in cinamone
se vijejo v prekrasne krone;
vonjava njih tako duhti,
da vse se tega veseli.
Ta kralj od vseh me je izbral
in ženin moj je on postal.
Prisego zvesto mu držim,
doklèr na svetu še živim.
Telo in dušo njemu v dar
izročim, možu pa nikdar.
Udati moškemu se nočem,
devica le ostati hočem.»

Duhovni vsi nad tem strmé,
kar od Marije čujejo,
zato jo občudujejo,

* *
nikar pa v glavo jim ne gré
in čudno pač se jim dozdeva,
da že Marija mlada deva
modrosti toliko ima
in tako govoriti zna,
in ji rekó: »Marija dekla,
po Mojzesu je razodeto
in brani to nam pismo sveto,
da bi katera se odrekla.
Naj vsaka deva se moži
in dece svoje se raduje
ter Bogu v službo jo daruje,
da s tem postavo dopolni.
In zopet pismo razodeva,
da vsaka žena je in deva,
ki nikdar ne dobi deteta,
gotovo od Boga prekleta.«

Marija pa odgovori:
»Prekletstvo čistih ne zadene,
marveč le tiste, ki vtopljene
so v svetne želje in strasti.«

Duhovni svoje le trdijo
in to Mariji govorijo:
»Vpeljala novo boš postavo,
ni bilo take še dozdej,
a stari vzameš pa veljavo.«

Marija reče jim tedaj:
»Ne bode v kvar devišтво moje

* *
postavi vaši pač nikdar,
a čuli dni še boste svoje,
kakó bo svetu v blagodar.«

Duhovstvo zdaj se posvetuje,
besede take-le modruje:
»Možje to dobro premotrimo,
kaj li z Marijo naj storimo.
Če delj devica še ostane,
postavo staro nam razgane,
življenje novo začne zdaj
in nov razširi običaj,
da bodo hčere nam in žene
ostajale neomožéne,
najboljše nam celo možé
na tak način osramoté.«

Nek Jud Marijo tako brani:
»Ne veste li, kako stoji
v postavi Mojzesa čislani,
to malo čudno se mi zdi?
Če se devica ali žena
z oblubo Bogu posveti —
kar pač nesreča ni nobena —
obet naj, kadar mu je znan,
zavrže ali potrdi
njen oče precej tisti dan.
Če on pa tega ne stori,
obljuba naj se izpolni.
Marija deva je premila

* *
devišstvo Bogu izročila.
Obljubi zoper ni bil oče,
marveč zavezal se je sam,
da v dar jo Bogu dati hoče,
še predno je spregovorila,
da njega bi nevesta bila.
Da bo obljuba v blagor nam,
vam danes resno to svetujem
in tako-le vam naročujem:
Zdaj skupno prosimo Boga,
naj jasno nam spoznati dá,
kaj z njo zgoditi se ima,
naj vzame ali ne moža.»

Dopadel vsem je ta nasvet
duhovnom modrim zapored,
zato povelje razglasijo,
da naj ljudje skoz dneve tri
v molitvi srčni se vrstijo,
in vsak se ostro naj postí,
da Bog dobrotno razodene,
kaj se z Marijo naj ukrene.
Tedaj so se ljudje postili,
iskreno vsi Boga prosili,
da jih po angelu uči,
kakó Marija naj živi.

In v templu, glej, se tretji dan
je slišal glas z nebes poslan,
ki je velel, da moški vsi

* *
še prosti zakonske vezi
iz Davida rodú rojení
pravični vsi in zgolj pošteni
naj pridejo v Jeruzalem
gor v sveti božji tempel sèm.
In vsak prinese naj takoj
navadno palico s seboj;
te palice pa naj se vse
duhovnu višjemu vroče,
ta naj pa vsako zaznamuje,
da vsak jih lahko razločuje,
da morda ktera brez znamenja
poznej se z drugo ne zamenja.
Ko molil je za blagodar,
položi naj jih na altar.
Čegava bo ozelenela
in v krasen cvet se razcvetela,
na njej pa — kot golob med cveti —
prikazal bo se Duh presveti,
čegava palica bo tista,
njegova naj bo deva čista,
naj v svoje véliko veselje
na dom kot ženin jo popelje.

Duhovni pa, slišavši glas
v njih tempel iz nebes poslan
poslali so takoj ukaz
na vse dežele slednjo stran,
naj zberejo se moški vsi,
še prosti zakonske vezi

iz Davida rodú rojeni
pravični vsi in zgolj pošteni,
in vsak prinese naj takoj
priprosto palico s seboj,
na kterej bodo razodeti
nebeški sklepi vedno sveti.

Mladeniči prihajali
tedaj so v tempel sveti mnogi,
a niso zaostajali
še starčki sivi, resno-strogi,
da tu bi snubili Marijo.
S seboj vsi palice nesó . . .
Duhovni se razveselijo,
naproti prišlecem hitijo
ter sprejmejo jih prav lepó,
in srečen jim izid želijo;
a palice od vseh pobrane
različno vse zaznamovane,
prosivši prej za blagodar,
po vrsti dajo na altar.
Sedaj pa Judje noč in dan
znamenja čakajo spolnitev,
s katerim glas z nebes poslan
ugodno kazal bi rešitev.

Premiril že je peti dan,
znamenja čakajo zaman.
Tedaj Boga so vsi prosili,
dobrotno naj se jih usmili

ter naj jim v splošno pomirjenje
pokaže čudežno znamenje.
Zdaj v templu se je glas močan
spet slišal iz nebes poslan:
»Ni prišel semkaj mož še tisti,
ki ženin naj bo devi čisti;
ni palice še tu njegove.
Doklér ne pride sam tu sèm,
znamenje vam se ne odzove,
Domovje mu je Betlehem,
iz Davidovega rodú je,
kot božji hlapec daleč sluje,
Jakobov sin, prav dobro znan
ter Jožef je imenovan.«

Kdo bil je Jožef, naj povem:
Njegov bil dom je Betlehem,
in kakor nam povest poroča,
je Jakob bil mu verni oča,
Kleofa bil je brat njegov,
in tega je pobožna Ana
po smrti Joakima vzela
kot moža pod domači krov.
A hčerka, ki sta jo imela,
je bila spet Marija zvana.
Ta Jožef pa je bil tesar,
ki z delom je svoj živež služil,
a z delom težkim pa vsikdar
zvestobo do Boga je družil.
Pravično bilo je in sveto

življenje ter za čednost vneto.
Zapovedi je spolnoval,
odločno pa se greha bal.
Poznal ni jeze, ne zavisti,
ne srda, lastne ne koristi;
ni bila lastna mu lažnjivost,
ne samopašna poželjivost.
On storil ni nikomur zlobe,
a bil do vseh je poln zvestobe.
Prijazen vedno vsem ljudem
pomagal jim je v marsičem.
Nikogar ni zaničeval,
ubogih ni zasmehoval.
Če kdo v nesreči je omagal,
mu s svojim delom je pomagal,
Odrekel tudi dušni boli
tolažbe svoje ni nikoli,
ker čutil pač je usmiljenje
za glad, uboštvo in trpljenje.
Kjer videl v bedi je trpine,
tem lajšal njih je bolečine.
Za vdove tudi in sirote
v sočutju bil je poln dobrote.
Ponižen, dober, vedno mil
tak pač je Jožef blagi bil.
Od rane svoje že mladosti
slovel kot kralj je vse čednosti.
Z veliko je skrbjo jo čuval,
da duh nečist je ni izruval.
Zato srce je kakor zlato

* *
se v njej odsevalo bogato.
Obnašanje in vsako delo
je v rajski čistosti duhtelo.
In kar so usta govorila,
je sramežljivost vse krasila.
Oku mu čisto, čist pogled,
stopinja vsaka, vsak pokret,
mesa neznano poželjenje,
ki dušo in telo mori.
V resnici, človek tak živi
na zemlji rajsko že življenje.

Ko slišali so glas močan
duhovni iz nebes poslan,
kar najhitreje so poslali
poslance brze v Betlehem,
da Jožefa bi pripeljali
do templja gor v Jeruzalem;
on tudi svojo naj takoj
prinese palico s seboj.

In Jožef sveti brez odloga
poslance došle rad uboga.
V Jeruzalem se brž odpravi
in palico s seboj še vzame
ter v tempel božji krene z njo,
kjer drugi zbrani bili so.
Duhoven lepo ga pozdravi,
z veseljem srčnim ga objame,
odvzame palico njegovo,

* *

* *
pomoli še za blagodar,
in ko jo dene na altar —
glej čudo nezaslišno, novo:
je palica ozelenela
in v krasen cvet se razcvetela.
A kot golobček se med cveti,
prikazal vidno Duh je sveti.
Med cvetjem mirno obsedi,
da vidijo ljudje ga vsi.

Takoj zažene narod ves
mogočno vpitje do nebes,
od vseh strani rodi odmev
Bogú ubrani slavospev.
In vsi so bili v tem jedini,
da Jožef res je mož pravičen,
po božji milosti odličen,
saj videl svet sedaj je cel,
kaj Bog v nebeški visočini
nad njim je ravno razodel.
Zato edini on zasluži,
da se Marija mu pridruži,
da v svoje véliko veselje
na dom kot ženo jo popelje.

Duhovni Jožefu in tudi
še drugi bližajo se Judi
ter enoglasno ga rotijo,
za ženo vzame da Marijo,
kot mož pa bode zvest ji naj

in njene čistosti čuvaj:
»O Jožef, mož si svet zares,
ker Bog častil te iz nebes
in znamenje tako razodel je.
Zato pa damo ti povelje:
Marijo vzami si za ženo,
z njo živi lepo in pošteno!«

Ko Jožef sliši te reči,
jim žalosten odgovori:
»Res čudno se mi zdi povelje,
da izročiti mi to dete
že možu staremu zdaj hčete.
Imel do žensk pač nisem želje,
če pa bi moral katero vzeti,
po taki nočem hrepeneti,
kot je Marija čista deva,
od ktere vsa čednost odseva.
Da združi z menoj se Marija,
nikakor to za njo ne prija.«

Duhovni pravijo na to:
»Ni znano tvoje scèr življenje,
a čudovito nam znamenje
dobrotno dalo je nebo.«

Tedaj pa Jožef mož častiti
nebes Boga je jel prositi,
naj v stiski, ki ga tukaj tlači,
ga s svojo pomočjo ojači:

* *
»Nebeški Oče, moj Gospod,
odločne pošlji mi kreposti,
saj v svoji véliki modrosti
Ti v srca vidiš vsepovsod.
Ti veš Gospod, da čistost sveto
obljubil sem s prisego vneto,
da čist ostati vedno hočem,
imeti z žensko zveze nočem.
Le v Tvoji hočem službi biti,
le Tebe, Bog, vsikdar častiti.
Pomagaj mi nebes vladar,
da ne dotaknem se nikdar
Device čiste in nobene
katerekoli druge žene.«

Ko Jožef tako srčno moli,
priplava angel k njemu doli:
»O Jožef, hlapec Bogu vdan,
prav dobra je molitev tvoja.
Bil k tebi sem z nebes poslan,
da rešim te težav in boja,
da te s tolažbo okrepim,
in z glasom božjim poučim.
Zato pa Jožef, sveti mož,
skrbij prav kmalu rešen boš:
če kot nevesto vsi Marijo
podati tebi le želijo,
ne brani tega se nikar,
saj človek rojen še nikdar
ni, kot Marija, bil čistejši

izmed človeštva, ne svetejši.
 Iz vseh je Bog njej prednost dal
 ter kot nevesto si izbral.
 Devica vedno bo ostala,
 devištvo pa je Bogu dala,
 ki ga je ženina izbrala,
 to bode zvesto spolnovala.
 Njej čistost lepa in čednost
 je dražja, kakor vsa sladnost,
 in kakor vse sveta veselje
 in vse, karkoli v greh zapelje.
 Tako devica bo ostala,
 moža ne bo nikdar spoznala;
 s čistostjo hoče ukrotiti
 meso in grešnost zadušiti.
 Zato pa Jožef, človek sveti,
 ne boj se k sebi v zakon vzeti
 Marije čiste, saj živela
 vzajemno bosta, in cvetela
 pravičnost vaju bo obeh,
 ker čista v božjih bo očeh.
 Kot ženin bodeš to nevesto
 v čistosti vedno čual zvesto.
 Z besedo, djanjem je ne žali,
 ljubezen čista naj zrcali
 iz mislij tvojih se vsikdar,
 da ne skali strasti je žar.
 Tako jo čuvaj in neguj,
 za nje čednost se poteguj,
 da v miru bodeta živela,

* *
da srečna bosta in vesela
in v medsebojni se zvestobi
uprla krepko vsaki zlobi.
Nič zla ne smeš ji prizadeti,
a v časti moraš jo imeti
in jo v potrebi oskrbeti,
dokler je dano ti živeti.
Tako jo čuvaj z vso zvestobo,
tako jo ljubi z vso milobo.»

Ko angel tako je končal,
je dvignil se iz zemskih tal.
Glasú, ki ga z nebes prejel,
je Jožef močno bil vesel.

Duhovni, kakor drugi Judi
velé Mariji, naj potrudi
ter brzo v tempel se poda
kjer najde Jožefa — moža.

Pa ko Marija ta ukaz
dobi, razjoče se na glas,
Boga pa prosi in roti,
naj na pomoč ji prihiti:
»Ti Oče večni tam na nebi!
sedaj se priporočam Tebi,
pomagaj mi iz sile zdaj,
če ne, umrjem raje naj,
devišta da ne zatajim,
čistósti z grehom ne zgubim.

Gospod, saj veš, da samo Ti
 izvoljenec moj davno si.
 Ljubezen prava, rajsko-sveta
 za Tebe le je vedno vneta.
 Na Tebe vedno se zanašam,
 po ljudskem mnenju pa ne vprašam,
 doklèr v nebeški vsej milini
 si tolažnik mi Ti edini.
 Ti moj si oče, moja mati,
 za brata, sestro smem Te zvati.
 Ti moj si mož in moj gospod,
 Ti moj si kralj češčen povsod;
 tolažba si in moja moč,
 brez Tebe spas je nemogoč.
 Ti ženin drag si duše moje,
 darujem Ti devišтво svoje,
 s Teboj le hočem vez skleniti,
 brez Tebe nikdar sama biti.
 Prijatelj si in varih moj,
 ljubezni žar me vnema Tvoj.
 Pomoč in svet v težavah si,
 po Tebi duša koprne.
 Ljubezen si mi in trpljenje,
 trpim pa rada vse življenje.
 Ti duše moje si krepost,
 telesa mojega svetost;
 veselje si mi in igrača,
 ki v kratkočasnost vse obrača.
 Ti moj si jok in moj nasmeh,
 imam le Tebe izmed vseh.

* *
Ti smrt si moja in življenje,
počiva v Tebi vse želenje.
Očij si mojih ogledalo
in moje duše svitli žar.
Srce Ti zvesto bo ostalo,
za Te gorelo bo vsikdar.
Saj Ti si moj, in Tvoja jaz
ostati hočem vsaki čas.
Zato Te prosim, ljubi Bog
oh, reši težkih me nadlog,
varuj dobrotno me in milo,
da nič ne bode me ločilo
od Tebe več na zemlji tej,
da čistost tudi zanaprej
ohranim in devištva čast,
ta najbolj dragoceno last.»

K Mariji angel je prispel
ter vsako ji bridkost odvzel
s tolažbo milo je takoj
rekoč: »Gospodov mir s teboj!
Gospod nebes me je poslal
zdaj k tebi dol do zemskih tal,
da poučim te in tolažim
in srčno ti gorjé ublažim.
Velijo ti moža si vzeti.
Baš temu se ne smeš upreti,
da ne bo srenja govorila:
»Postavo, glej, je prelomila«.
Četudi dan ti bode mož,

devica še ostala boš.
 Moža življenje je takisto
 kot tvoje, vedno sveto, čisto :
 telo je čisto, čista duša.
 Zvijač on ženskih ne posluša.
 Ta mož se zove Jožef sveti.
 O njem še zvedi tudi to :
 V Boga zaupa on močno,
 zato ne boj se njega vzeti,
 nevesta mu in žena bodi,
 on varih bode tvoj povsodi ;
 on zlobe ne pozna nobene
 in bôli ti ne prizadene.
 Da čisto je srce njegovo,
 je Bog ti priča za gotovo.
 To sveto zvezo z njim le skleni,
 zvestoba hudega ne snuje,
 nedolžnost nežna jo varuje.
 On služil bode ti kot ženi,
 ne bo ti bôli prizadjal,
 da bilo bi ti žal kedaj.
 Devištva venec, kot sedaj,
 še zanaprej bo lep ostal.
 Marljivo bo za te skrbel
 in zvesto čuval te vsak čas.
 Veselja sijal bo obraz
 pri njem, karkoli bo začel.
 Tako, kot zvest služabnik tvoj
 in dušne svet čuvaj svetosti,
 telesne čist čuvaj čistosti

bo hrabro šel za tebe v boj.
Ne bo skaljén tvoj srčni mir,
ki prave sreče je izvir,
ne bode krutost ga kalila,
pač pa ljubezen ga sladila.
Oj blažena ti med ženami!
Devica boš, četudi žena,
iz vseh odbrana in češčena
od Stvarnika tu gor nad nami.«

To angel je Mariji djál
in spet v nebo se je podal.
Bogú se ona izroči:
Kar Bog stori, vse prav stori.

Tedaj po Mojzesa postavi
v imenu večnega Boga,
k njegovi večji časti, slavi
duhoven poroči oba.
in sveti Jožef je vesel
Marijo zdaj za ženo vzel.

Če dva pri Judih sta se vzela
veljal je ta-le običaj,
da čakala en čas sta vsaj,
združiti predno sta se smela,
še le, ko je obrok pošel,
je ženin devo k sebi vzel.
Zato ukazali so Judi,
naj Jožef še počaka tudi

* *
ter še čez dolge mesce tri
na dom Marijo vzame si.

Ko Jožef vse tu poravna,
se v Betlehem na dom poda
in vse potrebno oskrbi,
da svatba čedno se zvrši.

Marijo pa so odbržali
še v templu ter ji v varstvo dali
devic sedmero, naj pri njej
ostanejo samé dotlej,
da kdo o njej ne govoril
in zlobe bi je ne dolžil.

Z Jeruzalema v Nazaret
Marijo kmalu so poslali,
da svoje starše vidi spet.
Sedmere tudi so device
s seboj ji v častno spremstvo dali,
naj bile bi ji tovaršice.
Doma je mati vsa vesela
Marijo blaženo sprejela.

Četrty spev.

Včlovečenje.

In Beseda je meso
postala in med nami
prebivala.

(Jan. 1. 14.)

Marija zopet zdaj doma
se z raznim delom je pečala:
za božjo čast goreča vsa
je sveto pismo rada brala,
moliti zraven ni nehala.
In kar se v templu je učila
od ročnih del, ni opustila,
marveč jih tu nadaljevala.
Sedmere tudi so device
prav zveste vselej ji družice
molile z njo, ter predle, tkale,
pobožno sveto pismo brale.
Te videle so mnogokrat,
kako da angeli z Marijo
z nebeških zvezdnatih livad
prišedši ljubko govorijo,
ter jo tolažijo, učijo
in kot služabniki udani
prav zvesto mnogokrat ob strani
pomagajoči ji stojijo.

* Ko bile nekega so dne
 z Marijo vred sedmere šle
 Tje ven iz mesta Nazareta,
 da družba malo se pošeta,
 studenec tam vabljev zazró,
 ki pitno vodo mestu daje,
 okrog zvrstijo se lepó;
 od njih pa neke se lučaje
 Marija sama proč poda,
 da ložje moli tam Boga;
 kar glej, že angel zopet pride,
 ki zdaj kot solnce se blišči;
 Marijo močen strah obide.
 Ko družba angela zazrè,
 nad to prikaznijo strmi,
 strahú srce jim skoro mrè.
 Marija se z molitvo bavi,
 ko angel jo tako pozdravi:
 »Veséli se Marija deva!
 Sam Bog v nebeški visočini
 veliko slavo razodeva
 le tebi izmed vseh jedini.
 Veséli se nebeška deva,
 kot roža diješ z zemskih tal,
 devištva kras v nebó odseva,
 zato pa te je Bog izbral.
 Raduj se tvoje zdaj srce,
 in duša tvoja se veseli,
 da ljndstvu rana se zaceli,
 izgine težko mu gorje.

* *
Kar Eva mu je zagrešila,
boš zopet ti mu pridobila.
Veséli močno se devica,
ki premogočna kdaj kraljica
neštetim zborom nebeščanov
in revnim trumam boš zemljanov.
Raduj se Davidoa hči,
ker vrh nebeškega bo trona
krasila angelov te krona,
ki v krasnem svitu se blišči,
in vseh svetnikov krona bode
ti dana in čez vse narode.
Veséli čista se devica,
v ugodnem času si rojéna,
nevesta Bogu izvoljéna.
Ti svetu zgodnja boš danica,
ki v temi nikdar ne ugasne.
Ti bodeš kot jutranji zor
čez svet razlila žarke krasne,
in tudi angelski bo zbor
napolnjen z njim na divnem nebi,
ker svet bo rešen le po tebi.
Izbrisan Adamov bo greh,
posušene solzé v očeh.
Ti strla bodeš pekla moč,
v njem razjasnila strašno noč,
a tisti pa, ki v njem trpé,
ob tebi se razveselé,
odprla boš nebeška vrata,
da jih popelješ z globočine

tje v raj nebeške domovine,
kjer sije spet prostost jim zlata,
da z angeli radujejo
in z njimi se družujejo.
A tudi ves človeški rod
veliko v tebi vživa slast,
a večjo hvalo še in čast,
ker hoče zdaj nebes Gospod
zavolj čednosti svete tvoje
s človekom združiti božanstvo,
nebeško z mesom dostojanstvo.
Z radostjo pōlni srce svoje,
veselja vedno poskakuj,
brez konca vedno se raduj,
ker ti začetek vse radosti
kot dekla božje si modrosti.«

In angel zapusti jo zdaj.
Marija vrne se nazaj.

Pa tretji dan potem je bilo
se nekaj novega zgodilo:
Marija v sobice samoti
ostala sama je doma,
da delo skrbno dokonča,
in nič v molitvah je ne zmoti.
Takrat je njeno delo bilo,
da tkala je zlato in svilo,
družice pa so zunaj bile
pri delu, druge so molile.
Kar, glej, je angel Gabrijel
k Mariji v sobico prispel;
takó pristrčno jo pozdravi:
»Češčena in pozdravljena
Marija deva slavljenja!
Gospod s teboj je na višavi,
le tebi milost dal je sami,
ti blažena si med ženami,
tvoj blažen duh je in telo.
in blažen sad, ki rojen bo.«

Ko sliši Deva te reči,
se bridko v srcu ji stori,
pa misli v duši užaljeni,
kaj neki ta pozdrav pomeni.

Pa angel ji odgovori:
»Nikar Marija se ne vstraši,

srcé se tvoje naj ne plaši,
 saj v milosti še božji si,
 in tebi, deva, Bog med vsemi
 najbólj je milosten, verjemi!
 Rodila bodeš dete sveto,
 ki kralj čez ljudstvo bo nešteto.
 Ta otrok bode božji, Sin
 Najvišjega imenovan,
 z mogočnostjo, častjo obdan
 bo vladal vrh nebes višin,
 on vladal Jakobov bo rod,
 in dal mu sedež bo Gospod
 kraljevi Davida očeta,
 kraljéstva večnost mu obeta.

Marija mu odgovori :

»Kako pač naj se to zgodi,
 kako naj bodem porodnica,
 ko vendar ne spoznam moža?
 Ostati hočem le devica,
 ki se mesenosti ne vda.«

Pa angel reče ji na to :
 »Duh pride v tebe iz neba,
 ki te z Najvišjega močjo
 obsenči, z milostjo navda.
 a dete, ktero bo rojeno,
 bo sveto, zvano božji Sin.
 V kraljéstvu nebnihi bo višin
 in že na zemlji posvečeno.

A da veruješ tem rečem,
naj tudi to še ti povem:
Glej, tudi je Elizabeta
postarna v letih tvoja teta —
nerodovitno se je štela —
v starosti sina še spočela,
zakaj pri Bogu je nebes
mogoča vsaka reč zares. »

Tedaj Marija se je vdala
in angelu tako je rekla:
»Gospodova sem zvesta dekla,
pokorna bodem mu ostala.
To angel božji čuj in vedi:
po tvoji zgôdi se besedi!«

Prelep pozdrav je bil končan,
in angel spet v nebo pozvan.
Tedaj izšel je božji Sin
z naročja svojega Očeta,
in iz nebeških visočin
k Mariji je Beseda sveta;
od nje privzelo pa božanstvo
mesó si je in človečanstvo.

Ko oznanjenje je sprejela
Marija, tisti čas spočela
v telesu svojem je Boga,
devica pa še je ostala.
Beseda je meso postala

po moči svetega Duha.
Včlovečil se je božji Sin,
kot angel je velel z višin.
Beseda došla ji v uhó,
postala kri je in meso,
postala duša in telo
je v hipu z Večnega močjo.
Tedaj privzelo si božanstvo
za veke vse je človečanstvo;
v jednoto v hipu tem spojeno
ne bo oboje več ločeno.
Privzela s čistega telesa
Beseda truplo je od mesa,
a z njim pa slabo in nezdravo
človeško spačeno naravo,
ki mesecev se je devet
razvijala brez bolečin,
doklèr se ni rodil na svet —
oseba druga — božji Sin.

Ko oznanjenje je sprejela
in dete od Boga spočela,
oboje materi naznani,
pové devicam, ki doslej
so zvesto čuvala pri njej
o sreči od Boga ji dani,
kakó je rajsko oznanjenje
prinesel angel in češčenje,
Pové jim, da Elizabeta
postarna v letih njena teta

je milost od Boga prejela
in sina v starosti spočela.
A vedeti je zdaj hotela,
če res tako se je zgodilo,
in res je teta nje spočela,
kakor rečeno ji je bilo.
Tako je deve tri odbrala
in jaderno na pot podala
se z njimi je čez hrib in plan
tje v Hebron dol na južno stran.
In k svoji teti je vesela
po trudnem romanju prispela.

Ko vidi pa Elizabeta,
da res Marija k njej prihaja,
radost se v srcu ji poraja
in od veselja vsa prevzeta
naproti Devi je hitela
in vsa presrečna jo objela.
»Oj stokrat blažen tvoj prihod«,
tako vsa srečna govori,
»ko te dovedel je Gospod!
Od kod me sreča doleti,
da mati mojega Gospoda
prijhaja zdaj radostna k meni
te milosti nevredni ženi?
Oj stokrat blažena usóda,
da tisto Bog mi je poslal,
ki mater si jo je izbral.
Ko slišala sem tvoj pozdrav,

tedaj v telesu je stoprav
 veselja dete poskočilo,
 zato, preblažena gosa,
 je dete, ki se bo rodilo,
 zdaj posvečeno od Boga.
 Ti blažena si med ženami,
 in tvojega telesa sad,
 Duh sveti spolnil je nad nami
 človeštvu tisočero nad.
 Besedi brž verjela si,
 katero angel ti je djāl,
 zato Boga spočela si,
 On človek v tebi je postal.
 Visoko hvaljena češčena
 zato na veke bodeš žena. »

* *
Marija ji odgovori :
»Usmilil se me je Gospod,
veliko milostij, dobrot
in čast veliko mi deli.«
Vskipi veselja ji srce,
in v slavospev besede té :

»Magnifikat — poveljučuj
Gospoda moja duša,
in v Bogu duh se moj raduj,
ki božji glas poslušaj !

Odsihmal bodo srečno me
vsi narodi imeli,
odsihmal bodo večno se
mi slavospevi peli.

Zakaj Gospod so je ozrl
na nizkost svoje dekle,
studenec milostij odprl,
ki bodo ljudstvu tekle.

In tisti, čigar vsa je moč,
ime njegovo sveto,
ki se bojé ga, jim pomoč,
darov deli nešteto.

Mogočnost skazal je z roko,
mogočne si podvrgel ;
napuhnjene potrl v zemljó,
ponižnih ni zavrgel.

Obilo z dobrim pogosti
nadložne, revne, gladne,
a bogatine odpusti
poslednjič prazne, jadne.

* *
Obet že Abram je imel,
očakov vrsta cela,
da v usmiljenju bo sprejel
za hlapca Izraela.«

Tedaj Marija je ostala
pri teti mesece še tri.
Ko vse lepo je uravnala,
lepó pri njej se poslovila,
in v miru se povrne spet
v domače mesto Nazaret.

Četrty mesec je med tem
napočil; zdaj pa pride v mesto
pravični Jožef po nevesto,
da si kot ženo v Betlehem
jo v svojo véliko veselje
na novi stalni dom popelje.
Ko se vesel še nekaj dni
tam pri Mariji pomudi,
tedaj zapazi pa pri njej,
kar slutil nikdar ni poprej,
da kmalu bo postala mati,
ki hotla deva je ostati.
Pač grozno tega se ustraši,
in bol in gnev in strah ga plaši,
bolest razjeda mu srce,
in žalost množi mu gorjé.
Zaupno Bogu vse potoži,
kar ga teži, gorje mu množi.

* *
Kar videl je pri Devi sveti,
nikdar ne more razumeti.

Bolest to Jožef sam prenaša,
čeravno ga prav hudo peče,
povedati ji še odlaša,
Marije žalostiti neče.
Pa ona dobro se zaveda,
kaj Jožefu srcé razjeda.
Devic sedmero zdaj pokliče
kreposti svoje zveste priče,
pové, kar angel Gabrijel
je od Boga ji razodel.
Sedmere tudi vse device
so bile ji zagovornice,
in vsaka mu je potrdila,
kar je Marija govorila.
In tudi to so mu vesele
povrh v tolažbo razodele,
da videle so mnogokrat,
kakó da angeli z Marijo
z nebeških zvezdnatih livad
prišedši ljubko govorijo,
ter jo tolažijo, učijo,
in kot služabniki udani
prav zvesto mnogokrat ob strani
pomagajoči ji, stojijo,
potem pa spet iz te nižave
v nebesne plovejo višave.

* *
Zato naj Jožef, mož presveti,
na sumu neha jo imeti.

Pa s tem mu, kar so govorile,
nikakor niso ugodile,
ker žalost, ki ga je obšla,
izginila ni iz srca.
In ker ni mogel té izbiti,
Marijo svojo je nevesto
na skrivnem hotel zapustiti,
in v daljno tuje iti mesto,
takó za njeno čast skrbeti
in zlih jezikov jo oteti,
da tudi drugi bi poznej
ljudje ne sumili o njej.
Boga prisrčno prosi zdaj
dobrotno mu pomaga naj
in blagovoli ga učiti,
kaj v stiski tej mu je storiti.

Z nebes zdaj angel je prispel
in vse skrbi mu je odvzel:
»O Jožef, Davidov ti sin,
naznanjam ti z nebes višin,
Marijo vzami le nevesto,
z njo živi skupaj vedno zvesto.
Da ona dete bo dobila,
to božja moč je v njej storila.
Med ženami je najsvetejša,
devica vendar še čistejša;

* *
saj to sem davno že poprej
naznanil vestno ti o njej.
Možá dozday še ni spoznala,
teló in duša sta ostala
še neskrunjena doslej
in bosta tudi zanaprej.
A sinu, ki ga porodi,
ime prelepo »Jezus« daj;
in to povem o njem že zdaj,
on strl hudobe bo vezi,
mogočen kralj nebes in zemlje
bo on, ki greh sveta odjemlje.«

Glasú, ki ga z nebes prejel,
je Jožef močno bil vesel.
Skrbi je iz srca pregnal,
vesel k Mariji se podal.
Prečisto prosi prav lepó,
da odpusti mu krivdo vso.
Privoli ona rada v to,
prežene s tem grenkobo vso.
Zdaj v Nazaretu še pri nji
ostale dneve preživi,
doklèr ni prišel oni čas,
da se rodi človeštvu spas.

Peti spev.

Jezusovo rojstvo.

In je porodila svojega prvorojenega Sina.
(Luk. 2, 7.)

Minilo mescev je devet,
odkar je Kristus bil spočet.
Nevesto svojo je tedaj
pravični Jožef vzel s seboj,
da jo na dom popelje svoj
in pride zopet v rojstni kraj.
Marijo na osliča dé,
a sam koraka zraven nje.
Ko tako sta na potu bila,
reči sta svete govorila;
če nista se pri tem mudila,
tedaj pa skupno sta molila.

Nekoč pa reče božja Mati:
»Ne morem, Jožef, zamolčati,
kar od Boga skrivnostno vem,
kar mojim kazal je očem.
Glej, stal je enkrat pred menoj
rodú človeškega nebroj,
a dva rodova sem spoznala:
rod judovski na eni strani,

na drugi močen rod — pagani.

Ta dva sta si nasproti stala.

In Judje so jadikovali,

pagani pa se jim smejali,

ker Judje bili so šibkejši,

pagani toliko močnejši. «

Nató pa Jožef: »Razodeni

mi, žena, kaj li to pomeni! «

Tedaj Marija mu je djala:

»Kolikor z umom sem spoznala,

pač izpolné znamenja ta

se pri detetu mojem vsa. «

In kmalu potnika potem

dospeta v mesto Betlehem.

Zmračilo že se je pri tem,

in tiha noč je svoja krila

čez širno zemljo razgrnila,

noč najsrečnejša vsem ljudem.

Približal je sedaj se čas,

ko bo rojén človeštvu spas.

In angel je z neba prispel,

osliču stati je velel,

kateri nosil je Devico,

Sinú nebeškega rodnico.

Marija v svetem strahu sluti,

da se poroda ura bliža;

spolnitev oznanjenja čuti,

ko Bog se naj na svet poniža.

* *
Ni v mestu taka hiša bila,
da bi dvojico prenočila.
Pred mestom bila je votlina
prostorna, vdolbena v pečini,
počivala je tu živina
ob dežju ali ob vročini.
V poletnem tú se vročem časi
popotnik mnogoter oglasi,
ko hoje znoj mu z lica lije,
v vabečo senco se votline
utrujen vsede in počije,
okrepčan spet naprej odrine.
Ker hiše ni za njo nobene,
Marija v to votlino krene;
tu bile jaslice edine
v ozadju puste so votline.
Osliča tukaj sèm prižene
mož njeni zvesti Jožef sveti
in vola zraven še pridene.
A noč razgrinja se po sveti ...

Ko tudi Jožef zdaj izvé,
da prišla že je ura sveta
darilka božjega Deteta,
ukrene nekaj sam za se,
ter urno v Betlehem hiti,
čeravno že je polnoči,
poišče v mestu ženski dve,
ki naj bi vèn k Mariji šle,

* *
da kje ne bo brez pomoči,
ko božje Dete se rodi.

Ko Jožef v mesto je hitel,
Marijo liki solnca svit
sijaj prečuden je objel,
čez vso votlino je razlit —
Priplava v ta krasan prizor
krilatcev nebnihi velik zbor,
da bili bi to sveto noč
Mariji — materi v pomoč,
da v uri božjega poroda
dostojno počasté Gospoda.

Izbrana od Boga edina.
da božjega bo mati Sina,
kot je povedal Izaija,
rodila je tedaj Marija
Gospoda nebnihi visočin
brez vseh porodnih bolečin;
deviško je telo ostalo,
nikdar se ni omadežalo.
Kot ona, še nikdar nobena
brez bôli ni rodila žena;
brez bôli od device svete
le božje rojeno je Dete.
Zato devištva ni zgubila,
ker božje Dete je rodila.
Če solnčni žar skoz steklo sije,
nikakor stekla ne razbije,

ker svetlozlati ga prameni
prodréjo neizpremenjéni.
In kakor žar skoz steklo šine,
tako brez škode, bolečine
vsikdar deviškega telesa
prihaja božji Sin na svet
pustivši večni dom, nebesa,
da bode svet po njem otet.
Devica je pred rojstvom bila
in pri porodu, po porodu.
Marija nikdar ni zgubila,
kar obljubila je Gospodu.

Krilatci pa to sveto noč
Mariji v ljubko so pomoč.
In ko so od Device svete
prevzeli sami božje Dete,
pa zadoni njih zbor ubran
iz tihe jame v širno plan:
»Rojén je torej nam sedaj
Sin božji, Bog od vekomaj,
rojén nebes je oblastnik,
rojén sveta odrešenik!«

Ko Jožef pride spet nazaj
in vidi čudovit sijaj,
srcé strahu mu trepeta.
Marija pa pokliče ga:
»Le pridi Jožef, ne se bati!
Srcé ti naj ne bo plašljivo,

* *
poglej to Dete ljubeznivo,
postala ravno sem mu — mati.

Ko Jožef zdaj zazrè otroka,
veselja skoraj se razjoka
in to-le hvalo govori:
»Oj v blagor mi ta sveti čas,
oj tisočkrat presrečen jaz,
da moje gledajo oči
Gospoda svojega Boga,
da zrejo Stvarnika sveta.«
Radósten Dete zdaj objame
in k sebi ga v naročje vzame
rekoč: »Pozdravljen tukaj kralj
v kraljéstvu svojem zemskih tal!
Pozdravljen v svoji tu deželi!
Premnogi bodo Te veseli.
O Bog in človek hvalim Te,
jedinega izbral si me,
da, kadar bi se porodil,
najpreje jaz Te naj zazrem
in jaz naj Tvoj vzgojitelj sem
in branim Te sovražnih sil.
O hvaljen stokrat moj Gospod,
zahvalim Te, da mater svojo
nekdaj izročil v skrb si mojo.
Rodila je brez vseh nezgod,
devišstvo je obvarovala,
devica vedno bo ostala.
V božanstvu si mi človečanstvo

in v človečanstvu si božanstvo
pokazal čudovito zdaj.
Oj hvaljen bodi vekomaj!

Marija Dete je povila
in z rjuho čisto ga pokrila,
na to pa v jasli položila,
to naj bi zibelka mu bila — —
Oslič in vol, ki tam sta stala,
v Detetu sta takoj spoznala,
Gospoda, Stvarnika sveta;
pred njim popadata na tla,
skrivnostni pa veli nagon,
da glavi sklonita v poklon.
Tako skazujeta mu čast,
še niti jed ni jima v slast.

In kmalu tudi ženi dve,
ki Jožef ju je klical tje,
približata se tje votlini
in tam zapazita v sredini,
da dete že se je rodilo.
Znamenj zunanjih, ki sledijo
po rojstvu dece, ni tu bilo,
vso zdravo najdeta Marijo.
Zato načuditi dovolj
ne moreta se, in tembolj,
ker je ostala še devica
in vendar zraven — porodnica.
Kako se more to zgoditi,
to neče jima v glavo iti.
Da ni spoznala še moža
in neoskrunjena je deva,
pa svojstva matere ima,
prečudno njima se dozdeva.
Posebno ena izmed teh
Marijo skušati je htela,
kar pač storiti bi ne smela,
in kar v očeh je božjih greh.
In brž je roka otrpnela,
ki je oskruniti hotela
deviško čisto nje telo.
Prestraši žena se močno.
Vsled bolečin se groznih vije
ter hudo joka, glasno vpije:
»Gorjé mi, da sem to storila,
nespametno se dotaknila

* *
Device najčistejše, svete,
ki brez moža jo nežno Dete
od samega Boga prejela,
oh, kaj sem grešnica počela!«
Marijo zdaj v veliki sili
poprosi, da se je usmili,
da reši grozne je nesreče,
odvzame bôl, ki skli in peče.
Marija ji odvrne milo:
»Zapro si tukaj Dete moje,
da vélike pregrehe tvoje
bi milostno ti odpustilo,
in zdravje zopet ti vrnilo,
jaz upam, da bo to storilo.«
Tedaj pa s solzami v očeh
k Detetu v jasliah stopi žena
in prosi ga vsa spokorjéna,
da odpusti ji strašen greh,
da spet ozdravi ji roko
z Detinstva božjega močjo.

In komaj to je zgovorila,
že zdravo je roko čutila.
Salome bilo je ime
tej ženi, onej pa Rahé.

Zdaj urno v Betlehem hitita,
po mestu brž ljudij vzbudita
rekoč: »Oj čujte vi ljudje,
velika čuda se godé:

Devica dete je rodila,
 in vendar z moškim ni grešila.
 Človeški otrok če rojén je,
 na zunaj kaže se znamenje,
 znamenj zunanjih tu ni bilo,
 ko dete se je porodilo.
 Moža ni prej nikdar spoznala,
 devica vedno je ostala,
 prelepo dete je dobila,
 brez bolečin ga porodila,
 in neoskrunjena še vsa
 vsa svojstva matere ima.
 Tak čudež se zgodil še ni,
 odkar mogočni svet stoji.
 Rojeno dete brez moža
 le priti more od Boga.
 Povrh pa jaz navredna žena
 po njem sem bila ozdravljéná.

Šesti spev.

Razglašenje Gospo- dovo.

Oznanim vam veliko
veselje, katero bo vsemu
ljudstvu, ker danes vam
jerojen Vzveličar, kateri
je Kristus Gospod.

(Luk. 2, 10. 11.)

Ko je Marija porodila,
je ravno ura polnoč bila.
Ljudje živino prejšnji dan
na pašo gnali so na plan.
Pastirci tudi stari, mladi
z živino šli so po navadi.
Ko čuli poleg so živine,
jih krasen sij z neba obsine.
In zdajci pa z nebes višave
priplava angel dol v nižave
in naravnost do njih hiti.
Bojazen, strah jih spreleti
»Ne bojte se!« jim angel reče,
»veselje véliko vam znanim,
pastirjim vrlim tukaj zbranim,
ki bo začetek vaše sreče:
Rojén je Kristus in Gospod,

* *
rojén pri mestu Betlehemu,
tolažba bode svetu vsemu,
po njem človeški rešen rod.
Da res Vzveličar porojén je,
vam bodi v pričo in znamenje:
tam našli boste ljubko Dete
rojéno od device svete,
povito v čiste je plenice
in položéno je — v jaslíce.»

Pa komaj angel to konča,
krilatcev truma iz neba
v to sveto-mirno noč priplava,
a zbor se angelski glasan
razlega tje čez širno plan:
»V višavah bodi Bogu slava,
na zemlji tudi mirnim vsem,
ki dobre volje so, ljudem!«
Na to krilatcev zbor izgine,
in z njimi luč v nebes višine.

Pastirci nič se ne mudé
in naglo v Betlehem hité
ter najdejo tu ljubko Dete.
Povito v čiste je plenice,
in položéno tje v jaslíce.
Osebe tudi tukaj svete
zazrejo: Jožefa, Marijo.
Presrečni ljubko Dete zrô,
klečé ga počasté lepó.

* *
Poysod okrog zdaj govorijo,
kakó se angel je prikazal,
ko tam so na ledini pasli,
kakó iskati je ukazal
to Dete položéno v jasli,
In kakor bilo je rečéno,
takó zdaj zrejo izpolnjéno.

Tedaj je Jožef drugi dan
pripraven našel v mestu stan;
Marijo čisto tje popelje
in Dete božje, vseh veselje.

Takrát, ko čista je Devica
postala božja porodnica,
znamenje čudno marsiktero
v Mesijo pričalo je vero.
Znamenja mnoga so Rimljani
in drugi videli pagani.
Na nebu se je zvezda nova
velika, svitla užarila;
da lepša nikdar ni svetila,
resnica sveta je, gotova.
Svetila je po svetu vsem,
nje luč je pričala ljudem,
da je gotovo božje Dete
rojéno od Device svete.

Takrát, ko čista je Devica
postala božja porodnica,

* *
je v Rimu olja tok odprl
se in na svetlo je prodril,
ter kot studenec bistre vode
se vil je ljubko med kamenje —
Pač jasno od Boga znamenje,
Mesija da porojen bode.
Ta vir se še današnji dan
tje v reko Tibero izliva,
in vidi mnog ga še zemljan,
ki v večnoslavnem Rimu biva.

Takrát je tudi sred noči
zapustil hišo ravnokar
Avgust mogočni rimski car.
In ko k nebesom vprè oči
in gleda zvezd prekrasnih sij
mu zvezda čudna zablišči.
Ta zvezda tako jasna, mična
je bila močno devi slična,
ki nosi v rokah ljubko dete.
Jasnejše zvezda ta nocoj
žari, ko druge vse neštete,
in seva tje v svetov nebroj.
Ko čudno zvezdo car zazrè.
nad nje krasoto ostrmi,
bojazen, strah ga spreletí.
Koj pošlje po veščake vse,
ki bili v tisti so deželi,
naj bi mu zvesto razodeli
po svoji umnosti učeni,

* *
kaj neki znamnje to pomeni.
Ni moder nikdo bil takó,
da bi spoznal prikazen to,
in kaj znamenje to pomeni.
Tedaj pa starka prikrevsa —
Sibila je ime tej ženi —
takó jim čudež razvozla:

»Postala neka je devica
Deteta božjega rodnica,
ki vendar ni moža spoznala,
in čista deva je ostala;
od samega Boga dobila
je dete, ki ga je rodila.
Kraljéstva celega sveta
to dete vsa kot last ima,
nekdaj pa bo to dete malo
v nebesih tudi kraljevalo.«

Ko cesar sliši te reči,
prevzame ga mogočen strah.
Podobe svoje zdaj veli
takoј vse pomandrati v prah.
Izdal je strog ukaz poprej,
da vsak v deželi ga imej
za premogočnega boga,
gospoda širnega sveta.
Podobe svoje je poslal
v kraljéstvo bližnje, daljno vsako,
da kot boga bi vsak čislal
in molil ga povsod enako.

* *

To vse je zdaj se prevrnilo,
nasprotno vse se je zgodilo,
ker vse podobe svoje hkrati
ukazal v prah je pomandrali,
ter ni pripustil več nikoli,
da kakor prej, še kdo ga moli.

Molitve dom je v Rimu stal,
ki »templum pacis« se je zval.
Mirú je tempel bil zares,
o njem povsod je šel sloves.
Takó je zidan bil močno,
da stal je trdno neomajen,
da nikdar se podrl ne bo,
marveč ostal bo večnotrajen.
Zató so zidali Rimljani
takó močno svoj tempel sveti,
ker so hoteli mir imeti,
oblastvo stalno nad zemljani.
Doklèr bi namreč tempel stal,
bi mir med njimi kraljeval.
A ko se Bog je porodil,
je tempel njih se razdrobil,
porušen padel je na tla,
ko rojen Bog je, kralj neba.

Takrát, ko tempel so pričeli
graditi slavljeni Rimljani,
zalóti starka jih pri deli,
v graditelje okó uprè

in čudno jim novost oznani,
 ko dobro si ogleda vse :
 »To si zapomnite možjé« —
 tako jim starka zdaj pové —
 »ne bode tempel dolgo stal,
 prav kmalu bode vam razpal,
 ko najčistejša bo devica
 Boga postala porodnica.
 Zaman je vaše delo bilo,
 ta tempel bode ves razpal,
 in nikdar več iz zemlje vstal,
 ko bo se dete to rodilo.«
 Slišavši to so se smejali,
 iz starke pa se norčevali :
 Ni možno, da se uresniči,
 kar starka tukaj besediči.
 Izklesali so pa nad vrata
 usodna ta pismena zlata :
 »Kadar devica bo spočela
 in dete čista bo rodila,
 ne da devištvo bi zgubila,
 poruši naj se zgradba cela ;
 ko deva mati bo postala,
 a ne da bi moža spoznala,
 naj tempel ta se razdrobi,
 in nikdar več se ne zgradi !«
 In glej, bil tempel je razdjan,
 sramotno v zemljo pomandran,
 ko je Marija, Deva mila
 nebeško Dete porodila.

* *
Takrát pa tudi gor v višavi
prelepa krona se pojavi,
in semtertje nad Rimom plava,
ko rojeno od Deve svete
je bilo to nebeško Dete,
ki svet njegov je in narava.
In zrlo mesto je bahato
nad sabo v zraku krono zlato.

Ko se rodil je Bog na svet,
z neba je tekel sladek med
na zemljo in po vsej deželi.
Prikazen bila je v znamenje,
kakó da bodo ga veseli,
kakó bo sladko odrešenje,
in sladko mu, kdor bode služil
Bogú, ki se je z nami združil.

In več ko dolge ure tri
so reke vse in vode stale,
da Bogu s tem bi čast dajale,
ki jih iz zemlje obudi.
Saj le po njem prišle na dan
in žuborele so čez plan.
En čas tedaj mirujejo
in Rojstvo občudujejo.

Največji izmed drugih vseh
gotovo je nečisti greh.

* *
Pač večje ni od te hudobe,
pred Bogom grše ne gnjusobe.
Bog hotel človek ni postati,
dokler je bil na zemlji greh,
in dokler se stvarem v posmeh
je valjal kdo v nečistem blati,
in s takim znakom človečanstva
dotlej Bog združil ni božanstva.
Zato pa tisto sveto noč,
ko Bog je hotel rojen biti,
je bila strta greha moč,
nesrečneži pa vsi pobiti,
in v grehu tem so vsi potrti
bili to noč od nagle smrti.
Še hudi duh se sam sramuje,
nerad o grehu takem čuje;
če koga pa pregovori,
da ta ostuden greh stori,
od njega proč takoj zbeži
in vsem strastem ga prepusti.
Vsi angeli žalujejo,
človeka se sramujejo.
Ta greh še zračne visočine
z ostudnostjo grdo prešine.
Zató pa naj se le preneha
opisovati ta pregreha,
še naj imena ne ima,
da kje je duša ne spozna.
Če kdo pa storil je pregreho,
v pokori išče naj uteho!

* *
Ko blažen čas imel je priti,
in Bog je rojen hotel biti,
na nebu krasna solnca tri
enaka videli so vsi;
a zraven meseci trije
so pluli v noči semtertje.
In skupaj troje solnc stoji
ter drugo z drugega žari,
takisto je pri lunah bilo.
To zrlo je ljudij obilo.
S tem Sina božjega je rojstvo
pokazalo Boga nam Trojstvo,
edinost pa v osebah treh,
enakost v njihnih svojstvih vseh.

Z družino Jožef mož čislan
k Mariji pride osmi dan,
da se po Mojzesa postavi
obrezovanja red opravi.
In pri obrezi je ime
Detetu »Jezus« bilo dano,
povelje da z nebes poslano
in vse prerokbe se spolné.

Ko Deva je Boga rodila,
in zvezda nova zasvetila,
kot bilo je že prej rečeno,
svetila je po svetu vsem;
nje luč je pričala ljudem,
da je na svet sedaj rojeno

* *
kot božji Sin nebeško Dete
od matere Device svete.

Kjer v zarji solnce se napaja
in z zlato krono rano vstaja,
tam, kjer že konec je sveta,
bogati kralji so živeli,
ki so na zvezde se umeli
in bili dobrega duha.

Ko zvezdo kralji to zazrejo,
v modrosti svoji brž umejo,
da v tistem kraju in deželi,
kjer zvezdo videli so novo,
Vzveličar rojen je gotovo.
Zelo so tega vsi veseli.
Ti kralji so se skupaj zbrali
in modro se posvetovali.
Na pot se sklenejo podati
in Dete božje poiskati.
Zdaj skrbno se pripravljajo
na daljno in težavno pot,
od svojih se poslavlajo
proseč, da vodi jih Gospod.
Ko vse za pot so preskrbeli,
zlatá in srebra so še vzeli
in grenko miro in kadilo
ter dragocenostij obilo.
Na enem mestu so se zbrali
in s spremstvom se na pot podali.

Nastane vprašanje pri tem,
 kedaj je zvezda zasvetila,
 ki je znanilka rojstva bila?
 O tem le dvojno mnenje vem:
 Pové nam jedno izročilo:
 ko se je Dete porodilo,
 je zvezda nova zažarela.
 Resnično to ne bo docela.
 Ni možno lahko se zgoditi,
 da trije modri mogli priti
 bi tako naglo iz daljine.
 Ko družba kraljev je prispela,
 Marija je Otroku štela
 takrát še le dvanajsti dan,
 odkar je bil na svet poslan.
 A drugi mož prav dobro znan —
 Krizostom je imenovan,
 kar v obče »Zlatoust« pomeni —
 ta v knjigi svoji tako mēni:
 Ko Sin naročje je Očeta
 zapustil in nebesa sveta,
 v Device sklenil se telo,
 da bi od nje sprejel meso,
 in po besedi z visočin
 postal je človek božji Sin:
 tedaj je zvezda zasvetila
 ter vsemu svetu naznanila,
 da zemski in nebeški kralj
 je človek nam enak postal.
 Ko ga Marija je spočela,

je zvezda jasno zablestela.
V deželah svojih modri so
zagledali prikazen to,
iz nje pa so takoj spoznali,
da božjega Sinú božanstvo
privzelo si je človečanstvo.
Vsi trije so se skupaj zbrali
in modro se posvetovali:
na pot se hočejo podati
in zvezde te pomen zaznati.
Ko so o vsem se domenili,
so zopet se na dom vrnili.
Tu skrbno se pripravljajo,
potrebno vse nabavljajo.
Ko vse takó so oskrbeli
ter srebra in zlatá še vzeli,
na enem mestu so se zbrali
in s spremstvom se na pot podali
proseč, da čuva jih Gospod,
na potu spremlja jih povsod.

Po gozdnatih so šli planjavah
in polja širnih goličavah,
a zvezda nova jasnomila
je vedno jim naprej svetila.
Takó je zvezda svetla bila,
takó mogočen njeni sij,
da jasnost zvezdnatih nočij
in tudi solnce je stemnila.

* *
Ko je Marija Deva mila
nebeško Dete porodila,
so prišli modri s spremstvom vsem
na potu že v Jeruzalem.
Tu vprašajo, rojén kedaj
je bil kralj judovski in kje:
»Njegove zvezde smo sijaj
zazrli davno vsi trijé.«
Ko Judje zvejo te besede,
preplašenim srcé se zmede,
veselje jim je skaljeno,
vse mesto je užaljeno.
Najbolj seveda se je zbal
Herodež, njihov zlobni kralj.
A Judje so in farizeji
takoj postajali srčneji.
Té kralj Horodež povprašuje,
če sveto pismo prerokuje,
kje bode rojen Judov kralj,
ki bo čez svet gospodoval.
Pismarji pa odgovoré mu:
»Tu v knjigah beremo takó,
da rojen v mestu Betlehemu
sam božji Sin, Mesija bo.«

Tedaj pa pošlje kralj Herod
po modre in jih izprašuje,
od kdaj se na nebeški svôd
ta zvezda nova prikazuje.
Natanko modri mu povejo,

* *
od kdaj že krasno zvezdo zrejo,
in kdaj so se na pot podali,
da Dete božje bi iskali.
Herodež pa na to jim pravi:
»Le iščite, po njem vprašajte
in tudi meni znati dajte,
da moje ljudstvo ga pozdravi.
A hočem ga še jaz moliti,
kot kralja vredno ga častiti.
Ko najdem njegov rojstni krov,
prinesem zlatih mu darov.«

Od kralja zdaj se poslovijo.
podajo zopet se na pot
in zvezdi varno spet sledijo,
ki jih je vodila do tod;
čeprav se v mestu jim je skrila,
je tukaj spet jim zasvetila
in zvesto dalje pot kazála,
doklèr se ne prikaže trem
prijazno mesto Betlehem.
In tukaj zvezda je obstala
nad hišo, kjer Družina sveta
se radovala je Deteta.

Spolnile so se modrim želje,
prešine rajsko jih veselje.
Na to gredó pa v tisti hram
in najdejo Marijo tam,
pri njej nebeško milo Dete.

* *

Prešinjeni ljubezni svete
pred njim na tla popadajo
ter Dete božje ljubeznivo
časté pobožno in spoštljivo.
darove mu pokladajo:
kadilo, miro in zlató.
To troje dajo mu za to,
ker Bog je, človek in pa kralj,
ki bo čez svet gospodoval.
Kadila, mire in zlatá
enako dosti vsak mu da,
enako vsi darujejo
in tako označujejo,
da Bog in človek Otrok ta
ter kralj je zemljè in neba.
Ko modri so mu darovali
darove svoje, Dete milo
je nežno rokico dvignilo,
da z blagoslovom se zahvali.
Prečisti materi njegovi
se tudi bližajo z darovi,
in predno spet naprej hitijo,
srebrá, zlatá ji izročijo.
A tudi Jožefa moža
bogato obdarujejo,
dadó mu srebra in zlatá,
zaupno ga sprašujejo
o rajskomilem tem Deteti
in materi njegovi sveti.
In rad jim Jožef vse pové,

* *
kar lepega o njiju vé :
da mati tega je Deteta
še čista vsa, devica sveta;
od Bóga Dete je spočela,
ker na besedo je verjela;
mesenim djanjem ni se vdala
ter nikdar ni moža spoznala,
in brez porodnih bolečin
na svet je prišel božji Sin.
In angeli z nebes poslani
Mariji bili so ob strani
ter z njo vred rojstva preveseli
so Bogu čast in hvalo peli.«

Tedaj pa so se poslovili
pristrčno pri Družini mili,
z obilnim svojim spremstvom vred
hitijo v domovino spet.
Pa angel iz nebes poslan
po noči reče kraljem trem :
»Ne pojdite v Jeruzalem,
Herodež zvit je in pretkan,
z izdajstvom zdaj vas pričakuje
in zlobne sklepe v srcu kuje.«
Po drugi poti so tedaj
se modri vrnili nazaj.

Zaman Herodež modre čaka,
brez upa mine ura vsaka.
Ko tako čaka dan na dan,

* *
sprevidi, da je goljufan.
In v jezi svoji grozoviti
veli iskati in loviti
tri modre, da jih pomori
in s tem si jezo ohladi.
A tega Bog ne pripusti,
da se njegov namen zvrši,
on ščiti v vsaki jih nezgodi
ter varno jih v domovje vodi.
A nekaj drugega sedaj
stori Herodež, divji zmaj:
vojščakom svojim zapové,
da v Betlehemu umoré
otroke vse, ki v letih dveh
so tamkaj bili porojéni,
med njimi novi kralj bo — mēni.
Načrt obrne Bog v posmeh.
Herod velel je naglo silo,
tako se vendar ni zgodilo.
Marija Dete je gojila
brezskrbno, mirno in veselo,
a zdaj bi zló jo naj zadelo,
in naj bi že se žalostila?
Za zdaj ji žalost Bog odvrne,
naklep Herodeža prevrne.

Iz Rima strog ukaz izide —
sam cesar ga je odposlal —
da v Rim takoj Herod naj pride
kjer bode mu pred sodbo stal.

* *
Od Judov bil je namreč tožen,
da jih sramotno je izdal,
da narod zvesto mu podložen
je s silno krutostjo teptal.
Preklical je Herod odlok,
umoril drobnih ni otrok,
storiti hoče to tedaj,
ko vrne z Rima se nazaj.
In celo leto je minilo,
da z Rima ni nazaj ga bilo.

Ko dan od rojstva štirideseti
Marija štela je Deteti,
oseb je troje z Betlehema
hitelo do Jeruzalema.
Takrát je namreč Jožef vzel
premilo Dete in Marijo
in z njima v tempel je hitel,
da običajni red spolnijo,
pri Judih šega je takó.
Ko v tempel Dete prinesó,
položi Jožef na altar
dve grlici svoj borni dar;
tak dar po Mojzesa postavi
za revne namreč se opravi.

Nek starček tudi sivolas
prilezel v tempel je tačas:
duhoven Simeon častit,
in temu Bog je razodel,

da tako dolgo bo živel,
 in mu očij ne vgasne svit,
 doklèr ne vidi sam Mesije.
 In res je Bog mu milost dal,
 da pri življenju je ostal,
 da vidi z lastnimi očmi
 nebeškega Sinú Marije,
 Odrešenika vseh ljudi.
 Z nagibom svetega Duha
 k Družini sveti se poda.
 Ko Dete Jezusa zagleda,
 veselja mu vskipi beseda:
 »Oj blagor mi, da vidim dan,
 ko je Rešnik na svet poslan,
 oj blagor mi, da vseh stvari
 Gospoda gledajo oči!«
 K Detetu je hitel vesel,
 pristrčno ga v naročje vzel
 rekoč: »Pozdravljen Stvarnik, kralj
 v kraljéstvu svojem zemskih tal!«
 Privije Dete na srce
 in govori besede te:

»Zdaj pusti v miru, o Gospod
 služabniku umreti;
 saj po besedi si do tod
 obljubil mu živeti.

Ker zrle moje so oči,
 kar ljudstvu si pripravil;
 po čemur davno hrepeni,
 s tem bodeš ga ozdravil.

Nevernikom prekrasen sij
in luč bo v razsvetljenje,
a Izrael se Tvoj časti,
iz njega vzhaja odrešenje.«

Obrne se še govoreč
k Mariji v žalostni besedi:
»Presunil oster bode meč
o Mati, Tvojo dušo; vedi:
Tvoj Sin prebridko bo trpel,
prej ko bo v svojo slavo šel;
postavljen mnogim je v vstajenje
a mnogim v večno pogubljenje.«

Ko vse so lepo dokončali,
kar zakon Mojzesov veli,

iz mesta spet so se podali,
za pot vse Jožef oskrbi.
Takó družina je vesela
nazaj spet v Nazaret hitela.
A Jezus rasel je v starosti
in nenavadni že čednosti,
Marija ga je ljubkovala
in vedno skrbno vzgojevala.

Sedmi spev.

Beg v Egipt.

Vstani, vzami Dete
in njegovo mater in
beži v Egipt in bodi
tam, dokler ti ne po-
rečem . . .

(Mat. 2, 13.)

Ko eno leto je minilo,
povrne se Herod nazaj.
Tako j ukaže kruti zmaj
izvesti prejšnje naročilo,
in v svoji prevzetiji sméli
vojščake pošlje v Betlehem
in naokrog po vsej deželi
ter zabičuje strogo vsem,
naj vse fantiče pomoré,
ki stari že so leti dve
in tudi menj, ker zlobnež méni,
da bo med njimi kralj rojéni.

Ko Jožef je po noči spal,
je Bog mu angela poslal,
in ta mu nujno naroči,
z Detetom naj v Egipt beži
rekoč: »O Jožef, kraljev sin,
sam Bog iz nebnih visočin

naznanja ti, da še nocoj
 ostaviš svojo domačijo.
 To Dete vzami pa s seboj
 in mater njegovo Marijo
 ter z njima se v Egipt podaj
 in tako dolgo tam ostani,
 doklèr Gospod ti ne naznani.
 Herodež, krvoločni zmaj
 to Dete išče in lovi,
 da grozovito ga vmori.
 Zato pa Dete mu odtegni
 in brzo z njim v Egipt pobegni!«
 Pokorno Jožef brž stori,
 kar angel mu z nebes veli,
 in poleg Matere presvete
 s seboj nebeško vzame Dete.
 Še tisto noč v Egipt beži,
 a zraven še osebe tri,
 ker med neznane gre ljudi,
 v pomoč na pot privzame si:
 služabnika in dekli dve,
 govedo in oslička dva.
 Na jednega Marija sede,
 privije Dete na srce,
 s seboj osliček drugi vede,
 kar družba živeža ima,
 ker pusta je in dolga pot
 in redkokrat je brez nezgod,
 in redko gostoljubno selo,
 ki bi popotnike sprejelo.

* *
Po dnevi so, še bolj po noči
prav mnogo hudega prestali,
ker solnca žarki so pekoči
po dnevi njih obraze žgali,
po noči njim pa bril v obraz
je oster veter, hudi mráz.
Sred polja so prenočevali
na prostem, in le slabo spali.
Takó različnih je nezgod
in bôli bila polna pot.

Nekoč posoda se jim strè
ki v njej je pitna voda bila,
nikjer se nova ni dobila,
in kamor se okó ozrè,
nikjer studenec ne izvira.
Družina žeje zéva, vmira,
in z njo živina omaguje,
čim dalje v pusti svet potuje.
A svojih Bog ne zapusti.
Glej, kmalu v širni tam daljavi
v peščeni pusti goličavi
zazrejo motne jim oči
visoko senčnato drevó,
in srce trudno koprneče
z nevidno silo tje jih vleče.
Kakó radostno pač okó
visi na palmi zeleneči!
Kakó pač v senci tej vabeči

* *

* *
krdelo trudno si počiva!
Kakó pač trave bujna rast
živini gre v prijetno slast,
ki vsa upehana jo vživa!

Ko trudni tukaj vsi sedé,
počitek vživajo molché,
v naročju Matere počiva
nje Dete in nalahno sniva.
A kmalu ljubko se izvije
z naročja Matere Marije,
in kjer redkeje trava rase,
po zemlji s prsteki igra se.
In čudo glej! — privrè na dan
iz zemlje bister vir hladán,
naprej se vije po ravnini,
izginja daleč tam v dolini.
Nad tem vsa družba ostrmi.
Vsi skupaj hvalijo Boga,
ki vse potrebe vseh pozna
in svojih v bedi ne pusti.
Napije zdaj se vsa družina
in tudi vtrujena živina.

Drevo, pod katerim so sedeli,
je bilo vitko in visoko,
v njegovih vejah na široko
viseli dateljni so zreli.
(Ta sad, ki po sladkosti sluje,
izvažá se v dežele tuje.)

* *
Marija dvigne tje oči,
zagleda gori sladki sad,
imeti ga močno želi,
Detetu da uteši glad.
A Jezus, Dete ljubko-milo
je njeno željo uganilo.
Kot Bog drevesu zapové,
da k zemlji dol se nizko skloni,
njegovi Materi pokloni,
da njene se želje spolné,
da vzame, kakor hoče, sad
in z njim svoj potolaži glad.
Takoj drevo sicer okorno
pripogne se do tal pokorno.
Pokaže Dete jasno s tem,
da gospodar je vsem stvarem.
Ko vidi čudež ta Marija,
utrga sadja si vesela,
a tudi njena tovaršija
vriskaje si je sadja vzela.
In nekaj sadja so povžili,
a z drugim vreče napolnili,
na pot s seboj so si je vzeli,
da za poznej bi kaj imeli.
Drevesu Dete zdaj veli,
da zopet naj lepó vzravná se,
in lepše še kot preje rase,
in sadje slajše naj rodi.
Pod palmo gostoljubno v noči
od pota si počinejo ;

* *
a brž, ko mladi dan napoči,
naprej od tód odrinejo.

Ko šli so skozi neki gaj,
za drugim drugo je tedaj
drevó se jim poklanjalo
in jasno s tem naznanjalo,
da Stvarnik njihov je to Dete
in gospodar čez vse stvari.
Ob potu cvetke pa neštete,
ki tam skrivnostno sanjajo,
glavice svoje klanjajo,
ko mimo njih Gospod beži.
Po vejah listje je šušteló
v pozdrav popotnikom veselo.
Krilatih pevcev zbor drobán
je speval Bogu spev krasán,
v tolažbo Jezusu, Mariji,
in celi drugi tovaršiji.

Ob potu našli so pečino
in v njej pa véliko votlino,
zalega zmajev v njej je bila.
Oh groza! — V hipu iz votline
nasproti tropa zmajev šine,
da potnike bi pomorila;
ognjena sapa jim iz žrela
pogubonosno je pršela.
Vsa družba naglo je obstala,
teh zmajev se je silno bala;

a Jezus pa nebeško Dete
 z naročja Matere presvete
 se zviije in na zemljo skoči
 nasproti tolpi sikajoči
 ter zmajem besnim zapové,
 naj spet v brlog nazaj zbežé.
 Ko zmaji Jezuščka zazró,
 pred njim se vržejo na tla,
 častijo Stvarnika, Boga,
 nató takoj nazaj tekó.
 Nad tem popotniki strmijo,
 Boga zdaj hvalijo, častijo,
 da rešil jih je čudovito
 pred to zverino silovito.
 Zaupna zopet in vesela
 Družina je naprej hitela.

A kmalu na samotni poti
 živali pridejo naproti.
 Od vseh stranij zdaj prihité,
 da Dete božje počasté.
 Vsa divja gozdna je zverjad
 postala krotka naenkrat:
 jeleni, levi in levice,
 medvedi, volki in lisice,
 in tigri, srne, veverice
 in roparske ujedne ptice.
 Ne samo majhna, še velika
 žival se vsaka mu dobrika.
 Tako prisrčen so sprejem

* *
priredile popotnim tem.
Zdaj skupno spremljajo naprej
popotnike na poti tej
ter šumno-hrupno se igrajo,
veselo tekajo, skakljajo.
Takó še nêma stvar časti
svetá Gospoda in stvarij.
In kakor da bi jo poznale,
popotnikom so pot kazale,
in kakor s pametjo človeško,
vodile so jih skoz soteško.

A tudi ptičice vesele
naproti so jim žvrgolele,
prisrčne pele jim zdravice
in nežne klanjale glavice,
ter skozi divjo-temne gaje
jih daleč spremljale skakljaje.
Kakó je ljubko pač donelo
po zraku petje njih veselo!
Kakó pač Dete se raduje,
ko nêma stvarca mu službuje.
a svet hudoben ga podí
v tujino daljno sred noči!

Čez gozde, polje in planjave
in čez peščene goličave
Družina dalje vedno roma
iskaje novega si doma
ter kmalu pride v gozd temán,

* *
kjer roparjev jo trop strašan
obda po krvi hrepeneč,
bogati plen pri njej sluteč.
In z divjimi na to obrazi
druhal se vedno bliže plazi.
Začudijo se pač močno,
ko starca Jožefa zazró,
da s tako krasno ženo hodi
in skozi divji svet jo vodi.
Ko ženo občudujejo,
takó se pomenkujejo:
»Da starec ta je ženo krasno
ugrabil kje, to nam je jasno,
in skrivaj jo s seboj je vzel,
zató je skoz puščavo šel.
Mi tega starca umorimo,
a druge vse pa polovimo,
najprej prekrasno mlado ženo,
in s spremstvom vred še detenjeno.«
Takoј so skupaj prihiteli,
prestrašeno Družino vjeli.
Razbojnik zraven bil je star,
druhali roparske glavar.
In ta je v gozdu tem imel
brlog svoj, hišico okorno.
Družino izročé mu borno,
da straži tam jo, dokler cel
ne bo navzočim razdeljén
ta nenavadni novi plen.
Razbojnik stari pa takoј

popelje jetnike s seboj:
Marijo, Jožefa in Dete
in spremljevalce z njimi vjete,
tér skrbno pazi zunaj kočē,
da jim uteči ni mogoče.
Skrbelo Jožefa ni malo
za Jezuščeka, Dete zalo
in za njegovo Mater milo,
kaj bode z njima se zодilo,

Imel je ta razbojnik star
pohlevno dobrosrčno ženo,
in to je ljubil bolj iskreno,
kot sebe ali kako stvar.
Ko žena jetnike zazrè,
sočutje gane ji srcé,
in neki strah se loti njé,
ki v srcu divjost vso zatrè.
Zdaj ogleduje si pazljivo
Marijo, Dete ljubeznivo,
ki kakor solnce je blestelo.
Vse to jo s strahom je prevzelo.
Čudeč se njihovi lepoti
z veseljem jim hiti naproti,
prisrčno sprejme jih, pozdravi
ter z njimi v kočо se odpravi.
Še srce svojega moža
s krotkostjo žena omehča.
Razbojnik Jožefu na to
ves dober govori takó:

»Le bodi mož brez vse skrbi,
 nič hudega se ne zgodi
 ne tebi, ne družini tvoji.
 Vi boste zdaj v oskrbi moji,
 nezgode bom vas varoval,
 doklèr ne odpotujete,
 in v bran pred roparji bom stal,
 to lahko mi verujete.
 Za danes in jutranji dan
 vam priredim prijeten stan,
 da odpočije si družina
 in vaša vtrujena živina.«
 Namigne jim, naj bi posedli
 in v okrepjenje pili, jedli,
 saj bilo vsega je zadosti.
 Živino tudi v hlev zapelje,
 nakrmi jo in ji nastelje.
 Veseli so vsled tega gosti.

Med tem pa roparjeva žena
 za Dete kôpel priredi.
 Marijo prosi in roti
 vsa v gostoljubnost zatopljena,
 naj kôplje Detece premilo,
 da bode spet se okrepilo.
 Ne brani tega se Marija,
 ker vé, da Jezuščeku prija.
 Položi Mati v kôpel Dete,
 ter mu umije ude svete,
 a roparjeva žena blaga

* *
pri tem vesela ji pomaga,
lepó mu posteljco pokrije,
da Dete se na njej spočije.

Tedaj pa je domov prispela
druhal, ki je Družino vjela.
Teh roparjev je bilo pet,
vsi smrtno ranjeni, krvavi,
ker so hoteli kupcem davi,
katerim prišli so na sled,
oropati vse njih blagó.
Pa kupci so se branili
in z meči sekali takó,
da vse so smrtno ranili.
Razbojnik večji zdaj k posodi
pristopi, da bi v tisti vodi,
kjer Dete je poprej sedelo,
krvave rane si izmil.
In ko je rane si oblil,
prešine čustvo ga veselo.
In čudo! — Rane prej krvave
zdaj cele so in zopet zdrave.
Nad tem so roparji strmeli,
k posodi zdaj so vsi hiteli,
in vsak si rane je umil
in vsak postal je zdrav in čil.
Tako so rane zacelile,
ki z vodo so v dotiki bile.
Le Jezusa jim je svetost
to zdravje dala in krepost.

Ko so razbojniki spoznali,
da zopet zdravi so postali
z močjo preljubega Deteta,
popadli so takoj na tla
proseči milosti oba:
Naj Dete jim in Mati sveta
krivico prej storjeno vso
in vsako odpustita zló.

Prav skrbno hišni gospodar
to čudodelno vodo hrani,
visoko jo čisla kot dar,
ki vsako mu gorje zabrani.
Postal je slednjič prav bogat,
ker čuval si je drag zaklad.
Če bil je kdo močno bolan,
in slab zarad dobljenih ran,
takoј k razbojniku je šel,
s seboj darov obilnih vzел,
da vodo čudežno dobi;
in kjer se z vodo ran dotakne,
bolezen se takoj umakne,
in spet je zdrav kot prejšnje dni.
Razbojnik je na tak način
postal mogočen bogatin.

Ne mara Jožef več ostati,
zato že tretji dan od tod
odpravi se na daljno pot;
mogoče ni ga zadržati,

* *
čeprav sta ga oba prosila,
čeprav sta jokala in vpila.
Tedaj pa hišni gospodar
na pot jim dá jedil obilo,
povrh reči še mnoge v dar,
da bo v potrebno jim krepilo.
In spremlja jih na bližnjo cesto,
pokaže tudi pot jim zvesto,
po kateri naj le hodijo,
da v gozdu ne zablodijo.
Pa tudi žena roparjeva
nebeško Dete zraven nosi,
potrtoost ji iz lic odseva,
zato njegovo Mater prosi,
da kadar vrne se nazaj,
pri njej se spet oglasi naj.
Bogú še se izročijo
in solzni vsi se ločijo.

V egiptovsko tedaj deželo
krdelce majhno je hitelo:
presveto Dete in Marija
in druga njiju tovaršija.
Neznana bila jim je pot,
a mnogo našli so nezgod.
Sočutno Jožefa srcé
je hudo čutilo gorjé,
ker gladke ni poznal poti,
še manj, v katero stran drži.

* *
Prenaša vendar vse napore
in se tolaži, kakor more.

Nekoč pa Jožef, mož preblagi
nevesti reče svoji dragi:
»Gospa, ti dober svet mi daj,
kam naj obrnemo se zdaj?
Nikoder gladke ni poti,
in meni se nekako zdi,
da s poti té se vrnemo
in kam drugam obrnemo.
Ta misel zdi se mi najbolja,
če to je tudi tvoja volja;
kaj hudega se pripeti
nam lahko sredi te poti.
Če kje v puščavi zajdemo,
nikogar tam ne najdemo,
ki bi nam kazal pravo pot.
Toliko čaka nas nezgod,
in marsiktera huda sila,
da bi nam smrt najljubša bila.
Nezmerno dolga je puščava,
nezmerno široka planjava,
bojim se pač, da v tej puščavi
pogubno zlo se nam pojavi,
če delj po tej še gremo poti.
Če to je tudi tvoja volja,
bi bila, menim, pot najbolja,
ki vodi morju nas naproti.
Če le do morja pridemo,

* *
z ljudmi se tamkaj snidemo,
in skoz vasi in lepa mesta
povede nas prijetna cesta.
Lahkó z ondotnimi ljudmi
prijazno se spregovori,
pokažejo nam cesto pravo
in za primerno nam plačilo
prodajo živeža obilo.
Tam vodo in pa tečno travo
si lahko za živad dobimo,
a v tej peščeni goličavi,
v nevarni pusti tej puščavi
gotovo vsi se pogubimo,
gladú umrje vsa družina,
gladú pogine nam živina.
Če dobra pot v ovinkih vodi,
je boljše se po njej ravati,
kot da se naravnóst — zablodi.
Zato povej mi blaga Mati,
kakó se tebi dobro zdi,
takó potem se naj zgodi.»

Marija pa na to molči.
A glavo nagne ljubeznivo,
zaplaka tako presunljivo,
da ji beseda zastoji.
Presveti mož se močno vstraši,
bridkóst srcé njegovo plaši,
in žalost ga prevzame taka,
da z Devo vred grenkó zaplaka,

* *
na to pa pravi svoji ženi:
»Povej mi, kaj ta jok pomeni,
povej nevesta sladka moja,
odkod je bôl in žalost tvoja?
Pripravljen, draga, sem trpeti,
za Dete in za te umreti.
Zato Marija le ne plakaj
in solz bolestnih ne pretakaj,
ker tvoje véliko gorjé
globoko reže mi v srcé.
Ne jokaj mila, tvoj mi joč
je v mojem srcu ogenj žgoč.«

Nato Marija govori:
»Oko se moje ne solzi
zavoljo lastnih bolečin,
le ti se smiliš mi, trpin;
in tudi ne, ker ti bi kdaj
mi hudega povzročil kaj.
Zato le plakam, se solzim,
ker tolikrat zavoljo mene
gorjé prehudo te zadene,
vsled tega tudi jaz trpim.
Odkar te, dragi mož, poznam
do zdaj, ko v tujo grem deželo,
srcé ti zame je skrbelo,
in zanj, ki v rokah ga imam.
Ko gledam tvojo tu zvestobo,
da ljubil vedno si me zvesto,
odkar si vzel me za nevesto,

* *
prešinja s trpko me grenkobo.
Skrbij vsled tega ne imej,
sam večni Bog nas čuval bode
in rešil vsake nas nezgode,
le nanj zaupajmo odslej.«

Ko to je Mati govorila,
je Dete ji počivalo,
v naročju sladko snivalo,
a njej za solzo solza lila
na Dete je in ga vzbudila.
Pogleda Mamici v oči,
prijazno se ji nasmeji
mislé, kaj dela Mati mila.
Zdaj vidi z lica ji grenké
debele padati solzé,
pa tudi s solznatih oči
velika žalost ji blesti.
Nasloni glavco ji na ramo
in tiho plaka tudi z Mamo,
ovije se je ljubeznivo
in jo poljublja prikupljivo;
na to pa nežni dve ročici
po njenem tužnem stegne lici,
obriše grenke ji solzé,
izbriše materno gorjé.

Spet Jožef vpraša: »O Gospa,
katera pot naj obvelja?
Mar naj ostanemo na tej,

mar gremo k morju naj, povej.«
»Za nas« — Marija njemu pravi —
»je boljše romati po poti,
ki vodi morju nas naproti,
kot v divji pusti tej puščavi.«

Že hočejo do morja iti,
kar angel božji se krasan
prikaže njim z nebes poslan,
takó jim jame govoriti:
»O Jožef, svet pravičen mož,
obupal tukaj pač ne boš.
Z Družino pojdi le po tej
nesložni poti kar naprej
v Egipt, namenjeno deželo,
in čuj nad svojimi veselo.
Jaz spremljam vas in vam sledim
in pot vam kratko naredim,
za kar je treba dvajset dni,
se tukaj lahko v treh zgodi.

Ko tako romajo naprej,
nevihta vélika nastane,
in veter močen sredi vej
podira gozdne velikane,
in vedno bolj nevihta hruje,
in gosti dež z nebes se vsuje.
Nasproti Dete se obrne:
takoj nevihta obmolči,
umaknejo se megle črne,

* *
in koder potniki so šli,
nad njimi naredi se svôd.
Po suhem so sedaj veseli
Boga hvaleč naprej hiteli.
To le stori nebes Gospod.

Že bliže vedno so dežele
osebe svete zdaj prispele.
Nakrát zazrejo tam drevó,
drevo veliko in visoko
in v svojem vejevju široko.
Z drevesom bilo je tako:
Ljudje so tukaj sem hodili
in z njega plodni sad jemali,
kot ‚sveto‘ so drevo molili,
pod njim vsak dan malikovali;
tu sèm prinašali darove
za svoje krive so bogove;
govedo, ovce, sploh živali
bogovom svojim v čast so klali.
Pa tisto vse je satan vzel,
ki je v drevesu dom imel.
Velik se čudež zdaj zgodi:
ko Jožef s svojo tovaršijo,
z Detetom Jezusom, Marijo
k drevesu temu prihiti,
se to z vejevjem k zemlji skloni,
Bogú-Detetu se prikloni.
Pokaže tukaj néma stvar,
da Dete je svetá vladar.

* *

Priklonijo se veje goste,
 in sprejmejo té svete goste.
 A ko si v senci čudoviti
 zdaj malo hočejo počiti,
 hudiči v vejah završijo,
 z ostudnim vpitjem zakričijo :
 »Kaj iščeš Jezus tu pri nas!?
 Ti sèm prihajaš nam v sramoto.
 Gorjé nam vsem zavoljo vas!
 Bežimo proč od tod v samoto,
 sam Bog je tu . . . kar najhitreje
 pustimo to drevo in veje!«

Osmi spev.

Sv. Družina v Egiptu.

In bil je ondi do
Herodove smrti, da se
je dopolnilo, kar je
Gospod govoril po pre-
roku, ki pravi: Iz Egipta
sem poklical svojega
Sina.

(Mat. 2, 15.)

Naprej so romali udano
v Egipt, deželo nepoznano.
Napósled pride vsa Družina
do mesta, ki mu je Sotina
biló ime, in ki po vsi
deželi naokrog slovi.
A v mestu tako slavnem tem
popotnim strehe ni ljudem;
vsakogar prosijo zaman,
da dal čez noč bi tujcem stan;
sedaj ubožci niso znali,
kam bi po noči se podali.
Ne daleč pa od mesta tam
je bil velik malikov hram,
pred templom pa je lopa stala,
pod to se družba je podala,
da tu čez noč bi prenočila
in pred vremenom varna bila.

* *
Mogočno v zraku sred noči
nastane glas rjoveč strašan,
glasov še vedno več vrši,
razlega se čez širno plan.
To ni navadni don glasov,
to divji glas je zlih duhov,
ki s templa so po vsej deželi
grozeče besni zarjovel:
»Gorjé nam!. Hítimo od tod,
ker sém je prišel naš Gospod,
ki nas je pahnil iz neba
globoko dol do pekla dna,
gorjé nam večno prizadjal.
Kedó ga semkaj je poslal,
kedó ga semkaj je povabil,
da bo nam tempel naš ugrabil?
Saj on je nam v veliko zlo
od deve si privzel teló,
Devica ga je porodila
in z njim nas bode prepodila.
Gorjé nam! Kam se naj zgubimo?
Mi v pekel moramo nazaj,
kjer nam kraljuje stari zmaj,
da hujše zopet z njim trpimo.
Razpadli templi so veliki,
potrti naši so maliki.
Ti starec Jožef, ha! gorjé ti!
li moraš ravno sem prispeti?
Gorjé nam, da Boga-Deteta
je semkaj prišla Mati sveta!

* *
Kaj vendar te je sèm prignalo?
Mar Dete bi doma ostalo!«

Ko v mestu grozen in velik
ljudje so čuli krik in vik,
takoj so vsi se prebudili,
obide jih ne majhen strah,
in marsikdo v obupni sili,
k sosedu pribeži ves plah,
vse teka križem sem in tje
kriči obupno: o gorjé!
Že misli vsakdo v svoji duši,
da mesto zdaj pa zdaj se zruši;
in k templu vsi takoj hitijo,
bogove svoje tu rotijo.
Ko v tempel množica privrè
gorjé že novo spet zazrè,
malikov kipe tukaj vseh
ležati vidijo na tleh:
tu Jupiter njih bog mogočen,
Saturnij poleg ognjevit,
tam zopet Mart je krvoločen,
in bog tatov, Merkurij zvit.
Malikov drugih polno vseh
ležalo tukaj je na tleh:
razklan je ta svoj vrat imel,
a drugi spet je bil brez glave,
ležal je tukaj jeden del,
tam drugi brez oblike prave,
zdaj temu manjkale roké,

* *
zdaj drugemu so spet nogé.
Na tisoč koscev razkosan
ležal je tu malik razdjan.
Spet drugi valja se brez nog,
sloní že tretji tam brez rok.
Enako tudi je po celi
biló egiptovski deželi:
bogovi so popadali,
ki prej so tamkaj vladali,
v razdjanje svoje in pogin,
ko prišel tje je božji Sin.

Ko to so videli ljudje,
kakó maliki tam ležé,
razdjani vsi in razkosani,
po templu križem razmetani,
začnejo hudo plakati,
grenké solzé pretakati
vpijoč: »Gorjé nam, oh gorjé!
Kaj bode z nami, kdo to vé!
Takó se najbrž nam zgodi,
kot Faraonu tiste dni,
da sredi Rdečega morjá,
utonił je in vojska vsa,
ker hotel Jude je ujeti,
za sužnje zopet jih imeti.
Kot on je vtonil sred morjá,
in z njim njegova vojska vsa,
takó se tudi mi bojimo,
da z mestom vred se potopimo.«

* *
In drugi spet: »Bogov obilo
je tujih prišlo sèm število,
ti so nam ljubi mir skalili,
tu v templu so se bojevali,
bogove naše prepodili.
A kje so vendar zdaj ostali?
Pač hudo to nas zdaj boli,
da niso nam naznanili,
mi srčno bi jih branili,
za nje še v smrt celo bi šli.«

Ko Afrodizij njih glavar
zasliši hrup in vrišč močan,
ki ga iz mesta v širno plan
je slišal tudi vsak ovčar,
in ki razlegal se po celi
je zdaj egiptovski deželi,
ljudi najprej za vzrok povpraša,
zgodilo kaj se je nocoj.
Ko vse izvé, nič ne odlaša,
gre v tempel ves v skrbah takoj.
Ko zdajci v tempel dojde urno,
srcé strahu mu bije burno,
ko tukaj naokrog po tleh
bogov ležé podobe vseh.
Bolesten vzdih se s prs mu zvije,
zmogočnim glasom kljudstvu vpije:
»Oh kaj pomeni to gorjé,
in čudo, ki se je zgodilo!
Nesreče hude nam preté ...«

* *
Kdo oni je mogočni bog,
ki kriv tolikih je nadlog,
ki nam malike s tako silo
bogov je naših pokončal
in v tla sramotno pomandral,
nje same v drugi kraj pregnal?
Mi hočemo se maščevati,
ko bilo le bi možno znati,
v kateri kraj jih je speljal.
To bog mogočen mora biti,
da upa si osramotiti
bogove naše po deželi,
v sramoto to si bodo šтели.
Zadosti močni pač sami so,
a ker so se odstranili,
zakaj bi mi jih branili?
Nas zdaj več tudi vredni niso.«

Na to se Afrodizij kralj
iz templja zopet je podal
ter gledal sem in tje po strani,
če kdo kaj novega oznani.
Tedaj pa vidi tam ob steni
sedeti ženo na kamenu,
v naročju dete ji leži,
a zraven nje pa mož stoji.
Ko tuje goste kralj zagleda,
prestraši močno se seveda,
osupnjen ves jih občuduje:
to mlado nežno, krasno ženo,

* *
v naročju dete ji miljeno,
kakó nad njima starček čuje
resnobe poln in poln miline.
Tako poprejšnji strah ga mine,
prijazno sladko jih pozdravi
in vpraša jih, odkod je pot,
in kam jih vede spet od tod.
Ponižno Jožef mu odzdravi:
»Doma tam v judovski deželi,
v Egipt smo semkaj prihiteli.«

Sedaj se kralju um razsvita,
skrivnost je jasna in očita,
da čudo, ki se je zgodilo,
je dete tuje povzročilo.
In zdaj je jasno mu postalo,
da teh malikov truma vsa
je po detetu strta v tla.
Nazaj ga spet je v tempel gnalo,
krog sebe tukaj vse ljudi
pokliče in jim govori:
»Le hitro semkaj pridite,
da vzrok čudesa vidite,
pokazati vam hočem njega,
ki zlá nocoj je kriv bil vsega.
Le semkaj! Tukaj lahko zrete
prekrasno ženo, njeno dete,
bogov ne mara dete teh,
zato ležé pred njim na tleh.
To dete je, o katerem nam

je pravil prerok Balaam,
 njegova knjiga se še hrani,
 in v njej tako nam govori,
 ,da zvezda z judovske bo strani
 izšla nam polna vse moči,
 besede žar bo njen odsvit,
 sijaj v dejanjih čudovit.“
 O tem detetu Jeremija,
 nekdanj v deželo to pregnan,
 in tudi prerok Izaija,
 po svojih rekih dobro znan,
 resnico nam spričujeta
 in v spisih prerokujeta,
 ,da tisti Bog, ki je nebo
 ustvaril, zemljo in ves svet,
 privzame z deve si telo
 od svetega Duha spočet;
 enak bo človek, kakor mi,
 in bival sredi med ljudmi.
 A kmalu, ko se bo včlovečil,
 da ljudstvo svoje bi osrečil,
 in komaj da ga bode mila
 devica čista porodila,
 takoj v detinskih že bo dneh
 prebival tu na naših tleh.
 Od tod bogove bo pregnal,
 ker močno se mu studijo,
 malike njih pa bo razdjal,
 da v prah pred njim se zgrudijo.“
 Enako tu se je zgodilo.

* *
Povem še drugo poročilo:
Preteklo je že leto celo,
odkar so skozi to deželo
neznani kralji potovali.
Tje daleč gor v Jeruzalem
namen je bil tem kraljem trem,
in neko dete so iskali,
ki je močan vladar nebes
in bode svet prestvaril ves.
Darove so s seboj nosili,
da bi dostojno ga častili.
Ko zvezdo videli so krasno
na novo zažareti jasno,
takó je zvezda svetla bila,
takó mogočen njeni sij,
da jasnost zvezdnatih nočij
in tudi solnce je stemnila.
Iz nje pa so takoj spoznali,
da rojen je na zemska tla
vladar vesoljnega sveta,
zato za njo so se podali.
A tudi mi smo v zadnjem leti
to zvezdo videli žareti.
In glejte, na detetu tem
spolnjéna ta znamenja zrem,
in tudi um mi razodeva,
da ta je mati — čista deva.
In tudi to smo zdaj spoznali,
zakaj bogovi so zbežáli:
ko včeraj je družina ta

z detetom svetim sèm prišla,
bogovi všli so s krajev teh,
maliki pa ležé na tleh.»

Sedaj se kralj nazaj ozrè
in v Jožefa pogled uprè
ter reče: »Dobri mož povej
resnico nam o ženi tej,
in kar se o detetu vé;
naj tudi slišijo ljudjé.«
Pogleda Jožef najprej njo
in pošepeče ji v uho:
»Gospa, je prav ti, da povem
resnico tujim vsem ljudem?«
Marija pravi mu na to:
»Kar tukaj Bog spričuje sam,
nikar ne gre tajiti nam,
resnice ni se treba bati,
resnico razodeni vso;
le brez strahu prijaznim tem
povej resnico vsem ljudem,
da božjega Sinú sem mati.«
In Jožef govori odkrito:
»Gospod, beseda je resnica,
ki si izrekel jo očito:
Deteta mati je devica,
nikdar se z moškim ni pečala,
devica vedno je ostala,
besedi božji je verjela,
zató je Dete to spočela.

In tudi ono vse je res,
 kar djal o Bogu si nebes.
 sam angel iz nebes višav
 poslan ji nekega je dné
 prinesel ta prelep pozdrav,
 da mati ona bo postala,
 ne da moža bi kdaj spoznala,
 in »Jezus« naj mu bo ime.«
 In Afrodizij kralj ves vnet
 poseže vmes: »Li nisem pred
 vam isto rekel tudi jaz?«
 A Jožef pravi: »Slušaj kralj,
 spolnilo vse se je za las,
 kar djal je angel z nebnihi dalj.
 Brez bôli Deva je nosila
 to Dete in ga porodila.
 Deviško je telo ostalo,
 nikdar se ni omadežalo.
 Krilatci bili tisto noč
 Devici v ljubko so pomoč,
 in njihov slavospev ubran
 Detetu je donel glasan.
 Je tudi zvezda zasvetila
 in svoj sijaj čez svet razlila.
 Ta zvezda, ki je zažarela,
 je kraljem modrim razodela,
 da rojen je na zemska tla
 vladar vesoljnega sveta.
 Tej zvezdi kralji so sledili
 in slednjič Dete so dobili.

* *
Najprej so šli v Jeruzalem,
od tod pa doli v Betlehem.
Spolnile so se modrim želje,
prešine rajsko jih veselje.
Pred njim na tla so padali,
darove mu pokladali.
Herodež pa v Judeji kralj
najbolj Deteta se je bal
misleč, da kralj, ki se rodi,
s prestola kdaj ga prepodi.
In v jezi svoji grozoviti
veli to Dete umoriti.
Pa Bog je angela poslal,
ko sem po noči trdno spal,
in ta nam bežati veli.
Takó smo tu z Detetom vsi.«

Ko Jožef tako je končal,
ljudje slišavši to veseli
so bliže tujcev prihiteli
in klanjali se jim do tal;
posebno pa pred ljubko Dete
v veselje Matere presvete
popadali so, ga molili.
In Jožefa so obkolili,
poljubljali, pozdravljali
in vsi mu zagotavljali,
da bodo radi in veseli
pod svoje strehe ga sprejeli,

* *
najraje pa nebeško Dete,
v naročju Matere presvete.

Tedaj kot bivališče dali
primerno hišo so veseli,
z živili so jih oskrbeli
in z vsem, kar bi potrebovali.
Tedaj so Jožef in družina,
Marija Mati poleg Sina
v prijaznem mestu sedem let
na angelov ostali svét.

A Jožef tukaj ni lenaril,
marveč marljivo je tesaril.
Marija večča tudi dela
je ročna dela spet začela.
S škrlata, volne, tanke svile
je tkala baldahine, trake,
reči še druge vsakojake,
ki prej so ji v navadi bile.
Toliko s tem je pridobila,
da lahko se je preživila.
In z mesta so prihajale
k Mariji radovedne žene,
ob njej so se naslajale,
enake bilo ni nobene,
in zrle Detece so malo,
takó vsem prikupljivo, zalo.
V časteh zelo so jo imele,
še služiti so ji hotele,

* *

* *
ponujale darov obilo
in v bôli so ji tolažilo.
Marija res je zaslužila,
da vsaka stvar jo je častila.
Čednostno je tako živela
da vsak, kdor vidi jo in čuje,
močno jo hvali, povišuje.
Se več: kot bôginja slovela
pri njih je vseh in kot kraljica,
kot bôginjo so jo častili
in jo z Detetom vred molili
in djali so: z nebes devica
je prišla k nam, pa ne na kvar,
marveč deželi v blagodar.

Marije tudi skrb je bila,
da bi Detetu naredila
primerno lepo oblačilo.
In ker je dobro znala plesti,
je torej lahko zanjo bilo
zasnuto delo prav izvesti.
Kot rokavice se pletó,
je bilo oblačilce to
brez vsakoršnega iglošiva;
in tudi čepico na glavi,
ki ljubko lasce mu pokriva,
brez šiva Mati mu napravi.
Vse bilo mično je spleteno,
in vse brez šiva narejeno.
Detetu lepo oblačilo

* *
je prav in dosti dolgo bilo,
in akoravno gosto tkano,
dovolj je bilo zanj prostrano.
To oblačilce pa z Detetom
je rastlo večje z vsakim letom
po trupla ne samo dolgosti,
udobni tudi širokosti,
in kakor njega rast in stas,
je bilo večje vsaki čas.
Obleka je ostala cela,
nikdar oglodana in vela,
nikak je madež ni grdil,
odkar jo Jezus je dobil;
kot Mati stkala jo njegova,
ostala vedno je ko nova.
On nosil jo je do trpljenja
vsa leta svojega življenja.

Ko prišli so Otroka dnovi
do tiste dobe, da hoditi
bi vadal se in govoriti,
ni delal, kakor nja drugovi,
ki neokretni so, ker mladi,
in težko le se vsak privadi.
Té mora dolgo se učiti,
za roke nežne jih voditi;
ko k tlom se dete često zgrudi,
ga vzdigniti je treba tudi;
po rokah, nogah lazijo,
po tleh okrog se plazijo,

* *

čez dolgo časa prosto sami
še komaj tekajo po hrami.
A Jezus Detece ljubó
okorno bilo ni takó.
Ko čas je prišel, da bi hodil,
pogumno stopi na nogé
in stopa krepko sem ter tje,
nikdó ga ni za roko vodil,
brez vsake tuje pomoči,
se giblje, hodi in stoji.
Ko slednjič tudi je začel
z jezikom svojim govoriti,
ni treba bilo ga učiti,
izrekel sam je stavek cel.
A druga deca pa se vkvarja,
ko prve zloge izgovarja,
jeclja in tudi pol besed
požrè takorekoč popred.
A Jezus tako mlad in mal
je gladko govoriti znal,
in zraven lepo, nežno, milo
je bilo glasov besedilo.

Marija Mati je premila
Detetu večkrat naročila,
naj med otroke druge gre,
da tam ga vidijo ljudje.
Že takrat Jezus vsakokrat
je Mamico ubogal rad.
In ko med deco prihiti,

igra se rad in veseli.
Pa igra mora biti taka,
da komu igrajočih teh
ne pripeti se žalost kaka,
in tudi ne stori se greh.
Ko Jezus je med deco sedel
čednostno se je z njimi vedel,
obnašal se je tako čedno,
da so ga spoštovali vedno,
njegovim vzgledem so sledili
in radi zraven njega bili.
In če okrog so njega stali,
častili so ga in čislali
rekoč, da on je božji sin,
in Jupiter njegov je oče,
on mladi bog je iz višin,
ki srečne jih storiti hoče.
Pri igrah ga obkolijo,
za kralja ga izvolijo,
in jeden otrok mora dati
obleko svojo, z njo pa štor
pogrnejo, a njega hkrati
kot kralja posadijo gor.
Pred njim se deca nežna klanja
brez vsakega zasramovanja,
v priprostosti pa svoji tudi
se rada v službo mu ponudi,
pred njim vesela se igra,
smeji in vriska in skaklja.
A on prijazno ljubeznivo

poslušá deco nagajivo,
ki v krogu se pred njim pomika
in »živel kralj!« radósto vsklika.

Ko zopet enkrat so igrali
in prosto sem in tje skakljali,
nek otrok pade prav močno
ob kamen ter si strè nogo.
Ko Jezus vidi dete v sili,
globoko se mu v srce smili.
Takoj k otroku gre na to,
ga prime ljubko za rokó
in pravi: »Ljubo dete vstani
in pojdi z mano tukaj strani,
pa hitro moraš zopet vstati,
s teboj se hočem sam igrati.«
In čudo! Otrok zdaj se gane
ter zdrav na noge urno vstane.
Ko slišijo o tem ljudje,
nad čudom takim ostrmé
in pravijo, da Jezus res
je pravi božji Sin z nebes.

Deveti spev.

Vrnitev v Nazaret.

Vstani, vzami Dete
in njegovo Mater in
pojdi na izraelsko zem-
ljo, zakaj pomrli so,
kateri so Detetu po
življenju stregli.

(Mat. 2, 20.)

Ko je minilo sedem let,
odkar sta Jožef in Marija
in z njima cela tovaršija
na božjega poslanca svét
v egiptovsko prišla deželo,
da bi se Dete-Bog otelo,
pa od Boga je bil poslan
spet angel k Jožefu krasan:
»O čuj me Jožef, kraljev sin,
sam Bog z nebeških visočin
naznanja ti, da brž Marijo
in Dete vzameš zdaj s seboj
in z njima v svojo domačijo
povrneš urno se takoj;
zakaj Herodež je umrl,
ki v prah bi Dete rad potrl,
pregrozna smrt ga je pobrala,
nad njim se kruto maščevala.«

Pokorno Jožef brž stori,
 kar angel mu z nebes veli,
 potrebno vse za pot pripravi.
 Ko v mestu glas se ta pojavi,
 da ga Družina zapusti,
 se žalost ljudstva polasti,
 okrog stojijo, čakajo
 in brez nehanja plakajo:
 »Sedaj nas bodo zapustili ...
 Pač nismo mi jih vredni bili.
 Odkar so prihiteli sem,
 prinesli blagor so ljudem;
 in ko so bivali pri nas
 ti sveti tujci sedem let,
 nikak nas ni zadel poraz,
 vremena strašil ni trepet.
 In dobra bila je živina,
 imeli žita smo in vina,
 postali smo sedaj bogati
 zavolj Deteta v dobi zlati,
 dobrot nam dalo je nešteto
 z nebes poslano Dete sveto.«
 A Jožef pa jih poučuje
 in dobrohotno jim svetuje,
 naj zapusté odslej malike,
 Boga sovražnike velike.
 naj več jim ne darujejo,
 časti jim ne skazujejo;
 tako jim pravi: »Le verujte,
 odslej vsi v enega Boga,

* *
edino njemu čast skazujte,
ker on je gospodar sveta,
ker on je vaše duše vstvaril,
življenje on vam le podaril. »

S poljubom se od dragih loči,
lepó jih Bogu priporoči.
Na to poda se ven na cesto,
za njim pa dere celo mesto.
In venkaj vrô posebno žene,
da vsaka žalost razodene,
da od Marije se posloví,
da Dete jih še blagosloví.
S poljubi srčno poslové
se od Marije žene té
ter jokajo, žalujejo,
zakaj da odpotujejo,
a zraven prosijo Boga,
da čuva v miru jih brez zla.

Tedaj pa Jožef s tovaršijo,
z Detetom božjim in Marijo
v svoj kraj domači in do doma
z egiptovske dežele roma.
Skoz gozde, polja, goličave
jih vodi pot in skoz puščave.
Pogosto trudnost se oglašá,
a družba voljno vse prenaša;
težav je mnogo dan na dan:
po dné žgô solnca žarki vroči,

* *

* *
od mraza vsi drhté po noči,
viharjev sile krog vršijo —
le redkokje je vir hladan,
da žejo mučno ugasijo.
Pač Jožef sveti mnogokrat
je Jezusa na rame vzel,
ker majhen še tako in mlad
je kmalu pešati začel.
Pokazal s tem je Jožef sveti,
kako zanj hoče vse trpeti.
Spet mnogokrat Marija vodi
za roko ga, da lažje hodi,
ponajveč pa sta ob straneh,
za roki vodita oba ga,
da tako hitro ne omaga.
Velik je to napor obeh.

Brez kake večje so nezgode
naenkrat prišli zdaj do vode,
ki bila je velik potók
precej globok in pa širok.
Prestraši močno se Marija,
in z njo vred druga tovaršija
in pravi: »Kako čez potók
naj pridemo zdaj ta širok?«
Pa Jožef ji odgovori:
»Ne boj se o Marija ti,
najbolje, mislim, bode to,
da kar prebredemo vodó,
jaz vzamem Detece s seboj,

a ti pa bredeš za menoj.«
Tedaj pa lep obraz Marije
val sramežljivosti oblije,
če res prebrede naj vodó,
žaljena sramežljivost bo.
Zapazi Jezus žalost vso,
pa mater prime za rokó
in pravi: »Pojdi ljuba Mama,
lahkó bo onstran priti nama.«
K potoku Jezus urno gré,
Marijo prime za roké,
nad vodo on naprej hiti,
Marija pa za jim sledi.
Takó sta prišla nad vodó,
ne da zmočila bi nogó.

Po mnogih trudi naposled
čez sedem let nazaj prispejo
v deželo rodno Galilejo
in v mesto svoje Nazaret.
A tam ljuje povejo jim,
da že umrl je Joakim,
Marijin oče, Ana žena
je z drugim možem poročena;
Ta mož pa je Kleofa bil
in Jožefov telesni brat.
Ob enem Jožef je takrat
tu brata-tasta zasledil.
Ko mati Ana to izvé,
da hči Marija k domu spê,

* *
in poleg Matere presvete
nebeško rajsko božje Dete;
in ko Kleofa zvé, da pride
in z njim se Jožef zopet snide,
naproti jima vsa vesela
hitita, da bi ju sprejela.
Nad vse je bilo ljubeznivo
to svidenje in prav ganljivo.
Veseli bili so, da Bog
jih rešil končno je nadlog,
da živi, zdravi in veseli
v domači zopet so deželi.

In Jožef v mestu Nazaretu
odslej ostane vse življenje
pri ženi svoji in Detetu.
Ves čas le delu posvečen je.
Marija je podedovala
domačo hišico in njivo;
to dedšino sta negovala,
in delala neutrudljivo.
Tako sta z Jezusom živela
Marija, Jožef prav vesela.

Deseti spev.

Jezus v Nazaretu.

a) Otroška leta.

In je prišel in prebival v mestu, kateremu je ime Nazaret.

(Mat. 2, 23.)

Dete pa je rastle in močno prihajalo.

(Luk. 2, 40.)

In Jezus je Marijin Sin
zdaj rastle ne le po starosti,
marveč po milosti, čednosti,
najlepših poln je bil vrlin.
Ker vse je dobro v sebi družil,
gotovo s tem si je zaslužil,
da oni, ki so ga poznali,
visoko so ga spoštovali.
Pogosto k deci priskaklja,
prisrčno z njo se poigra.
Prav modro to je vedno storil,
da kaže svoje človečanstvo —
na svoje sicer bi božanstvo
koj satana bil opozoril.
Pred vsemi tudi je ljudmi
veljati hotel za človeka,
da kje mu kdo ne oporeka,

* *
češ, Bog je, pa tako živi.
Kot človek živel je povsem
le po otroško v vseh rečeh,
enak pa deci ni bil v tem,
kar bilo grdo bi in greh.
Zató privzel si je meso,
privzel človeško si telo,
njegove vrle z njim kreposti,
potrebe tudi in slabosti,
ki vsak brez greha jih ima,
doklèr življenja ne konča.
Zató je jokal, se smehljaj,
in jedel, pil, bedel in spal,
in vsa otroška svoja leta
se po otroško vede, kreta.
Da Jezus jo tako živel,
nikdó ne bo tajiti smel;
če pa tako ne bil bi storil,
takoj bi mislili ljudje,
da duh je kak in človek ne.
Pa satana bi opozoril,
da prišel zdaj je iz neba
sam božji Sin na zemska tla,
da njega pokonča in strè,
a nam nebeški dom odprè,
ko strta satanova moč je.
Zató otrók živi otročje,
da hudega duha prevari,
s slepoto mu oči udari.
Prav tisti nimajo zató,
* *

ki včasih menijo takó
in pravijo, da ni smejal
se Jezus ali se igral.
Pač trpel žejo je in glad,
prenašal muke mnogokrat,
in solnce često mu pekoče
privabi znojne kaplje vroče;
deževje, veter, sneg in mraz
občuti tudi vsaki čas.
Zavoljo tega vse trpi,
da satana s tem preslepi,
naj satan zdaj še ne spozna,
da res je prišel iz neba,
da svoje je prikril božanstvo,
ko náse vzel je človečanstvo.

Če Jezus k deci se poda,
se po otročje z njo igra.
In to je storil vedno tako,
da je vzveselil dete vsako.
Najrajši vedno so pri njem,
ker bil je dober proti vsem.
Navadno ga obkolijo,
za kralja ga izvolijo,
pred njim brezskrbno se igrajo,
smejijo se, okrog skakljajo;
in kamor gre, mu vsi sledijo,
če pride, se ga vzveselijo.

Prišel je čas, da v šolo Mati
je hotla Jezusa poslati.

Kar Mati skrbna mu veli.
uboga rad in rad stori.
Z Marijo, Jožefom zdaj k šoli
gre najmodrejši izmed vseh;
poslušno Dete v to privoli,
kar srčna želja je obeh.
Učitelju ga izročita
in lepo ga priporočita:
ves trud mu bosta poravnala,
in kar bo prav, kot plačo dala;
zató naj lepo ga uči,
ima z otrokom potrpljenje,
prehudo opusti tepenje
in mu pokaže vse reči,
kar treba jih otroku znati,
kot: peti, pisati in brati.

Ko Jezus šolati se jame,
začetno knjigo v roke vzame,
učiti mojster ga začnè,
pa bolje sam razame vse.
Začela sta pri črki ,A'.
(Duhoven vsak pomen njen zna.)
Pa gleda Jezus črko to
in reče mojstru zdaj tako:
»Povej, o mojster, mi učeni,
kaj črka ,alef' ta pomeni,
li vprašati te tudi smem,
kak znači črka ta pojem?«
Povesi mojster svojo glavo,

zamisli se in nem molči —
ko našel le bi misel pravo!
A ker ne more, ga jezi.
Pa Jezus pravi; »Mojster glej,
velik pomen je v črki tej:
začetek in pa konec vsega
pomeni prva črka ,A'.
To Bog je, kateri vse obsega
in tudi del z menoj ima.«
Osupnjen mojster govori:
»Povej mi otrok, kdo pa si?
Če satan nisi, pa si bog,
in tukaj z mene se norčuješ.
Mar Kristus si, rešnik z nadlog,
mar angel, da takó modruješ?
Človeškim dano ni stvarjem
takó kot ti razumnim biti.
Modrejši si, zdaj dobro vem,
zató ne maram te učiti.
Odstrani se iz šole moje,
ne maram učenosti tvoje,
v modrosti že me prevladuješ,
teh ukov več ne potrebuješ.
Še otrok komaj, tako mlad,
pa že modrejši si sedaj,
kot moder jaz bom sploh kedaj.
A kdo si pač, bi vedel rad.«

Ko Jezus se povrne k Mami,
in ves dogodek ji pové,

* *
smeji se tiho ji srcé,
a neki jo nemir predrami :
že sluti véliko gorjé
in vso zavist in jezo vso,
ki zoper Dete vzrastla bo,
ker malo, je premodro že.
In znala je, da pride čas,
ko bode nevoščljivec mnog
nasprotnik njemu hud in strog —
Na križu smrt je v to dokaz ...

Prebival v mestu Nazaretu
je mož, ki tudi Jožef zvan,
v prijateljstvu je bil udan
Mariji blagi in Detetu.
Ta bil naklonil dar je mnogi
Družini sveti, pa ubogi.
Ljubav, ki bratu brat stori,
je skazoval jim slednje dni.
Pa kruta smrt ga je pobrala,
vsem grenko žalost prizadjala ;
Marija, Jožef sta jokala,
močno za možem žalovala.
Ko Jezus v hišo priskaklja,
pa vidi jokati oba
in vpraša : »Kaj se je zgodilo,
da jokata tako nemilo?«
In Jožef mu odgovori :
»Globoka žalost nas teži,
ker naš prijatelj je umrl,

* *

ki v marsikteri je nadlogi:
usmiljen hiši tej ubogi
prijateljsko srce odprl,
in večkrat mi je razodel,
kakó je tebe rad imel.«
In Jezus pravi: »Oče čuj,
nikar takó mi ne žaluj,
če hočeš, da spet oživi,
se tudi lahko še zgodi,
verjeti moraš pa rečem,
katere zdaj ti napovem.«

A Jožef pa še dvomi malo:
»Pač menda še se ni zgodilo,
da bitje bi k življenju vstalo,
ki je na parah mrtvo bilo.«
Marija reče: »Slušaj le,
in stori, kar ti on pové.«
In Jezus pravi: »Vsem rečem,
verjemi, ki ti jih povem.
Tje k možu pojdi prej ko prej,
na uho tiho mu povej:
,Pri njem rotim te, ki oblast
ima čez smrt in čez življenje,
ki je vladar čez vse stvarjenje,
in vsaka stvar mu daje čast,
ki dušo je i tebi dal,
a vzel jo k sebi spet nocoj:
tako j boš zdaj od mrtvih vstal,
oživljen zopet šel z menoj'.«
Kar Jezus mili mu veli,

to Jožef sveti brž stori,
in k mrtvecu se tje poda,
besede one govori.
In čudo! Komaj da konča,
pa mrtvec zopet oživi;
pred njim vesel in čil in živ
stoji prijatelj ljubezniv.
Pa Jezus strogo ysem veli,
da naj se čudež zamolči.

Podajo nekega se dné
otroci ven iz Nazareta;
velika bila jih je četa,
in tudi Jezus z njimi gre.
In zunaj jamejo igrati,
se šaliti, okrog skakljati,
na polje krenejo prostrano,
kjer bilo že je izkopano
prav mnogo ila in prsti.
Tu sèm se mali Jezus vsede
in tudi druge sem privede,
posedejo okoli vsi.
Tedaj pa z nežno tam ročico
mečkati jame ilovico,
in mehko kepo naredi,
iz nje pa sedem ptičkov malih
takó kot so na drevju zalih.
Nad tem strmé otroci vsi,
in tudi sami preveseli
so ptičke delati začeli.

Ko igra ta se je vršila,
je pa stoprav sobota bila,
za Jude v tednu praznik svet.
Tedaj pa sem po stranski poti
prihaja starec Jud nasproti,
močno se mu stemni pogled.
Nedolžna deca je zabila,
da bi sobotni dan svetila,
zategadelj pa stari Jud
na deco je nezmerno hud,
in besen ves se togoti,
ozmerja jo, nad njo kriči:
»Prav res! Sam Bog je meni priča,
da vi otroci ste hudiča,
ker skrunite sobotni dan,
kaznuj vas božji srd strašan!
Največ si kriv ti Jezus sam,
ker deco zapeljuješ nam,
če božja jeza jih zadene,
njih duše bodo pogubljene.«
A Jezus mu odvrne milo:
»Ne bode to se jim zgodilo.
Dal Bog, da svojo bi soboto
takó lepó kot jaz čislal!
Obdrži záse vso togoto,
ne bodeš mene kaznoval.«
Stoprav sedaj ta starec Jud
še bolj nad njim postane hud,
in besna jeza mu vskipi.
Nad Jezusom se maščevati

* *
in igro vso mu pokončati
zdaj le hudobnež hrepeni.
Nad Jezusom ne neha vpiti,
ko hoče igro mu zdrobiti.
Že zlobno svojo nogo vzdigne,
da ptičice bi pomandral;
pa Jezus svoji roki dvigne,
da bi jih zla obvaroval
in tleskne z njima skup ob dlani,
kot hotel splašiti bi jato,
in z glasom še pomaga náto.
In čudo glej! — tje po ravani
oživljene naprej zleté,
v sramoti starca zapusté.
Ko Jezus plosknil je z rokami,
pa néma prst se živa vzdrami,
in ptičice so oživele
in z lahnim vzletom odletele,
ne bo jih zlobnež pomandral . . .
Na vseh veselje goljufan
v sramoti starec je ostal
prevéč goreč sobotni dan.

Duhoven Caharija sveto
je bil Marijino si teto
za ženo vzel Elizabeto
in z njo živel že mnogo leto.
Ko ta je zvedela, da spet
pripeljal Bog je vso Družino
nazaj z Egipta v domovino,

* *

hitela brž je v Nazaret.
 Pa Janeza s seboj je vzela
 in zató semkaj z njim hitela,
 da vidi z lastnimi očmi
 zdaj njega, ki je bil mu znan,
 še predno zrl je rojstni dan,
 in ta je včakal rojstva dni.
 In ko zazrè Marijo teta,
 hiti naproti vsa ji vneta,
 z radóstnim vsklikom jo pozdravi,
 besede srčne té ji pravi:
 »Bog sprimi te, Marija Mati
 in Dete ljubeznivo tvoje!
 Velike morala prestati
 v tujini si s trpljenjem boje,
 zató pa hvaljen bodi Bog,
 ki rešil vas je vseh nadlog,
 nazaj privedel spet vse tri,
 da zrem s hvaležnimi očmi
 zdaj tebe, tvojega moža,
 in Dete Jezusa-Boga.«

Marija ko Elizabeto
 zagleda svojo ljubo teto,
 naproti tudi ji hiti,
 pozdrav pristrčen govori:
 »Tisočkrat bodi Bogu hvala,
 da pri življenju si ostala,
 da srečo to sem doživela
 in gledam tukaj te vesela!«

* *
 Takó naprej ste govorile
 in vse bridkosti pozabile.
 A tudi Jezus, Sin Marije,
 in Janez ljubko dete malo
 se veselita tovaršije,
 saj to se jima z lic je bralo.
 Veselo sta se ljubkovala
 in sladko med seboj kramljala.
 Tako tri dni je v Nazaretu
 ostala teta na posetu.
 A že četrty zopet dan
 je krenila v domačo stran,
 da kmulu bi na dom prispela;
 s seboj je tudi sinka vzela.
 Pa predno družba se razide,
 poprosi Janez božje Dete,
 naj poleg Matere presvete
 prav kmalu ga obiskat pride.
 In tudi Janezova mati
 Marijo srčno prosi hkrati,
 naj z Jezusčekom čez goré
 prav kmalu v njeni dom prispê
 in tamkaj kaké mesce tri
 brezskrbno v míru preživi.
 Zató takó je govorila,
 ker je pred kratkim se vrnila
 Marija s tuje sêm dežele,
 in ker imela ni blaga,
 da bi osebe preživele
 brezskrbno se in hiša vsa,
 * *

* *
čez revščino pa toževati
pač ni hotela sveta Mati.
Za kar je teta jo prosila,
Marija brž je privolila :
»Le vrni, teta, mirno zdaj
v domovje svoje se nazaj.
Obljubim ti, čez dneve tri
pa za teboj hitela bom,
s seboj i Dete vzela bom,
ker srce tako ti želi.
Ostanem tako dolgo tam,
doklèr se to poljubi vam.«

In prišlo je na tak način,
da Janez sta in božji Sin
prav mnogo skupaj občevala,
in dobro že se prej poznala,
ko Janez je v puščavo šel,
da tam spokojno bi živel.

Če pa kedó bi ugovarjal
in to le v enomer povdarjal,
da Kristusa poprejšnje dni
krstitelj Janez videl ni,
doklèr ni k Jordanu prišel,
da krst od njega bi prejel :
tak moti se in goljufa,
resnice jasno ne pozna.
Krstnika mati Lizabeta
Marijina je bila teta,

* *
in njuna bila sta otroka
edina tisti čas preroka,
ker ni po celi Galileji
prerokov bilo in Judeji.
In blizu skup sta stanovala,
in bi se torej ne poznala?
O mnogokrat sta se oba,
ki sta pred rojstvom se ljubila,
človeštvu vsemu v prid sešla,
v čem naj rešitev bi mu bila.

— To svete knjige povedó,
da bil tesar je Jožef sveti;
takó je namreč razumeti
beseda „faber“; marsikdo
pa v svoji zmoti je trdil,
da on bajè kovač je bil.

Nekoč pa Jožef štiri trame
je pomočniku bil izročil,
natančno mero je določil,
po kateri naj dolgost posname,
a revež je pozabil mero.
In ko zdaj delo dokonča,
sprevidi brž, da brun čvetero
prekratko zmerjenih ima.
In kakor žaga, kakor reže,
dolgosti mere ne doseže.
In bolj primerja, bolje gleda,
tem bolj prestraši se seveda,

* *
strahú je izven sebe ves,
ker mojstru je potratil les,
in kaj sedaj ga čaka, kdó ve?
Zató potrť si ogleduje
takó pokvarjene tramove
in v strahu kazen pričakuje.

Tu sem slučajno Jezus zajde
in reveža v zadregi najde
ter vpraša: »Kaj se je zgodilo,
da je takó te vžalostilo?«

»Gospodek dragi« — hlapec pravi —
»to bruno moral prikrojiti
bi po gotovi meri davi,
enako mora vsako biti.
Pa kaj se vbožcu mi zgodi?
Prekratki so tramovi vsi,
ker mero sem pozabil prej.

In kóliko je tukaj škode,
ker sem pokvaril lepe hlode,
to mili Jezus sam poglej.«

A Jezus pravi mu na to:

»Ubogaj mene le samó!

Pomagam v tvoji ti bridkosti,
tramovi bodo dolgi dosti.

Na enem koncu primi ti,
na drugem bom pa vlekel sam,
in videl boš, da vsaki tram
do prave mere se zdolži.«

A pomočnik odgovori:

* *

* *
»To vem, predragi moj Gospod,
do zdaj se še zgodilo ni,
da bi nategnil kak se hlod.
In če je enkrat vsekan bil,
z natezanjem se ni zdolžil.«
A Jezus dé: »Le pojdi sem
in stori, kar ti zapovem,
tramovi bodo se zdolžili.«
Zdaj hlapca skoro smeh posili,
besedam takim ne verjame,
a vendar bruno v roke vzame,
na enem koncu vleče sam,
na drugem Dete malo vleče —
in glej! postaja daljše, večje,
in dosti dolg je vsaki tram.

Še nista vsega dovršila,
ko je Marija pristopila
rekoč: »Kaj delaš Dete milo?«
In Jezus pravi: »Ljuba mati,
tramovje je prekratko bilo,
zato se mora spet zdolžiti.«
Marija misli duhoviti
se morala je nasmehljati.

Premili Jezus, deček mal
se z deco nekega je dné
igrat na trate vèn podal.
Visok je kamen tamkaj stal,

in tje h kamenu deca gré,
 brezskrbno vriska in skaklja,
 podi se, teka sem in tja,
 in kaj bi ne vrh mehkih tal?
 A Jezus v travi sam sedi
 in brez igráče le veselo
 in radujoče se krdelo
 od daleč z radostjo motri;
 kar otrok neki čez visok
 poskuša kamen drzen skok,
 a skok mu smêli spodleti.
 Z razbito glavo obleži. —
 V trenutku mrtev vpričo vseh
 leži ubožec zdaj na tleh.
 Otroci vsi strahu drhté
 in naravnost domov zbežé
 ter svojim starišem povejo,
 kar o nesreči grozni vejo.
 In marsikdo nad to novico
 sožalja briše si solzico.
 Nevoljo pa in žalost vso
 na Jezusa zvrnili so,
 nad njim so močno se jezili
 in njega krivde obdolžili:
 »Zavoljo Jezusa nastalo
 gorjé med nami je ne malo,
 da otrok nam leži potrt
 in dohitela ga je smrt.
 Zato vseh naših bolečin
 je kriv le Jožefov nam sin.«

Ko sliši Jožef in Marija,
da je storjena hudobija,
oba se vstrašita močno.
Pač o nedolžnosti Deteta
prepričana je Mati sveta,
otroku govori tako:
»O ljubi Sin, kaj se ti zdi,
kaj naj se v stvari tej zgodi,
ker vsi te obrekujejo
in krivde obdolžujejo?«
In Jezus pravi; »Ljuba mati,
ničesar ni se treba bati,
to že na svetu mora biti,
da hočejo me sramotiti
in vsega hudega dolžiti,
pri čemur pa — to dobro vem —
popolnoma nedolžen sem,
a nekaj mora se zgoditi:
Da tudi tukaj se spozna,
kakó po krivem me dolžijo,
pripelji stariša oba,
na polje vsi mi naj sledijo,
tam bo o meni mrtvec pričal,
nedolžnost mojo poveljčal.«

Marija, Jožef res takoj
pokličeta ljudi s seboj,
a Jezus venkaj jih popelje,
kjer mrtvo spava njih veselje.
Mrliču Jezus govori:

* *
»Povej, o Zeno, pred ljudmi,
da njih krivico boš preprečil,
kakó da si se ponesrečil.
Sem mar te jaz tje h kamnu pahnil,
li z roko sem po tebi mahnil,
li bil srdit sem ali trd,
da tvojo bi zakrivil smrt?
Povej resnico vpričo vseh,
kar veš o groznih teh rečeh.«

In otrok usta brž odprè
in govoriti zdaj začnè.
Nad tem navzoči ostrmé,
strahú se jim lasje ježé,
on pravi: »Jezus sveto Dete,
ki vir vse milosti si svete,
ti bil si vedno ljubezniv,
ti nisi moje smrti kriv.
Zató me močno žalosti,
da moj Gospod za me trpi,
ker vsi te obrekujejo
in krivde obdolžujejo.
Zató pa vpričo vseh povem,
da sam brez tebe padel sem,
obležal mrtev pred teboj.
Gospod, daj blagoslov mi svoj!«
In Jezus pravi; »Ker si pričal
nedolžnost mi in povelíchal,
zató se bode ti v plačilo
življenje zopet povrnilo.

* *
Zatorej vstani in kot prej,
veséli zdravja se odslej! »
Ko Jezus to izgovori,
k življenju otrok se vzbudi,
zaceljene so hude rane,
in otrok zdrav se dvigne, vstane.

Spet Jezus nekega se dné
podá iz mesta vèn na plan,
kjer palme na okrog stojé
in sredi vir šumlja hladan.
Ker bila tu je lepa senca,
se vsede Jezus kraj studenca.
Tedaj iz mesta priskaklja
k studencu detece veselo
in v rokah majhen vrč ima,
da tukaj vode bi zajelo.
In kot se rado že zgodi,
sirota pade, vrč zdrobi.
Ne mara dalje skakati
in hudo začne plakati,
ker vrč se mu je razdrobil,
a če nazaj brez vode pride,
gotovo kazni ne uide.
Otrók je tega svest si bil.

Tedaj pa Jezus dobri, mili
tolaži dete v hudi sili
in pravi: »Čemu solze bodo
za malovredno to posodo?

* *
Vse kosce na okrog poberi
in semkaj jih prinesi k meni.
Ko skupaj bodo spet spojeni,
tvoj vrč bo kakor nov vsakteri.«
In dete naglih zdaj stopinj
nanosi skupaj kup črepinj,
a Jezus dá svoj blagoslov,
in vse črepinje razdrobljene
so zdajci skupaj spet spojene,
vrč cel je zopet, kakor nov.
Kakó pač dete je veselo
zdaj z vodo k materi hitelo!

Na to pa kmalu z Nazareta
otrók priskače drobna četa.
Ti razposajeni otroci
imajo vrčke v svoji roci
in v nje zajemajo vodó
ter malo je popijejo,
a drugo spet razlijejo;
igrajo sami se takó.
Le Jezus sam je tam sedel,
ker revež vrčka ni imel;
to ni kar nič ga žalostilo,
zató vesel k studencu gre
in zajme vode v svoje krilo
ter nese jo med deco tje;
in kakor bi v posodi bila,
ni voda skozi krilo lila.

Otroci pa so se zavzeli,
nad takim čudežem strmeli.

Nekoč se Jožef je podal
na polje vênkaj rodovito,
da za potrebo tam bi žito
na svojo njivo posejal,
In kot navadno pa sevê
z njim tudi mili Jezus gre.
In ko na njivo sta prispela,
iz vreče brž sta žito vzela.
Tedaj pa Jezus polne tri
zajame žita si pesti,
po njivi seme posejá.
In glej! to seme začne kliti,
bohotno rasti, v klasje iti,
da polna ga je njiva vsa.
Takó je polno in bogato,
kot bilo bi po njivi vsej
navadno posejano prej.
Ob žetvi pa je klasje zlato
premnogi blagoslov rodilo,
ker žita je čez mero bilo.
Ljudjé so vsi nad tem strmeli,
kaj takega pač doživeli
dozdaj še niso nikedar,
odkar kmetuje oratar.

Ne daleč proč od Nazareta
jezero, morje se nahaja,

ki evangelij, knjiga sveta,
kot galilejsko ga navaja.
Nekoč je deca tje hitela
in Jezusa s seboj privzela.
Ko pa prispejo slednjič k vodi,
je bilo mnogo ribic todí,
in Jezus pravi: »Če vam volja,
bo taka igra zdaj najbolja,
da ribnike si izkopamo,
v nje vode z morja napeljamo;
sèm bodo ribice prišlé,
in tako vjele se samé.
A mi jih urno polovimo,
in z njimi k domu pohitimo.«

Otroci voljni, vsi so hkrati
začeli ribnike kopati.
Potem so jarke naredili
in z morjem ribnike spojili.
Prav kmalu Jezus vse zgotovi,
in z njim tovariši njegovi.
Pritekla voda je z jezera,
in z njo je riba marsiktera
brezskrbno v jamico hitela,
kjer mladež jo je urno vjela.
Takó se je otrôk krdelo
čez dan zabavalo veselo.

Ko igra ta se je vršila,
pa zopet je sobota bila.

* *
Tedaj pa sèm po stranski poti
prihaja starec Jud nasproti,
razjarjen ves se togoti,
ozmerja deco in kriči:
»Hudobci! kaj se tu mudite,
zakaj sobote ne svetite?
Ne veste, da je dnés sobota,
ki vsi jo posvečujejo
in lepo jo praznujejo?
Oh kaka vendar to sramota!
Edini skrunite le vi
soboto, v tednu praznik sveti,
zató se Bog takó srdi,
zató na zemlji ste prekleti.
Največ si kriv ti Jezus sam,
ker deco zapeljuješ nam,
skruneč nam Mojzesa zavezo,
kličoč na deco božjo jezo.
Če božja jeza jih zadene,
njih duše bodo pogubljene,
Bogá ne uidejo osveti,
zavoljo tebe so prekleti.«
A Jezus mu odvrne milo:
»Ne bode to se jim zgodilo
zavoljo mene, marveč vsi
naj srečni so na zemlji tí.
A tebi resno nasvetujem
in v glavo to ti zabičujem:
Le sam najbolj Boga se boj,
sobotni dan praznuj le svoj,

* *
spolnuj le Mojzesa postavo,
to bo za te edino pravo!«
In kot bi v Juda vdarilo,
takó ga je razjarilo,
in besna jeza mu vskipi.
Nad Jezusom se maščevati
in igro vso mu pokončati
zdaj ta hudobnež hrepeni.
In v svoji jezi nagli, vroči
hudobnež notri v jamo skoči,
razdere vse in potepta,
da voda se okrog razlije.
A že je konec hudobije —
ker mrtev zgrudi se na tla.
Takó sramotno je končal,
ker sam ga Bog je kaznoval.

Kot ogenj, naglo ta novica
razširi se po Nazareti;
kriči, divja okrog množica,
da nad Detetom se osveti.
Nad njim se močno vsak jezi,
na njega krivdo zavali
rekoč: »Edini Jezus sam
storiti hoče hudo nam.
Če dolgo še med nami bode,
je svoje sam si kriv nezgode.
Po njem otrokom zló preti,
a starce še celó mori.
V Egiptu je postal velik

* *
v nesrečo našo čarovnik.
Le tega se je tam učil,
kakó bi tu nas pogubil,
in poln ves krute hudobije
poskuša tukaj čarovnije.
On ni človeški otrok pravi,
gotovo se s hudičem bavi.
Mi tega mu ne pripustimo,
najbolje, da ga umorimo.«

Ko sliši Jožef in Marija,
da je storjena hudobija,
oba bojita se močno
za Dete milo in ljubkó.
Pač sta nedolžnosti Deteta
si svesta stariša presveta,
a tudi ljudske hudobije.
Vprašáje Jožef do Marije
obrne se rekoč: »Povej,
kaj bo storiti v stiski tej
za Sina tvojega rešenje,
da mu ohraniva življenje,
in da se kaj mu ne zgodi?«
Marija mu odgovori:
»Najboljši svét ta bode moj,
da Dete iščeva takoj,
če Judje ga poprej dobé,
gotovo z njim hudó storé.«

Res hitro zdaj oba hitita
iz hiše vèn na polje širno,

na Dete kmalu naletita,
 kakó domov se vrača mirno.
 Ko Mati Jezusa zagleda,
 je skrbna prva nje beseda:
 »Povej mi Jezus, Dete milo,
 kaj spet se danes je zgodilo,
 in kaj Ti oni Jud je storil,
 da brž ga s smrtjo si pokoril?«
 In Jezus pravi: »Mati mila,
 velika zlobnost to je bila:
 začel me je zasramovati,
 nedolžne igre mi teptati,
 moj ribnik mi je pokončal
 in ribe z njega vse pregnal,
 ki hotel sem ti jih obilo
 domov prinesiti za kosilo.«
 Sočutno Mati mu veli:
 »Hudó se zlobnež pokori,
 a vendar prosim Te za njega,
 zaradi mene usmiljenje
 imej z njim, vrni mu življenje,
 saj milost Tvoja smrt presega,
 da več ne bodo nas dolžili
 in Tebi s smrtjo ne grozili.«
 In Jezus pravi: »Mati moja,
 tedaj se zgôdi volja tvoja!«
 K mrliču se poda takoj,
 z njim tudi Judov velik broj:
 »Le vstani spet nazaj v življenje,
 čislaj nedolžnost in poštenje,

* *
brez vzroka sodbe ne govori
in zlobnega nič več ne stori!«
Ko Jezus to izgovori,
k življenju mrtvec se vzbudi,
po koncu vstane ter ljudem
o Jezusu spričuje vsem :
To Dete Jezus je zares
sam Bog poslan nam iz nebes.

Ne daleč proč od Nazareta
razširja dolga se planjava,
ki gola pusta je puščava,
zelenja tukaj ni, ne cveta,
pač mnoge divje pa živali.
Močno so se ljudje jih bali,
prihajale so mnogokrat
v njih borna sela ropat, klat.
V puščavi bila je votlina
in levja notri v njej družina.
V puščavo Jezus, Dete malo
se mnogokrat je ven podalo
naproti levi so hiteli
kot kralja vselej ga sprejeli;
veliki kakor tudi mali
krog njega hrupno so skakljali.
Takó že néma stvar spozna
v Detetu Stvarnika-Boga.
Pred njim molče se klanjajo,
udanost s tem naznanjajo
in na kolena padajo

* *
in glave nanj pokladajo.
Spet drugi se kot mačice
postavljajo na tačice
ter kakor v krogu ga obdajo
in z repi radostno mahljajo.
Če Jezus sede doli v travo,
poležejo okoli njega,
motrijo mirno ga, zvedavo,
kar levov ni navadna šega.
Tedaj pa Jezus vse pogladi
po gosti kožuhasti bradi.
To močno se dopada vsem,
vsak rad bi prvi bil pri njem.
In začne semtertje drvenje
in rivanje se in vrvenje;
še takrat le nastane mir,
ko blagoslovi jih pastir.

Če Jezus spet domov odrine,
sledé mu vdano vse zverine
in kakor psičkov zvesta četa
ga spremljajo do Nazareta.
Ko leve vidijo ljudjé,
od straha vsi odrevené,
ker z Jezusom prihajajo
zveri in ga obdajajo.
Ljudje rekó: »Poglejte spet
otroka sredi levjih čet,
spet novi čudež se godi,
pa prava igra taka ni!

* *
 Že zopet nekaj zdaj začenja,
 de bo nesrečna cela srenja.
 Ne more pravi človek biti,
 ker levi kruti in srditi
 se morajo mu pokoriti.
 Le satan včasih to stori,
 da se zverjad mu pokori.
 Enako more to storiti
 še Bog, ki lahko ukazuje,
 ker on čez stvarstvo gospoduje.
 Zdaj vemo, da pri nas velik
 ta otrok res je čarovnik,
 v Egiptu to se je učil,
 kjer sedem let se je mudil.«
 A drugi ugovarjajo
 in mnogi to povdarjajo :
 »Kakó bi pač mogoče bilo,
 da dete bi se naučilo
 v mladosti svoji čarovnije
 še tako nežno, tako milo,
 in čuda, ki jih je storilo,
 odkar med nami tukaj žije,
 li to zares so čarovnije?
 Od mrtvih vstali so mrlič
 mu na besedo kar pri priči;
 pred njim čarovnik vsak se skrije.
 On zdi se pač nam božje Dete,
 ker služijo mu trume svete,
 in angelov številni zbori
 ga slušajo v nebesih gori.«

Spet drugi: »Tako tudi ni,
ko pa med nami znan živi,
in Jožefu, ki mu je oče,
učiti bilo ni mogoče
ga čarovnije pač nikdar,
saj le ubogi je tesar.«

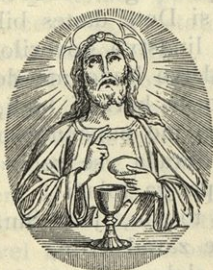
Zdaj Jezus leve izpusti,
v puščavo spet jih zapodi,
da ne bi kje nadlegovali
ljudij in v čem jim škodovali.
A predno levi odhité,
še na kolena se spusté
oblasti se kloneč njegovi.
Na to jih Jezus blagoslovi.
Ko hoče se domov podati,
ljudi na cesti najde stati,
ki ga tako nagovorijo:
»Imaš res čudno tovaršijo!
Povej nam, káko pač ravnaš,
da tako mlad in tako mal
zverino že krotiti znaš?
Pa s tem si bodeš škodoval,
veliko boš imel bridkosti
in doživel ne boš starosti.
Zverine bodo te dobile
in razdivjane umorile.«
A Jezus pravi: »Te zveri
modrejše vse so, kakor vi,
ker mene davno so spoznale,

in kdo da sem, so modro znale
in mi zato skazale čast,
le vaša ne pozna me strast.«
Na to pa oni: »Kdo si pa?
Povej nam hitro to povej,
za boljšega se ne imej,
saj vsakdo tukaj te pozna
in vé, da Jožef tvoj je oče.
Za tako kot si ti otroče,
je boljše, da tako živi,
kot oče ga njegov uči.«

Od njih se Jezus poslovi
in k Materi domov hiti,
v naročje njeno se zateče,
a Mati vpraša ga skrbeče:
»Oh kje si Dete danes bilo,
in kaj je ljudstvo govorilo?«
»»To ljudstvo hudo me dolži,
in naj storim karkoli bodi,
to ljudstvo me napačno sodi
in v zlo obrača vse reči.«
Marija lepo ga tolaži:
»Odpusti to mu, ljubi Sin,
zavida Te zaradi vrlin,
in, samo zlobno, Te sovraži.
Nikar jim tega v greh ne šteje,
le vsedi k meni se in jej!«

In če sedaj kdo rad bi znal.
s kom Jezušček*je občeval,

in kdo v njegovi že mladosti
vrstnik je bil mu po starosti,
mu drage volje tu povem:
otroci bili to pred vsem
Marij so dveh, njegovih tet,
najprvo Simon Kananej
in Juda, tega brat, Tadej.
Od druge pa je k njim prištet
še Jožef Barzaba in dva
Jakóba; Janez pa Krstnik
najboljši bil mu je vrstnik.
To bila rodbina je vsa.

Jednajsti spev.

Jezus v Nazaretu.

b) Mladeniška leta.

In Jezus je rasel v
modrosti, starosti in v
milosti pri Bogu in
ljudeh.

(Luk. 2, 52.)

Takó je Jezus naposled
dvanajst življenja spolnil let.
Stoprav takrát v Jeruzalemu
Velika noč, prastari god,
največji praznik ljudstvu vsemu,
spomin noči, ko je Gospod
z Egipta ljudstvo izpeljal,
slovesno se je praznoval.
Tedaj pa Jožef pravi ženi
Mariji blagi in miljeni:
»Marija, se li prav ti zdi,
da dol v Jeruzalem bi šli,
slavili praznik tam vesel,
in da bi zraven Jezus šel?
Kar ti odločiš, pa storimo,
od doma brž se napotimo.«
A Mati Jezusa poprej
povpraša še rekoč: »Povej

mi Jezus, li od doma Ti
 bi hotel z nama romati
 tje daleč dol v Jeruzalen?
 Pot bode prijetnejša trem.«
 In Jezus vsklikne ves vesel:
 »Kakó pač ne bi z vama šel!
 Jaz z vama vred, o mila Mati,
 želim ta praznik praznovati.«
 S seboj tedaj sta Dete vzela
 in kmalu v tempel z njim prispela.
 Tu vsak po Mojzesa postavi
 Bogú svoj hvalni dar opravi.
 Ko pa so prazniki minili,
 domov ljudje so se vrnili,
 pa tudi Jožef in Marija
 in cela njuna tovaršija;
 le Jezus mili v templu tam
 ostal je dalje časa sam.
 Tedaj sta mislila oba,
 da kraj sorodnikov potuje.
 Ko že večer se približuje,
 počitka išče družba vsa.
 Hodila sta sama ves dan,
 zdaj Sina iščeta zaman
 pri znancih svojih cel večer,
 otroka ni pri njih nikjer.
 In drugo jutro dan hodá
 nazaj sta proti mestu šla,
 povsod za njim sta spraševala,
 a zraven močno žalovala

in kamorkoli se ozreta,
 nikjer pač najti ni Deteta.
 Ko naposled v Jeruzalem
 prispeta, pa po mestu vsem
 ga iščeta tri dolge dni,
 a njuno srce strah mori.
 Konečno vendar tretji dan

še v tempel kreneta prostran,
 in tam — o sreča in veselje! —
 med učeniki Sin sedel je
 ter jim iz neke knjige bral.
 A modri krog so njega stali
 in pazno mu prisluškovali,
 nek čud je srca jim navdal.

* *
In kar so oni modrovali,
in kar so o prerokih znali,
je tudi Jezus slušal rad;
pa tudi sam nekterokrat
je vprašal take jih reči,
da niso mu odgovoriti,
še manj pa mogli razložiti,
kateri v njih pomen tiči.
In v razgovoru jih je skušal,
poučeval jih in poslušal,
da vsem se je prečudno zdelo,
odkod bi Dete to imelo,
da celo ume pismo sveto
in ga tolmači tako vneto.

Ko materino tam okó
preljubega zagleda Sina,
vzžarí v njem žalost in milina.
Držeča Dete za rokó
ga vpraša Mati resnó mило:
»Zakaj si Dete to storilo?
Glej, z žalostjo sva oče Tvoj
in jaz Te dneve tri iskala
in toliko skrbij prestala,
in plakala sva za Teboj.«
In Jezus pravi: »Pa zakaj
sta tako dolgo me iskala?
Li nista slutila in znala,
da moram biti v tem sedaj,
kar je nebeškega Očeta?«

Na to se zopet je vrnila nazaj domov Družina sveta, vsa prejšnja žalost je minila. In sveti Jožef varno vodi za roko Jezusa povsodi. Med potjo ga vprašaje pravi: »Kaj delal Jezus pač si davi dol v templu cele dneve tri, o čem pečal se z Judi si?« In Jezus mu odgovori; »Med učeniki sem pazljivo preroško sveto slušal čtivo, kakó se naj ves svet razvija.« »»Kakó se prerok ta veli?«« »Ime je znano: Izaija.« »»A to še Jezus mi povej, o čem pa prerok govori?«« In Jezus pravi: »Jožef glej, to mesto se takó glasi: ,Duh sveti, Bog od vekov veka, nad enega od vseh človeka z darovi pride vse modrosti.« »»So v svoji znali učenosti, kateri človek to bi bil?«« »Res niso mogli razumeti, kaj mislil s tem je prerok sveti, zato pa sem jih jaz učil in razgovarjal se o tem, tolmačil pismo tem ljudem. Saj kar o tem je rekel kdo,

* *
napačno vselej je biló.«
»»Pa veš li tudi za gotovo,
kogá pomenja ono slôvo?
Si morda to že preje bral
li morda kar takó si znal,
katerega kedaj človeka
Duh sveti, Bog od vekov veka,
z darovi prenovi modrosti,
obsije z žarom ga svetosti?«
In Jezus dé: »Ga ne poznaš,
ne veš, da bo človeški rod
odrešil Kristus-Bog, Gospod?
In glej, pred sabo ga imaš.
Ti si ga čuval, negoval,
napajal in nasičeval,
ti voljan v vsaki ga nezgodi
v tujino spremljal si povsodi.«
Osupnjen, ginjen ves nad tem,
vesel mu Jožef govori:
»Zdaj jasno mojim je očem:
ta človek in Gospod si Ti!«

Marija polna vsa skrbi
ga vpraša: »Kdo Ti jed je dal,
in kje po noči si ostal
te dolge skrbi polne dni?«
In Jezus ji odvrne milo:
»O Mati, ni mi hudo bilo.
Te dni je v mestu tvoja teta
prebivala Elizabeta,

* *
in ona mi je jesti dala,
čez noč mi ona je postlala. »

Takó so rádostni veseli
napósled v Nazaret prispeli.
In Jezus je živel uborno,
a služil vedno je pokerno
Mariji, Materi premili,
in Jožefu v vsakdanji sili.
Ni rastel samo po starosti,
marveč po milosti, čednosti
pri Bogu in pri vseh ljudeh;
pokoren staršem v vseh rečeh
najlepših poln je bil vrlin
ta božji in Marijin Sin.

A predno bodem dalje pel,
bi rad vam žalost razodel,
ki moje zdaj srcé polni,
da tožite z menoj še vi
častilci Jezusa-Deteta.
Odslej molči nam knjiga sveta
ter nam ničesar ne pové
o ljubem Jezesu-Detetu,
odkar je po dvanajstem letu
v domače vrnil se goré.
Dotlej, ko je začel hoditi
po vsej deželi in učiti,
devetnajst let je minilo
in v morje časa zginilo.

* *
Kakó v tem času je živel,
in kaka čuda je počel,
ne povedó evangelisti,
ne knjige njih, ne drugi listi.
Edino to so sporočili,
kar delal je skoz leta tri,
ko božjih ukov glas premili
odmeval v srcih je ljudi,
in to takrat, ko trideset
življenja je dopolnil let.
Prav lepo bilo bi gotovo,
življenje vedeti njegovo
med časom tem in vsako djanje,
čednostij svetih spolnjevanje,
a tega žalibog ne vem,
kak je živel in kje med tem.
Pa skoro neverjetno tudi
bi bilo, ako božji Sin
Gospod moči in vseh vrlin
brez dela bi doma med Judi
ostal devet in dvajset let
brez čudeža in brez znamenja,
brez sorojakov podučenja.
Pač zvedel naj bi celi svet,
in dobro bilo bi gotovo
poznati žitje vse njegovo.
Pa ker zapisano nič ni,
to moje srce žalosti,
Če morda pisano je bilo,
se žalibog je izgubilo.
* *

Edino to nekje sem bral:
 večkrat se Jezus je podal
 h Krstniku Janezu v puščavo,
 ko bil dovršil mladih let
 nekako dvakrat je deset.
 Pri njem le našel je zabavo,
 pri njem je bival vedno rad
 in tje je šel številnokrat,
 da se izogne vsemu svetu
 in se zamakne v divnem vzletu
 v nebo do svojega Očeta.
 Muditi v svetih se rečeh
 zabava bila je obeh;
 v pobožnosti goreče vneta
 premišlevaje sta molila,
 Boga hvalila in častila.
 Ljudij duhovno prerojenje
 je njuno bilo hrepenenje.
 Od Jezusa se tu učil
 Krstitelj Janez je najložje
 razlagati vse knjige božje,
 modrosti vir je Jezus bil.
 Takó prerokov marsiktero
 in Mojzesovih knjig petero
 v puščavi sta spoznavala
 in z njimi se zabavala.
 Nebeško tukaj razvedrilo
 preroka sta uživala:
 od samih angelov krepilo
 v puščavi sta dobivala,

ker ti so Jezusu služili
molili ga in ga častili.
Živali vse velike, male
so ga kot Stvarnika spoznale,
v puščavi k njemu priskakljale
in čast mu svojo skazovale,
da, predno se od njih poslovijo,
še vsako enkrat blagoslovi.

Kaj naglo tako čas premine.
Tedaj pa Janeza v puščavi
ljubezni poln in poln miline
spet Jezus samega ostavi,
in k svoji Mami se odpravi,
da zopet ljubko jo pozdravi,
da se pri njej razveseli,
doma ostane nekaj dni.
A zvesto tudi vsako leto
potuje doli v mesto sveto,
da tam po Mojzesa postavi
velikonočni dar opravi.

Če Jezus biva med ljudmi,
spoštujejo ga močno vsi.
Uči jih, ne takó v besedi,
marveč s prelepimi izgledi.
Če vidi kdo ga in posluša,
sladkosti mu je polna duša.
Kdor opazuje njega djanje,
resnično daje spričevanje,

* *
da ta mladenič je zares
sam Kristus, božji Sin z nebes.
Zavoljo čistosti, krotkosti
in sploh zavoljo vse čednosti
visoko so ga vsi čislali,
po njem se sami vzgledovali.
Kdor videl ga je in poznal,
globoko ga je spoštoval;
kaj sladke njega so besede,
in zraven se ponižno vede,
od hlapcev se ne razločuje,
v svetosti le jih nadkriljuje.
Takó je rasel po starosti
in tudi v milosti, čednosti
mladenič, vzor mladenčev vseh,
pri Bogu in pri vseh ljudeh.

In kakor bil je božji Sin
na duši svoji poln vrlin,
tako slovel je po lepoti,
telesa svojega krasoti.
Najlepši človek on je bil,
ki je kedaj se porodil,
ker lep tako in ljubezniv,
zató je vsem bil prikupljiv;
rdeče-bela, kakor roža
in nežna bila mu je koža.
Blesteli tudi so na glavi
lasje kostanjevo-rjavi,
po sredi lepo razdeljeni

* *

so padali mu na rameni,
 in kakor toki valoviti
 so bili kodri lahno zviti.
 Obrvi ozke so krasile —
 lasém po barvi precej slične —
 oči njegove vedno mile
 in nedopovedljivo mične.
 Za te oči čez mero zale
 ne vem dostojne skoro hvale:
 kot sonce v rosi se zrcali,
 in kakor biser dragoceni
 in kakor žlahtni vsi kameni,
 očesi ste se lesketali.
 Azurno modro kot nebó je,
 enako čisto mu okó je.
 Belina njegovih očij
 je čista kot zrcala sij.
 Kot žar ognjen, očij pogled
 prodira v širo-daljni svet,
 a vendar tako mil in tih,
 kot mlade vesne nežni dih.
 Primeren nos je bil povsem,
 prevelik ne in ne premal,
 prav lepo se mu je podal,
 saj bilo híbe ni na njem.
 Imel je usta ljubezniva —
 sladák smehlaj na njih mu sniva —
 in ustnice lepo rdeče
 pretanke ne in ne debele
 kot rože žlahtne in dišeče

* *
v sladkosti svoji so rdele.
Kot slona kost za njimi čvrsti
zôb belih tičali ste vrsti;
a tudi lica nežno bela
takó so krasnobojna bila,
kot bi se z mlekom kri spojila,
kot v njih bi lilija cvetela
in svojo nežno bi belino
oblila z rožno rdečino.

V okrogel zmerno, lep in gladek
končal obraz se je podbradek,
in majhna jamica na sredi,
ga ljubko mičnega naredi;
podbradek pa in lica del
mu gosta zmerna diči brada,
ki lahno mu do prsij pada,
pač lepše nikdo ni imel.

Lep vrat imel je svetlobel,
preozek ne, ne predebel.

A tudi roke snežnobeke
so gibčno, lahko se vrtele.

Njih prsti nežni so bilí
in čisti, prožni, gibčni vsi.

Lepota njega se kraljeva
pri vsaki kretnji razodeva,
li hodi, li stoji, počiva.

Ponosna glava, mil obraz,
očij in ust sladák izraz,
postava vsa je prikupljiva,
ponižno vzvišen v svoji hoji,

* *
priprost je v vsaki kretnji svoji.
Vsak kdor ga je opazoval,
začuden pač je pripoznal,
da lepši, kakor on, noben
pod milim nebom ni rojén.
Obleko svojo nosil vedno
je snažno in primerno čedno,
ki stkala mu jo je brez šiva
njegova Mati ljubezniva.
Povrh se s plaščem je pokrila,
kot običaj je takrat bil.
Nikdar od svojih mladih let
potreboval ni obuvala;
ker daljni je obhodil svet,
stopala trda so postala.

Kadar Marija Mati mila
je s svojim Sinom sama bila
in zvedeti je kaj želela,
prijazno sladko je začela
ter vprašala ga marsikaj
in zvedela je vedno dosti
od njega, ki je vir modrosti.
Od pogovorov teh sedaj,
ki vsi so modri, duhoviti,
nektare hočem sporočiti.

Marija pravi mu nekoč:
»Na tvojo vljudnost se zanašam,
da rešiš mnogih me težkoč,

ki dolgo že jih v srcu nosim,
 razloži mi jih, lepo prosim.«
 In Jezus pravi: »Draga Mati,
 ničesar ni se treba bati,
 kar tvoje srce le želi,
 brez vsakega strahú to meni
 in zaupljivo razodeni.«
 Nato Marija govori:
 »Ne bodi torej Ti nadležno:
 jaz vem, da Stvarnik vseh stvari
 na zemlji in v nebesih si.
 Kakó si moje Dete nežno
 postal in kaj si preje bil,
 doklèr se nisi porodil?«
 In Jezus pravi: »Vedi Mati,
 pri svojem bil Očetu sem
 od vekov veka, in pri njem
 do vekov veka čem ostati.«
 »»Premili, prosim, Sin povej,
 kje bila sta oba poprej,
 Ti sam in večni Oče Tvoj,
 še predno je stvarij nebroj
 in predno zemlja in nebó
 iz vajinih je rok izšlo?«
 On nji: »Trije od vekomaj,
 božanstvo vendar le smo eno:
 en Bog poprej, poznej in zdaj
 in bistvo v veke nedeljeno;
 en Bog v osebah svojih treh,
 Gospod rečij vstvarjenih vseh,

odkar nebesni svôd stoji,
 odkar se zemlja v njem vrti.«
 Marija: »Kdo so ti trijé,
 ki jeden Bog so skupaj vzeti?«
 »»To Oče, Sin in Duh je sveti;
 resnice vse na tem sloné.««
 Marija pa na to: »Kakó —
 saj jeden izmed teh si treh —
 postal si človek Ti samó,
 nikdó pa ne od unih dveh,
 in vendar skupaj ste združéni
 trijé v naturi božji eni?«
 Pa on odvrne ji iskreno:
 »O Mati, mi trijé smo eno,
 le jeden Bog, osebe tri,
 Trojice milostna pa sila
 v osebi Sinovi je vsklila,
 da v sad rešilni dozori.
 Zató zapustil sem nebesa
 in dol na zemljo sem prispel,
 za Mater sem te bil izbral,
 od tebe človečanstvo vzel
 rojèn iz tvojega telesa.
 Takó sem otrok tvoj postal.«
 Marija pa: »O ljubi Sin,
 kaj vendar Te je sililo,
 in koga si se vsmililo
 o Dete, z rajskih visočin?
 Saj Tvoja tamkaj je oblast,
 imel bi tudi tukaj čast.

Povej, zakaj si se ponižal,
človeški revi se približal,
takó, da smela Tvoja mati
sem jaz od drugih vseh postati?»

In Jezus ji odgovori:

»Ti veš pač, kaj se je zgodilo,
da rod človeški zdaj ječi
pod jarmom greha tako milo:
ker jedel v raju že takrat
je Adam prepovedan sad
in pahnil z grehom tem v nesrečo
človeštvo celo je največo.

Zgubil je raj, zgubil je čast,
postal je satanova last.«

»»Če to nesrečo premišljujem,
močno zavoljo nje žalujem.««

»Zató pa človek sem postal,
da rešim satanske oblasti
človeški rod, ki bode vstal
otet peklenske te pošasti.«

»»Kakó pa bodeš ga otel,
če človek je njegova last;
saj sam si človek, kako vzel
boš satanu čez nas oblast?»«

In Jezus; »Res sem človek pravi
podoben tebi po naravi;
zató za Mater sem te vzel,
da satan s tem oblast zgubi,
ne bo je nad menoj imel
zató, ker čista Mati si.

Tvoj otrok, ljubezniva Mati,
 in človek hotel sem postati,
 a vsled mesene ne strasti;
 ne z Adamovega rodú —
 rojén brez gréha sem sledú,
 zató pa satan moč zgubi.«
 »Ti veš, da čista sem devica
 ostati vedno le želela,
 Ti veš, da čista sem spočela,
 in ko sem Tvoja porodnica
 po Tvoji milosti postala,
 devica vendar sem ostala.«
 »Zató baš nima on pravice,
 ker rojen s čiste sem device.
 A vendar hoče me napasti,
 podvreči svoji me oblasti,
 pa tudi hoče me izdati,
 gorjá mi mnogo prizadjeti
 in ljudstvo vse prevariti
 in s smrtjo me udariti.«
 Ko sliši to njegova Mati,
 pa začne zanj močno se bati.
 Presune silno jo gorjé,
 z bolestjo ji polni srcé.
 In v tugi svoji jadikuje:
 »Stokrat gorjé, o Dete moje!
 Kakó srce vtolažim svoje,
 ki vse gorjé ga napolnjuje?
 Gorjé i meni, ljubi Sin,
 gorjé zavoljo bolečin!

Kaj si zakrivil, dragi moj,
 da se tako ravna s Teboj,
 da hočejo Te pogubiti,
 nazadnje pa še umoriti?«
 In Jezus pravi: »Mati moja,
 le naj preneha žalost tvoja.
 Vse to se mora izpolniti
 in vse natanko se zgoditi,
 kar bilo je prerokovano
 o meni, in je že ti znano.
 Spominjaš tega se nemara,
 kar Simeona usta stara
 o meni so prerokovala,
 ko v templu si me darovala:
 da ostro kakor meč gorjé
 prodrlo tvoje bo srce.«
 »O Dete moje, moj Gospod,
 neznana me bridkost navdaja,
 ko bridkih toliko neugod
 v spomin o Tebi mi prihaja.«
 In Jezus pravi: »Celi svet
 po smrti moji bo otet.«
 Marija: »Kako je mogoče,
 če ljudstvo Te vmoriti hoče,
 da iz oblasti satanove
 človeške rešil boš rodove?«
 »Ko satan se me polasti
 in truplo moje umori,
 bi tudi dušo rad imel,
 da muke bi ji prizadel

in tako škodoval obema.
Do duše pa pravice néma.
A tu božanstvo se pojavi,
pravico strogo da napravi,
naklepe stàre vse njegove
in duše vklenjene v okove
iztrga mu iz pekla žrela.

Za mojo trudi se zaman
in tako bode goljufan,
k njegovim moja bo hitela,
da iz pogube jih odpelje,
da jim raztrga vse vezi,
in z dobrimi v nebes veselje
v prelepi zmagi pohiti.

Storila to bo moja smrt,
in satan vničen bo in strt.«

Marija pa mu govori:

»In vendar žalost me mori.

Ko slišim že o smrti Tvoji,
bolest narašča v duši moji.«

In Jezus reče: »Mati mila,
ta žalost bode vsa minila,
srcé bo tvoje spet veselo,
ker zmage delež bo prejelo,
ko slavno bom od mrtvih vstal
in videti se Tebi dal.«

Marija: »Kdaj boš zopet živ
na svet prikazal se vidljiv,
kdaj moje vidijo oči,
da Sin predragi mi živi?«

In Jezus pravi: »Tretji dan
spet h grobu duša pohiti,
da tam s telesom se spoji.
Ta dan bo slaven in strašán,
oživljeno bo spet telo,
ko tvoje ga zazrè oko.«

Marija mu odgovori:

»Ko ne bi sam povedal mi,
da živega Te bode spet
po smrti videl moj pogled,
srcé bi žalosti počilo.

Pa če živela tisti čas,
ko Ti umreš, še bodem jaz,
gorjé se bo mi pomnožilo.«

Pa Jezus ljubko jo tolaži:

»O Mati, polnost bolečine,
ki tvojo dušo kdaj prešine,
radóst še večja ti ublaži,
ko slavno bom od mrtvih vstal
in tebi videti se dal.«

»»Predragi Sin, še to povej,
ko boš enkrat od mrtvih vstal,
s telesom dušo spet obdal,
kje hočeš bivati poznej?«

In Jezus ji odgovori:

»Ostal bom takrat med učenci
in bival s svojimi ljubljenci
še štirideset celih dni.

Na to pa gor v nebesa sveta
se dvignem v rajski dom Očeta.«

Marija: »Kdo so ti učenci,
 ki Tvoji, praviš, so ljubljenci?«
 »Dvanajst si bratov bom izbral,
 na to ji ljubko Sin odvrne,
 »in v širni svet jih bom poslal,
 da svet se k Bogu spreobrne.
 A prej še moram jih učiti,
 kaj treba jim oznanovati
 in kako s svetom tem ravnati,
 da more vsak v nebesa priti.«
 Marija pravi: »Dragi Sin,
 ko pojdeš do nebes višin,
 in več ne bodem Te imela,
 kje hočeš me takrat pustiti,
 komú me hočeš izročiti,
 kakó brez Tebe bom živela?«
 Odvrnil Jezus ji na to je:
 »Izročil sinu sestre tvoje
 deviškemu te bom ljubljencu,
 najdražjemu od vseh učencu,
 učencem tudi drugim vsem,
 ki bodo čuvali potem
 in v časti vedno te imeli
 in tebi služili veseli.«
 Odvrne mu na to Marija:
 »Kaj hasne vsa mi tovaršija!
 pri njih ne najdem tolažila,
 ko Tebe, Sin, bom izgubila;
 in vsaka noč in vsaki dan
 brez Te bo žalosten, solzán.«

In Jezus pravi: »Mati mila, kaj bi tako se žalostila! Saj pošljem kmalu Tolažnika — z Očetom in z menoj kraljuje in sveti Duh se imenuje — tolažba on ti bo velika, učil te bode vsaki čas, tolažil tudi, kakor jaz.« Marija pa mu govori: »Kakó se naj z menoj zgodi? Mar nikdar več Te slednje dni ne bodo zrle mi oči?« »»Oj bodo pač, ti Mati mila, ko boš življenje dopolnila, pa iz nebeške dol višave priplavam v zemske sèm nižave ter dušo tvojo in telo popeljem v sveto gor nebo. Pri meni tam boš bivala, neskončno radost vživala. Z menoj na veke boš ostala, z menoj na veke kraljevala, ker nebeščanov boš kraljica, zemljanov boš pa priprošnica.«

Pogovor ta, ki Sin in Mati sta ga imela med seboj, je slišal tudi Jožef hkrati, zato se oglasi takoj: »Gorjé trpljenja in nezgod,

ki tú naznanjaš jih, Gospod,
da čaka Te nazadnje smrt!
Daj Bog, da takrat že zaprt
bi v tihomirnem grobu spal,
da mi oko ne zrè v starosti
trpljenja Tvojega bridkosti,
ki boš, o Jezus, jih prestal.«
In k Jožefu se zdaj obrne
premili Jezus in odvrne:
»Ker volja mojega Očeta
je vsaki čas najbolj mi sveta,
zato jo moram izpolniti,
zato z nebes sem hotel priti,
zapustil hišo sem nebeško,
privzel naravo si človeško,
da za človeški rod trpeti
in mogel zanj bi še umreti.
A tebi, Jožef, še povem:
vsikdar si zvesto služil meni
in moji Materi miljšeni,
udan si bil v življenju vsem;
zato pa večno bo plačilo
zvestobe tvoje povračilo,
v kraljestvu večnem boš z menoj
zasedel raja sedež svoj,
pri meni večno bodeš bival,
neskáljeno radost užival — —
Še eno željo v srcu nosim
in tebe zdaj, o Jožef, prosim,
da zaneprej še Mater mojo

v oskrbo zvesto vzameš svojo.
In tebi zdaj jo izročim,
ko se od vaju poslovim,
ker moram v daljni svet hiteti,
življenje novo tam začeti.«
Prav rad mu Jožef to obljubi:
»Mariji svoji ženi ljubi
bom vedno vdan ob strani stal
in zvesto jo do konca dni
bom ljubil, čuval, varoval,
za to si, Jezus, brez skrbi.«

Dvanajsti spev.

Jezusovo javno delo- vanje.

Hodil je okoli deleč
dobrote.

(Dj. ap. 10, 38.)

In Jezus... je ozna-
noval evangelij kra-
ljestva in ozdravljaj
vsako slabost in vsako
bolezen med ljudmi.

(Mat. 4, 23.)

Ko Jezus je človeških let
dožil devet in dvadeset
in že nastopil trideseto —
takó nam pravi pismo sveto —
se k reki Jordanu poda
in tam od Janeza Krstnika,
predhodnika mu in vrstnika,
ponižno se krstiti dá.
In ko je krščen z vode šel,
prikaže se golobček bel,
sam sveti Duh nad njim v višavi
in obsedi lepo na glavi.

Na to se Jezus ven v deželo
poda na svoje sveto delo.

Najprej učence dvanajstere
 privzame si in svete vere
 resnice večne jih uči,
 v poslanstvu božjem jih krepí.
 Sledé pa tukaj njih imena,
 kot so nam v pismih izročena:
 to bil je Peter in Andrej
 in sveti Janez Cebedej
 in Jakob, tega brat; Matej,
 Tomaž ter Filip in Tadej
 in Jakob mlajši, sin Alfeja;
 nadalje najdemo Jerneja,
 in Simona gorečnika
 in Judeža nesrečnika,
 ker ta Gospoda je izdal.
 Učenci torej ti so bili,
 nje v apostolstvo je izbral,
 in njemu so povsod sledili.
 Oznanjal jim je učenost
 in svojega duhá modrost,
 da bi ljudi poznej učili
 in za Boga jih pridobili,
 Odrešenika da spoznajo
 in svojih grehov se kesajo.

Ta čas pa v Kani galilejski
 bogat prijatelj je gostijo
 po šegi praznoval hebrejski.
 Povabil tudi je Marijo,
 naj vzame Jezusa s seboj:

če skromno sprejmeta vabilo,
 to bi zeló ga počastilo;
 odzoveta se mu takoj.
 Z Marijo bil je Jezus mili,
 in z njim apostoli so bili.
 Ob mizah gostje so sedeli
 in gostovali so veseli.
 Tedaj zapazi starejšina,
 da zmanjkalo je v sodih vina,
 zató ne mala ta zadrega
 poročence in njega zbega.
 A ko Marija to zapazi,
 se tiho k Jezusu izrazi:
 »V zadregi zdaj je starejšina,
 ker zmanjkalo je gostom vina.«
 A Jezus ji odgovori:
 »Kaj tebi mar je to in meni?
 Prišla še ura moja ni.«
 Tam stali vrči so prsteni.
 In Jezus svojo roko dvigne
 ter hlapcem strežnikom namigne:
 »Te vrče z vodo napolnite
 in starejšini tje nesite.«
 Zdaj hlapci vrčev teh šestero
 napolnijo s prav dobro mero.
 Ko prejme blagoslov Gospoda,
 brž v vino spremeni se voda,
 Teh vrčev šest zdaj polnih vina,
 da prej pokusi starejšina,
 mu hlapci brž izročijo,

* *
potem še gostom točijo.
In vince sladko in rdeče
ogreva goste vse strmeče.
Pač temu vsak se močno čudi,
ker vino to je boljše tudi.
S tem prvim čudom Jezus v Kani
božanstvo svoje vsem naznani.

Od tod so on in dvanajsteri
dospeli k onemu jezeri,
ob katerem Kafarnaum leži.
Marija tudi Mati mila
za Sina vedno le skrbi,
zato je v družbi z njim hodila.
In v Kafarnaumu mestu tam
imel je Peter lastni hram.
Marijo Jezus tu ostavi
pri tašči Petra nekaj dni.
Marija tu se zdaj mudi,
on sam pa se učit odpravi.
Dokler je tukaj bivala,
zaradi vélikih čednosti
dobrote mile in krotkosti
pri vseh je čast uživala.
In ljudstvo staro kakor mlado
imelo jo je silno rado.
Na njeno skrb se oziraje
podporo vsakdo rad ji daje,
imetje skromno z njo deli,
da s tem Gospoda oskrbi.

* *
Med tem pa Jezus krog potuje
in evangelij oznanuje,
In koder koli gre, uči,
povsod mu hvala, čast doni.
in čudeži po vsej deželi
kot blisk so naglo zasloveli.
Znamenj še takih delal ni
nikdó, odkar ta svet stoji.
Z besedo samo že celó
izganja hude vse duhove,
ki so posebno tiste dnove
človeštvo mučili hudó.
In kjer se bližal je Gospod,
so proti vpili mu povsod :
»Pa kaj smo vendar tebi mar,
ker semkaj prišel v naš si kvar
sovrastva poln in poln zavisti,
naj li pred časom kraj se sčisti?
Zakaj nas mučiš, pokoriš,
zakaj nas v miru ne pustiš?«

Ko Jezus je začel učiti,
naredil čudeže je mnoge :
ozdravljaj slepce je uboge,
in hromi mogli so hoditi,
in kruljevi so ravno stali,
premikali se zdravi, gibčni.
In zopet drugi vođenični,
ki v mukah so jadikovali,
ozdravljeni so precej bili,

pomagal jim je Jezus mili.
 Če koga huda je božjast
 na tla metala s kruto silo,
 odvzel ji Jezus je oblast.
 Če koga treslo je, mrazilo,
 če kuga se ga je prijela,
 pa volja Jezusa zdravilo.
 pripravljeno je koj imela,
 prositi le je treba bilo.
 Kaj le še gobovi ubogi
 in tvorov raznovrstnih polni
 in vsi neozdravljivo bolni,
 če vpili k njemu so v nadlogi,
 usmilil se jih je kaj rad,
 ozdravil jih neštetokrat.
 Če kdo imel je bolno kri,
 ostal tak ni brez pomoči.
 Kdor je na glavi obolel,
 nemara še celó zblaznel,
 ga Jezus milostno ozdravil
 in vso boleost mu je odpravil.
 Ozdravljaj tako vse je bôli,
 naj bile kakoršne bi koli.
 Na kogar sine mu pogled,
 ozdravljen veseli se spet.
 Celó če kdo je bil bolan,
 ki skrivne hibe je imel,
 in ni kaj rad jih razodel,
 ni upal pomoči zaman,
 ker Jezus dobrosrčni mili

* *
se tudi takih rad usmili.
Kdorkoli išče pomoči,
pri njem gotovo jo dobi.

Tako se nekega je dné
premili Jezus spet podal
do mesta — Najm mu je ime —
da ondi bi pridigoval.
Pred vrati sreča pa Gospod
mrtvaški žalostni sprevôd:
na parah mrtev je edini
uboge vdove ležal sin;
topi se vdova v bolečini,
vzdihuje iz srca globin.
Veliko zraven je ljudi,
ki z njo vred se za njim solzi.
Ko vidi Jezus žalujoče,
usmiliti se vdove hoče,
nosilcem reče mirno stati,
a materi sočutno reče:
»Ni treba dalje žalovati
zavoljo hude te nesreče.«
Podá se k mrtvecu na to
in dé, držeč ga za rokó:
»Mladenič, rečem, vstani, hodi,
in duša spet v telesu bodi!«
In komaj to izgovori,
že mrtvec zopet oživi,
na parah dvigne se in vstane.
Presune strah okoli zbrane,

* *
in glasno hvalijo Boga,
da prerok je veliki vstal,
ki ga je milostno z neba
v rešenje ljudstvu bil poslal.

Nekoč je k Jezusu priveden
bil neki revež ves obseden,
nad njim je strašno moč imel
sam satan ter nad njim počel
vso krutost svojo grozovito.
Obleko trgal je s telesa,
vezi prelamljal krčevito,
ki z njimi so krotili besa.
In tisti, ki so ga hoteli
ujeti, mnogo so trpeli;
z rokami jih je pomandral,
po njih udrihal, jih teptal.
Pred Jezusom pa zdaj na tla
popada satan z možem tem
in reče: »Jezus, dobro vem,
da mnogo nosiš mi gorjá,
nazaj me v pekel hčeš pregnati,
kjer moral večno bi ostati.«
In Jezus: »Tožbe take pusti,
le svoje mi ime izusti!«
»Ime se ,vojska' mi glasi,
ima nas več kot šest tisoč
nad tem človekom svojo moč,
in ti so moji hlapci vsi.
A prosimo te prav lepó,

da zdaj nas še ne pokoriš
in v črni pekel ne spodiš.«
Odvrne Jezus jim na to:
»Vsekako hočem vas izgnati,
a kje pa hočete ostati?«
Prišle so svinje sem čez polje,
velika mnogobrojna čeda —
A brž, ko satan jih ugleda,
pa méni, táko bo najbolje,
če Jezus v svinje jim dovoli.
In res veli jim zginiti
in v svinjsko čedo šiniti,
ki pasla se je tam okoli.
In z glasom silnim in rjovečim
in z vriščem groznim in besnečim
človeka zdajci zapusté
in v svinje se na mah spusté.
Prestrašene pa té zbežijo
k obrežju morja in takoj
se v šumno vodo potopijo,
in z njimi zlih duhov nebroj.
Pastirji tudi vsi zbežé
in v mesto plahi prihité
in tamkaj ljudstvu povedó,
kaj bilo tam je in kako,
in kake čudne so reči
na lastne gledali oči.

V Kafarnaum se čez nekaj dni je
spet vrnil Jezus, Sin Marije,

* *
kjer Mater svojo je ostavil,
ko taščo Petra je ozdravil.
Sedaj Marijo Mater spet
nazaj povede v Nazaret.
Z njim šla je družba dvanajsterih,
in tudi žene z Galileje,
ki jih ozdravil je popreje,
povem imena tu nekterih:
Pred vsem Marija Magdalena,
Marija, Kleofova žena
in čednostna gospa Ivana
ter neka druga še, Suzana;
povrh še drugih žen obilo,
ki jih je raznih bolečin
oprostil Jezus, božji Sin,
je semkaj v Nazaret sledilo.
In tu je Mater zdaj pustil
in spet učit se napotil.

Med tem ko njeni Sin potuje,
in sama tukaj Mati biva,
nezgoda tužna ne počiva,
vsled ktere grenko zdaj žaluje:
njen blagi ženin, Jožef sveti
prezgodaj moral je umreti...
Zato zdaj noč in dan žaluje
in smrt njegovo objokuje:
»Gorjé mi revil!« — tako plaka —
»Da žalost me zadene taka,
ker brez tolažbe, dragi, tvoje

* *
zdaj pusto bo življenje moje.
Saj dneve vse in vsepovsod
si oče bil mi in gospod,
služabnik zvest in hlapec moj.

Čeprav si zvezan bil z menoj,
veljal pred svetom za moža,
je čista zveza bila ta.

Pohotnim mislim bil vsikdar
zmagalec si in gospodar.

Bil ženin moj si zvest in blag,
ohranil si mi biser drag;
ta biser čistosti, svetosti,
si čuval meni do starosti.

Ti dom si moje bil mladosti,
deviške trdni var čednosti.

Prenašal si potrpežljivo
otroške moje mlade dni,
v mladosti stregel ljubeznivo
petrebam mojim vedno si.

Neznana ti je bila strast,
v skrbah pa vedno moja čast.

In ko ponudbo sem sprejela
ter Sina božjega spočela,
si služil mi kot svoji ženi.

Pač ljub spomin na to je meni,
in tvojega srca zvestoba
me bo tolažila do groba.

In ko sem Sina porodila,
predragi, bil mi tisto noč
edini v skrbno si pomoč.

In ko sem ti ga izročila,
 in ko si srčno ga objel,
 pritiskal k sebi ga vesel,
 ravnal z Detetom si takó,
 kot tvoje lastno bi biló.
 Ti šel si z njim k obrezovanju,
 ga nesel v tempel k darovanju,
 in ko Herod se je zaklel,
 da bode mu življenje vzel,
 takrát v nezmerni mi bolesti
 pomagal si v ljubezni zvesti;
 srcé ti polno usmiljenja
 oh, kaj je skusilo trpljenja!
 Ko angel je z neba poslan
 z Detetom bežati velel,
 ubogal si takoj udan
 in z nama dol v Egipt hitel.
 Pretrpel zraven pač si mnogo
 zavoljo naju bil nadlogo.
 Ti sam si nosil Dete malo,
 da mene bi tem lažje stalo,
 in vsakojako težko delo
 je tebe, revež, le zadelo;
 utrujeni pa bili tudi
 vsled žeje in gladú so udi.
 In solnca ogenj jim je žgoč
 izvabil često znoj pekoč,
 srcé pa vdano in veselo
 je le za Detece skrbelo.
 Podpora bil si tudi nam

* *
v egiptovski deželi tam,
za nas si delal, se potil,
da vsem bi živeža dobil.
In ko velel je angel spet
se vrniti nam v Nazaret,
privedel vkljub težkočam vsem
si zvesto vse nas zopet sem.
In tu si služil zvesto meni
kot svoji ženi poročeni.
Trpél i tukaj si dovolj,
prenašal marsiktero bol
zavoljo mene in Deteta,
zató pa čaka že obilo
v nebesih večno te plačilo.
Sedaj pa biti, o gorré!
je zlato nehalo srcé,
in z njim tolažba mi je vzeta —
Zdaj sama moram tu ostati,
oropana zvestobe tvoje,
prerano te objokovati,
zató je tužno srce moje;
tolažbe iščem zdaj zaman,
ker vgasnil ti je žitja dan,
saj tudi Jezus, Dete moje,
v dežele daljne je odšel,
da vsepovsod bi oskrbel
z nauki vere ljudstvo svoje.»

Marija je lepó skrbela,
da častno bil je pokopan.

Meščanov truma ga je cela
spremila h grobu tretji dan.
Mesije krušnemu očetu
je mir odločen v Nazaretu.

V deželi, kamor Jezus šel
je nauk svoj oznanovat,
Jair baš takrat je živel
mogočen mož in pa bogat.
Gorjé se mu je pripetilo,
zgubil je svojo hčerko milo,
prelepo kakor vesne cvet.
Dvanajst je komaj štela let,
a že mu jo je vzela smrt.
zató je žalosten potr.
Tako j se k Jezusu poda
in prosi ga prisrčno milo,
naj skaže milost mu obilo,
naj reši teže ga gorjá,
naj hčerki vrne spet življenje,
in s tem odvzame mu trpljenje.
In kakor vedno v vsaki sili,
se Jezus tudi njega vsmili.
Z očetom naglo pohiti
na dom, kjer deva je ležala.
Plačočo trumo izpodi,
ki se je v hiši bila zbrala,
na to pa dete za roko
poprime govoreč tako:
»Le vstani, vživaj spet življenje,

* *
ni smrt to bila, bil le sèn je.«
In deklica takoj je vstala
ter vsem navzočim se smehljala.
Ljudje, videči to, strmijo
in z glasno hvalo ga častijo
češ: Jezus prerok je zares,
ki ljudstvu je poslan z nebes.

Na potu pa, kjer je hitel
obujat mrtvo Jezus mili,
ljudje so trumoma sledili.
Z apostoli naprej gredoč
je tukaj zopet razodel
nebeško čudodelno moč.
Med trumo je sledila žena
na krvotoku vsa bolena.
Že čez dvanajst je let trpela,
ne da bi malo ozdravela.
Izdala svote že velike
je upajoča med zdravnike,
bolezni dolgo trajajoče
ozdraviti pa ni mogoče;
zató je močno pozelela,
ko prišel sem zdravnik je pravi,
ki vsako bôl takoj ozdravi,
da zdaj po njem bi ozdravela.
Čimbolj pa se mu približuje,
tembolj se reva ga sramuje,
ne upa zreti mu v oči,
a skrivaj vendar mu sledi,

* *
dotakne že se oblačila . . .
A komaj da je to storila,
bolezen mahoma izgine,
in z njo vred druge bolečine.
Pa Jezusu ni skrito bilo,
kar ravnokar se je zgodilo,
zató na potu je obstal,
takó učencem svojim djal:
»Kedó dotaknil bil se moje
obleke ravnokar z rokó je?«
In Peter mu odgovori:
»Pač čudno vprašáš res precej.
Kakó se ljudstvo riva, glej,
za Tabo gnjete se, tišči,
zató se lahko je zgodilo,
da kdo prijel je oblačilo.«
In Jezus pravi; »Dobro vem
in tudi to občutil sem,
da moč iz mene je izšla.
Kateri človek bil je ta?«
Ko to zasliši bolna žena
vedoč, da znana bol je njena,
pred njim se vrže na kolena,
pové mu, da je to storila,
da se bolezní bi znebila,
in da v trenutku ozdravljéna,
ko se obleke je taknila,
je huda nje bolezen bila.
In Jezus ljubko ji namigne
veleč ji, naj se zopet dvigne:

* *

* *
»Pomagala je tebi, žena,
le živa vera in iskrena.
Le pojdi v miru spet od tod,
sledi naj milost ti povsod!«

O tem pa sveti Ambrož piše
v legendi svoji z drugimi še,
da Marta bila ta je žena,
a Magdalena sestra njena.
Hvaležna Marta je ostala,
povsod ljubezen skazovala
in stregla Jezusu lepó.
Marijo tudi je na to
v domači hiši postrežljivi
pod gostoljubno streho vzela,
ker vsega je dovolj imela.
V ljubezni svoji iznajdljivi
in vsa hvaležnosti prevzeta
podobo njenega Deteta
iz kamna vsekati veli,
in vedno lepo jo časti.
Ta kip njegov na vrt postavi,
da se še bolj pri tej podobi
spomin na Jezusa ji vglobi.
Ta kip postavljen bil je v travi.
In če na kipu oblačila
se trava ta je dotaknila,
dobila je zdravilno moč
in bila v bôli je v pomoč,
posebno če je krvotok

bolezni bil nadležni vzrok.
In tudi rane vsled te trave
se brž zacelijo, so zdrave.
Če kdo užil je trave malo,
takoj je vsako zló nehalo.

Nekoč je svoje Jezus zbral
in z njimi se je ven podal
v puščavo celi dan hodá.
Veliko ljudstva mu sledí,
njegovih ukov si želi,
ker ti prodirajo v srcá,
želi si čudeže, znamenja,
te jasne priče odrešenja.
Ko dan se nagnil je k zahodu,
učenci rečejo Gospodu:
»Gospod izpusti zdaj ljudi,
ki tako daleč so sledili,
domú se jim nocoj mudi,
ker celi dan se se postili.
Že muči žeja jih in glad,
zato pa gre naj kupovat
nazaj v domača svoja sela
si živeža množica cela.«
In Jezus jim odgovori:
»Jedila naša tu vzemite
ter med ljudi jih razdelite!«
»Kakó pa naj se to zgodi?
Odkod naj kruha mi dobimo,
da glad tolikim tu ljudem

otrokom, ženam in možem
 krog Tebe zbranim prepodimo?
 Če žene, deco šteješ proč,
 je možev še nad pet tisoč.«
 »Če se ne motim, tu imamo« —
 Andrej apostol mu veli —
 »ječmenovih še kruhov pet
 in ribi dve, če to jim damo,
 pač glad se njihov ne vkroti.«
 Tedaj pa reče Jezus spet:
 »Petere kruhe prinesite,
 ljudi pa lepo razvrstite,
 ukažite jim v travo sesti,
 ker vsem bom danes jaz dal jesti.«
 In Jezus vzame kruhov pet,
 k nebesom dvigne svoj pogled
 in moli k svojemu Očeti,
 nató pa kruhe té posveti,
 in razdeliti med ljudi
 učencem svojim jih veli.
 Enako tudi ribi dve
 mu blagoslovijo roké.
 Veli jih tudi razdeliti,
 da vsak do cela se nasiti.
 In vsi, ki tamkaj so sedeli,
 darove jedli so veseli;
 toliko bilo je jedila,
 da truma vsa je sita bila.
 Od tega, kar še je ostalo,
 dvanajst se košev je nabralo,

* *
in vendar môž čez pet tisoč
brez žen je bilo in otrok.
To božja je storila moč,
kjer Bog skrbi, tam ni nadlog.
Ljudje videči to, strmijo
in z glasno hvalo ga častijo,
češ: Jezus prerok je zares,
ki ga je Bog poslal z nebes,
in radi bi po vsej ga sili
za kralja sebi izvolili.
Pa Jezusu je njih nakana
in želja bila dobro znana,
zató se izpred njih oči
na goro skrivaj izgubi.

Enaki čudež, kakor ta,
je storil božji Sin z neba,
takó pri Marku in Mateji
poroča se nam v knjigi sveti.
Nekoč v deželi Galileji,
kjer dražestno leži jezero,
učenju Jezus se posveti
in oznanjuje pravo vero.
In k njemu truma se velika
od vseh vasi in mest pomika.
Ne daleč proč od tam je bila
puščava, tje mu je sledila
poduka željna ta množica.
Učil jo je, kakó resnica
naj vodi v pravo jo življenje

* *

in zadobi ji odrešenje.
 Zapazi Jezus tretji dan,
 da jed je množici pošla
 in koprni že vsa od glada,
 ker v pridigo zaverovan
 vsak srkal uk je iz neba
 in niti čutil ni, da strada.
 Kličoč učence jim pokima
 rekoč: »To ljudstvo se mi vsmili,
 že tri dni živeža več nima
 in strada tukaj v hudi sili.
 Če ga spustimo brez jedi,
 še lakota ga umori.«
 »»Pa kje naj kruha tu dobimo,
 da glad jim kruti prepodimo?««
 In Jezus jim na to veli:
 »Le bodite mi brez skrbi,
 koliko kruhov še imate?«
 Rekó mu: »Kruhe še sedmere,
 a kaj bo to med tolikere?
 Saj tudi nam bo danes treba
 prav kmalu samim brez potrate,
 da spet se okrepimo, hleba.
 Pač tudi nekaj rib imamo,
 a te za Tvoj obéd so samo.«
 »Vse kar imate, prinesite,«
 učencem Jezus zdaj veli,
 »ljudi pa lepo razvrstite,
 da vsakdo jesti kaj dobi!«
 Sedmere kruhe pa na to

* *
in ribe vzame Jezus mili,
nad njimi blagoslov obili
mu usta govore ljubkó.
Razlomi vse in razdeli
rekoč, naj vsi jedó veseli.
Učenci pa so krog hiteli,
delili kruha med ljudi,
in vsi, ki tamkaj so sedeli,
jedi so vživali veseli.
Imeli vsega so zadosti,
i, saj so bili božji gosti.
In ljudstvo poveličevalo
to djanje z glasno je zahvalo.
Môž samih štiri je tisoč
brez žen in drobne dece bilo,
katerim Jezus skazal moč
in svojo je ljubezen milo.
Od tega, kar še je ostalo,
je sedem košev se nabralo.

V Kafarnaum mesto so prispeli
učenci z Jezusom nekdej,
cestninarji pa so tedaj
od njih mitnino poželeli.
In tí zdaj Petru porekó :
»Če si pravičen državlján,
mitnino dati treba bo ;
tam mojstru svojemu povej,
če v mesto gre, naj plača prej
in dá, kar dati je dolžán.«

* *
Ko pridejo na Petrov dom,
pa Jezus Petru govori:
»Zdaj nekaj te povprašal bom:
kaj ne, da so možaki ti
od tebe tirjali denar,
ki naj ga plača gospodar?«
»To res je,« Peter dé na to,
»denar so tirjali trdó.«
In Jezus dé: »Za domačine
ne smeli vzeti bi mitnine,
le tujci naj jo dajajo,
kateri sèm prihajajo.
Da pa ne bodo se jezili
in kleli ali nas rotili,
pa vzami Peter svojo vado,
kot si poprej imel navado,
in glej, da ribo kje vloviš.
Tej ribi usta brž odpri,
v njih dvoje vinarjev dobiš
in s tema plačaj te ljudi,
odpravi enega za me,
porabi drugega za se.«
In sveti Peter brzo šel je,
z vadico svojo tje k jezeri,
da spolni Jezusa povelje.
Brez truda brž se mu nameri,
da precej lepo ribo vjame,
izvleče jo, odprè zobé,
iz njih dva vinarja si vzame,
za mojstra plača in za se.

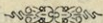
Betanija priprosta vas
 v judejski doli je deželi.
 Tam sestri skupaj pa živeli
 dve, Marta, Magda sta tačas;
 a Lazar bil je njuni brat,
 imel je njega Jezus rad.
 Ta Lazar bil je zdaj bolan
 zeló močnó že mnogi dan.
 Močnó sta sestri žalovali,
 zató sta k Jezusu poslali
 pristrčno ga spominjajoči
 zvestobe in nebeške moči,
 naj pride in ju potolaži,
 bolezní reši in slabosti
 in smrtne Lazarja grenkosti,
 naj hudo vsem gorje ublaži.
 Ne gre pa Jezus še takoj.
 Da božja moč se razodene,
 počakati še malo sklène.
 Učence vzame vse s seboj,
 do Lazarjevega pa doma
 še komaj tretji dan priroma.
 A Lazar dragi dneve tri
 že v grobu smrtno spanje spi.
 Močnó sta sestri žalovali,
 naproti Jezusu hiteli
 in žalostni sta ga sprejeli,
 bolestno mu jadikovali:
 »Gospod, ko Ti bi tukaj bil,
 ostal naš brat bi zdrav in čil,

oh, zdaj pa mrtev tam leži,
 o kako strašno to boli!«
 Tedaj se Jezusu obile
 sočutja solze so ulile,
 ni mogel dalje se vzdržati,
 ne žalosti premagovati,
 zató sočutja so obile
 solzé oči mu napolnile.
 Ko Marto in pa Magdaleno
 je v žalost videl utopljeno,
 tedaj tolaži ju rekoč:
 »Ne tožita, ne plakajta,
 le malo še počakajta,
 verujta v mojo božjo moč.
 Brat vajin bo od mrtvih vstal
 in živ se z vama radoval.«
 Odgovorite mu: »Gospod,
 ta nauk nam je dobro znan,
 da bode vstal čleveški rod
 in z njim naš rod na sodnji dan,
 ko splošno bo ljudij vstajenje
 od mrtvih v novo spet življenje.«
 In Jezus: »Kažite mi kraj,
 kjer Lazar v grobu spava zdaj.«
 Tedaj pa h grobu družba vsa
 se z Jezusom takoj poda,
 sledé polagoma jim tudi
 prav mnogi radovedni Judi.
 Ko zdajci h grobu tje dospejo,
 ukaže Jezus, naj odprejo

nagrobni kamen na stežaj,
 da skaže njih se vera zdaj.
 A zopet Marta zaihti:
 »Gospod, četrti dan leži
 že pokopan v preranem grobi
 in gnije v svoji že trohnobi.«
 Dé njima Jezus ljubeznivo:
 »Imejta vero močno, živo,
 in bosta videli znamenje,
 da brat bo v novo vstal življenje.«
 Tedaj so kamen odvalili.
 Pogled obrne Jezus mili
 k Očetu svojemu v nebó,
 zamaknjen moli ga tako:
 »Zahvalim te, o večni Oče,
 da slišiš moje prošnje vroče,
 da skažeš meni danes čast,
 ki je na veke tvoja last,
 in povelichaš mi ime.
 Da vselej slišiš me, to vem,
 a prosil sem te danes le,
 da spričam zbranim tu ljudem
 naj vsak odslej bi veroval,
 da ti si me na svet poslal.«
 Bolesten vzdih se mu izvije,
 in z močnim glasom zdaj zavpije:
 »O Lazar, pridi ven iz groba!
 In res je Lazar oživel,
 prijela ni se ga trohnoba,
 iz groba zdrav je ven prišel.

Takrát je iz Jeruzalema
prav mnogo Judov prihitelo
v Betanijo k sestrama dvema,
da ju tolaži v hudi bôli;
tolažbe srce je želelo,
naj bo že tolažnik kdorkoli.
Ko tí so videli znamenje,
da Jezus mrtvega v življenje,
ki štiri dni že v temnem grobi
ležal prepuščen je trohnobi,
z besedo vzbudil je na mah,
obšla jih groza je in strah.
Tako j so šli v Jeruzalem
in tamkaj farizejem vsem
so čudo novo sporočili,
katerega so priče bili.
Slišavši to pa farizeji
so v jezi bili še besneji,
saj davno že bi radi bili
Gospoda Jezusa vmorili.
Tembolj pa zdaj modrujejo,
vsak dan se posvetujejo,
kakó naj Jezusa dobé,
da prej ko prej ga umoré.
Pa tudi Lazarja dobiti
hoteli besi so srditi,
saj pač na njem je razodeta
moč Jezusova bila sveta,
zató ga hitro umoriti
so v svoji mislili slepoti,

* *
in čudež ves pred ljudstvom skriti,
a zemski niso — božji poti.

Trinajsti spev. Jezusovo trpljenje.

a) Prvi dan.

Glejte, gremo gor v
Jeruzalem, in Sin člo-
vekov bo izdan velikim
duhovnom in pismar-
jem, in ga bodo obso-
dili k smrti.

(Mat. 20, 18.)

Marija Mati božja mila
v Betaniji je takrat bila
na domu tužne Magdalene
in Marte skrbne sestre njene,
ko Jezus božji Učenik
storil je čudež ta velik.
Sedaj približal se je čas,
da trpel bi, umrl za nas.
A predno tje odpravi se,
kjer začne boj krvavi se,
Marijo sestrama izroči
in v njuno varstvo priporoči:
skrbita lepo naj za njo

in strežeta ji naj zvestó,
 naj bodeta v tolažbo njej
 namestu samega odslej.
 Ni hotel jim še razodeti,
 da kmalu že mu bo trpeti.
 Marija pa je čutila
 in že nekako slutila,
 da kmalu pride strašni dan,
 ko njeni Sin bo v smrt izdan,
 in kakor črvič v tla potr,
 bo v mukah našel svojo smrt.
 Zató je žalostna postala
 ter plakala, jadikovala
 rekoč: »Tedaj je prišel dan,
 da Ti, o Sin, boš v smrt izdan,
 kot si nekoč mi razodel.
 To čutim že in slutim jaz,
 da prišel zdaj je tisti čas,
 ko v grozovito smrt boš šel.
 Gorjé mi materi gorjé!
 Kaj moje začne naj srcé,
 kaj sama reva zdaj na sveti
 brez Tebe hočem, Sin, početi?
 Pač žalostno je in grenkó
 od Tebe, dragi, mi slovó
 in seka srcu hude rane,
 ki prazno mi brez Te ostane.
 Premili Sin, naj grem s Teboj,
 kamkoli vodi pot Te Tvoj.
 na potu v smrt Ti naj sledim,

* *
s Teboj naj čujem in trpim.«
Tolažiti jo Sin začnè,
besede praviti sladkè,
naj srčna le in mirna bode,
prenaša voljno vse nezgode.
»Le čuvajta mi mater mojo
z ljubeznijo in skrbjo svojo,
naj bo pri vaju brez skrbi.«
Tako jo sestram izroči.

A predno hišo zapusti
in gostoljubni mirni krov,
še skupno vsem svoj blagoslov
v tolažbo večjo podeli.

Tedaj od sester se poslôvi
in z njim učenci vsi njegovi,
na potu pa jim govori,
kaj čaka ga prihodnje dni:
»Zdaj pojdemo v Jeruzalem,
in tamkaj začne se za me
brezmejna žalost in gorjé,
v posmeh bom tamkaj vsem ljudem.
Od svojih bratov bom izdan,
od Judov vseh zasramovan
in zvezan bom, kot ropar vjet,
zapljuvan in zaničevan,
krvavo bičan in peljan
tje gor, kjer bom na križ pripet.
Krog mene bodo tam divjali,
do smrti me zasmehovali;

* *
in kadar dojde kruta smrt,
takrát le bo še raj odprt,
zató da vse se izpolni,
kar pismo sveto govori.
Slovesno bom pa tretji dan
od mrtvih zopet vstal k življenju;
to zmage bo odmev močan,
to krona bode odrešenju. »

Med takimi so pogovori
apostoli z njim dvanajsteri
in še učenci nekateri
v Jeruzalem dospeli gori.
Oslica tukaj osedlana
pripravljena že zanj je bila,
da v mesto Njega bi nosila,
ki mu oblast in moč je dana.
Za njim učenci so sledili
in tiho že se žalostili.

Tedaj pa v mestu šum nastane,
iz hiš na cesto ljudstvo plane,
in glas se čuje vsepovsod,
da prišel Kristus je Gospod,
ki mrtve vzbudil je v življenje,
ki mnogim je odvzel trpljenje,
ki slepim spet je dal pogled
in hromim zdrav in čil pokret.
Zató na potu mu povsod
prireja ljudstvo lep uhod,

In meče palme mu na tla,
 na pot razgrinja oblačila.
 Navdušena je truma vsa
 Gospoda svojega častila,
 zavzeta zanj in vsa vesela
 Mesijo je s častjo sprejela,
 in cela truma tukaj zbrana
 mu kliče v enomer: »Hosana!
 Naj hvaljen bode, ki prihaja
 v Gospodovem imenu sem,
 s tolažbo močno nas navdaja,
 rešenje nudi vsem ljudem:
 Med nas, Gospod, si zdaj prišel,
 da rešiš ljudstvo Izrael,
 da rešiš, kakor je obet,
 hudobe greha celi svet.«
 Videvši pa, da ga ljudje
 kot kralja svojega časté,
 duhovni so in farizeji
 postali nanj še srditeji,
 zató so se posvetovali,
 kakó bi z Jezusom ravnali.
 Nazadnje pa so vsi sklenili,
 da bodo v smrt ga izročili.

Zdaj Jezus in z njim truma vsa
 v svetišče božje se poda.
 Pa žalibože to svetišče
 postalo že je trgovišče.
 Tu bili pénez so menjalci,

* *
tu z raznih krajev kupčevalci,
prodajali so tu živino,
menjavali denar, zlatnino,
in vsakovrstna je druhal
se v domu svetem krog podila
ter svete kraje ogrdila.
Pa vse je Jezus vèn izgnal.
Ko vidi to, se srd mu vname.
Tedaj pa vrvi v roke vzame,
menjalcem mize brž prevrne,
da zlato se po tleh vali,
potem se h kupcem tje obrne
in vse jih venkaj zapodi
rekoč: »To hiša je molitve,
jaz njene ne pustim skrunitve.«
Duhovni pa in farizeji
so bili zdaj še srditeji.
Kaj radi Jezusa bi vjeli,
pa iz strahu še pred ljudmi
storiti tega niso smeli,
ker sicer vse jim spodleti.

Ko tako grdo je druhal,
iz templja božjega izgnal,
pa začne jim oznanovati,
ki zvesti v templu so ostali,
kakó se jim je zadržati,
a Judov nič kaj ne pohvali:
»Ti farizeji in pismarji
in Mojzešovi duhovniki

bi radi bili učeniki,
 pa vendar so le zgolj sleparji.
 Postavo lepo vaš učé,
 po njej pa sami ne živé.
 Spolnujte, kar se vam oznanja,
 nikar pa njihovega djanja,
 hudobna namreč njih so dela;
 učijo lepo vas seveda,
 ne dajo pa vam k temu zgleda,
 za pekel dela njih so zrela.
 Zató pred njimi dobro čujte,
 hudobne družbe se varujte,
 ker Bogu niso dopadljivi,
 a vam zato tembolj škodljivi.
 Prav lepo sladko govoré,
 a grehov polno je srcé.
 Nezvesti so in goljufivi,
 na zunaj snažni lepi so,
 pa gledajoči slepi so,
 povrh pa zlobni, zapeljivi
 na pota, koder hodijo
 in vas za seboj vodijo.
 Na zunaj ovce so pohlevne,
 od znotraj grabežni volkovi.
 Če grešnike dobijo revne,
 s pokore jih pesté okovi,
 a sami se ne pokoré,
 pač pa jo drugim naložé,
 Če kdo po njih se ne ravna,
 in njih ukazov ne spolnuje,

s prekletstvom božjim se strahuje,
 zaprt mu vhod je do neba.
 In vendar sami daleč proč
 hité nevedni v temno noč,
 v nebesa drugim ne pusté,
 ker sami ne dospéjo tje.
 Ljudem zavoljo desetine
 z najvišjo kaznijo pretijo
 češ, Bog mogočni iz višine
 zahteva tako odrtijo.
 Je to ljubezen, potrpljenje,
 je to ponižnost, usmiljenje?
 Na te čednosti zabijo,
 da le vaš dar pograbijo,
 da želja njih se le spolni.
 A kaj se z dušo naj zgodi,
 kako se naj vzveliča ona,
 zato se še ne zmenijo,
 ker duše nič ne cenijo,
 vsled satanskega njih nagona;
 kakó se ovcam volna striže,
 ta misel njih je srcu bliže.
 Na zunaj Bogu se sladkájo,
 da srca vaša goljufajo;
 najlepše to so njihne sanje,
 da vsak s častjo bi gledal nánje,
 da bi kot mojstre jih častil,
 nazorom njihovim sledil.
 Opravljajo molitve svoje,
 da gledati jih res lepó je,

da tako mislijo ljudjé,
 kakó je sveto njih srcé,
 da tako več darov za sé
 z zvijačo svojo pridobé.
 Primerjajte jih le z grobovi,
 ki zunaj beli so in novi,
 a polni znotraj so trohnobe,
 smradu, nesnage in gnjilobe.
 Takó na videz dobra dela
 povsod okrog razglašajo
 in z njimi se ponašajo,
 da ljudstva bi jim hvalo pela,
 da močno vsi bi jih častili,
 zavoljo tega jih ljubili.
 Gorjé pa, kadar čujejo,
 da tudi drugi slujejo
 zavoljo svojih dobrih del,
 tedaj jim srce in obisti
 strupen razjeda žolč zavisti,
 ker njim ne klanja svet se cel.
 Ker za najboljše se imajo,
 ničesar drugi ne veljajo,
 zató si tudi prvo mesto
 pri mizi vedno zbirajo,
 takó se tudi v zborih često
 za prvo čast prepirajo.
 In kjer je najti kaj časti,
 se trudi vsak, da jo dobi. —
 Gorjé, duhovni in pismarji
 in farizeji vi sleparji!

za boljše sami se imate
in ljudstvo dobro goljufate,
pred Bogom pa ste vsi lažniki,
pred njim ste grešniki veliki.
Vi druge hočete učiti,
a sami ne se spokoriti.
Bolezni drugim pravite,
pa sami prej se zdravite!
Ko boste sami ozdraveli,
postreči boste bratom smeli.
Iz lastnih bruno prej oči
izderite, ki v njih tiči,
potem še drugim kako smet,
ki moti morda njih pogled.
Vi slepci slepce vodite,
po temi z njimi hodite,
ker se z lučjó ne bavite,
pa v jamo strmoglavite.
Zavolj bogastva bogatine
hinavsko vedno le častite,
uboge gladne pa trpine
s prevzetno silo proč podite;
zaničevanje in posmeh
je delež teh trpinov vseh.
Pogosto tudi v hiše vdov
se poželjivo plazite,
nikakor pa ne pazite,
odkod naj pride živež nov.
Če stradajo in hirajo,
gladú četudi vmirajo,

po tem ne vpraša vaša strast,
na to ne gleda vaša čast.«

Ko pa so slišali pismarji
duhovni vsi in farizeji,
da so razkriti kot sleparji,
postali zdaj so najbesneji.
Pred ljudstvom bilo jih je sram,
izhoda niso znali kam.
Zató so se posvetovali,
kakó bi Jezusa izdali,
kakó bi hitro ga vmorili,
da bolj pred njim bi varni bili
češ: množico ima za se,
za njim vsi derejo ljudje,
in kot preroka ga časté.
Tako med seboj govoré:
»Če Jezus delj še naj živi,
podvrženi mu bomo vsi.
Če dalje tukaj še ostane,
spodil nas bode kot pregnane,
razpršil bode nam postavo,
razrušil lepo nam državo.
Tembolj, če še zvedó Rimljani,
njegove čudeže in dela,
sramota bode nas zadela,
ker bomo s teh dežel pregnani.«
Tedaj se Kajfež oglasi,
velik duhoven tistih dni
rekoč: »Za nas pač boljše je,

* *
če jeden človek sam umre,
ne pa, da radi njega vsi
uničeni bi mi bilí.«

Odslej priložnost so iskali,
kakó bi Jezusa izdali.

Takrát pa Judež Iškarjot
izmed apostolov je bil,
ki ga izbral si je Gospod
in vse v oskrb mu izročil.
On nosil je kot gospodar
za vse apostole denar;
pa ni ta človek bil pošten,
in mnogo hudo je počel,
denar mu bil je izročén,
pa nekaj zase si je vzel.
Ta človek se je od Boga
zarad skoposti davno ločil.
Da mojstra svojega izda,
za to je zlobnež se odločil,
k duhovnom judovskim je šel,
jim misel zlobno razodel:
»Kaj daste mi in jaz ga vam
brez vse skrbi v roké izdam?
Brez truda lahko ga vlovite,
in ako drago, umorite.
Pa le tedaj se bo zgodilo,
če daste dobro mi plačilo.«
In srebrnikov trideset
ponuja zlobna mu druhal,

in res lakomnosti prevzet
Gospoda jim je zdaj prodal.
Pograbi srebrnike té — —
Že straši ga peklenska moč,
izdajsko ščuva mu srce —
pa zginge Judež v temno noč . . .

Že prišla je Velika noč,
opresnih kruhov sveti čas,
res sveti čas, ko svojo moč
je Kristus daroval za nas.
Podajo torej tiste dni
Gospod in dvanajsteri vsi
se v neko hišo v svetem mesti.
Želeli tu so zadnjič zbrani
po Mojzesa postavi znani
velikonočno jagnje jesti.
Pripravljena je bila pred
za nje velikonočna jed,
da vse po šegi in postavi
v zahvalo Bogu se opravi —
Pri mizi ko Gospod sedi,
obraz se mu razžalosti,
učence svoje tužno gleda,
izvije s prs se mu beseda:
»Gorjé! med vami tukaj vsemi
je eden, ki me je prodal,
in še nocoj bo v nočni temi
sovražnim Judom me izdal.«

* *
Zdaj vsi se spogledujejo
in plaho povprašujejo,
kedó je, ki ga je prodal,
in ga sramotno bo izdal.
In Jezus reče tužno-milo:
»Z menoj ob mizi tej sedi,
z menoj vred vživa te jedi,
pa boljše zanj bi vendar bilo,
da rojen nikdar ni na svet,
ker bo pogubljen in preklet.«
Tedaj pa Janez, mlad učenec,
ki bil Gospodov je ljubljeneč
in mu na prsih je slonel,
zaupno k njemu se privije
proseč ga, naj mu pač odkrije,
kedó je zmožen takih del,
pokaže naj mu, kdo prodal
in kdo ga Judom bo izdal.
In prošnje Jezus ne odreče,
marveč skrivnostno mu šepeče:
»Komú pomočen kruh bom dal,
on je, ki bode me izdal.«
Pomoči zdajci v skledo kruh
in Judežu ga dá Gospod;
ko ga zavžil je Ižkarjot,
pa šel je v njega hudi duh,
ta ga obsede, v njem ostane.
Zdaj Judež brž po koncu plane
in venkaj v temno noč zbeži,
da črno djanje izvrši.

Ko Judež venkaj je odšel,
 učencem Jezus reče resno,
 a vendar milo in slovesno:
 »Zdaj Sin človekov bo trpel
 nesoč vzveličanje ljudem,
 in Bog bo poveličan v njem.«
 Učence žalostne zdaj svoje
 očetovsko tolažil milo
 in zadnje še jim sporočilo
 v njih srca vglobil prav lepó je
 rekoč: »Moj zadnji opomin
 je, predno pojdem v smrtni boj,
 da ljubite se med seboj
 prav srčno iz srca globin.
 Na tem spoznajo naj ljudje,
 če v vsaki revi, vsaki sili
 ljubezni vam gori srce,
 da moji ste učenci bili.
 Sedaj je prišel tisti čas,
 da iti moram spet od vas.
 Vi boste tužni plakali,
 rečij prihodnjih čakali.
 Srce se vaše naj ne plaši,
 in moja smrt naj vas ne straši.
 Pa ah! še to nocojšnjo noč
 vsi boste mene zapustili,
 ko bom v nevarnosti in sili,
 od vas ne dojde mi pomoč.
 Ko bodo Judje me lovili,
 me zvezali, s pestjó me bili,

kot jetnika me v mesto gnali,
 vi boste plahi vsi zbežali.«
 A Peter mu odgovori:
 »Četudi vsi Te zapusté
 in plahi v temno noč zbežé,
 pri meni to se ne zgodi.
 Pri Tebi jaz ostanem sam,
 nikoli Te ne zapustim,
 s Teboj jaz grem, s Teboj trpim,
 za Te življenje tudi dam,
 s Teboj jaz hočem le živeti,
 s Teboj če treba, še umreti.«
 Tedaj mu Jezus mili reče:
 »Pač strastno ti beseda teče,
 toda resnično ti povem,
 nocoj še boš me zatajil,
 prisegal boš in se rotil,
 da človek nepoznan ti sem.
 In predno dvakrat bo nocoj
 se komaj petelin zglasil,
 me trikrat bodeš zatajil,
 da nisi nikdar bil z menoj.«
 K učencem reče pa na to:
 »Zgoditi mora se takó.
 Nikar pa preveč ne žalujte,
 ko zdaj od vas se poslovim,
 da za človeštvo v smrt hitim,
 le vedno molite in čujte!
 Saj zopet bodete veseli
 me kmalu med seboj imeli,

* *
ker bom mogočno tretji dan
od mrtvih zopet vstal v življenje;
sovražnik bode pomandran,
dovršeno pa odrešenje,
in v galilejski me deželi
zazrli bodete veseli.«

Ko tako je končal Gospod,
je temen mrak povsod nastal,
zdaj reče: »Pojdimo od tod!«
In izza mize brž je vstal,
in šli so iz Jeruzalema
do Gezemani, bližnje vasi
oprezno, plaho in počasi.
Krog plavala je gosta tema
Tu blizu bil je oljčni vrt
osamljen, širok in odprt.
Tu sem je Jezus rad zahajal
in z njim učenci mnogo noč,
v molitvi tu se je naslajal
in v njej prejemal dušno moč.
In tudi zdaj jih sem pelja.
Ko pridejo pred vrtne dveri,
on sam in z njim le enajsteri,
veli posesti jim na tla.
A sam odstrani se takoj
in Petra, Jakoba s seboj
in Janeza si še privzame;
otožen zdajci biti jame,
ostati tamkaj jim veli,

naj čujejo in molijo,
da v strahu ne privolijo
v skušnjava, ki jim že preti;
da satan, ki okoli hodi,
jih kje v pogubo ne zavodi,
da jim zaupanja in vere
iz src v skušnjavi ne izdere.

In Jezus mili se sedaj
naprej poda za en lučaj,
v globoko žalost se vtopi,
v molitvi kliče: »Ljubi Oče!
odvrni, ako je mogoče,
ta kelih, ki mi smrt greni.
Pripravljen, Oče, sem trpeti
če tvoja volja je, unreti,
da ljudstvo sužnosti otmem,
v oči pogumno smrti zrem.
Volján moj duh je, a meso
trpljenja brani se močno.
Zato pa, moj nebeški Oče
odvrni, ako je mogoče,
trpljenja kelih proč od mene.
Nikakor pa ne zgôdi moja,
marveč se zgôdi volja tvoja,
jaz volje nimam zdaj nobene.
Natanko bodem se pokôril,
karkoli hočeš, bodem storil.«
Tako je molil on nocoj,
a vsled človeške mu narave
rosile kaplje so krvave

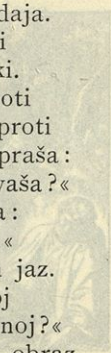
raz lica kot pekoči znoj.
Ko trikrat tako že pomoli,
z nebes priplava angel doli
ter mu potrdi čudovito
njegovo dušo razborito.

Okrepčan Jezus zopet vstane,
k učencem vrne se nazaj,
ubožce najde pa zaspane,
budeč jih pravi: »Spite zdaj!
Li niste mogli vsaj nocoj
bedeti malo le z menoj?
Sedaj pa kvišku na nogé!
ker Sin človekov bo izdan
v tej uri grešnikom v roké,
in vklenjen bo in odpeljan.

* *
Že tu je četa tolovajska,
na čelu duša jim izdajska.»

Še jedva Jezus govori,
velika truma že prihaja
zdaj z meči, kolmi in vrvmi,
kot da na vojsko se podaja.
Druhalí tej pa tolovajski
na čelu Judež je izdajski.
V krotkosti svoji in miloti
jim Jezus mirno gre naproti
ter krotko, ljubeznivo vpraša:
»Kogá pa išče družba vaša?«
Odgovori mu drzna četa:
»Le Jezusa iz Nazareta.«
In Jezus reče: »To sem jaz.
Kaj vendar hočete nocoj
s toliko vojsko in z menoj?«
Za drugim drug brž na obraz
slišavši ta mogočni glas
popadali so tisti čas
strahú neznanega prevzeti
sovražniki njegovi kleti.
Pa Judež vstati jim veli,
k pogumu tako jih bodri:
»Zapomnite si to znamenje:
kateremu od možev tam
poljub v pozdrav na usta dam,
v trpljenje tisti odločen je.«
In zopet Jezus krotko vpraša:

* *
»Kogá pa išče četa vaša?«
Odvrne spet mu drzna četa:
»Kje Jezus je iz Nazareta?«
Odgovori jim on rekoč:
»Da to sem jaz, že rekel sem,
kaj hočete še več potem?
Če mene hočete to noč,
pustite v miru iti vsaj
le-té, ki so z menoj sedaj.«

Gorjé! zdaj Judež se spozabi
in sam se k Jezusu poda
ter mu poljub na usta dá
rekoč hinavsko: »Ave rabbi!«
to je: zdrav bodi učenik!
A Jezus pa mu reče milo:
»Čemú je tega treba bilo,
zakaj hinavski si lažnik?
S poljubom torej brez sramú
izdajaš božjega Sinú?
Priatelj, čemu to druhal
pripeljal semkaj si sedaj,
Zakaj nezvest si mi postal,
sem li zaslužil to kedaj?«

Tedaj so Judje prihiteli
ter Jezusa prijeli, vjeli.
To bilo Petru je prevéč,
v gorečnosti potegne meč,
vojaka mahne čez glavo,
odseka desno mu uho.

* *
Ko to zapazi Jezus mili,
vojaka hitro se usmili,
a Petra še pokara prej
rekoč: »Vsak boj je tu odveč,
le vtakni v nožnico svoj meč.
Če hotel jaz bi vojsko, glej,
bi prosil svojega Očeta,
in on mi pošlje legijone:
v pomoč bi bila zoper one
vsa angelska nebeška četa.
Da pa se pismo dopolni,
zató se tako vse vrši.«
To rekši hlapčevo uho
zaceli s čudežno roko,
in zdravo, kakor kdaj poprej,
uho je bilo spet odslej.

Nad tem so Judje se zavzeli,
a vendar Jezusa so vjeli,
ga topli, suvali, pestili
in kakor roparja podili,
na hrbtu zvezali roké,
z vrvmi ga vlekli sem in tje,
ter kot zločinca v grozni bedi
imeli se ga v svoji sredi.
Tako udarce, sunke mnoge
in druge trpel je nadloge.

Med tem so kruti ga krvniki
na Anov pripeljali dvor;

* *
ta bil duhoven je veliki
in vodil judovski je zbor.
Tu ogenj so si zanetili,
da bi ob njem čez noč se grel.
Tu bil v posmeh je Jezus mili
druhal, divji in zbesneli.
Tu topli so ga, suvali,
mu brado, lase ruvali,
v obraz ga bili in pestili,
vanj pljuvali, ga sramotili.
Tako je pri divjakih teh
premili Jezus bil v posmeh.
Pa Jezus Kristus človek-Bog
prestati toliko nadlog
je hotel voljno tisti čas,
da greha bi odrešil nas.
Duhoven zdaj ga povprašuje,
njegova dela pozveduje
rekoč: »Povej nam, kaj učiš,
na kakošen način živiš?«
In Jezus mu odgovori:
»Očitno vselej sem učil,
očitne čudeže storil
pred vsemi vselej sem ljudmi,
zato le tiste povprašuj,
pri njih za uk moj pozveduj,
kateri so me slušali,
dobrote moje skušali.«
Pri tem udari ga v obraz
nek hlapec s krutimi pestmi:

* *
»Mar li takó se govori
na višjega moža ukaz?«
Gospod pa hlapca potolaži:
»Če morda nisem prav govoril,
pa krivdo mojo mi dokaži;
če pa krivice nisem storil,
zakaj se torej togotiš
in po nedolžnem me pestiš?«

Tedaj pa priče so iskali,
ki naj bi tukaj dokazale,
kar hudega o njem bi znale,
da ložje bi ga v smrt izdali.
Pa takih so zaman iskali,
da spodleti jim, so se bali.
Nazadnje pa sta nastopili
dve priči in tako trdili:
»Ko še učil je ta, je djál:
,Ta tempel zrušite do tal,
in v dnevih treh ga bodem spet
sezidal, kakor bil je pred'.«
Duhoven vpraša ga tedaj:
»Si slišal, kako govoré
in česa vsega te dolžé,
kaj rečeš pa na to sedaj?«
A Jezus ne odgovori
in le molče pred njim stoji.
Duhoven pa se razjezi
in Jezusu tako veli:
»Pri živem Bogu te rotim,

*

 da izpoveš nam, ti velim,

 li res si Kristus, božji Sin,

 ki prišel z nebni je višin?«

 Tedaj pa Jezus mu odvrne:

 »Čeprav resnico vam povem,

 vas ista ne izpreobrne,

 prištevate jo le lažem

 in tudi me ne izpustite.

 A to si dobro zapomnite:

 Enkrat bo prišel tisti dan,

 in Sin človekov v vsej pravici

 na božji sedel bo desnici;

 z oblaki nebni obdan

 na zemljo zopet prišel bode,

 da sodi ostro vse narode.«

 Nasproti mu kričijo vsi:

 »Mar ta človekov Sin si ti?«

 In Jezus: »Jaz sem božji Sin,

 poslan z nebeških visočin.«

 Pretrga svoja oblačila

 duhoven véliki rekoč:

 »Kaj treba nam še potrdila,

 saj tukaj se izdal je sam

 Boga groznó preklinjajoč,

 kaj torej zdi sedaj se vam?«

 In ljudstvo naokrog kriči

 ter žuga s svojimi pestmi:

 »Preklinjal strašno je Boga,

 zato pa s smrtjo naj konča!«

 V obraz mu besni pljuvajo,

 *

mu brado, lase ruvajo,
po glavi, licu njih roke
ga neusmiljeno pesté.
V surovosti pa naposled
zagrnejo mu še pogled,
bijoči ga rekó mu: »Čuj
o Kriste in nam prerokuj,
kedó te je udaril, kaj?
to radi znali bi sedaj.«

Od daleč Peter je sledil
in močno se je žalostil,
ker tako grozna je usoda
zadela Jezusa Gospoda.
Sedaj pospešil je korake
in vrinil sred se med vojake,
prav tiho k ognju je prisedel,
da ložje slišal bi in zvedel,
kakó z Gospodom se izteče.
Pristopi dekla, pa mu reče:
»Saj tudi ti njegov si bil
učenec ter si mu sledil.«
Nad tem pa Peter ostrmi
in že prisega in taji
rekoč: »Besedo svojo dam,
da onega tam ne poznam!«
Spet neki hlapec nanj pokaže:
»Učenec je, saj ga poznam,
na vrtu sem ga videl tam.«
Roti se Peter spet in laže:

»Ne vem, kaj, tukaj govoriš,
 in česa tukaj me dolžiš.«
 Ko to zapazili so Judi,
 približali so se mu tudi
 in v obče so trdili vsi,
 da z Jezusom je tudi bil
 in da povsod mu je sledil,
 rekoč: »Resnično tudi ti
 si Galilejec, kakor ta,
 saj jezik tvoj te že izda.«
 Tajiti začne Peter spet,
 da videl nikdar ni popred
 in da prav nič ga ne pozna.
 To laž pa komaj dokonča,
 ko iz sosednih zdaj zidin
 zapoje v drugič petelin;
 in v Petra Jezus se ozrè — —
 Strahú mu zdaj srcé zamrè,
 ker spomnil se je bil precej,
 kar djal mu Jezus je poprej,
 da ,predno dvakrat bo nocoj
 še komaj petelin zapel,
 se trikrat boš rotil in klel,
 da nisi nikdar bil z menoj.«
 Pogled prešine mu srcé,
 privabi bujne mu solzé,
 beži z dvorišča ves skesan,
 in z mesta ven na širno plan.
 Zavoljo greha grenko plaka
 in solze v enomer pretaka.

Štirinajsti spev. Jezusovo trpljenje.

b) Drugi dan.

In bilo je dopolnjeno
pismo, katero pravi:
»In med krivične je bil
prištet.«

(Mark. 15, 28.)

Ko je nastala mlada zora
in ni se dan še naredil,
pa Jezus že peljan je bil
tje do Pilatovega dvora.
Med potjo so ga sramotili,
ga suvali, krog njega vpili.
In ko so tje ga pripeljali,
duhovni tam in farizeji
od vseh zverin še suroveji
so kakor besni zdaj divjali.
In ko prikazal sredi vrat
na vpitje njih se je Pilat,
so zoper Jezusa začeli:
»Zato moža smo tega vjeli,
ker ljudstvo naše zapeljuje,
napačne uke ga uči
in zoper rimsko carstvo ščuje
trdeč, da davka treba ni
cesarju več odrajtovati.

* *
 Še več: trdi še zraven hkrati,
 da on je pravi božji Sin,
 ki ga bajé je Bog poslal
 sem dol z nebeških visočin,
 da naj človeštvu bode kralj.«
 Pilat mogočni zdaj seveda
 po strani Jezusa pogleda,
 na to pa Jude mirno vpraša:
 »A kaj je vendar želja vaša,
 in kaj sedaj naj tukaj z njim,
 ki ste privedli ga, storim?«
 Rekó mu: »Strog sodnik mu bodi
 in k smrti križa ga obsodi!«
 Gospodu pravi zdaj Pilat:
 »Povej mi, ker bi vedel rad,
 kdo prav za prav si človek ti,
 kaj hudega si storil, kaj,
 da jetnik tu si njihov zdaj,
 mar tudi res kralj njihov si?
 In Jezus mu odgovori:
 »Od tu kraljestvo moje ni.«
 Pilat: »Tedaj si vendar kralj!«
 Na to mu Jezus je dejal:
 »Pač kralj sem pravi jaz zares
 in sicer zemlje in nebes.
 Kraljestvo moje se ne maja,
 od vekov in na veke traja.«
 In Judom pravi zdaj Pilat:
 »Ne najdem krivde jaz na njem.
 Četudi sodil bi ga rad,
 * *

zarad nedolžnosti ne smem,
le kako kazni naj trpi.«
Druhal pa besna le kriči:
»Potrebno je, da on umrè,
ker zapeljuje ljudstvo vse,
on prišel je iz Galileje,
pa tu razpor med nami seje.«

In ko je zvedel bil Pilat,
da z Galileje je doma,
kjer bil Herodež je takrat
namestnik carja in pa kralj,
ki mu pristojna sodnost vsa,
pa ga k Herodu je poslal,
ker bival je v Jeruzalemu
Herodež s spremstvom tiste dni.
S tem lepo čast je skazal njemu.
Vesel Herod je bil časti,
ker čudežev se je nadjal.
Ko Kristus pa pred njim je stal,
ni v njega niti se ozrl
in usta svoja je zaprl.
Karkoli kralj ga povprašuje,
in radoveden pozveduje,
ponižno Jezus le molči.
Pač rad bi kralj ga pregovoril,
da čudež kak pred njim bi storil,
Herod pa tega vreden ni,
zato mu ne odgovori,
in čudeža zanj ne stori.

* *
Močno Heroda to jezi,
obraz se v gube mu nabira,
najbolj sramota ga boli,
ker Jezus ga tako prezira.
Da bi nad njim se maščeval,
obleči v belo ga odelo,
ki kot sramotno je slovelo,
v togoti svoji brž je dal.
Na to poslal ga je nazaj,
češ, le Pilat ga sodi naj.

Ko Jezusa ta vidi spet,
začudenja je ves prevzet,
zato pa strogo Jude vpraša:
»Kaj vendar spet je želja vaša,
in kaj naj zopet tukaj z njim,
ki ste privedli ga, storim?«
In naokrog nastane vriš:
»Obsodi k smrti ga na križ!«
Pa odgovarja jim Pilat,
ki rešil Jezusa bi rad:
»Kaj vendar strašnega je stôril,
da bi takó se naj pokôril?
Ne najdem krivde jaz na njem,
zató ga soditi ne smem.
Saj tudi ga Herod je kralj
celó nedolžnega spoznal,
krivice našel ni na njem,
zato poslal ga spet je sèm.«
Druhal pa besna le kriči:

* *

* *
»V obraz in resno ti povemo:
ta človek naj se umori,
ker mi poprej odtod ne gremo.
A ti sodnik mu oster bodi,
in k smrti strašni ga obsodi,
ker Mojzesa on zaničuje,
postavo našo zametuje,
on ljudstvo naše zapeljuje
in zoper našo čast deluje.
Tak mož škodljiv in zapeljiv
ne bo mar take smrti kriv?«

»Če res postavo vam kali,«
na to Pilat jim govori,
»in dela tak razpor med vami,
tedaj pa sodite le sami
po Mojzesovi ga postavi.«

A ljudstvo spet Pilatu pravi:
»Postava ta nam zabranjuje,
da mi bi koga umorili,
zató smo tebe naprosili,
oblast ga tvoja naj kaznuje,
edini ti sodnik mu bodi
in k smrti križa ga obsodi!«

Odvrne zopet jim Pilat:
»Navada moja bila ni,
da dobre bi moril ljudi;
nikakor ne prelival rad
za vas nedolžne bi krvi,
za to le skrbite sami.«
Druhal pa besna mu zavpije:

* *
»Njegova kri se naj razlije
nad nas in deco vso za nami,
in smrt njegova naj maščuje
nad našimi se kdaj ženami
v naš blagor ali v naš pogin,
da le zločinec se kaznuje,
da le umrè človekov Sin!«

Pilat pa Krista zagovarja
in Judom tako prigovarja:
»Poslušaj, ljudstvo, moj nasvet:
če res se mož je pregrešil,
naj le za to se pokori,
nikar se naj ne umori.
Zato ga bodem najpopred
trinogom svojim izročil,
da k stebru z vrvmi ga pripnó
ter s šibami ga pretepó
in tako dolgo bičajo,
da vsi se naveličajo.
Takó se dosti bo pokôril
za vse, kar hudega je storil;
to itak strašno bo trpljenje,
zato se ga usmilite,
pustite vendar mu življenje
in k sodbi me ne silite.«
K besedam Judi tem molčé,
saj bile njih so le željé,
da bi ga videli trpeti,
potem bo moral že umreti.

Pilat trinogom zdaj veli,
 naj k stebru tje ga vlečejo,
 obleko tam mu slečejo.
 Na udih Jezus vseh drhti —
 Največja je njegova bol,
 ker mora stati tamkaj gol.
 Krvavo delo se začnè:
 z močjó ga divjo bičajo,
 se nič ne naveličajo,
 srce se v bôli krči, mrè;
 vzdihuje Jezus tužno-milo,
 ker kožo razmesarili
 in truplo razmrcvarili
 trinogi so mu s kruto silo.
 In curkoma je kri mu lila
 in zemljo naokrog pojila.

In kako ne bi, saj jermeni
so močni bili in spleténi,
na koncu pa je vsak imel
pripet jeklen in oster bat,
da je udarec vsakokrat
cel kos mesa s telesa snel.
Takó so vedno hujše rane
Vzveličarju bilé zadane,
in vedno bolj je krvavel,
čim več udarcev je prejel,
in vedno bolj je kri curljala,
iz ran na zemljo mu kapljala.
Ves črn postal je in krvav,
noben mu ud ostal ni zdrav.
Njegova desna, leva stran
prej čista, kakor snežec bela,
sedaj vsa črna z mnogih ran
je strahovito krvavela.
Njegov obraz, njegova glava
razbita vsa je in krvava.
In izpod nohtov vsled vezi
curljala mu je sveta kri.
Roké njegove in nogé
in hrbet, to je ena rana.
Še grozovitost ni končana.
Trinogi hujše le besné,
čim več izvabijo krvi,
tembolj jim strast iz lic gori.
Pa slednjič le se vpehajo
in z bičanjem prenehajo,

* *
a ko od stebra ga odpnó,
na tla se zgrudi mu telo.

Pilat jih k sebi zdaj pozove.
Že tuhtajo spet muke nove,
sramoto novo mu storé:
ko Jezus ždi tam krvaveč,
ogrnejo mu plašč rdeč

in kakor kralja ga časté.
Zdaj krono trnjevo spletó
in venčajo mu z njo glavó;
globoko trnje se udara,
iz glave zopet kri prodira.
In naposled še trst v rokó
namestu žezla mu dadó.
Pred njega poklekujejo

* *
in se mu posmehujejo,
in z njimi druga vsa druhal
rekoč: »Zdrav bodi Judov kralj!«
V obraz mu tudi pljuvajo
in semtertje ga suvajo,
z roké mu trst izmikajo,
in v lice z njim ga pikajo,
po glavi s trstom bijejo
in divje zraven vpijejo.
Na to ga spet oblečejo
in pred Pilata vlečejo.

Ko Jezusa zazrè Pilat,
se močno mu v srcé zasmili.
Še enkrat bi ga rešil rad,
odtegnil njih hudobni sili,
zato jim zopet govori:
»Poglejte, človek! Tak sedaj
je mož, kdo naj se ga boji?
Če vam je bil sovražen kdaj,
če vam je morda škodoval,
zadosti sem ga kaznoval.
In če kaj hudega je storil,
se pač zadosti je pokoril.
Ta kazen naj mu zadostuje,
a vaša jeza naj miruje,
zato mu krivdo odpustite
ter pri življenju ga pustite!«
In kakor bi se plaz udril,
kriči druhal iz divjih grl:

»Le z njim na križ, le z njim na križ!
 kaj čakaš še, mar se bojiš?
 Na križ, na križ se naj pribije!«
 Takó množica besna vpije,
 Pilat pa vedno še odlaša
 in Jude krvoločne vpraša:
 »Pri vašem Bogu vas rotim,
 li kralja naj vam umorim?«
 Odvrne besna mu druhal:
 »Ta naš ne bode nikdar kralj,
 za kralja ga ne pripoznamo,
 ker carja slavnega imamo,
 le cesar bodi nam gospod.
 Cesarju je nasprotoval,
 in kralja se imenoval,
 zato ga spravi brž od tod!«
 Pilat na to jim govori:
 »Z besedo nič zakrivil ni,
 zaslužil tega ni trpljenja,
 in zgubil s krivdo ni življenja.
 Če ni kaj hujšega storil,
 ne bodem ga na križ pribil.«
 A ljudstvo spet Pilatu pravi:
 »Po Mojzesovi on postavi
 ne sme med nami več živeti
 na križu mora pa umreti,
 ker pravi, da je božji Sin
 in kralj nebeških visočin.«
 Pilat ničesar ne odvrne,
 marveč se k Jezusu obrne

rekoč: »Povej mi, kdo pa si,
in kje je rojstna ti dežela,
in kaj je krivo, da črti
te množica rojakov cela,
in kaj si takega jim stôril,
da bi se s križem naj pokôril?«
A Jezus nêm pred njim stoji,
na vsa vprašanja ta molči.
Pilat pa se raztogoti:
»Zakaj mi ne odgovoriš,
zakaj ustavljaš se, molčiš?
Ti v moji zdaj oblasti si,
oblast imam te izpustiti,
če treba, tudi umoriti.«
»Oblasti te bi ne imel,«
skrivnostno Jezus mu pové,
»da nisi je z nebes prejel,
najmanj pa še oblast čez me.
Zato podpihovalcev teh
ko tvoj, je mnogo večji greh,
ker zoper mene ščujejo
in ti umor svetujejo.«

Izpustil Jezusa kaj rad
na te besede bi Pilat,
druhal pa besna ne miruje,
k umoru huje vedno ščuje:
»Nikakor prav ne pogodiš,
če pri življenju ga pustiš.
Priatelj nisi ti cesarja,

* *
če tega oprostiš človeka,
ker glej, on dela se vladarja
čez vse stvari od vekov veka.
Kdor kralja si lasti oblast,
tak dela zoper carja čast.«
Prestrašile besede te
Pilata plašno so srce.
Zato na prístol vsede se
in kot sodnik zdaj vede se
in vpričo vseh si roke vmije,
misleč, da zlobnost s tem zakrije,
rekoč: »Nedolžno nad krvjo
tega moža imam roko.«
Druhal pa strastno zdaj zavpije:
»Njegova kri se naj razlije
takoj nad našimi ženami,
nad nas in deco vso za nami!
Mi hočemo njegovo kri,
karkoli se potem zgodi.«

Poslala takrat je stoprav
k Pilatu žena šla v pozdrav
rekoč: »Še bolj kot kdaj poprej,
se močno, močno meni zdi,
da s tem svetnikom ne imej
nobenih poslov in skrbi.
Če nisi še, pa videl boš,
da je nedolžen oni mož.
Sam angel prišel je nocoj —
ker čula sem ga prav gotovo —

in govoril o njem z menoj,
izkazal mi je milost novo,
velike rešil me nadloge,
ki me je trla noč in dan,
ki ni pustila mi na noge.
Oh kaj sem reva prej trpela!
A zdaj sem zopet ozdravela,
pa strah mori me zdaj strašan;
zato, Pilat, previden bodi,
po krivem v smrt ga ne obsodi!«
Beseda ta srcé mu gane,
zató s prestola zopet vstane
hoteč ga vendar oprostiti
in pri življenju ga pustiti.
Druhal pa se še ne utrudi,
blagá veliko mu ponudi,
ter prosi ga, roti in vpije,
naj Jezusa na križ pribije.
In slednjič se Pilat uda.
Zamrla v njem je nežna stran,
pohlep po blagu neugnán
zatrè mu boljši čut srca.
Obsodi Jezusa tedaj,
da se na križ pribije naj...

In urno križ so naredili,
iz dvoje brun ga iztesali,
na rame mu ga naložili
in z njim iz mesta ga peljali.
Pač velik križ je in težák,

a sam ga nosi siromak.
Druhal pa vsa za njim drvi,
le smrti željna in krvi.
Takó začel je križev pot
na goro smrti naš Gospod.»

Marija Jezusova Mati
le v hiši Marte in Marije
hotela tiste dni ostati,
da se pri njiju odpočije.
Ko Judje so ji Sina vjeli,
v Betanijo pridirja sel,
da Materi in družbi celi
nesrečo brž bi razodel.
Ko sliši Mati to novico,
da vjeli so ji Judje Sina,
zelo prestraši to Devico,
navda jo taka bolečina,
da zgrudi se takoj na tla,
in bled ko zid je njen obraz,
zavest jo zapusti in glas.
A kmalu zopet se vzravna,
zavest se zopet ji povrne,
k poslancu zdaj oči obrne
in toži, plaka bridko-milo :
»Gorjé mi ! Kaj se je zgodilo,
oh kje je zdaj moj ljubi Sin ?
Mladenič, kje ob uri tej
moj Sin je najti, mi povej,
ker koprnim od bolečin.

*
 Li bil je mrtev ali živ?
 Jaz moram ga še prej dobiti,
 jaz moram prej še z njim se sniti,
 to up še mi je tolažljiv.
 Da vidim ga, takoj hitim,
 da vsaj še živega dobim.«
 Takoj se zdaj poda na pot
 z Marijo še več drugih žen,
 da videle bi, kje je njen
 ljubljeni Sin in njih Gospod.
 Med potom vedno bolj Marija
 od žalosti drhti, se zvija,
 za Sinom svojim jadikuje
 in plaka vedno in vzdihuje:
 »Gorjé, o Sin, o Dete moje,
 ah, kaj brez Tebe naj začnem?
 Daj Bog, da enkrat še zazrem
 obličje sveto nežno Tvoje!
 Ah, kaj pa naj potem storim,
 če živega Te ne dobim?
 Pač boljše je za me umreti,
 kot pa brez Tebe, Sin, živeti.
 Kakó se bridko zdaj kesam,
 da nisem takrat šla takoj,
 ko si poslovil se, s Teboj!
 Pomen slovesa zdaj spoznam.
 Oh, ko za njim bi takrat šla,
 s seboj bi tudi mene vzeli,
 ko ljubo so mi Dete vjeli,
 in v smrt bi skupno šla oba.

Sedaj se torej je začelo,
kar davno se mi že je zdelo,
da Judje zvito nanj prežijo,
da ga zavidajo, črtijo,
da z vere se norčujejo
in njega zaničujejo.
Sedaj so torej izvršili,
s čim davno že so mu pretili.
To pravi moje mi srce,
da ga živeti ne pusté.
Gorjé, gorjé! zato hitimo,
da vsaj še živega dobimo.
Oh, če pa morda ne živi,
je konec tudi mojih dni.
O Jezus, drago Dete moje,
spominjam se ljubezni Tvoje,
spominjem srčne se zvestobe,
časti nebeške in milobe.
Zakaj pač nisi mi sporočil,
kaj v mestu te sovražnem čaka,
ko se od matere si ločil?
Zató tembolj mi duša plaka.
Saj vem, srce ljubeče Tvoje
hotelo ni bridkosti moje;
da žalost meni bi prihranil,
zató mi nisi nič naznanil,
kaj vse Te dni prihodnje čaka;
tembolj sedaj srce mi plaka.
Zató le urno pohitimo,
da ga še živega dobimo,

da, predno ga druhal vmori,
ga moje vidijo oči.
Le urno, naglo pohitimo,
da časa kje ne zamudimo.
Če morda bi ne živel več,
to záme bil bi smrtni meč.«

Ko slednjič v mesto prihiti,
pa išče krog na vse strani.
Tako iskati more sina
edino ljubav materina.
Tedaj pa najde Magdaleno
vso némo, v žalost zatopljeno,
kakó brezupno plaka, toži,
to ji gorjé še le pomnoži.
Sedaj pa grozno jadikuje,
da daleč naokrog se čuje:
»O Magdalena, ah in joj!
kje vendar zdaj je Jezus moj,
oh kje je Dete moje, veš,
če veš, zakaj mi ne poveš?
Povej, li morda še živi,
povej mi, kaj so z njim storili,
povej, če so ga umorili?
Gorjé, srce mi prekipi!«
Tedaj odvrne Magdalena:
»Gospa ti moja in kraljica,
Marija Mati in Devica,
čez tvojo ni boleost nobena.
Glej, Sin zdaj tvoj in moj Gospod

* *
trpi za ves človeški rod.
Brez usmiljenja so ga slekli,
potem pa bičali krvavo,
na to so ga pred sodbo vlekli
in vpili, kot bi šlo za stavo,
da naj se brž na križ pribije,
in njega kri čez vse razlije!
Oh, strašno je in grozovito
telo presveto mu razbito.«

Močno obé sta plakali
in solz nebroj pretakali,
tedaj Marija se ozrè,
pa skoro ji zavest zamrè,
ker vidi, da po tisti poti
velika truma gre nasproti.
Pa groza! V divje trume sredi
sam Jezus gre v veliki bedi,
na ramah nese križ težak;
vsakdor ga bije, suva vsak,
greni Gospodu vsak korak.
Z vrvmi ga eni vlečejo,
vanj drugi kamne mečejo,
a vse trpin prenaša blag.
Vsa tolpa, Judje in pagani
pred njim, za njim deró zdivjani
kričoč, da grozno se glasi:
»Le varno peljite lažnivca,
držite močno zapeljivca,
za laž le naj se pokori!«

*
Ko Mati Jezusa zagleda,
zastane v grlu ji beseda,
prevzeta vsa od bolečin
obraz zalije si s solzami.
Oh, tak tedaj je njeni Sin!
Pa slednjič vendar spet se vzdrami
in s tužnim glasom govori:
»Gorjé, gorjé mi, Sin Ti moj!
Oh, kaj s Teboj se zdaj godi,
gorje mi! kaj še bo s Teboj!
Oh močno se bojim za Te,
bojim se, da Te umoré.«
In gnana od moči neznane
tje k dragemu Detetu plane.
Še hujše zdaj vzdihuje, joka,
glasneje vpije zdaj in stoka:
»Oh Dete! kako pač težkó je
to grozovito breme Tvoje!
Oh Dete moje, križ mi daj,
da nesti ga pomagam vsaj!«
Od bôli zdaj prevzeta vsa
Marija zgrudi se na tla,
beseda zopet ji zastane,
in nezavestna se ne gane.

Ko so do mestnih vrat prišli,
za hip so križ mu odložili,
ker so si menda v strahu bili
da mrtev kje ne obleži.
Tedaj so mnoge prišle žene

* * *

* *
v globoko žalost zatopljene
in Jezusa so milovale,
trpečega objokovale.
Ko Jezus vidi njihov plač,
tolaži jih in govori:
»Zavoljo mene zdaj vam pač
potrebno jokati se ni,
saj vam trpljenje moje bode
v bodoče znamenje svobode.
Ne jokajte zavoljo mene,
tembolj pa jokajte za se,
in otročiče vam ljubljene,
in, ki so dragi vam, za nje.
Godi če to se na zelenem,
kaj bo na lesu še strohnjenem?«

Tedaj Marija še pristopi.
V bridkosti svoji némi, tópi
prisrčno Jezusa objame.
Ljubezen njena materina
poljublja strastno vroče Sina,
a žalost taka jo prevzame,
da glas ji v grlu zamori.
Dol k Sinu svojemu se skloni,
na prsi glavo mu nasloni
ter plaka le in le ihti,
edin zamolkel, skoro tih
izvije s prsij se ji vzdih:
»Gorjé, gorjé, Ti otrok moj!
O joj! gorjé! moj Sin! o joj!«

Pač zlata materina duša — —
Tolažiti jo Jezus skuša,
besede govori ji mile :
»O Mati, pusti žalost svojo,
ne gledaj na postavo mojo
in na udarce ne obile.
O sladka moja, zlata Mati,
le nehaj dalje žalovati,
saj veš, za druge je trpeti,
za nje mi slednjič je umreti,
da rešim ves človeški rod.
A predno grem v nebo odtod,
še pridem k tebi, Mati, spet,
in živ bom zopet tretji dan
s častjo ves in močjo obdan
od mrtvih vstal, ko zmagam svet.
O Mati le ne jokaj več,
ker solza s tvojih me oči
globoko v srce zaboli
in mi je najgrenkejši meč,
ker bolj mori gorje me tvoje,
ko vsakoršno trpljenje moje.«

Pregrešni Judje in pagani
srdito gledajo po strani
in dalje njima ne pusté,
da si olajšata srce.
Naprej je moral Jezus iti
in zopet težki križ nositi.

A križ je bil tako težák,
da ni bil kos mu siromak,
pod njim se zgrudil je na tla.
In jedva da je zopet vstal,
podi ga že naprej druhal,
naprej vsa divja, besna vsa.
In ko jim slednjič obnemore,
tedaj Simona iz Cirene
prisilijo, da križ si dene
na rame, nese ga do gore.

S težavo končno je prispela
na strmo goro družba cela,
ki gora Golgota se zove.
Tedaj pa Judje muke nove

spet Jezusu so prizadjali.
 Naprej do križa so ga vlekli
 ter vse mu oblačilo slekli,
 a drugi mirno so — zijali.
 Največa bila zanj je bol,
 ko moral stati tam je gol.
 In ko Marija to zapazi,
 skoz trumo bliže se priplazi,
 Mariji reče Magdaleni:
 »Gorjé! kakó hudó je meni,
 sramota strašna, grozna bol,
 ker Jezus moj stoji tam gol!«
 In Magdalena brž nekje
 za silo beli prt dobi
 in prosi nekega moža,
 da nese prtič mesto nje
 in Jezusu, ki ves drhti,
 krog ledij brž ovije ga.
 Marija zdaj njegova Mati
 ne more mirna tam obstati
 in Sinu na pomoč hiti,
 druhal pa besna ne pusti.
 Umakniti se spet nazaj
 je morala uboga Mati,
 toliko da od daleč vsaj
 je smela ga objokovati.
 A tudi druge blizu žene
 pustili niso zdaj nobene.
 Bolelo Sina je srce,
 da Mati k njemu zdaj ne sme.

Na to ponudijo trinogi
 Gospodu kisa z žolčem piti.
 S tem so obsojenci ubogi
 še smrt si morali greniti —
 Trnjévo krono tudi zdaj
 na glavo dali so nazaj.
 Križ položé na tla težak,
 nanj sunejo Gospoda vznak.
 Pohlevno Jezus nanj se vleže.
 Zdaj primejo za roki dve
 in mu nategnejo obé,
 dok vsaka konca ne doseže.
 Čim bolj so kite pokale,
 tembolj so žene jokale.
 Tedaj na dlani žeblja dva
 nastavijo in z vso močjo
 zabijejo skoz les oba.
 Pri tem drhtelo je telo ...
 Sedaj natezajo nogé,
 da bi pribili istotako
 posamezno kot so roké
 s posamnim žebljem nogo vsako.
 A Jezus tega ne privoli,
 da bi biriči ga oholi
 v togoti svoji in slepoti
 še izpostavljali sramoti.
 Čez nogo eno drugo dene
 ter močno ju in trdno sklène.
 Tedaj skoz nogi mu obé
 mogočen žebelj zavihté.

Udarcev groznilh strašna moč
v odmev izginja daleč proč . . .
Takó so rabelji nemili
nedolžnega na križ pribili.
Vzravnaajo kvišku križ sedaj
in v zemljo ga spusté nazaj.
Takó je visel Kristus tam
med zemljo in med nebom sam,
da nosil naše bi gorjé,
da zbrisal naše bi solzé.
A kdo popiše materine
neznosne tukaj bolečine?
Njen Sin je zbrisal nam solzé,
a mi usmilimo se nje,
z njo vred za Sinom zdaj žalujmo
in svoje grehe objokujmo! —

Petnajsti spev.

Jezusovo trpljenje.

c) Jezus na križu.

Žalostna je Mati stala
tam pod križem in jokala,
ko je visel njeni Sin.
(Cerkv. pes na prazn. Zal. Mat.
božje.)

Marija je od daleč stala
in vse gorje zasledovala,
ki Jezusa je zdaj zadelo:
kakó so grdo z njim ravnali,
koliko muk mu prizadjali.
Oh, to je grozno jo bolelo.
Pomisli človek bolečino
in vso ljubezen materino,
ko gleda z lastnimi očmi,
kaj z njenim Sinom se godi,
ko tam na križu ga viseti
in strašno vidi ga trpeti:
najdražji, njen edini Sin
visi, trpi — mož bolečin.
Vsak, ki je čistega srca,
pač lahko tudi sam občuti,
kaj čutila ob smrti kruti
je Mati večnega Boga.

Ko so na križ ga položili,
 in nategnili mu roké,
 da so mu pokale kosti,
 in ko takisto mu nogé
 s podvojenimi so močmi
 in silo kruto nategnili,
 Marija je zagnala krik
 in grozen jok, bolesten vik :
 »Gorjé, o ljubi Sin, gorjé!
 bolesti počí mi srcé.
 Zdaj Tvoje vse kosti in kite
 iz sklepov kruto so izvite!«
 In ko udarec prvi čuje,
 prestraši se še mnogo huje,
 nezvestna zgrudi se na tla,
 in tema ji obda duhá.
 A kmalu spet se kvišku vspnè,
 tje k Sinu nepremično zrè,
 ko ude mu navijajo
 in jih na križ pribijajo.
 Udarec v srcu vsak odmeva
 in novo bôl ji prizadeva.
 Ljubeče materno srcé
 tolažbe najti več ne vé.
 Zdaj vstane, kmalu pade spet,
 a vedno sili njen pogled
 tje, kjer trpi edini Sin,
 kjer zvija se vsled bolečin.
 Oh groza! zdaj pa vidi reva,
 kakó se kvišku križ dviguje,

na njem pa njeni Sin vzdihuje,
 da tužno naokrog odmeva.
 Vzravnan po koncu križ stoji,
 druhal ga v jamo zdaj spusti —
 Bolesten vzdih in stok in pok
 odmeva tužno naokrog ...
 Tedaj pa več nesrečna Mati
 ne more bôli zadržati.
 Obupno vpije, stoka, plaka,
 za Sina morje solz pretaka
 in plaka tako tužno-milo,
 da ljudstvo z njo vred je čutilo
 in razumevalo gorjé,
 ki Materi polni srcé.
 Zdaj s tužnim glasom zopet vpije :
 »Gorjé moj Sin, stokrat gorje!
 Usmilite se hudobije
 in mene se, oj vi ljudje !
 Ne morem tega preboleti,
 pustite s Sinom me umreti,
 in to vas prosim in rotim,
 na križ pribijte mene z njim,
 da z njim delim bolest, trpljenje,
 združéna z njim zgubim življenje.
 To vsem vam rada odpustim,
 da le trpim, umrjem z njim.
 Može in žene, oh pogledjte,
 kakó strašno moj Sin trpi ;
 pogledjte muke in povejte,
 če komu huje se godi.

Gotovo videli nikoli
 še niste tako strašne bôli.
 Gorjé, gorjé, moj ljubi Sin,
 kakó trpiš vsled bolečin!
 Gorjé, zakaj po revi meni,
 sedaj takó nesrečni ženi,
 na ta si prišel grešni svet
 takó trpet, strašné umret?
 Zakaj si hotel rojen biti
 o ljubi moj, najdražji Sin,
 zakaj na zemljo hotel priti
 si iz nebeških visočin?
 Saj vedel si, kako strašan
 te čakal je trpljenja dan.
 Gorjé mi, da sem doživela
 za Te, za me takó strašan
 trpljenja grozoviti dan!
 Oh, kaj bom reva zdaj počela?
 Oh Dete, pusti me umreti,
 saj ni mogoče več živeti
 brez Tebe mi na žalnem sveti,
 zató mi raje daj umreti!
 In vi ljudje, le me vzamite
 in s Sinom vred me umorite,
 oh, to vas prosim in rotim,
 na križ pribijte mene z njim!
 Gorjé mi materi, gorjé,
 tolažbe mi srcé ne vé.
 Oh Dete moje, oh zakaj
 Te umorijo ravno zdaj?«

* *
Pri teh besedah strta vsa
vsled bóli zgrudi se na tla,
in brez zavesti néma ždi,
srce le v prsih ji drhti.
A poleg Matere ljubljene
so stale druge blage žene,
v naročje so jo svoje vzele;
pa tudi one so trpele,
ker dvojno je sedaj trpljenje
prevzelo njihovo mišljenje:
da Mati tu vsled bolečin
potrta plaka in medli,
in da njen ljubeznivi Sin
visi na križu in trpi.

Že čuti Jezus, da se bliža
polagoma mu strašna smrt,
pogled ima v nebo uprt
in milo govori iz križa
besede polne usmiljenja,
ljubezni in pa odpuščenja:
»Odpusti Oče tem ljudem,
kaj delajo zdaj ne vedó,
ker skrito njihovim očem
je to, da hoče smrt — nebo,
ker jaz človeštva grehe nosim,
zató odpusti jim — te prosim.«

Pa morda Jude in pagane
beseda odpuščenja gane?

* *
O ne, povračajo s sramoto
ljubezen tako in dobroto.
Takó ga zasramujejo,
in z njega se norčujejo :
»Če ti zares si božji Sin,
ki prišel je z nebes višin,
pa stopi s križa zopet doli,
in vsi ti bomo verovali
in kot Boga te pripoznali,
drugače, slišiš, pa nikoli.
Pomagal preje drugim vsem
nadložnim v stiskah si ljudem,
pomagaj danes tudi sebi,
saj moč imaš, zakaj pa ne bi?
Saj rekel si, da tempel v treh
porušen spet pozidaš dneh.«

Marija h križu prihiti
in z glasom tužnim zaihti:
»Gorjé moj Otrok, o moj Sin,
kaj naj storim vsled bolečin!«
Tje gor po njem roke steguje,
in naj si tudi prizadeva,
doseči ga ne more reva,
zató tembolj ihti, vzdihuje.
Objame torej križ z rokami
polit s presveto že krvjó,
ga moči s svojimi solzami,
pritiska na srcé tesnó
ta križ za njo tako strašan

in poljubuje sveto kri,
ki teče mu iz svetih ran
in križa deblo rdeči.

In zdaj pa zdaj povzdigne spet
gor k Sinu tužni svoj pogled
in na njegove zrè nogé

in na prebodene roké.
Pri tem še žalostnejše plaka
in grenkih solz še več pretaka:
»Gorjé, moj Sin, gorjé, gorjé!«
obupno ji ihti srcé.
Zdaj vidi hrbet ves razbit
in ranjen ves, s krvjó oblit.
Njegova tudi vsaka stran

je krvavela z mnogih ran,
 ker neusmiljeni biriči
 raztrgali so mu ju z biči.
 Ob kroni trnjevi na glavi
 se njeni spet pogled ustavi,
 kakó na senci mu tišči,
 in gosta s senc curlja mu kri.
 A tudi ves njegov obraz
 izgubil je nebeški kras,
 zapljuvan in razbit s pestmi
 človeškemu podoben ni.
 Kar vidi materno okó,
 to vse poveča nje gorjé,
 globoko reže jo v srcé.
 Zdaj začne tožiti takó:
 »Gorjé, gorjé moj ljubi Sin,
 če gledam neštevilne rane
 Ti s kruto silo prizadjane,
 srcé mi mrè vsled bolečin.
 Gorjé, o dragi Sin, gorjé,
 predrte kaj trpé noge!
 Gorjé, moj Sin, oh kaj trpé
 pribite Ti na križ roké!
 Gorjé, Tvoj hrbet je razbit
 in ranjen ves, s krvjo oblit!
 Gorjé, o Sin moj, vsaka stran
 Ti krvavi iz mnogih ran!
 Gorjé, moj Sin, ves Tvoj obraz
 izgubil je nebeški kras,
 zapljuvan in razbit s pestmi

človeškemu podoben ni!
 Gorjé, vsled trnjeve Ti krone
 je glava djana v tesne sponi!
 Gorjé, vsled žalosti skeleče
 oči so motne in rdeče!
 Gorjé, moj Sin, kosti in kite
 iz sklepov kruto so izvite!
 Gorjé, moj Sin, vse Tvoje žile
 vsled sile skoro bi počile!
 Gorjé veliko mi, o Sin,
 trpi srcé vsled bolečin.
 O reši, Dete, me trpljenja,
 iz tega vzami me življenja,
 oh daj mi, da s Teboj umrem
 oh daj že konec bôlim vsem!
 Gorjé, moj Sin, ljubezen mila
 je naju v sladko vez spojila;
 ko bi ne bil takó mi zvest,
 manj strašna bila bi bolest.
 Usliši, Dete me sladkó,
 pristrčno prosim, Te rotim,
 odvzami mi trpljenje to,
 li sama naj še delj živim?
 Gorjé! kaj mati naj storim,
 če Tebe Sina izgubim!
 Zató toliko solz pretakam,
 ko za Teboj jedincem plakam,
 saj Ti tolažba v bolečini
 si mi na svetu zdaj edini.
 Ti moj si oče, moja mati,

Ti sestre moje, moji brati,
 Ti moj si kralj in moj gospod,
 zato me reši vseh nezgod!
 Oh mar sedaj brez tolažila
 in zapuščena bi naj bila?
 Gorjé mi! strašno je trpljenje,
 brez Tebe prazno pa življenje.
 Če hočeš, daj mi več trpeti,
 a daj s Teboj mi vred umreti!
 Oh dragi, če me zapustiš,
 komú potem me izročiš,
 kedó potem na Tvojem mesti
 tolaži mater naj v bolesti,
 kedó ji takrat naj pomore,
 ko treba močne ji podpore?
 Ostala pač bi žalibog
 sirota sama sred nadlog
 brez vse tolažbe in veselja,
 nikdó ne bil takó bi zvest,
 da lajšal mojo bi bolest.
 Oh dragi moj, zato naj želja
 s Teboj umreti se spolni,
 ker mi brez Té živeti ni.
 Oh kje tolažbe najdem zdaj,
 ko Jožef šel je v večni raj,
 ki si mi dal ga za vodnika
 in v vsaki sili tolažnika,
 ki bil je ženin mi skrbeč
 in čistosti čuvaj čuječ?
 Že davno on mi je odvzet,

sedaj pa Sin moj dragi spet.
 In Ti me, Dete, zapustiš
 in vsej grenkosti prepustiš?
 Če Ti mi, Dete, zdaj umreš,
 srce gorjá mi polno streš.
 Tedaj pa naj srcé se strè,
 in naj s Teboj vred mi umrè!
 Gorjé mi! Kdo me umori,
 da s svojim dragim Sinom vred
 ostavim ta brezsrdni svet,
 gorjá, kdo konec mi stori?
 Gorjé mi revi brez moči,
 ko vidim, kaj moj Sin trpi,
 ko gledam, kako mi umira,
 okó iz križa v me upira,
 pa vendar mu ne smem pomoči,
 oh, tuge mi srcé razpoči!
 Oh ko bi kdo še mene vjel
 in me na ta-le križ pripel,
 da s svojim ljubim Sinom vred
 trpim in zapustim ta svet!
 O Jezus, moj presladki Sin,
 ljubezen mi izkaži svojo
 in reši teh me bolečin,
 olajšaj grenko žalost mojo,
 saj žalost je tako velika,
 da, ko umreš, brž za Teboj
 izdihnem tudi jaz takoj.
 Kaj začnem naj brez tolažnika?
 Zató izkaži mi ljubáv

* *
in reši strašnih me težav,
okrajšaj mučno mi trpljenje,
prihrani prazno mi življenje!
Oh dragi Sin, le naj s Teboj
umrjem tudi jaz takoj!
Gorjé mi, moj predragi Sin,
Ti k vsemu temu pa molčiš
in mater v morju bolečin
brez vse tolažbe nèm pustiš?
Umreš li naj takó sedaj,
ne da tolažil bi me vsaj?
Ne maram tega preživeti,
ter hočem tudi jaz umreti.«

Na križu Jezus zdaj razpet
bolesti bil je ves prevzet,
ker bila težka mnogo bolj
je njena mu, ko lastna bôl;
na mater milo se ozrè
pogled na njo potr t uprè
z zamolklím glasom govori:
»O moja ljuba, draga Mati,
zakaj si delaš te skrbi?
Nikar preveč mi zdaj ne plakaj,
solz preobilnih ne pretakaj
za to, kar moram jaz prestati,
ker vedi, težka mnogo bolj
je tvoja mi, ko lastna bôl.
Ko gledam tvoje jaz gorjé,
trpi še huje mi srce.

* *
Vse muke in zaničevanje,
vsa žalost in zasramovanje,
ni tako grenko mi vse to,
ko tvoja, Mati, bolečina
je za ljubečega te sina,
zató ne plakaj več takó.«

Pa stal od tam ne daleč proč
je sveti Janez jokajoč,
in tudi on je bridko plakal,
ko je na mojstra konec čakal.
Ko Jezus Janeza zagleda,
izvije se mu ta beseda:
»Devica čista, sladka Mati,
ni se ti treba zdaj več bati,
ker Janez te bo v varstvo vzel
in kakor mater te sprejel.
On mesto mene bo tvoj sin,
on bode tvoja zdaj pomoč,
tešitelj tvojih bolečin,
on čuval bo te sred težkoč.«
A k Janezu obrnjen pravi:
»Predragi Janez, moj učenec,
iskreni vedno moj ljubljeneč,
ti vreden njene si ljubavi,
odslej jo čuvaj in varuj,
kot sin jo ljubi in spoštuj,
ker tvoja mati bo odslej,
a ti boš sin in varih njej.
Le stori to zavoljo mene

in radi ljubavi iskrene,
podpiraj jo, oskrbi, hrani,
in vsega hudega jo brani.«
Ko to zasliši Janez sveti,
pa začne huje še ihteti,
zavzet na križ uprè pogled,
ne najde pravih brž besed,
a naposled spregovori:
»Gorjé mi, pač Te pomilujem,
trpljenje Tvoje objokujem,
najhuje pa me to boli,
da naju bode smrt ločila,
ki sva pristrčno se ljubila.
A to obetam Ti zvestó,
da Tvojo Mater in Gospo
bom čuval vedno, varoval,
v nadlogah ji ob strani stal.
Jaz vedno njeni zvest bom sluga,
a ona bo mi mati druga,
jaz bom jo hranil, negoval,
ji čast dostojno skazoval.«

Med nebom in med zemljo tri
že dolge ure mož-trpin
v prestrašnih mukah tam visi,
ta mož trpin, a — božji Sin.
Da je zapuščen, bridko čuti,
še od Očeta v smrti kruti,
zató s turobnim glasom vpije:
»Zakaj zapustil si moj Bog,

moj Bog sred smrtnih me nadlog?«
 In zopet se mu glas izvije:
 »Oh žejen sem!« ker žeja vroča
 mu žgala usta je pekoča.
 Tedaj je rabelj kisa vzel
 in v njem namočil neko gobo,
 na trst jo izopov pripel,
 da zmeša kis se s to grenkobo.
 Na sulici potem oboje
 gor k ustam drzno pomolí.
 Ohladil Jezus žeje svoje
 s pijačo grenko vendar ni,
 pokusil grenek kis je le,
 da tako pismo se spolni,
 ki po preroku govori,
 da v žeji s kisom ga pojé.
 Že čuti zadnje hipe svoje
 in z močnim glasom zakriči:
 »Dopolnjeno je delo moje!«
 In spet slovesno zadoni:
 »Nebeški Oče, v roke Tvoje
 zdaj dušo svojo izročim,
 končal sem tukaj delo svoje,
 v naročje Tvoje spet hitim.«
 In zdajci nagne se mu glava
 na rame, vse od ran krvave,
 a duša pa radóstna plava
 nazaj v nebeške spet višave —
 Takó trpel je mož-trpin,
 takó umrl je božji Sin ...

Šestnajsti spev.

Jezus mrtev.

Objokovali ga bodo
kot edinorojenega, ker
po nedolžnom je bil
Gospod umorjen.

(Antif. Laud. na Vel. sob.)

Komu te bom pri-
merjal ali komu pri-
spodabljal.... devica
hči sijonska! Velika
namreč kakor morje
je tvoja potrnost, kdo
te bo ozdravil?

(Žal. Jer. 2, 13.)

Še vedno je Marija stala
pod križem tam in žalovala,
kakó trpel je njeni Sin,
in ona z njim s srca globin.
Pa ko na križu ji umrè,
srce bolesti se ji strè.
Teló mu več ne krvavi,
le némo, mrtvo tam visi.
A ona plaka tem živeje,
vzdihuje, toži še močnejše
in plaka, toži tako milo,
kriči v bolesti in se vije
ter prosi in k nebesom vpije,
da bi srce se omečilo,

naj bilo tudi bi kamnito.
Ljudje, ki tam so zraven bili,
in bôl to zrli strahovito,
z Marijo vred so se solzili.
Saj takega pač ni srca,
da bi ne čutilo gorjá
in ne umelo bolečine
ob smrti sina materine.
Bolesti vzdih in jok strašan
iz prsij ji privrè na dan.
Takó vzdihuje, jadikuje,
takó ljudem se pritožuje:
»Gorjé, gorjé neskončno meni,
gorjé najbolj nesrečni ženi!
Gorjé! umrl vsled bolečin
na križu je moj ljubi Sin.
Gorjé! zakaj sem se rodila,
da zdaj sem Sina izgubila?
Od vseh ljudij je najčistejši
od vseh otrok bil najmilejši,
kar jih človeška kdaj rodila
je mati in jih izredila.
Kdor izmed vas ima otroka,
z menoj naj toži zdaj in joka.
Pomagajte mi žalovati,
naj smili se vam revna mati,
ki so ji tu na križ pribili
in kruto sina umorili.
Sedaj ga vidim tu viseti
pa ah! z njim vred ne smem umreti.

On bil mi je pomoč edina,
 tolažba moja v vsaki sili,
 a zdaj so mi ga umorili,
 od tod je moja bolečina.
 O ljubo Dete, dragi Sin,
 nazaj me vede moj spomin
 nazaj tje v davne srečne dni,
 ko sem presrečna Te rodila,
 kot svojega Boga molila
 in zrla v rajske Ti oči;
 ko zbor krilatcev je prepeval,
 in njihov spev je v noč odmeval,
 ko zvezdica je prisvetila
 in rojstvo Tvoje oznanila.
 Veselje tisto preobilo
 je v žalost zdaj se spremenilo.
 Nazaj še dalje, ljubi Sin
 nesrečno vodi me spomin
 nazaj tje v davne srečne dni,
 ko angel iz nebes poslan
 prinesel mi je glas krasan,
 da se iz mene naj rodi
 sam božji Sin in kralj nebes,
 ki rod naj grešni reši ves:
 po Tebi le so bile želje,
 brezkončno pa takrat veselje,
 ko sem presrečna Te rodila
 in v jasli borne položila,
 ker mati božja sem postala,
 a deva čista še ostala.

Nebeških pevcev zbor ubrán
 odmeval v srcu glasno je
 in zvezde nove žar krasán
 mi seval v srce jasno je.
 Ko modri so zglasili se
 iz daljne jutrove dežele
 in kot Boga častili Te
 in kakor kralja zemlje cele,
 to bile ure so radósti
 in polne záme blaženosti.
 Pa dolgo niso trajale,
 ker sile zlè so vstajale,
 ko Te Herod je dal loviti,
 ker hotel Te je umoriti.
 Tedaj sem morala takoj
 uiti v tuji kraj s Teboj,
 in Jožef blag je z nama šel,
 povsod za naju je skrbel.
 Prebili tam smo sedem let,
 na to smo se nazaj vrnili,
 potem smo let še dvajset spet
 v domači hiši skupaj bili.
 O kako bilo je veselo
 v samotni hiši tiste dni,
 skrbnó je vršil Jožef delo,
 in pridno si pomagal Ti,
 in Ti pri nama si ostal
 ter z nama si se radoval.
 In spet je prišel čas vesel,
 ko si učiti započel;

* *
kakó sem rajske uke Tvoje
hranila željno v srce svoje!
Oh, ti veseli srečni dnevi
minili zdaj so meni revi,
in spremenila mi radost
v najhujšo zdaj se je bridkost,
ker moral toliko trpeti,
ker moral strašno si umreti.
Visečega na križu zrem,
kakó si pomandran in strt,
tolažbe najti si ne vem.
Oh, ko bi prišla pó me smrt,
ki bi končala mi trpljenje,
ki bi skrajšala mi življenje,
ki bi pribila me na križ,
da bi takoj s Teboj združena
s Teboj vred prišla v paradiž.
Pa zdaj ne smem jaz revna žena — »

Med tem so Judje in pagani
privreli sem od druge strani
ter so razbojnikoma dvema
kosti zlomili brž obema,
da bi prestala tem hitreje
in mrtva bila gotoveje.
Zdaj tudi k Jezusu prispejo,
a ko ga mrtvega zazrejo,
takó med seboj govoré:
»Čemú naj lomimo kosti?
Saj mož več itak ne živi,

* *
in več ne bije mu srcé.«
Da tega se prepriča vsak,
Longin, paganski mu vojak
prebode s sulico srcé — —
Za Mater novo spet gorjé!
Ko srčna rana se odpre,
pa kri in voda z nje privrè
in dol na črno zemljo lije,
a zemlja jo hvaležna pije.
Ta kri velika je dobrota
zdaj tudi za Longina bila,
ker dušna in očij slepota
ga čudežno je zapustila.
Na enem slep očesu bil,
a z drugim videl je le malo.
Ko s to krvjo se je umil,
je bolje mu takoj postalo.
spregledal je in videl prav,
spoznal zdaj pravega Boga
in zopet bil je čil in zdrav,
in duša zdrava, nova vsa.

Ko Jezus je na križ pribit
boril boj smrtni strahovit
so čudeži se prigodili,
da vsi ljudje so se zgrozili.
Najprej je solnce obledelo
in v črno temo se odelo.
Po celi zemlji vlada tmina,
a strah pri ljudstvu in tišina.

A tudi lune blede svit
kot bil s krvjo bi ves oblit,
se nad trpljenjem je zgrozil
in v némo žalost se zavil.
Z grobov so mrtvi vstajali
in v mesto dol prihajali,
obšel je marsikoga strah,
in zbežal je pred njimi plah.
Veliko krasno zagrinjalo,
ki ločilo je v templu „sveto“,
in vedno bilo je razpeto,
od vrha je do tal razpalo
pretrgano z močjo strašno.
Na križu božji Sin umira,
zato se stari vek podira
in novi vstaja z vso močjó.
Pa tudi svet in zemlja cela
strahú in groze sta drhtela.
Ker mrè na križu Bog v višini,
zató so skale pokale,
pečine močne stókale,
zato je tres in grom v globini.
Bučé strašno okrog zrakovi,
kričé, podé se tam duhovi.
To ni navadni šum vetrov,
to divji glas je zlih duhov:
»Gorjé nam, hitimo od tod,
ker tu umira naš Gospod,
ki nas je pahnil iz neba
globoko dol do pekla dna.

* *
Mi v pekel moramo nazaj,
kjer naš kraljuje stari zmaj.
Premagal on je pekel, smrt,
naš zmaj leži na tleh potr.
Pred pekel zdaj je on prišel,
s seboj nam duše vse je vzel,
sedaj je prost človeški rod,
le v pekel bežimo od tod!«

Arimatej in Nikodem
prosila prej sta pri Pilati,
da smeta truplo pokopati.
Tje h križu došla sta za tem.
Dišave, balzam in mazila
sta v mestu prej že nakupila,
da Jezusu bi strašne rane
očistila, mazilila,
nemara s tem prisilila,
da zdravo truplo spet postane.
Težavno delo sta imela,
ko sta Gospoda s križa snela.
Marija pa je prihitela,
da mrtvo truplo bi sprejela.
Kaj pač je čutilo srcé,
ko je sprejela ga v roké!
Pogled pač žalosten, grenák,
ko gledalo je nje oko
to razmesarjeno telo,
preveč je bil za njo težák.
Ne more dalje se vzdržati,

pod križ se zgrudi s Sinom Mati.
In čim srčneje ga objema,
tem večja žalost jo prevzema,
njegova usta poljubuje,
poljublja roke in nogé,
zaman jih k sebi pritiskuje,
ti udi več ne oživé.
Poljublja rane zevajoče,
na nje izliva solze vroče,
poljublja mu presveto kri,
in vedno bolj ihti, medli.
Srčneje vedno ga objema,
in grenka žalost jo prevzema.
Sprijete lase, vela lica,
na katerih srage še visé,
poljublja strastno spet Devica,
a lica ta ne oživé,
vsa bleda so, okrvavljéna,
z njih briše kri ljubezen njena.
Globoko srčna rana zeva,
in bôl še njeno le poveča,
neznosna je, hudó skeleča,
takó da Deva omedleva.
Oči prežalne zdaj zaprè
in mrak ji dušo spet zastrè,
in dalje časa brez zavesti
brezčutna ždi na tistem mesti.

Zdaj prišla ona dva moža
oprezno tje k Mariji sta,

Gospodovo telo sta vzela,
imela sta že vse priprave,
mazila draga in dišave
in sta maziliti začela.
In ko sta posel ta zvršila,
sta truplo v tančice zavila,
potem vršil se je pokop.
Ne daleč proč bil novi grob
usekan v trdo je pečino;
ta grob si Jožef je naredil,
pripravil lepo in očedil
za se in svojo rodovino.
Zdaj v grob so truplo položili
pred grob pa kamen zavalili,
ta kamen bil je pa težák,
da ni ga mogel sneti vsak.
Pogrebu so se pridružile
še žene, ki so blizu bile,
najprej seveda tužna Mati
in njeni bližnji sestri dve.
Marija tudi Magdalena
in Marta skrbna sestra njena
pač nista mogli zaostati,
zato sledili sta obe.
Nektere so še druge žene
sledile v žalost zatopljene.
Preplašeni so prihiteli
učenci tudi enajsteri,
da, malodušni v svoji veri,
bi zdaj slovo za vselej vzeli.

* *
Pač močno zdaj so plakali,
njegovo smrt objokovali,
zamán so slave čakali,
ves up so z njim vred pokopali.

Med njimi Peter je najbolj
solzil se, plakal, tožil, vpil,
saj vzroka je imel dovolj,
ker je Gospoda zatajil.
Že prej je bil pobit, potrť,
sedaj pa taka huđa smrt!
Zato le v enomer vzdihuje
in krivdo svojo objokuje:
»Gorjé, gorjé, moj strašni greh,
o jaz najhujši izmed vseh!
O jaz zatajil sem Gospoda,
sramujem svojega se roda —
Ko bi nikdar rojén ne bil!
Sedaj Gospoda sem zgubil,
sramotno se od njega ločil,
in grenko žalost mu povzročil,
poostril meč bolesti nov.
Hinavec tega sem se zbal,
da videl konec bi njegov,
da znal bi, kako je končal.
Jaz revež! Kaj mi je storil,
da zlobno sem ga zatajil?
Pač bodem plakal noč in dan,
pregreho to objokoval,
ker bil premalo sem srčán

in mojstra sem se sramoval.
 Kakó obisti mi razjeda,
 kakó boli me ta beseda,
 s katero sem ga zatajil,
 pridušal, klel in se rotil,
 rekoč, da nič ga ne poznam.
 Kakó me tega zdaj je sram!
 Prisegel sem s prisego krivo,
 da rešim žitje si minljivo,
 in s tem sem zatajil Gospoda —
 Oh grenka, strašna ta usoda!
 Ah kaj sem mislil pač takrat,
 ko sem se pretečeno noč
 rotil, prisegal na vso moč
 in se izvijal kakor tat,
 in to pred žensko še celó!
 A ko bi enkrat vsaj biló,
 pa trikrat sem ga zatajil,
 prisegal trikrat, se rotil,
 da glavo in življenje dam,
 če tega Kristusa poznam.
 Kakó izdajski sem ravnal,
 da sem se njega sramoval!
 V strahih za svoje sem življenje
 ga pustil, ko je šel v trpljenje.
 Oh to je grenka žalost moja,
 in ta mi več ne da pokoja.
 Ko smo večerjali sinoči,
 nam vsem je že prerokoval,
 da, kadar bo v največji sili,

* *
ga bomo vsi mi zapustili,
a jaz takoj sem vstal in djāl
v gorečnosti mu slepi, vroči,
da se od njega ne odstranim,
marveč ga v vsaki sili branim,
da hočem tudi z njim trpeti,
in če je treba, še umreti.
Sedaj pa sem ga zapustil,
in ga sramotno zatajil,
zvestobo svojo sem prelomil,
o kateri preje nisem dvomil.
Sinoči nisem mu verjel,
ko resno me je posvaril,
da, predno dvakrat bo zapel
to noč raz zida petelin,
ga trikrat bodem zatajil,
a zdaj sem storil ta zločin.
Oh ko bi z njim vred šel v trpljenje
in z njim vred izgubil življenje,
gorjá bi tega prost bil vsaj,
takó pa čutim ga sedaj.
Velik, velik je ta moj greh!
Od njega ločen sem in vseh,
katere hotel sem učiti
in kot vladar jih kdaj voditi.
Zdaj vidi moja tu kraj groba
še večja mi se nezvestoba.
In ko od mrtvih zopet vstane,
ne upam mu nevrednež jaz
prikazati se pred obraz,

* *

za me sramota le ostane.
A vendar malo še tolaži
njegova me dobrota zdaj
in žalost mi gorjupo blaži,
da bode mi odpustil vsaj,
in usmiljenje bo moj greh
v njegovih našel še očeh;
saj takrat, ko je bil še živ,
je bil usmiljen, ljubezniv
in lepo me je podučil,
da, če me žaljen prosi brat,
desetkrat sedemdésetkrat
mu krivdo naj bi odpustil.
Zató Te prosim, Jezus mili,
Ti tudi mene se usmili,
pozabi mojo strašno zlobo,
odpusti mojo nezvestobo.»

Marija tudi Magdalena
kriči in joka pretresljivo,
bolest ne najde leka njena
in vrè na dan nepremagljivo,
ker je Gospoda izgubila,
ki tolikanj ga je ljubila.
Takó zdaj toži, govori:
»Gorjé! Gospoda so ubili,
in smrt ga vzela je nemila,
ki tolikanj sem ga ljubila,
oh kam obrnem naj se v sili,
kedó mi ga nadomesti?

On rešil me okov je greha,
 tolažba bil mi in uteha.
 Ko s studom svet je name zrl,
 srcé je svoje mi odprl.
 Obsedena od zlih duhov
 nesramno, grešno sem živela,
 ljubezen pa me je otela
 in oprostila teh okov,
 sedmere zmaje je pregnala,
 in vsa očiščena sem vstala.
 Ko prišla k njemu sem nekoč,
 pogled njegov odpuščajoč
 presunil moje je srcé,
 izbrisal mi je vse dolgé.
 Tedaj sem grenko plakala,
 solzâ nebroj pretakala,
 nogé sem z njimi mu močila,
 v solzah iskala tolažila,
 ljubezni poln me je sprejel,
 sramote greha me otel,
 odpustil grešnici očiti —
 ne morem tega pozabiti.
 Sedaj pa vzela ga je smrt,
 in v grobu tu leži zaprt!
 On meni bil in sestri moji
 v življenja zmotah učenik,
 on bil je tudi v dušnem boji
 najboljši nama tolažnik,
 odkazal vsem je prave poti.
 Oh kje so oni srečni dnevi?

Ah, zdaj brez njega sva siroti,
gorjé pa tudi meni reví,
da sama tukaj sem ostala,
brez vse tolažbe bom jokala.
Kje moja bode zdaj uteha,
kedó me varoval bo greha,
kdo mi pomagal, svetoval,
kedó mi srčnost v boju dal?
Brez njega mi ne bo živeti,
hotela raje bi umreti.
Njegovi uki, sladki zlati,
milina njegovih besed,
njegov ljubeč, svareč pogled,
kakó brez njih mi bo obstati?
Zato srcé mi jadikuje
in smrt njegovo objokuje.
In kako boste drage žene
brez njega reve zapušćene!
Najbolj pa Materi seveda
bolest srce polni, razjeda,
ko v grobu sniva dragi Sin.
Oh glejte Mater bolečin,
kaj naj brez njega si začnè?
Oh žalost še srcé ji strè.«
In z njo se Marta je solzila,
in tudi dobre žene druge
so plakale zaradi tuge,
ki vsem srcé je napolnila.
Mariji Janez se približa
spomnivši onih se besed,

ki mu Gospod jih malo pred
v slovo govoril je raz križa.
Kot mater sprejme jo lepó,
v Jeruzalem poda se z njo.
Ljubezen vso in skrb odslej
edino posvečuje njej.

Pri smrti Kristusa-Boga
se duša težko je ločila.
Takoj je dol pred pekel šla,
da duše bi osvobodila.
Narava božja pa ostala
z obema vedno je združena,
ker z dušo bila je spojena
in s truplom v grobu je čakala.
Premagan bil je pekel, smrt,
in satan v pekla dno potrt;
z njegovo dušo duše vseh,
ki bile so v okovih teh,
rešitve so se veselile,
ko so vezi se razdrobile,
in srečne so spoznale zdaj,
da pojdejo v nebeški raj.

Sedemnajsti spev.

Jezusovo vstajenje in poveličanje.

Veseli in raduj se De-
vica Marija, aleluja!
ker Gospod je res-
nično vstal, aleluja!
(V. in O. na Velikon. pr.)

Napočil že je tretji dan,
odkar je v grob bil Jezus djan.
Njegova duša zopet grobi
približa v krasni se svetlobi,
in zopet združi se s telesom
in združi s krvjo se in mesom,
telo je zopet oživeló,
da bi na veke ne strohnelo.
Tedaj je Jezus čil in živ
iz groba šel neumrljiv,
kot Bog in človek zdaj je vstal,
vezi zemélske je potrl,
nikdó ga k žitju ni pozval,
nikdó mu groba ni odprl.
Potres nastal je le močan
in znanil svetu tisti dan,
da Kristus slaven in častit
prihaja z groba zmagovit.

Ko tako je premagal smrt
in bil sovražnik v prah je strt,
prikazal se je zdrav in živ
in poveličan, častitljiv.

Prikazal se je najpoprej
Mariji Materi presveti,
tolažbo je prinesel njej,
da nehala bi delj trpeti.
Marija se je vzveselila,
ko Sina zopet je objela.
Ni znala kaj bi zdaj počela,
vsa žalost jo je zdaj minila,
ker neizmerno vse gorjé,
ki ji polnilo je srcé
ves čas njegovega življenja,

posebno zadnji hip trpljenja,
je vse naenkrat pozabila,
in mar bi se ne veselila?
Ko Dete svoje tako gleda,
radóstna ji vskipi beseda:
»Bog Oče, hvalim Te sedaj
in bom hvalila vekomaj,
da tako milost skazal meni
trpeči zdaj si zopet ženi,
da zdaj na lastne zrem oči
Sinú, ki pred menoj stoji.
Sedaj je žalost pozabljena,
bridkost me ne teži nobena,
in kar sem koli kdaj trpela,
pazabljam zopet zdaj vesela.
Zahvalim tudi Tebe, Sin,
da rešil si me bolečin,
da si prikazal spet se meni
v bridkost skelečo zatopljeni,
ki toliko sem pretrpela.
Kakó ne bila bi vesela?
Saj zopet zdrav si, čil in živ
in nedosežno častitljiv.
Čim večja je ljubezen Tvoja,
tem večja zdaj je radost moja;
čim hujše je trpljenje bilo,
tem slajše zdaj je tolažilo.
Poznam predobro, Dete moje,
neskončno veličastvo Tvoje,
da večni si z Očetom vred

in mej ne razločuješ let,
pa vendar prosim Sin Te moj,
ostani zanaprej z menoj,
da spet pri Tebi se spočijem,
radósti sladke se napijem,
da zdaj, ko proč je vse trpljenje,
napoči slajše mi življenje.»

In Jezus ji odgovori:

»Tolaži se, premila Mati,
pri tebi hočem zdaj ostati,
zató le bodi brez skrbi.
Imel na zemlji pa telesa,
v katerem se prikazal sem
presrečnim tvojim zdaj očem,
ne bom za vselej — grem v nebesa.
Ko prideš za menoj v nebo,
boš zrla zopet to teló.»

Marija pravi: »Kako to?»

In Jezus reče: »To teló
poprej je bilo umrljivo,
z očmi je vsak ga mogel zreti
in kdaj je hotel, ga prijeti,
prozorno zdaj je, nestrohljivo,
nikakor vseh očem vidljivo,
nebeško je in častitljivo.»

Arimatejec Jožef sveti
bil Judom je kot trnje v peti,
ker on je tje k Pilatu šel,
da Jezusa bi sneti smel,

* *
in ko je to oblast prejel,
Vzveličarja je s križa snel,
pripravil lep mu je pokop
in ga položil v nov svoj grob.
In ker je dobro delo stóril,
zató se zdaj bi naj pokôril.
Hudobni Judje so ga vjeli
in v strogo ječo zaklenili
in na verige ga pripeli . . .
Prikaže se mu Jezus mili
prav kmalu, ko je z groba vstal,
s tolažbo, da ljubav povrne,
prostost je možu zopet dal
veleč mu, naj domov se vrne.
Kakó je bilo Jude sram,
ko zbrali zjutraj so se tam,
kakó so gledali strmeči,
ko našli so praznoto v ječi!

Njegov učenec Jakob sveti
se zaobljubil je postiti,
da noče jesti in ne piti,
doklèr se ne spolné obeti.
Ko rano jutro tretjič vstane,
prikaže se mu Jezus mili
in reši ga obljube dane
deleč mu blagoslov obili.

In Peter vedno še vzdihuje,
pregreho svojo objokuje,

* *
a tudi k njemu Jezus pride,
pregreho vso mu odpusti,
radóst nezmerna ga obide,
zdaj od veselja se solzi.

Prav zgodaj zjutraj tretji dan,
ko vstajal že je zor krasan,
so vstale tudi dobre žene
vse v žalost nemo zatopljene.
Tje h grobu urno so hitele,
dišave so s seboj imele,
da še mazilijo telo,
naj delj bi se ohranilo,
gnjilobe se ubranilo,
doklèr tam notri v grobu bo.
Ko bliže groba zdaj prispéjo,
mogočen kamen tam zazrejo,
in druga drugi govori:
»Kedó nam kamen odvali?«
Odvaljen kamen že je bil,
in grobu sedel je nasproti
sam angel v rajski tam lepoti
prekrasnih lic in snežnih kril.
Pri tem pogledu ostrmé,
in straha pôlje jim srcé.
Pa angel jih tolaži milo:
»Kaj iščete ve dobre žene
v globoko žalost zatopljene,
in kaj se vam je pripetilo?»

Gotovo iščete Gospoda.
Ni tukaj več ga, kajti vstal je
in dvignil se je v daljne dalje
častit od vzhoda do zahoda.
Le sladko upanje imejte,
k učencem idite, povejte,
da mojster njih na križ pribit
iz groba vstal je zmagovit.
Naj precej vstanejo in grejo
nazaj v deželo Galilejo,
tam njih presrečen bo pogled
Gospoda v časti videl spet.

In brž so se odstranile
ter doli v mesto so hitele
in tam učencem prevesele
vstajenje so oznanile.
Učenci prej preplašeni,
a zdaj še bolj prestrašeni
tje h grobu jaderno hité,
a tudi oni ostrmé,
ko vidijo, da je odprt.
Ležal je notri velik prt,
ki vanj so Jezusa zavili,
in tančice okrog glavé
vse v lepem redu tam ležé.
Domov so zopet se vrnili,
ugibali so nevedoči,
kam Jezus zginil je po noči.

* * *
 Za tem Marija Magdalena
 takoj je zopet h grobu šla.
 Njo gnala želja le je ena,
 da morda vidi, najde ga.
 In res, ne daleč proč od tod
 je zaželjeni stal Gospod;
 pred njega pade na kolena,
 hoteč poljubiti nogé,
 ni znala meje radost njena,
 a Jezus to ji prepové:
 »Marija, pusti to sedaj,
 k učencem mojim se podaj
 in reci jim, naj urno grejo
 nazaj v deželo Galilejo,
 tam živega me bode spet
 presrečen videl njih pogled.«

In brž Marija se odstrani,
 učence najde zbrane vse
 z veseljem jim novóst naznani,
 da Jezus vstal od mrtvih je.
 In spet so žene prihitele,
 Gospoda najti so želele.
 Tje h grobu gor se plazijo,
 in čudo! — tam zapazijo
 Gospoda v slavi svoji stati.
 Pred njega se na tla spusté
 in začnejo poljubovati
 predrte mu roké, nogé.

 * * *

* *
A Jezus jih tolaži milo,
kar vse je močno veselilo.

Učenci so si v strahu bili
pred Judi ter so se poskrili
in v hišo neko zaklenili,
da bi jih Judje ne vlovili.
Naenkrat pri zaprtih dverih
je Jezus stal sred enajsterih
in djal je milo: »Mir vam bodi!«
Učenci so preplašeni
se gledali prestrašeni
meneč, da kaki duh tu blodi.
Prijazno Jezus govori:
»Verujte svojim le očem,
saj jaz v resnici Jezus sem,
prevare tu nikake ni.
Stopite semkaj in pogledjte,
to moje prave so roké
in tu prebodene nogé,
strahú nikakor ne imejte,
saj vendar nima duh kosti,
a jaz pa, glejte, jih imam.«
Med nje se vsede k mizi tam,
jedi prinesti si veli,
po vrsti z njimi jé in pije
kot bil navajen prejšnje dni je.
Na to so zopet ga spoznali
in nič več niso se ga bali —
Prikazal mnogokrat potem

* *
se Jezus je učencem vsem
učil jih je, jim svéte dajal
in z duhom svojim jih napajal.

Ko dnij je prešlo štirideset
v Jeruzalem prišli so spet
in tukaj v neki so dvorani
k obedu bili skupaj zbrani:
prikaže pri zaprtih dverih
se Jezus vsredi enajsterih.
Učil je tu jih marsikaj,
kakó odslej živijo naj,
in tukaj dal jim je oblast,
da hodijo po krajih vseh
odvezujoč ljudi pregreh,
če hočejo zatreti strast,
če kažejo pregreh spoznanje,
nad njimi čutijo kesanje;
a tudi naj jih podučijo,
kakó naj zanaprej živijo,
takó jim k sklepu govori:
»Zdaj pojdite po vsej deželi
in učite mi vse ljudi,
da bodo me spoznali vsi
in moje nauke sprejeli.
Le pojdite po svetu vsem
in pojdite na vse strani
in oznanujte vsem stvarjem
moj evangelij, mojo vero
in z vero blagrov tisočero;

* *
od njih pregreh jih odvezujte
in s krsta vodo očiščujte
v imenu enega Bogá
Očeta, Sina in Duhá.
Bolnikom lajšajte gorjé,
na njih pokladajte roké,
in če imajo vero čisto,
ozdravijo še uro tisto;
če kdo od satana trpi,
nikakor ga ne zametujte
in tako dolgo ne mirujte,
da satan z njega se spodi.
In če nadloge kake koli,
če najdete gorjé, trpljenje,
imejte z vsemi usmiljenje,
in lajšajte človeštvu bôli.
Z imenom mojim in močjó
storiti bo vam vse lahkó.»

Ko to oblast jim je izročil,
od njih se ljubko poslovi.
Poprej pa jim še je naročil,
da snidejo naj spet se vsi
in zberejo na Oljski gori,
ko vstal bo dan ob mladi zori,
da tamkaj še jih blagoslovi,
poprej ko se od njih poslôvi.

Vsi, ki so v njega verovali,
ob čusu istem so se zbrali

k slovesu tam na Oljski gori,
 ko vstal je dan ob mladi zori.
 Prihajali so vsi učenci,
 sedaj Gospodovi ljubljenci,
 in Mati njegova Marija
 in z njo še druga tovaršija,
 čednostne žene in moške.
 Vse vleklo semkaj je srcé,
 da vidijo, kako Gospod
 izvršil svoj bo vnebohod.
 Naenkrat neki šum nastane,
 in Jezus stopi že med zbrane,
 tolaži jih in blagoslavlja,
 prisrčno se od njih poslavlja,
 prevéč se naj ne žalosté,
 ker zdaj od njih v nebesa gre.
 Takó-le zbranim govori:
 »Le bodite mi brez skrbi.
 Čeravno moram se ločiti,
 vas samih nočem zapustiti,
 drug čuval bo namesto mene
 in vas tolažil in učil
 in vodil sréd sovražnih sil,
 da s prave poti kdo ne krene:
 poslal bom svetega Duha
 vam kot vodnika iz neba.
 Doklér pa ga ne pošljem vam,
 le skupaj zbrani ostanite,
 v molitev skupno se združite
 in se zaprite v kaki hram.

Ko pride pa določen dan,
 Duh sveti bo z nebes poslan,
 ki čuval bo vas in učil
 in vodil vas namesto mene,
 da s prave poti kdo ne krene,
 vas s trdno vero bo krepil,
 in bo vam dal pomoč, pogum,
 obstati sred sovražnih trum.«
 Marija žalostna mu pravi:
 »Oh Dete moje, moj Gospod,
 izginil kmalu boš od tod,
 a jaz ostanem brez ljubavi.
 Kaj začnem naj uboga mati,
 kam hočem sama se podati?
 Gorjé mi! Ti zdaj greš v nebó,
 a mene zapustiš samó.«
 K Mariji Jezus se obrne,
 prijazno, milo ji odvrne:
 »Nikar te same ne pustim,
 glej, Janezu te izročim.
 Na križu že sem ga izbral
 in ti za variha ga dal;
 on dober, čist in svet je mož,
 on zdaj zavzel bo moje mesto,
 tolažil te in čuval zvesto,
 pri njem živelá varno boš.
 Učence prosim tudi té,
 po moči da za te skrbé,
 da služijo ti vedno zvesti
 in te tolažijo v bolesti.

In tukaj prosim tudi žene,
 da čuvajo te mesto mene,
 za te skrbeli bodo vsi,
 zató le bodi brez skrbi.«
 »Brez Tebe sama bom ostala,
 zató je ta tolažba mala,«
 Marija tužno govori.
 A Jezus: »Bodi brez skrbi.
 Ne bom te same zapustil,
 poslal ti bodem tolažnika,
 prijatelja in učenika,
 on bo te čuval in učil.«
 Uprè Marija vanj pogled:
 »Kedaj, o Sin, Te vidim spet?«
 In Jezus ji odgovori:
 »To precej takrat se zgodi,
 ko duša bo se ti ločila,
 in smrt te k meni preselila.
 Takrat, o Mati, pridem spet
 po tebe iz nebes na svet.«
 Marija pravi mu na to:
 »A kje ostane naj telo,
 ko mi življenja dan zamrè,
 in duša k Tebi gor se vspnè?
 Bojim se, da ga kje dobijo
 še Judje in onečastijo.«
 A Jezus ji odgovori:
 »Marija, bodi brez skrbi,
 ne bo se nič mu pripetilo,
 ne bo se tudi sramotilo.

Po smrti tvoji pridem spet
 po tebe iz nebes na svet
 ter z dušo bom te in telesom
 odpeljal k rajskim gor nebesom.
 Tam zrla moje boš veselje,
 spolnjéne bodo tvoje želje,
 z menoj se bodeš veselila,
 nič več od mene se ločila.»

Ko tako bil se je poslôvil,
 povzdigne svoje še roké,
 da bi navzoče blagoslovil,
 poprej ko v dom nebeški gré.
 Posebno Mater častitljivo
 je blagoslovil ljubeznivo.
 Na to se dvigne z zemskih tal

in plava v sinje gor nebo,
oblak ga svetel je obdal,
in ni ga zrlo več oko.

Ljudje pa, ki so tam ostali,
za njim so solzni žalovali —
Tako priplavala sta dva
presvetla angela z neba,
takó ljudem sta govorila,
da bi boleost jim vtolažila:

»Zakaj ste žalostni takó
čednostne žene in možjé,
zakaj gor gledate v nebó,
zakaj vam plaka zdaj srcé?
Ta Jezus, ki je ravno zdaj
odplaval gor v nebeški raj,
bo prišel enkrat tako spet,
kot je odšel, nazaj na svet.«

Ko tako zvršil je Gospod
slovesno bil svoj vnebohod,
iz Oljske gore zdaj so vsi,
ki priče tega so bili,
vrnili se z Marijo vred
v jeruzalemsko mesto spet,
in tam v prostorni so dvorani
v molitvi bili verno zbrani
učenci mnogi in Marija
in druga njena tovaršija;
a tudi žene in možje,
ki v Kristusa so verovali,

* *
v molitvi zbrani so klečé
Duhá z nebes pričakovali.

Napočil je deseti dan.
Tedaj nastane vèlik šum,
mogočen bil je in strašan,
kot bojni grom iz vojsknihi trum.
Ljudje strmeli so zavzeti — —
Takó je prišel Duh presveti
in se razširil je v dvorani,
kjer verniki so bili zbrani,
in kakor plamen je goreč
nad glavo vsakega viseč
prikazal zdaj se Duh z neba,
da vsakega z močjo navda.

* *
Napolnil jih je z učenostjo,
navdal jih z vero in krepostjo.
Ko so prejeli Tolažnika
in svojega odslej vodnika,
so precej hišo zapustili,
kjer prej so v strahu se poskrili,
začeli so pridigovati
in Kristusa oznanovati.
Takrát je v mesto z vseh strani
na tisoče prišlo ljudij.
Čeprav se niso med seboj,
apostole pa vsak takoj
v narečju svojem so umeli,
in mnogi uku so verjeli.
To moč je svetega Duhá,
da vse jezike so sveta
umeli zdaj in govorili
in vero brez strahu učili.
Nad tem so vsi ljudje strmeli
in se z začudenjem zavzeli,
kako je vsak umel takoj
z dežele svoje jezik svoj.

Učenci so se v svet podali
in Jezusa oznanovali.
so neustrašeno povsod,
saj krepil jih je sam Gospod.
A Judje so se togotili
in nad učenci se jezili,
zato jim strogo prepovejo,

da pridigati več ne smejo
 in nove vere ne učiti.
 Iz mesta so tedaj pregnali
 učence Judje siloviti,
 da vsi bi jim ne verovali.
 A predno so se poslovili
 in mesto vražno zapustili,
 k Mariji še so prihiteli,
 da bi slovo od nje še vzeli
 in njeni blagoslov prejeli.
 Takó v slovo ji govoré:
 »Marija, naša sveta Mati,
 sedaj pregnani smo v deželi,
 in čaka novo nas gorjé,
 zató ne smemo delj ostati.
 A predno se še poslovimo,
 za blagoslov Te Tvoj rotimo,
 pri Sinu svojem prosi Ti,
 naj spremlja nas na vse strani,
 da, kamor nas je bil poslal,
 povsod bi tudi varoval,
 da širimo njegovo vero,
 otmemo grehov jih stotero.«
 Odvrne Jezusova Mati
 in jih v slovo tolaži hkrati:
 »Predragi moji bratje zvesti,
 začetek zdaj je spet bolesti,
 ki me je ravno zapustila.
 Kako sem z vami srečna bila!
 Karkoli se z menoj zgodi,

le bodite mi brez skrbi,
 da le se spreobrne svet
 in se razširi vera sveta
 od Jezusa nam razodeta,
 da nauk bo njegov sprejet,
 in da njegovo kdaj imé
 spoznajo verno vsi ljudje.
 Zato le mirno odpotujte,
 Gospodu se priporočujte,
 Duh sveti bo vas varoval,
 moj Sin pa milost svojo dal.
 A to še prosim bratje mili,
 da boste takrat se vrnili,
 ko bode treba mi umreti.
 Lepó mi čuvajte telo,
 da kdo oskrnil ga ne bo
 in ne se drznil ga prijeti.
 Ko pride moj poslednji čas,
 takrat bodite, prosim vas,
 ob smrtni uri mi na strani
 v ljubezni kot sedaj udani,
 da blagoslov mi podelite
 in v grob potem me položite.«
 Učenci ji odgovoré:
 »Prav radi mi se, o Gospa,
 povrnemo na rodna tla,
 saj semkaj vleče nas srce,
 če le Tvoj Sin pomaga k temu,
 ker v vsem se izročimo njemu.«
 Na to so vsi se poslovili

in blagoslov so njen prejeli.
In ko so v daljni svet hiteli,
v slovo so bridko se solzili.
Le Janez je pri njej ostal,
da bi jo zvesto varoval,
da ne ostane zapuščena.
Marija tudi Magdalena
pri nji en čas še je ostala
in drugih ženic družba mala.
A tudi Jakob je ostal,
ker revež je bolan ležal,
imel je zlomljeno nogo.
Storili Judje so tako,
ker v svojem srdu so ga bili
in suvali ga semintja,
da padel je na trda tla,
pri tem so nogo mu zlomili,
zato ni mogel potovati
in moral v mestu je ostati.

Osemnajsti spev.

Marijini poslednji dnevi.

In njegova Mati je
ohranila vse te reči v
svojem srcu.

(Luk. 2, 51.)

Lepó Marijo Epifanij
nam riše v svoji knjigi znani,
kako živela je potem
kot vzgledna žena vsem ljudem,
ko Jezus z dušo in telesom
se dvignil proti je nebesom,
kako je ljubila čednost
in trudila se za svetost.
Posebno je za to skrbela,
da sveta vera je cvetela,
da Jezusovo kdaj ime
spoznajo verno vsi ljudje.
In človek se je marsikteri
obrnil k novi sveti veri,
ko videl njeno je življenje,
kako v svetosti je slovelo,
kako v čistosti je cvetelo.
In vsklilo mu je hrepenenje
postati skoro že kristjan,

* *
očistiti svoj dušni stan,
resnice iste verovati,
ki verovala jih je Mati.
Nje nauk bil je sladek, mil
in mnoge si je pridobil.
Zavoljo nje jih tisočero
pustilo svojo je nevero.
Kdorkoli prišel je k Mariji
ter bil je v njeni tovaršiji
in slišal jo je govoriti,
čeprav se ni še spreobrnil
in od nevere se obrnil,
je vendar moral jo častiti,
in tako je krščanstvo vzljubil,
da ga sprejeti je obljubil.
To milost je Devica mila
ljudem navadno izprosila.

Med Jezusa učenci bil
nek Simon tudi je takrat.
Ta vse blago je zapustil,
ker njegov uk bi slušal rad.
Mi beremo o možu tem,
da hišo svojo je potem
učencu Janezu pustil,
naj bival v mestni hiši tej
z Marijo Janez bi odslej,
a sam je v svet se napotil.
Ponudbo Mati je sprejela
in tukaj mirno je živela,

* *
tu Bogu zvesto je služila,
postavo božjo spolnovala,
pobožno tukaj je molila
ter noč in dan premišljevala,
a tudi strogo se postila,
in kakor pravi izročilo,
ničesar druga ni zavžila,
kot vsak dan sveto obhajilo.
Nebeški kruh je bil poslan
ji od Boga slehéni dan:
priplaval angel je z višav
navadno k njej opoludné,
prinesel ji je lep pozdrav
in hrano za telo, srcé.
Tako je božji kruh prejela
dan vsaki, dokler je živela.

Domovje svoje zapustila
Marija le je redkokdaj,
storila to je le tedaj,
ko v templu je Boga častila.
Če je ostavila svoj dom,
dostojna nje je hoja bila,
le malo glavo je sklonila,
oči povесila pa k tlom.
Nikdar se ni zadirala,
okrog se ni ozirala.
Če kdo je prišel ji naproti
in jo pozdravil je na poti,
lepó se mu je zahvalila

* *

* *
in z glavo se mu naklonila.
Ko v tempel je na to prišlá,
kjer božja služba je bilá,
ko bralo se je ali pelo,
je bilo ji srce veselo.
In tiho v templu se tedaj
je skrila v kak samotni kraj.
Pobožno tukaj je molila,
z ljudmi nikdar ni govorila,
pogled ni švigal po ljudeh,
na ustah bral se ni posmeh;
v pobožnost se je zatopila,
dokler je slavnost se vršila.
Ko božja služba je končana,
k Bogú še dvigne svoj pogled
in se mu izroči udana,
na to domov se vrne spet.

Marija strogo je živila,
pri vsem je lepi red imela.
Ta red nam sveti Epifanij
navaja v svoji knjigi znani:
Ko minilo je polnoči,
Marija sveta že bedi.
Začnè opravljati »zornice«
in psalme Davida prebira,
doklèr ne vgasne sij danice.
Spomine davne premišluje,
široko jim srce odpira,
Sinú trpljenje objokuje,

kaj moral vse je pretrpeti,
in kako moral je umreti,
da rešil bi človeški rod
peklenskih kaznij, grešnih zmot.

Po vrsti vse si predočuje
in vsa pobožna premišluje,
kako so Jezusa ujeli,
ga tepli, suvali, pestili
in kakor roparja podili.
Kako z vrvmi so mu pripeli
na hrbtu križema roké
in vlečili ga sem in tje.
Kako pred sodbo je po noči
osamljen stal in brez pomoči,
a njih je rastla hudobija —
To vse je mislila Marija.

Kako so spet ga suvali,
mu brado, lase ruvali,
v obraz ga bili in pestili,
vanj pljuvali, ga sramotili,
potem mu zvezali oči,
v obraz ga suvali s pestmi,
potem se norčevali: 'Čuj
o Kriste in nam prerokuj,
kedo te je udaril, kaj?
to radi znali bi sedaj.'
Kako nadalje spraševali
so vpričo cele ga druhal,

* *
kaj po deželi je učil,
če judovski res kralj je bil,
kako je ljudstvo besno vpilo
in nauk njegov sramotilo —
Mariji bil je ta spomin
povod spet novih bolečin . . .

In ko napočil spet je dan,
kako je Jezus bil peljan
v Pilatov zopet sodni dvor,
in mu sledil je celi zbor.
Kako se tožili ga vsi,
da krive nauke uči,
da dobro ljudstvo zapeljuje
in zoper rimsko carstvo ščuje.
In kako truma besna vpije:
Pilat ga naj na križ pribije!
A ta, kako ga je poslal
k Herodu, z njim pa vso druhal.
Kako Heroda to jezi,
ker čudeža mu ne stori,
da bi nad njim se maščeval,
obleči v belo ga odelo,
ki kot sramotno je slovelo,
v slepoti svoji brž je dal;
na to ga je poslal nazaj,
češ, le Pilat ga sodi naj.
Kako potem bi ga Pilat
sramotne smrti rešil rad,
a množica je vedno vpila

in se Pilatu zagrozila —
Mariji bil je ta spomin
vir zopet novih bolečin ...

Velika bila nje je bôl,
da moral Sin je stati gol,
ko so ga k stebru tje privlekli
in vso obleko tam mu slekli
ter tam dotlej ga bičali,
da so se naveličali.
Kako spod nohtov vsled vezi
curljala mu je sveta kri.
Kako so strašni mu jermeni,
ki močno bili so spleteni,
vso kožo razmesarili
in truplo razmrcvarili,
da vedno bolj je kri curljala,
iz ran na zemljo mu kapljala.
Kako postal je črn, krvav,
noben mu ud ostal ni zdrav.
Kako železni bičev bat
mu kos mesa je vsakikrat
s telesa s kruto silo snel,
čim več udarcev je prejel.
A ko od stebra ga odpnó,
na tla se zgrudi mu telo.
Ko tam čepel je krvaveč,
ogrnejo mu plašč rdeč
in kakor kralja ga častijo,
da le še bolj ga sramotijo.

* *
Zdaj krono trnjevo spletó
in venčajo mu z njo glavo.
Globoko trnje se udara,
iz glave pa mu kri prodira.
Kako potem mu trst v roko
namesto žezla še dadó,
po glavi z njim ga bijejo
in divje zraven vpijejo.
Pred njega poklekujejo
ter se mu posmehujejo,
in z njimi druga vsa druhal
rekoč: „Zdrav bodi Judov kralj!“
Kako v obraz mu pljuvajo
in semtertje ga suvajo —
Marijo hudo to boli,
ko vidi vse to pred očmi. ...

Ko dalje vedno premišljuje,
tem bolje Sina objokuje:
kako pred sodbo ga podé
in smrt njegovo le želé;
kako množica besna vpije,
da naj se le na križ pribije,
in kako se Pilat uda,
ker v njem zamrje čut srca
in Jezusa obsodi zdaj,
da se na križ pribije naj.
Kako so križ mu naredili,
na rame mu ga položili.
Čeravno zmučen in potrť,

* *

* *
naj nosi ga za lastno smrt.
A križ je bil tako težak,
da ni ga zmagal siromak,
pod njim se zgrudil je na tla,
a množica je vpila vsa —
Mariji bil je ta spomin
povod še hujših bolečin ...

In ko jim slednjič obnemore,
kako Simona iz Cirene
prisilijo, da križ si dene
na rame, nese ga do gore.
In ko je slednjič družba cela
na goro Golgoto prispela,
kako so tam naprej ga vlekli
in vse mu oblačilo slekli,
da moral tam je stati gol,
kar bila zanj je huda bôl.
Na to so Judje grozoviti
mu dali kisa z žolčem piti,
trnjévo krono tudi zdaj
na glavo dali so nazaj.
Križ vrgli so na tla težak,
nanj sunili Gospoda vznak
in nategnili mu roké,
da so mu pokale kosti.
In ko takisto mu nogé
s podvojenimi so močmi
in silo kruto nategnili,
so z žebli ga na križ pribili.

* *

* *
Kako je kri iz ran curljala,
in dol na zemlje tla kapljala;
kako se njen edini Sin
tam zvija radi bolečin —
Nadalje je premišljevala,
kako je bridko tam jokala,
kako je Jezus jo tolažil
in strašno njeno žalost blažil,
in Janeza ji priporočil
in njemu v varstvo jo izročil.
Kako ob koncu žeja vroča
mu žgala usta je pekoča.
,Oh žejen sem!' tako je vpil,
in neki rabelj je nalil
pijače zmešane z grenkobo
ter v njo namočil neko gobo
in mu jo k ustom pomolil,
a Jezus ni pijače pil,
okusil le je, zdaj se glava
na rame sklone mu krvava,
z velikim glasom zakriči,
Očetu dušo izroči —

Tako Marija vsaki dan
je obnovila nanj spomin,
spomin ta bil je pač strašan
in vzrok spet novih bolečin...
A ko je vgasnila danica,
je s tem prenehala Devica
in »prvo« dnevnicu molila.

* *
Ko to molitev je zvršila,
pobožnost drugo je začela,
v kateri se v nebo je vspela.

Zamaknjena v nebeški raj
je duša se mudila zdaj
pri trumah nebeščanov svetih
in vseh izvoljenih nešteti.
Nje duša tukaj premišljuje
izvoljenih radost, veselje,
kako spolnjene njih so želje,
kako jih Kristus osrečuje;
kako se kaže v vsej milini
neskončni Bog jim trojedini;
kako nebeški don odmeva
od glasov angelskega speva,
kako svetnikov srečna duša
zamaknjena ta spev posluša;
sam Kristus vodi divni raj
in rajske vence v rokah nosi
in krasne cvetke dušam trosi,
da je tem lepši njih sijaj.
,Aureola' se venec zove,
svetnike Kristus z njim krasi:
Cvetlic devicam sto deli
in peva z njimi pesmi nove.
Mučencem, ki so trdni bili
in zanj junaško kri prelili,
na glavo krasne vence dene
s stoterih rdečih rož spletene.

* *
 In duše vnetih spoznavalcev
 besede božje znanovalcev
 dobé za zvesti svoj poklic
 tu za plačilo sto cvetlic.
 Pri vdovah tudi istotako
 cvetk šestdeset ima za vsako.
 Ljudje, ki v zakonu živé,
 pa rožic trideset dobé —
 Za tem je mislila Marija,
 kako obhaja se gostija,
 in Jezus svete tam gosti
 in z njimi vred se veseli.
 Najslajšo tamkaj zapored
 izvoljenim ponuja jed.
 Nikomur ni še bila dana
 kje boljša, kakor ta je hrana;
 kdorkoli rajsko jed zavživa,
 krepkejšo vedno moč dobiva,
 in kdor navžije te se hrane,
 ta vedno mlad in zdrav ostane,
 nikdar ga več ne muči glad,
 ne prime se ga bôl ne jad,
 nesrečen tukaj ni nikdar,
 nikdar bolan, nikoli star.
 In kdor to rajsko jed uživa,
 modrosti vedno več dobiva.
 In kar je hudo bilo kdaj,
 pozabljeno je vse sedaj.
 Prav znano pa nikomur ni,
 s čim da jim rajsko jed sladi.

Najslajše tudi vino daja
in z njim izvoljene napaja.
Kdorkoli malo ga zavžije,
mladost in moč se v njem razlije,
z veseljem rajskim ga polni
in mu še bolj nebó sladí.
In kakor solnce se žari,
in kakor luna se blišči,
in kot pomladni jasni dan,
tako je ljubezniv, krasan
Gospod, ko hrano jim deli;
takó je sladko to veselje,
ki ga svetniki vživajo,
ko hrano to dobivajo,
ker nič jim ga ne zagreni,
in zabijo vse svetne želje.
Nikdar ni videlo okó,
nikdar ni slišalo uhó,
občutilo nikdar srcé,
kakó svetniki tam živé:
življenje sladko in presrečno,
veselje trajalo bo večno,
in slajše bode in milejše
in tudi vsaki dan srečnejše.

Marije bilo je vsakdanje
na tak način premišljevanje.
Pridjala »tretjo«, »šesto« redno
je dnevnicó še zraven vedno.
Na to pa je začela delo,

ki je pri ženah običajno,
in delala je spretno, vstrajno,
zató je delo tudi vspelo.
Od jutra z delom do poldneva
se bavila je sveta Deva,
a vmes je tudi prenehala
in včasi sveto pismo brala,
če ni hitela tu in tam
k molitvi v tempel, božji hram.
Ko se približal je poldan,
»deveto« dnevnicó vseláj
še izmolila je poprej.
Tedaj pa angel k njej poslan
prinesel ji je kruh z neba,
da z njim srcé si okrepča.
O kako se je veselila,
ko kruh je ta zavživala,
in vselej se je zahvalila,
da kruh je ta dobivala.
Ko bila je končana jed,
pa vsedla se je k delu spet,
in kar je skrbna naredila,
je med uboge razdelila;
to bila njena je navada,
ker revne je imela rada.
Za božjo službo vse reči
Marija lepo oskrbi:
obleko, štole in zastave,
preproge, razne olepšave.
To delo Deva je umela,

* *
najrajša z njim se je pečala,
zato oprava je blestela
in se kot v solncu lesketala.
Na večer spet je vsaki dan
z »večernicami« bil končan.
Nazadnje »sklepna« še molitev
znanila je noči vrnitev.
Tako je dnevnic sedmere
pobožno vsaki dan zvršila,
še za potrebe raznotere
krščanstva je potem molila,
in za umrlih verne duše,
ki nimajo nebes mirú še.

Marija tudi ni nosila
nečimurnega oblačila,
priprosto, snažno, toda čedno
nosila je obleko vedno:
nebarvano, volneno krilo,
pod njim še belo oblačilo,
počez pa neko ogrinjalo,
ki vratne reze ni imelo,
po hrbtu je do tal viselo
in spredaj se je zavozljalo.
Nosila ni čez svoj se stan,
ker bil je greh ji nepoznan.
Spokorne tudi Mati sveta
obleke ni nikdar nosila,
saj pač brez madeža spočeta
in vedno je brez greha bila.

* *

* *
In kot obleka istotaki
so bili tudi vezni traki,
vsi beli, dolgi ter platneni
iz tankih nitij so spleteni.
Čez glavo lepo belo ruto
imela čedno je zasno, 2
ki dol na rame je visela
in spredaj malo preko čela.
Obraza ni zakrivala
in ni ljudem ga skrivala.
Če kraj je tirjal ali čas,
nosila lep lanen je pas,
in obuvalo na nogé,
da jih ne vidijo ljudje.
Da postelja je bila tudi
priprosta, nikdo se ne čudi;
sicer le s slamico postlana,
a snažno pač in tudi čedno
opravljena je bila vedno.
Povrh je rjuha bila djana
z lanenih belih nitij stkana
in vedno snažna in oprana,
kot vzglavje še blazina mala,
da trudna si na njej spočije.
To vse so njene bogatije,
ponižnost dražjih ni poznala.

Marija rada je molčala
in brez potrebe ni kramljala,
le če je kaka sila bila,

* *

je tuintam spregovorila.
Kajpak da tudi klela ni,
saj kletve pač trpela ni.
Pred vsakim grdim govorjenjem
pa zbežala je z ogorčenjem.
Da bi s prisego se rotila,
pač ni navada njena bila.
Vse, kar je Deva govorila,
je vedno Bogu izročila,
da s tem se večni Bog časti,
krščanska vera pa množi,
razvija njena se zastava,
in širi se ljubezen prava.
Poznala ni obrekovanja
in zlobnega podpihovanja.
Nikdar tako ni govorila,
da bi človeka razžalila,
najboljše, kar o kom je znala,
le to je pripovedovala.
Če pa zapazila je koga,
da tare ga bridkost, nadloga,
ga milo je tolažila,
gorjé njegovo blažila.
V ljubezni svoji sveti, čisti
želela je, da vsem koristi.
Kjerkoli je količkaj mogla,
povsod je rada pripomogla.

Po teh pravilih se ravnala
Marija je poslednje dni.

* *
Udana je pričakovala,
da smrt v nebo jo presadi,
kjer bo jo njeni Sin sprejel,
ki slavno je v nebesa šel.

Izpreobrnil v tistem času
h krščanstvu se je Pavel sveti,
on bil je prej na slabem glasu,
kristjanov mogel ni strpeti.
Ta Pavel kmalu je za tem
popotoval v Jeruzalem,
s seboj je Barnabo imel
in skupno z njim k Mariji šel.
Kakó je močno bil vesel,
da srečni dan je doživel,
ko mogel je osebno zreti
v obraz Mariji ženi sveti,
ki Jezusa je porodila,
ne da devištvo bi zgubila,
ki ogledalo vseh krepostnih
in vzor bo vedno žen čednostnih.
Marija se je radovala,
ker vera je napredovala,
in Kristus sam si je izbral
iz mnogih takega moža,
ki kot apostola poslal
ga bo na vse strani sveta,
da vera se po njem razširja
med ljudstvo v Jezusa pastirja,
in večni Bog se z njo časti.

In ko od nje se poslovi,
tolažbo mu in nauk daja,
naj nič ga v veri ne omaja,
naj trdno le se je oklene
in verske dvome vse prežene.

Takrát Marija Magdalena
in skrbna Marta, sestra njena,
na tuje iti sta hoteli.
S seboj bi tudi radi vzeli
učenca Jezusova dva
Frontona in pa Maksimina,
če morda sprejme jih tujina
in vero v Kristusa spozna.
A prej so še k Mariji šli,
da bi od nje se poslovili
in njeni blagoslov dobili,
saj blagoslov uspeh rodi.
V imenu božjem v daljni svet
goreča družba je hitela,
da nova bi se tamkaj spet
za vero v Krista iskra vnela:
da Kristus res je božji Sin,
ki prišel je z nebes višin,
svetá da vsega hudobije
v presveti krvi spet umije.

Nek mož je živel še takrat,
ki Dijonizij bil je zvan,
ni božji uk mu bil še znan,

a bi spoznal ga tako rad.
 Čeravno bil je še pagan,
 pa vendar greha delal ni.
 Ta mož od sile čudne gnan
 tje dol v Jeruzalem hiti,
 kjer kmalu Janeza dobi.
 In prosi ga naj mu dovoli,
 če možno le je kakokoli
 njo zreti z lastnimi očmi,
 ki Jezusa je porodila,
 ne da devištvo bi zgubila.
 Ni moglo se zgoditi zdaj,
 da videl bi za hip jo vsaj.
 Marija bila noč in dan,
 rečem nebeškim vsa udana,
 v pobožnosti je svoji zbrana,
 zato pa nikdo nepoznan
 ni smel, da v tihi jo samoti
 na kak način že koli moti,
 zato je sobo, kjer je bila,
 za seboj skrbno zaklenila;
 tej sobi okence prav malo
 svetlobo skromno je dajalo,
 pred oknom pa je zagrinjalo
 pogled do nje zabranjevalo.
 In k temu oknu mož je šel,
 pa kako je zavzet strmел,
 ko sliši notri spev krasán
 od samih angelov ubran.
 A ko pogleda bliže zdaj,

* *
 zapazi velikansk sijaj,
 kot da bi solnce znotraj bilo
 in z vso krasoto zasvetilo.
 Pa videl tudi je, kakó
 časté jo angeli lepó,
 kakó krog nje se družijo
 in v vseh rečeh ji služijo,
 kakó ji krono dragoceno
 polagajo na glavo njeno;
 vonjava sladka ven prihaja,
 ki izbo dražestno napaja.
 Ko Dijonizij to krasoto
 zazrl je z lastnimi očmi,
 zamaknjen ves še v to lepoto
 z mogočnim glasom govori:
 »Sedaj pa vem, sam božji Sin
 je prišel iz nebes višin,
 Marija ga je porodila,
 da bi odprl nam večni raj,
 zató je milost zadobila,
 ki sem jo gledal tukaj zdaj.
 Sam Bog Marijo je izbral
 ter polnost milostij ji dal,
 zató ostati veri tej
 do smrti hočem zvest odslej!«

Če vero je kedo sprejel,
 pošiljali iz vseh dežel
 so take dol v Jeruzalem
 učenci Jezusa potem

* *
in vestno so jim naročili,
naj pri Mariji se zglasijo
in blagoslov od nje dobijo,
da vere kje bi ne zgubili.
Navadno pa so darovali
darove blaženi Mariji
in tudi tistim, ki ostali
so v mestu v njeni tovaršiji.
Marija sladka in premila
je rada potnike sprejela
in v trdni veri jih krepila.
Posebno bila je vesela,
da Jezusa ime je sveto
po širnem svetu razodeto,
da vera se po svetu vsem
oznanja vneta vsem ljudem.

Ko zvedel Janez je novico,
da Jezusovo že ime
poznavajo čimbolj ljudje,
poiskal sveto je Devico
in ji naslednje razodel:
»Kaj zdi se Tebi, o Marija?
Glej, mene vleče domišljija,
da tudi venkaj v svet bi šel
in tam bi Jezusa ime
zasajal vernikom v srcé,
da k Bogu bi jih spreobračal
in jih od grešnih zmot odvrčal,
da vera v Jezusa bo sveta

po širnem svetu razodeta.«

Marija mu odgovori:

»Če tudi ti me zapustiš,
ostanem tu brez pomoči.

Komú potem me izročiš?«

Udano sveti Janez reče:

»O ne oropaj te me sreče,
in bodi tudi brez skrbi,
saj že za to sem poskrbel,
kedó odslej bo v skrb Te vzel.

Tvoj stričnik Jakob to stori,
on svet je in pobožen mož,
pri njem popolno varna boš,
on mesto mene bo vodnik
in Tvoj v nadlogah tolažnik.«

Marija milo mu odvrne:

»Krščanstvo meni je čez vse.
Čim več ljudij se spreobrne,
čim večim se nebo odprè,
tembolj srcé mi je veselo.

Zato prevzamem vsako delo
in rada tudi vse trpim,
da le te v tem ne zadržim.

Zató pa le ne mudi se
in venkaj v svet potrudi se,
čim več jih veri pridobiš,
tem bolje me razveseliš.

In sveti Duh te bo podpiral,
in v tuje kraje boš prodiral,
da le se Jezusa ime

* *
zasaja vsem ljudem v srcé.
A to prisrčno prosim zdaj,
da vrneš zopet se nazaj,
ko solnce žitja mi zaide,
in smrtna ura záme pride,
da blagoslov mi podeliš
in v tihi grob me izročiš.«
Zdaj blagoslov je njen prejel
in jokajoč je ven hitel,
vèn v daljni, širni, tuji svet
za vero ves goreč in vnet.
V deželi Aziji najprej
je Jezusa oznanoval,
ostal je tudi tam poslej
in vse lepó nadzoroval.
Velikih mest je tam sedmero
sprejelo namreč sveto vero,
od tod pa bujno razcvetela
je v sveti veri vsa dežela.

V Jeruzalemu dni še mnoge
Marija mirno je živela,
pod varstvom Jakoba trpela
nikake znatne ni nadloge.
Ta Jakob bil je njen nečak
in Sinu njenemu enak
glede obraza kakor hoje
in vse postave vnanje svoje.
K Mariji je od vseh strani
prihajalo nebroj ljudij,

in vsem je nauke dajala,
 in vsem je dobro svetovala.
 Pri njej je tudi človek mnog
 oproščen svojih bil nadlog.
 Storila mnoga je znamenja
 in čudeže je ozdravljenja.
 Že z eno včasih je besedo
 odvzela gobovim njih bedo.
 Dolili slepci so pogled,
 in kruljevi lehák pokret.
 Kdor bil je mutast ali gluh,
 prejel je govor in posluh.
 Če koga mučil je protin,
 da norel je vsled bolečin,
 pomagala je ona spet,
 da bil bolezní je otet.
 In tudi to se govori,
 da mrtvece Marija tri
 k življenju spet je obudila
 in zdrave zopet odpustila.
 Kedor se koli k njej zateče,
 moči mu svoje ne odreče.
 V oblast kdor satana je zašel,
 pri njej je spet rešitev našel,
 Pred njo so zapustili vsi
 obsedene takoj ljudi
 in smeli niso delj ostati
 in več nikdar jim škodovati.
 Takó so besni vedno vpili:
 »Marija, kaj smo ti storili,

da iz ljudij nas ven podiš,
njih vladati nam ne pustiš,
mar hočeš nas o sveta Mati
iz celega sveta pregnati?
Že mnogokrat si nas pregnala
in s Sinom svojim goljufala.
To Dete nas je pokončalo,
ker vedno nam je škodovalo.
Ko Dete se je to rodilo,
je troje kraljev napotilo
se k Tebi, da ga počasté.
To hlapci prej so naši bili,
a ker to Dete so molili,
si ti nam vzela jih za se.
Otroka tega novi uk
povzročil nam je dosti muk,
potegnil náse celi svet
besede je njegove vzlet,
še bolj pa čudeži, znamenja
so vzrok nam groznega trpljenja.
Ves pekel nam je on razdjal
in duše naše odpeljal.
Prestol je satanov podrt,
on sam premagan, vničen, strt.
Sedaj še ti nam v isti meri
in pomagači dvanajsteri
želite zlobno škodovati
ter nas iz žrtev teh pregnati.
Zato sovražimo te vsi
in bomo te vse žive dni!

* *
Prostost nam našo le dovoli,
pa služimo ti kadarkoli.«

Ignacij bilo je ime
možú, ki Janez ga odvrnil
paganstvu je in spreobrnil
ter pridobil si ga za se.
Postal je Janezov ljubljeneec
in tudi zvest njegov učenec.
Ta v Janezovi tovaršiji
je mnogo slišal o Mariji,
ki Jezusa je porodila,
ne da devištvo bi zgubila;
ki tako dobra je in sveta
in za krščanstvo tako vneta;
ki tako lepo vsem svetuje,
jih v sveti veri potrjuje;
in kako k njej od vseh strani
prihaja sto in sto ljudij;
da mnogo jih je ozdravelo
in druge milosti prejelo.
Vzbudi se brž mu hrepenenje,
da videl sveto bi Devico,
ter slišal, zvedel vso resnico;
poprosil je za dovoljenje,
v Jeruzalem da iti sme,
da vidi Mater božjo sveto
od greha vsakega izvzeto,
da sam resnico tam izvé
in divi njeni se svetosti

in čudi njeni se modrosti,
 če res tak milo vsem svetuje
 in res tak modro poučuje.
 Prav rad mu Janez v to dovoli,
 a le tedaj, če nič ne moti
 in ne vznemirja kakokoli
 Marije v tihi s tem samoti.
 Zato napiše pismo prej
 Mariji o zadevi tej
 ter pošlje dol v Jeruzalem
 to pismo z besedilom tem:
 ,Mariji božji Porodnici,
 zajedno Materi-Devici,
 zaščitnici krščanstva močni
 in pomočnici vseh mogočni
 Ignacij reven iz daljave
 ponižne izroči pozdrave':
 »Marija Mati in Devica
 izvoljena nebes cvetlica!
 Jaz in tovariši vsi moji
 smo često slišali o Tvoji
 življenja tihega svetosti
 in blagega srca modrosti,
 da čudeže si in znamenja
 izkazala iz usmiljenja;
 smo čuli, da si porodila,
 ne da devištvo bi zgubila,
 veliko tudi o Deteti,
 in Tebi Materi presveti.
 Sedaj pa močno nas skrbi,

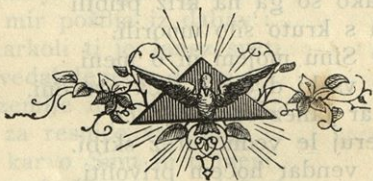
* *
 da zvedeli bi vse reči;
 povrh še tudi marsikaj,
 kar zdi se sveto nam, krepostno
 a zraven tajno in skrivnostno,
 smo slišali o Tebi zdaj,
 zató pa prišel rad bi sam
 tje k Tebi dol v Jeruzalem,
 da vso resnico ložje tam
 iz Tvojih lastnih ust izvem,
 če le bi lahko se zgodilo.
 Imam pri sebi jih obilo,
 čednostne žene in možé,
 ki hrepeni jim že srcé,
 da z lastnimi Te zrô očmi,
 če le se lahko to zgodi;
 da sladke slišijo besede
 in svete vidijo izglede;
 da ljubeznivo jih učiš
 in v sveti veri potrdiš.
 Saj Ti edina prav poznaš
 vse božje in Sinú kreposti
 in one blažene čednosti,
 ki skupno z njima jih imaš.
 Pri Tebi, sveta Ti Devica,
 je vsa čednost in vsa resnica,
 zato povej, če k Tebi smemo,
 da vso resnico tam izvemo.
 Tam biva Jakob, Tvoj nečak,
 ki Jezusu je prav enak
 glede obraza, kakor hoje

in vse postave vnanje svoje;
podoben mu je kakor brat,
poznal bi tudi tega rad.
Če torej Ti nadležni nismo,
pa pošlji nam ugodno pismo.»

Marija pismo je dobila,
pazljivo, skrbno ga prebrala,
takoj je spet odgovorila
in list Ignaciju poslala.
Napisan z lastno nje roko,
glasil se list je njen tako:
,Marija dekla revna, borna,
Gospodu v vseh rečeh pokorna,
Ignaciju blagost, pozdrav
in mir pošilja iz daljav':
»Karkoli ti je Janez sveti
povedal lepega doslej
o zemlje in nebes Očeti,
le za resnico vse imej.
In kar o Sinu in o meni
iz vseh izbrani revni ženi
si slišal govoriti kdaj,
le za resnico vse priznaj.
In če ti Janez kaj pové,
karkoli on o naju vé,
je to do cela zanesljivo.
Ti le veruj mu zaupljivo,
njegovih ukov se okleni
o Sinu mojem in o meni.

On najine pozna čednosti
 in vé za svete vse skrivnosti,
 on vé, da sem Sinú spočela,
 ker angelu sem vse verjela.
 Ni sicer takrat zraven bil,
 ko Sin je moj se narodil,
 pa to sem vse mu razodela
 z jezikom lastnim prevesela.
 Znamenja pa je videl sam,
 katere Sin je storil tam,
 saj bil je Jezusov učenec
 in vedno zvest njegov ljubljeneec.
 On videl dobro vse je tudi,
 kar z njim počenjali so Judi,
 kakó so ga na križ pribili
 in s kruto silo umorili.
 O Sinu mojem in o meni
 le vsaki dvom s srca preženi.
 Kar Janez sveti te uči,
 veruj le vedno brez skrbi.
 A vendar hočem privoliti,
 da tudi sam smeš semkaj priti;
 pa le če Janez to dovoli,
 v imenu božjem pridi doli.
 Duh sveti blagoslovi naj
 te zdaj in tudi vekomaj!
 Naj tvoja razsvetljena duša
 njegovo blaženost okuša!
 Naj Jezus bo srca vladar,
 le ne zapusti ga nikdar!

Nebeški Oče, Sin njegov
 in, hvala njemu! tudi moj
 naj ti delita blagoslov
 in vsem, ki zvesti so s teboj!
 Z veseljem hrepeni srcé,
 da tukaj vidim tudi nje,
 a to se le tedaj zgodi,
 če Bog in čas nam dopusti,
 in če vam Janez to dovoli,
 potem le pridite sem doli.«

Devetnajsti spev.

Marijina smrt.

Glej, moj ljubi mi
govori: Vstani, hiti
moja prijateljica, moja
golobica, moja zala in
pridi!

(Vis. pes. 2, 10.)

Ko so pretekli oni dnevi
določeni presveti Devi,
ki jih imela je živeti,
in ko je hotel jo sprejeti
sam Jezus, njeni božji Sin
z zeméljskih križev in težav
tje vrh nebeških gor višav,
tje v raj radosti in milin,
bil angel božji je odbran
in dol k Mariji odposlan
nesoč ji palmo zelenečo,
obleko belo in blestečo;
prinesel je oboje z raja,
kjer staro vedno se pomlaja,
kjer bujno vse in zeleneče
in vse je dražestno cveteče.
In tudi ono oblačilo
je bilo angelov darilo.
Ko dol k Mariji prihiti,

takó-le jo ogovori:
»Marija, Sinove pozdrave
prinesem ti z nebes višave.
Sedaj Marija se veséli,
v nebesa k njemu se preseli,
zadosti dolgo si živila,
težav zadosti pretrpela.
Sam Bog nebeški in tvoj Sin
in vsi presrečni nebeščani
ki vrh nebeških visočin
v brezmejnem so veselju zbrani,
te željno pričakujejo
in tebe se radujejo.
Tam bodeš angelov kraljica
in vseh svetnikov vladarica.
Sedela bodeš tam na troni,
a tvoji bodo milijoni.
Zato poslušaj božji glas
od Sina samega poslan:
prav kmalu bo potekel čas,
in ko napoči tretji dan,
od zemlje boš se poslovila
in se v nebesa preselila.
Tvoj Sin te ne pusti na sveti
v samoti dalje še živeti.
Povrh še to ti sporočim,
da pride Jezus iz neba,
in nebeščanov družba vsa
priplavala bo k tebi z njim.
S seboj v nebo te bodo vzeli,

* *
s teboj hiteli gor veseli,
in v znak, da res je sporočilo,
poslal ti to je oblačilo
zato, da v tem te oblačili
k pogrebu bodo položili.
A palmova je ta vejica
znamenje, da si še devica.»

Ko angel je končal takó,
pa zopet splaval je v nebó.
Marija pa se naznanila
prav močno je razveselila.
Ko misli še o tem ljubkó,
pojavi Janez se pred njo.
Marija pa mu je vesela
poslanstvo božje razodela:
poslanstva pa kot potrdilo
je vejica in oblačilo.
Novica Janeza potrè,
da milo plakati začnè,
ne more se premagovati,
in tudi ne Marija Mati.
Oba sta skupaj plakala
in solz nebroj pretakala,
ker bodeta na zemlji tej
vsled smrti ločena odslej.

Pozval učence v tistih dneh
je sveti Duh iz krajev vseh,
da prišli bi v Jeruzalem.

*

 To čudno se je zdelo vsem.

 In ko so slednjič v mesto prišli,

 so se pred Deve hišo snišli,

 saj to je njena želja bila.

 To moč je božja naredila,

 da vsi učenci tiste dni

 so prišli skupaj z vseh strani

 in da so tam se našli hkrati,

 kjer bivala je božja Mati.

 Kakó so se spogledovali,

 drug drugega povpraševali,

 prisrčno se objemali

 in se nad tem zavzemali,

 da skupaj prišli tukaj vsi

 iz daljnih so in vseh strani:

 »Sam Bog nas semkaj je poslal,

 ker Mati bode se ločila

 iz teh zeméljskih solznih tal

 in k njemu gor se preselila.

 Zató je zbral nas v uri tej,

 da zadnje hipe smo pri njej.

 Prispel pa bo sam božji Sin

 po njo z nebeških visočin,

 da vpričo nas s seboj popelje

 tje gor v nebeško jo veselje.«

 Učenci zdaj so v hišo šli —

 Marija tamkaj je slonela

 na truplu vsa že oslabela,

 ki skoro duša ga pusti.

 Prijazno se jim nasmeji,

 *

ker vidi, da so prišli vsi,
 takó v slovo še govori:
 »Kakó je záme srečen dan,
 ki skoro s smrtjo bo končan,
 da prišli ste od vseh strani,
 da vzamem še od vas slovó,
 prej ko se preselim v nebó.
 Ob smrtni uri mi na strani
 bodite, kot doslej údani,
 lepó mi čuvajte teló,
 da ne oskruni ga nikdó,
 svoj blagoslov mi podelite,
 potem pa v grob me prenesite.«
 Popadajo zdaj na kolena
 in glasno jokajo, ihtijo,
 njih stiska, tožba le je ena:
 da izgubijo zdaj Marijo.
 Kakó jim bode v daljnem sveti
 zdaj brez Marije še živeti?
 Marija pa jih potolaži:
 »Gorjé se vaše naj ublaži,
 le nehajte mi plakati,
 toliko solz pretakati,
 ker preselim se gor v nebo.
 Saj tamkaj bom za vas molila,
 od Sina milost bom sprosila,
 da vse vas blagoslovil bo,
 človeštvu skazal usmiljenje
 in mu naklonil odrešenje.«
 Okrog so vdove in device

ji vedno bile pomočnice,
za vse potrebe so skrbele,
ob njeni postelji bedele.

O polnoči na tretji dan
se sliši šum in grom strašan.
Prihaja Jezus iz višave
k Mariji v zémeljske nižave
od trume angelov obdan,
ki spev prepevajo krasan.
S presladkim spevom tem Marijo
že kot Gospo naprej častijo.
In v hiši se pojavi zdaj
bliščeč in velikansk sijaj
še bolj, ko da bi solnce bilo
s krasoto svojo zasvetilo.
Mariji Materi premili
takó zdaj Jezus govori:
»Raduj v radósti se obili,
srcé se naj ti veseli!
Pri tebi Sin je, Mati mila,
ki si devica ga rodila,
on prišel k tebi je nocoj,
da z zemlje vede te s seboj
in zmagoslavno te popelje
v nebeško rajsko gor veselje.
Tam z njim se bodeš veselila,
nič več od njega se ločila,
postaneš tam nebes kraljica
in nebeščanov vladarica.

* *
Ko Mati Jezusa zagleda
vskipi radostna ji beseda :
»Oj blagoslovljen Tvoj prihod,
moj dragi Sin in moj Gospod!
Ljubezni poln prihajaš k meni
ubogi materi in ženi.
Oj blagor mi, moj ljubi Sin!
Sedaj je konec bolečin,
zdaj nič me bolj ne veseli,
da le Te moje zrô oči.
Moj dragi Sin in moj Gospod,
pripravljena sem za od tod,
telo Ti z dušo izročim,
in kamor hočeš, Ti sledim.«

In komaj to izgovori,
že njena duša pohiti
brez vsake smrtne bolečine
tje gor v nebeške visočine.
Sam njeni Sin slovesno pelje
s seboj v nebeško jo veselje...

Tedaj učencem naročé
nebeški angeli še to :
naj lepo čuvajo telo
in skruniti ga ne pusté
ter kmalu naj ga ponesó
tje ven v dolino Jozafat,
naj položé ga v grob lepó
in tam dotlej se naj mudijo,

* *

da pomladi se dan trikrat,
a prej ga naj ne zapustijo.

Pristopile so dobre žene
do postelje mrtvaške njene,
teló so v tančice zavile
in ga na pare položile,
povrh pa lepi beli prt
je ležal čedno razprostrt.
Tedaj pristopijo učenci
Sinú in Matere ljubljenci,
Marije dvignejo teló
in blagoslovijo lepó
po zadnji srčni želji njeni,
v globoko žalost zatopljeni.

Tedaj pa skozi širono mesto
ponesejo Duhá nevesto
v dolino tiho Jozafat,
kjer bilo groblje je takrat.
Naprej je sveti Janez šel
in vejo palmovo imel.
In vsi navzoči so ihteli
in vsi so jokati začeli,
spev žalostni so pevali,
njih glasi so odmevali
neznano milo in turobno
naprej naprej v tišino grobno.
Sam sveti Peter je začel
napev 'Izšel je Izrael ...'

* *
In vedno bolj so stokali
in vedno hujše jokali:
»Od nas sedaj se je ločila
Gospa in naša Mati mila,
ki naj bi varno nas vodila
in z vso modrostjo nas učila.
Po njej sedaj žalujemo
in mrtvo objokujemo.
To vé sam Bog v nebesih večni,
kakó brez nje smo zdaj nesrečni,
in kako grenko zdaj gorjé
občuti vdano nam srcé
ob smrti božje Porodnice,
zajedno Matere-Device.«

Ko zvedeli so zlobni Judi,
da mrtva sveta je Marija,
in plakajo učenci tudi,
in da jo h grobu ponesó,
vskipi jim stara hudobija,
pokazati ta srd nad njo
in grdo jo osramotiti
zdaj hočejo ljudje srditi.
Da v tla bi truplo pomandrili,
so naglo se na cesti zbrali.
Posebno jeden mož besneč
in z glasno kletvijo tuleč
dotakne se predrzno par,
da truplo vrgel bi na tla,
a to mu bilo je na kvar.

* *

Na mah otrpnejo roké,
in skrči se postava vsa,
vsi drugi z njim pa oslepé.
Takó se močni Bog maščuje
in zlobne drzneže kaznuje.

Pa pride k Petru hromi zdaj
pregrešek svoj obžalujoč
in ga poprosi jokajoč,
če more, mu pomaga naj:
»Oj spomni Peter se nazaj
na tisti predvečer strašan,
ko tvoj Gospod je bil izdan,
jaz tudi tam sem bil tedaj.
In ko si takrat ves goreč
potegnil nad vojakom meč
in desno mu odbil uhó,
in ko hoteli so za to
vojaki drugi te pobiti,
čuj, oni mož, ki je tačas
te rešil smrti, bil sem jaz.
Zdaj jaz sem v sili grozoviti,
spominjam zdaj te one dobe,
spominjam tvoje te zvestobe,
oh reši zdaj me v moji sili,
z dobroto vrni mi dobroto,
odvzami strašno mi sramoto!«
In Petru mož se res zasmili:
»Poprosi Devo tu prečisto,
in zdravje bo ti podelila,

* *
veruj odslej pa še takisto
v Mesijo, ki ga je rodila.«
Prositi je začel Marijo,
naj odpusti mu hudobijo
rekoč: »Marija deva mila,
globoko greh svoj obžalujem
in upam, da boš odpustila.
Zatrdno tudi vse verujem,
kar Sin nas Tvoj je kdaj učil
in to, da pravi Bog je bil.
Zató Marija pač usmili
se mene v moji hudi sili,
roké mi zdrave zopet daj,
povrni gibčnost jim nazaj!«
Ozdravel je trenutek tisti
ta človek po Devici čisti.
In Peter pravi mu na to:
»Od Janeza tu vzami zdaj
to vejo palmovo in z njo
podaj se v mesto spet nazaj,
in kdor v bolezni tam vzdihuje,
če trdno v Jezusa veruje,
ki je Devica ga rodila,
ozdravel bode brez zdravila;
položi palmo to na njega,
in rešen vsega bo betega.«

Mu palmo Janez izroči,
z njo mož se v mesto napoti.
Bolniki pa od vseh strani

* *
so zdravja željni k njemu vreli,
saj zdravja pač si vsak želi.
In kateri trdno so verjeli,
da Jezus pravi je Mesija,
ki ga rodila je Marija,
so tisto uro ozdraveli,
na dom se vračali veseli.
Dobili slepci so pogled,
in hromi so hodili spet.
Takó jim palme je svetost
prinesla zdravje in blagost.

In dalje sprevod se pomika
v dolino Jozafat naprej,
z njim roma množica velika,
da zadnjo čast izkaže njej.
Naenkrat megla jih obda,
pogrebce v sivi mrak zavije,
nad njimi plava in se vije,
doklèr se sprevod ne konča.
Že so v dolini Jozafat,
kjer bilo groblje je takrat.
Pripravljen bil je čeden grob
Mariji tukaj za pokop,
naročil ga je Janez sveti
in vsekati v pečino dal
da, ko Mariji bo umreti,
za njo bo že pripravljen stal.
Učenci in pobožne žene
iz par zdaj snamejo teló

* *
in vse pripravijo lepó,
da prav spoštljivo v grob se dene.
Ne morejo se več vzdržati,
da ne začele bi jokati.
Za svojo Materjo Marijo
turobno plakajo, ihtijo,
ker v grobu tužnem zdaj počiva
njih dobrotnica ljubezniva,
Pred grob so kamen zavalili
in vsepovsod ga zamašili,
da kje se zemlja vanj ne vsuje
in trupla ne omadežuje.

Pobožne žene so potem
odšle nazaj v Jeruzalem,
učenci pa so tam ostali,
da bi Marijo varovali,
kot angel rekel je takrat,
ko spremljal je v nebo Marijo:
naj tu se do tedaj mudijo,
da pomladi se dan trikrat.
Pri grobu čuvali so vsi
v molitvi tri naslednje dni,
In megla, ki jih je obdala,
tri dni nad grobom je ostala.

Dvajseti spev.

Marijino vnebovzetje.

Povišana je bila sveta
božja Porodnica
nad angelske vrste v
nebeško kraljestvo.

(V. in O. na prazn. Mar. vnebovzetja.)

Ko vstajal že je tretji dan,
učenci trudni so zaspali,
ki tamkaj grob so varovali — —
Od trume angelov obdan
prihaja Jezus iz višave
k Mariji v zémeljske nižave,
a z njim je njena duša bila,
da bi s telesom se spojila.
In Jezus duši zdaj veli,
naj s truplom zopet se spoji.
V trenutku tem vsa lepa zala
Marija je iz groba vstala.
Marijo zdaj je Jezus vzel,
in z njim nadangel Mihael,
in z dušo sta jo in s telesom
peljala k svetim gor nebesom.
In zbrani angeli veseli
prekrasno so ji pesem peli:
»Marija bodi nam češčena,

ti od Boga izbrana žena!
Mogočni bodi Bog češčén,
in On, ki s tebe je rojen!«

Tomaž pa ravno tisti čas,
ko so apostoli zaspali,
je blizu sedel tam ob skali,

in ker še vedno je bedel,
molitev ravnokar začel,
je angelski zaslišal glas
in videl, kako Jezus vzel
in z njim nadangel Mihael
Marijo z dušo in telesom
je slavno k svetim gor nebesom,
in kako angeli veseli

prekrasno so ji pesem peli,
in kako so Boga slavili
in s svojim spevom ga hvalili,
ker bode čista ta Devica
odslej nebeška jim Kraljica.
Takoј se vrže na koleni,
v ponižni prošnji, pa iskreni
Gospoda prosil je znamenja,
da bodo drugi mu verjeli
Marijinega glas vstajenja
in z njim slavili ga veseli.
Proseč ko vije še roké,
z neba mu pade pred nogé
Marijin snežnobeli prt,
ki z njim obraz je bil zastrt.
Tomaž vesel je prt sprejel,
k učencem naglo z njim hitel.
in v njih veliko začudénje
pokaže v rokah jim znamenje,
da res Marija, Deva zala,
k življenju je iz groba vstala,
in da je z dušo in telesom
se k svetim dvignila nebesom,
in da je njen nebeški Sin
jo spremljal do nebes višin
od korov angelskih obdan,
ki peli so ji spev krasan
in pevaje Boga častili,
za tako slavlje ga hvalili.
Ko slišali so to novico,

* *
dognati hteli so resnico.
Podali so takoj se h grobi
pri tajni zvezdnati svetlobi,
in brž so kamen odvalili,
natančno vse preiskovali,
ničesar niso zasledili,
le božji kruh v množini mali.
Verjeli vsi so trdno zdaj,
da šla je k svetim gor nebesom
Marija z dušo in telesom
uživat svoj nebeški raj,
in da pri Sinu zdaj ostane
in čuva verne vse zemljane —
Zato jo prosimo zdaj vsi,
naj nas nikdar ne zapusti,
naj k Sinu svojemu privede
z močjo nas matrne besede,
da večno bomo z njo živeli
in raj uživali veseli.

Učenca sveti Duh poslal
je vsakega sedaj nazaj
na delovanja stari kraj,
od koder ga je prej pozval.
Jeruzalem so zapustili
in spet na delo se vrnili.

Med tem pa Jezus je velel,
popelje sveti Mihael
telo in dušo naj Marije

pred vse nebeške oblastnije.
 In ko odprla so se vrata
 Mariji zdaj v nebesa zlata,
 tam angelski so stali kori
 in divni vsi nebeški dvori.
 Kakó so vsi že hrepeneli,
 da brž Marijo bi sprejeli,
 prsrčno jo pozdravili,
 dostojno jo proslavili!
 V nebeški svoji so krasoti —
 lepote božje zal odsev —
 Mariji Devi šli naproti,
 v pozdrav ji peli krasen spev:
 »Kdo žena ta je, ki prihaja
 kot zarja, kadar se poraja,
 od solnca žarnega svitlejša,
 od lune dražestne krasnejša?
 Kedó je žena ta mogočna,
 kot urejena vojska močna,
 ki pride sem v nebeške dvore,
 med angelske številne kore?
 Marija čista je Devica
 in Jezusova Porodnica;
 iz zemlje je v nebo prispela,
 da tron kraljevski bi zasela.
 Postala naša je Gospa
 in rádot našega duha,
 in ker je zala, rajskomila,
 nam rádot našo bo množila.
 Zato jo hočemo častiti,

na tron kraljevski posaditi
in dati krono ji kraljice,
nebes mogočne vladarice.
Raduje naj pri Sinu zdaj
se kot kraljica vekomaj!«

Od vrat nebeških se tedaj
Marija dviga v sveti raj
in najde tukaj prvi kor,
bil prostih »angelov« je zbor.
To angeli so tisti bili,
ki so v življenju ji služili.
Kakó so pač sedaj veseli
v sredino svojo jo sprejeli.
Zapeli so ji spev krasan
v premili ji pozdrav ubran:
»To ona je tedaj Gospa,
zaradi ktere iz neba
nas Bog mogočni je poslal
in za čuvaje nas ji dal,
da čuvamo jo vseh pregreh
in služimo ji v vseh rečeh.
Le dvigni Deva se krepostna
tje k božji večni visokosti,
kjer kraljevala boš mladostna
v lepoti svoji in čednosti.
Marija krasna ti Devica,
ti naša ,zgodnja si danica',
kakó te občudujemo,
kakó se te radujemo!«

* *
 Ko Deva tu se poslovi,
 že novo vrsto naleti,
 to bil je drugi zbor krasan
 »nad angeli« imenovan.
 Nadangeli so vsi veseli
 Marijo dražestno sprejeli.
 Nebesa so odmevala
 iz vseh širjav in vseh višav,
 ko pesem se je pevala
 Mariji v prevesel pozdrav:
 »Le pridi, pridi, o Devica,
 izvoljena nebes cvetlica,
 le hiti, hiti kraljevat
 kraj Jezusa na prestol zlat,
 Vsi nebeščani hrepené,
 da kmalu prideš že med nje.
 Kraljica ti si in Gospa,
 veselje našega duha.
 Imela bodeš krasen tron,
 kot značil ga je Salamon:
 tak tron kot ,stolp slonokoščéni'
 pristoja le Devici eni.
 O tebi je Ecehijel
 v preroškem duhu nekdam pel,
 da ,vrata' si nebes ,zaprta',
 ker ni ti bila čistost strta,
 Devica si in boš ostala,
 nad nami večno kraljevala.«
 Marija tu se poslovi
 in k vrsti novi prihiti.
 * *

* *
To bil je tretji zbor krasan,
»prvaštev« kor imenovan.
Prvaštva tudi so vesela
Marijo dražestno sprejela.
Zapeli so ji spev krasan
v radostni ji pozdrav ubran:
»Le pridi, pridi, o Devica,
od vekov od Boga izbrana,
da njega bodeš Porodnica.
Ker dekla bila si udana
in v sklepe božje privolila,
si kot človeka ga rodila.
Ti si ,zaveze skrinja' sveta,
v kateri Mojzes nekedaj
zaprto mano je imel,
ker Mati čista si Deteta,
ker v tebi Bog od vekomaj
si človečanstvo je privzel.
Ti ,zlato runo Gedeona',
popolne milosti si krona.«

Marija tu se poslovi
in novo vrsto dohiti.
Četrty zbor bil tu je zbran,
»oblastij« kor imenovan.
Marijo lepo so sprejeli
in pesem krasno so zapeli,
ki je donela vrh višav
v prelepi srčni ji pozdrav:

* *

* *
»Le pridi, pridi, o Devica,
ti si sveta Odrešenica;
le hiti do nebes višin,
kjer že te pričakuje Sin.
Saj ti iz ‚Jerihe si roža‘,
ki jo nebeški vetrec boža,
ti cvetka si z nebes višin,
in njeni sad je — božji Sin.«

Spet više šla je pot Marije
čez vedno večje oblastnije,
ki kraj Boga domujejo
in ga povelčujejo.
Bil peti zbor je tukaj zbran
ter kor »močij« imenovan.
Ko Devo priti ti zazrô,
naproti ji radostno vrô.
Zapeli so ji spev krasan
v pozdrav pristrčni ji ubran,
in našel je nebeški spev
pri drugih korih mil odmev:
»Le pridi vseh ‚ženâ zrcalo‘
čistejše kakor solnce zalo,
le pridi, da še mi te zremo.
Že davno smo te sem želeli,
po tebi dolgo hrepeneli.
Ti častivredna si, to vemo,
zató je blažen tvoj prihod.
Ti naša bodi zdaj Gospa,
ko že tvoj Sin je naš Gospod.

* *
Ti svitlo solnce si neba,
ti si ,studenec paradiža',
ki ga krepí, kdor se mu bliža.
Ti ,morska zvezda' si mornarju,
ko ladja mu drhti v viharju.
Ti ,palica' si čarodejna,
ki Mojzes jo je stegoval,
privabil vodo z njo iz skal,
da je množica pila žejna:
takó si tudi ti Gospa
Sinú rodila brez moža,
in ker si božja Porodnica,
ostala vedno si devica.
Ti ,palica' si čudovita,
s katero Mojzes je otel
skoz morje ljudstvo Izrael,
a vojska bila je pobita:
enako s Sinom, o Devica,
človeštva si Odrešenica.«

Marija tu se poslovi
in novo vrsto dohiti.
Tu bil je šesti zbor že zbran,
»gospodstev« kor imenovan.
In tudi ti so vsi veseli
naproti Devi prihiteli,
in ko so srčno jo sprejeli,
v pozdrav ji pesem so zapeli:
»Le pridi krasna ti Devica,
le pridi angelov Kraljica,

ti boš nebes najlepši kras,
 ti boš odslej vodila nas,
 ti bodeš to nadomestila,
 kar so gospodstva prej zgubila,
 ko lucifer iz teh livad
 je šinil dol v globok prepad.
 Ti o Devica s Sinom vred
 si mesto dopolnila spet.
 Ti ,barka' si, v kateri Noe
 ohranil bil otroke svoje
 in z njimi vrsto vseh rodov
 sred grozних vôd je in valov.
 Od solnca ti si še svitlejša,
 od lune dražestne milejša,
 ti si ,potòk iz Libanona',
 ki vse krepi in oživi,
 svetnikov ti veselje si
 in njih radósti ti si krona.«

Marija tu se poslovi
 in k novi vrsti prihiti.
 Tu bil je sedmi zbor že zbran,
 »prestolov« kor imenovan.
 Zapeli brž so spev krasan
 v pozdrav pristrčni ji ubran :
 »Le pridi, pridi Rešenica,
 le pridi naša ti Kraljica,
 ti naše rajsko si plačilo,
 ki nas bo v veke radostilo.
 Le hiti, hiti kraljevat

* *
kraj Jezusa na prestol zlat.
Ti ,Jesetova si mladika',
si vzrastla vitka in velika.
Iz nje pricvela je cvetlica,
in to si čista ti Devica;
a sad cvetlice te presvete
je Jezus Kristus, božje Dete.
Duh sveti je nad njo počival
in vso svetost je v njo izlival:
življenje polno vse čednosti,
ponižnosti, srca čistosti.
Ti ,balzamovo si drevo',
ker s Sina svojega močjo
ves svet si zopet pridobila
in ga gnjilobe oprostila.«

In vedno više gor v višine
Marija blažena hiti,
kjer osmo vrsto naleti
neznano krasne »kerubine«.
Sprejeli tukaj so Marijo
z nebeško sladko melodijo.
In krasne so pričeli speve
v proslavo vnebedošle Deve,
in angel vsak si prizadeva,
da sladko ji čimbolj prepeva.
Zapeli tak so spev krasan
v pozdrav pristrčni ji ubran:
»Pozdravljena pri nas Devica
od vekov od Boga odbrana,

da božja bodeš Porodnica,
v veselje nam si sèm poslana.
Ti ,palica si Aronova',
ki lepo je ozelenela
in v krasno cvetje se razcvela,
z njim venčal te je sam Jehova.
Prekrasna ti si, o Devica,
najzaljša vseh cvetlic cvetlica,
a sad cvetlice te presvete
je Jezus Kristus, božje Dete.
Ti tudi si ,nebeška mana',
v puščavi Izraelcem dana,
saj pač iz tebe On izhaja,
ki dušam sebe v hrano daja.»

Najlepši zbor v nebes višini
ter zadnji kor so »serafini«.
Ko sem Marija prihiti,
pa Gabrijela naleti.
ki bil je od Boga izbran
in k nji nekoč na svet poslan,
da ji ponižni in udani,
čast božje Matere naznani.
Kakó nadangel Gabrijel
je pač prisrčno bil vesel,
ko videl svojo je Gospo
prihajati sem gor v nebo.
Občutil večjo je radost,
od prejšnje večjo blaženost.
Zdaj angeli prihajali

k Mariji so od vseh strani,
 krog nje so srečni rajali,
 Marija radost jim množi.
 In ko so častno jo sprejeli,
 so krasno zopet ji zapeli.
 In vse nebeške melodije
 zvene le zdaj so v čast Marije,
 in vsa nebeška so godala
 presladko petje spremljevala.
 Zapeli tak so spev krasan
 v pozdrav prisrčni ji ubran:
 »Marija, vsi te počastimo
 in s hvalospevi te slavimo
 in hvalimo zaradi dobrote
 in radi dušne te lepote,
 zaradi čistosti srca
 in radi skromnosti duha,
 zaradi ljubezni, ker ljubila
 Boga si vedno in častila.
 Slavimo te zaradi čednosti,
 ki si gojila jo v mladosti
 in skozi vse življenje svoje,
 zato se naj ti hvala poje.
 Ti oni svitli si ,oblak',
 ki kazal je ljudem korak,
 ko skoz puščavo so hodili,
 da kje poti bi ne zgrešili,
 da ne zatré jih vražna moč,
 ko črna je nastala noč;
 ti oni si oblak teman,

* *
ki kazal pot jim je čez dan,
da ljudstvo srečno je prispelo
v obljubljeni mu prej deželo.
Zato pozdravljena Devica,
ti korov angelskih Kraljica!»

Svetniki tudi nebeščani
od korov angelskih obdani,
pravičnih duše vse neštete
in vse nebeške trume svete
Mariji proti so hitele
in prav prisrčno jo sprejele,
zapele tudi spev krasan
v pozdrav prisrčni so ubran,
vesele, da je njih Kraljica
prišla in njih Odrešenica.
Vsa družba je prepevala,
nebesa so odmevala,
z nebeško-sladko melodijo
pozdravljalo je vse Marijo.
In vsa nebeška so godala
presladke glase spremljevala,
da godba taka rajskomila
je vsa nebesa napolnila.
Radóstno vse je rajalo,
ob slavlju se naslajalo.
In angeli prihajali
k Mariji so od vseh strani;
krog nje so srečni rajali
svetniki tudi z njimi vsi,

da bi slovesno jo tembolj
 spremili k Sinu na prestol.
 Kako je vse prepevalo,
 da je nebo odmevalo,
 in duše vse so rajale,
 v Mariji se pomlajale,
 in z angeli so skupno pele
 družile z njimi se vesele.
 Nadangel sveti Mihael
 je vodil jih in zraven pel,
 a drugi angel Gabrijel
 je vodil spremstvo ves vesel.
 Tako vodili so Marijo
 v prelepo rajsko domačijo.
 Svetniki pa so vsi sledili
 Mariji in se veselili:
 naprej preroški David kralj
 na svojo harpo je brenkljal,
 za njim je šel očak Adám
 in Noe, Jakob, Abraham;
 Melkizedek in Izaija
 ter Danijel in Jeremija.
 In tudi ti so spev krasan
 zapeli ji v pozdrav ubran:
 »To je tedaj Devica tista,
 ki je Sinú rodila čista,
 ki nam so jo prerokovali,
 katero smo pričakovali.
 Ta bode naša zdaj Gospa,
 kraljica zemlje in neba.

* *
To Jesetova je mladika,
zajedno Mati in Devica;
to naš ponos je, naša dika,
to naša je Odrešenica.«

Zdaj tudi Janez je Krstnik —
v nebesih vélik je svetnik —
pozdravil svojo blago teto.
Globoko ginjen, a vesel
je Mater blaženo in sveto
z besedo sinovsko sprejel:
»Stokrat pozdravljena Marija,
tu zdaj je tvoja domačija.
Pozdravljena preblaga teta,
nebes Gospoda Mati sveta!
Prišla sedaj si kraljevat
kraj Jezusa na prestol zlat.
Mi vsi te hvalimo, častimo,
mi vsi se tebe veselimo,
ker Jagnje božje si nosila,
ki grehe iz sveta odjemlje
in hudobije cele zemlje.
Veselj se meni si storila:
še predno prišel sem na svet,
že madeža sem bil otet.
To Jagnje pa pozneje spet
čez dobrih trideset je let
tje k Jordanu mi priskakljalo,
od mene se krstiti dalo.«

Veselja tudi vsa prevzeta
sta Joakim in Ana sveta
zdaj svojo hčer pozdravila
in tako-le ji pravila:
»Le pridi, pridi, o Marija,
tu zdaj je naša domačija.
Le pridi, pridi, o Devica,
ti najina in vseh Kraljica,
pozdravlja vsakdo te vesel,
ker rešila si Izrael.
Po tebi Davidov je rod
sramote rešen in neugod.
Oj blagor mi da sem rodila
kot hčerko te in te gojila.
Oj blagor nam, da kot Gospa
v nebesa sveta si prišla.
Storila si nam pač veselje,
izpólnjene so naše želje,
saj njega čista si rodila,
ki pekla je verige strl
in vrata nam nebes odprl,
saj Jezusa si Mati mila.
Veselje sladko to in srečno
s teboj delili bomo večno
in videli te kraljevati
z Detetom, o presrečna Mati!«

Od druge zopet zdaj strani
pa sveti Jožef prihiti.
Z Marijo bil je zaročen,

na zemlji varih njen iskren.
Ko tukaj zdaj zazrè nevesto
v življenju vdano mu in zvesto,
srce veselja mu drhti,
vesel naproti ji hiti.
Kaj duša mu tedaj občuti,
kedó to vé, kedó to sluti
in razumeti more kdo?
Pozdravi srčno jo tako :
»Pozdravljena mi, o Devica,
pozdravljena mi zaročnica,
pozdravljena mi zvesta žena
v ljubezni prej z menoj združena!
Odslej bom vedno jaz s teboj,
in istotako ti z menoj ;
v ljubezni bom se radoval
in ti vesel ob strani stal,
in krono tvoje zrl čednosti
bom vedno v tvoji visokosti.
Velika čast mi je sedaj,
ker bil nekdam sem ti čuvaj,
ko branil tvojo sem krepost
in čual tvojo sem čistost.
S teboj mi zdaj je dobro biti,
od tebe nočem se ločiti,
s teboj bom združen, kot poprej
pri ljubem Jezusu odslej.
Poprej sva skupaj ga redila,
zdaj bova z njim se veselila.«

Svetnikov vseh presrečni zbori
 in angelov mogočni kori
 so v častno spremstvo zdaj se zbrali,
 da to Devico in Kraljico
 pred vsemogočno bi Trojico,
 pred prestol božji pripeljali.
 Pri tem je marsikteri spev
 v nebesih našel svoj odmev;
 in marsikteri sladek don
 priplaval je pred božji tron;
 in zvoki rajskih melodij,
 in godba nebnihi simfonij
 so v enomer se tu vrstili
 in drugi druge prekosili.
 Tu vse je skupno rajalo,
 veselju se udajalo;
 tu v enomer se je veselo
 in v krasnih melodijah pelo;
 in ves nebeški rajski dvor
 je družil se v najlepši zbor;
 in vse nebeške melodije
 donele so v pozdrav Marije;
 in vsi so jo pozdravljali
 in vsi so jo proslavljali.
 Med tem dovedli so Devico
 pred veličastno gor Trojico.
 Pripravljen tron je tamkaj stal
 čistejši, kakor vsak kristal,
 na njem pa Bog, Bog trojedini
 v krasoti vsej in vsej milini,

* *
Bog Oče in ljubljeni Sin
in sveti Duh iz visočin
sprejeli čisto so Devico
veseli kot nebes Kraljico.

Nebeški Oče v svoji slavi
Marijo najpoprej pozdravi:
»Le pridi, pridi, hči sijonska,
le pridi mati helijonska,
le dojdí Jerihe cvetlica,
le dojdí ljudstev besednica,
prijateljica z Libanona!
Že čaka te nebeška krona,
naj bode ona ti plačilo,
ki bo te v veke veselilo.
Besedam Mojim si verjela,
katere si z nebes prejela,
ko je nadangel Gabrijel
dol v tvoj zeméljski dom prispel.
V besedo to si privolila
in Sina Mojega rodila.
Vesela tega bodeš zdaj
v kraljéstvu Mojem vékomaj,«

Zdaj svoji Materi naproti
gre Sin v nebeški vsi krasoti,
v največje svoje jo veselje
na svoj nebeški tron popelje
in ljubeznivo ob desnici
odkaže prostor zdaj Devici:

»Presladka Mati, tukaj, glej,
tvoj prostor bode zanaprej.
Tu boš z menoj se veselila,
tu žalost vsako pozabila,
ki si na zemlji jo imela,
in kar si kdaj za me trpela.
Tolažil bom te in častil,

veselje vse s teboj delil,
in tvojo plačeval zvestobo,
ki si na zemlji jo imela,
ko vse za me si pretrpela,
z nebeško bodem zdaj milobo.«

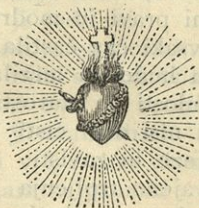
Na glavo zdaj ji venec dene,
čednostij venec, ki ne zvene.

* *
 O to je bila krasna krona,
 katere vredna je le ona!
 To krono še ji okraši,
 da tem krasnejše se blišči:
 najprej poda ji sto cvetlic,
 znamenje venčanih devic,
 potem cvetlic še šestdeset,
 ker vdova bila več je let;
 in ker je v zakonu živela,
 še rož je trideset prejela.
 In s slavo tudi vseh svetnikov
 ozaljšana je bila krona,
 saj pač Kraljica vseh je ona:
 Kraljica hrabrih mučenikov,
 Kraljica škofov, spoznovalcev,
 besede božje znanovalcev.
 Apostoli ji tudi vsi
 zasluge svoje so poslali,
 ljubezen njih se naj blišči
 in v kroni čisti se zrcali.
 Cvetlice ji evangelisti
 so nudili v ljubezni čisti.
 Očaki stari in preroki
 so ji v hvaležnosti globoki
 nebeško krono okrasili,
 ker so po njej oteti bili.
 Svetnikov srečnih milijoni
 blišče se krasno v njeni kroni.
 Najzaljše v kroni pa cvetlice
 so cvetke ,angelov Kraljice'.

* *
Nalahno sveti Duh priveje,
pozdravi jo kar najsrčneje.
Zarad čednosti jo pohvali,
ki se prekrasno v nji zrcali,
in da vsled čistosti telesa
je prišla v sveta zdaj nebesa.
S pozdravom takim jo časti
in tako-le ji govori:

»Oj pridi, pridi, srce zalo,
ki moj si čisti dom postalo!
S sedmerimi srce darovi
prestvaril sem ti v tempel novi.
Ponižno tebe, čisto, zvesto
izvolil v svojo sem nevesto,
saj tako skromna, čista, mila,
udana, dobra, si mi bila.
V ljubezni pravi in modrosti
Boga si vsaki čas častila,
a greh in hudo pa mrzila
si od mladosti do starosti.
V ljubeči nisi duši čisti
poznala jeze in zavisti.
In srce vajeno trpljenja
je bilo polno usmiljenja.
Pomoč prejeli so ubogi
od tebe v vsakoršni nadlogi,
za to ti bodi srčna hvala!
Sedaj pri meni boš ostala,
in kar me koli boš prosila,
boš vse od mene zadobila.

Prav rad se bom usmilil vseh,
 ki tebe hvalijo, častijo
 in tvoje pomoči želijo
 v nadlogah svojih in skrbah.
 Njim grehe hočem odpustiti,
 življenje večno podeliti,
 a tebi dati za plačilo
 vso rádot svojo preobilo:
 z menoj v nebesih, o Devica,
 nevesta bodeš in Kraljica. »

Čudodelna podoba
Matere milosti
v predmestni frančiškanski cerkvi
v Mariboru.

Sklep.

Marija Mati in Gospa,
tu slavospev se moj konča.
A k sklepu prosim Te sedaj,
pokaži se mi dobrotljivo,
četudi žalil sem Te kdaj,
odpusti vse mi milostljivo.
In po ljubezni svoji mili
se mene grešnika usmili,
izprosi milost mi od Sina,
da se pred smrtjo spokorim,
za svoje grehe zadostim,
ker Ti pomoč si mi edina.

In ta zdaj pošljem slavospev,
da najde tisočer odmev
po širnem vsem krščanskem sveti
in v vsaki duši za Te vneti,
da Tvojo vsak spozna krepost,
posnema Tvojo vsak čednost.
In to »Marijino življenje«
mu bodi v vzgled in hrepenenje.
Kdor to posluša ali bere,
dobil bo milosti stotere,
Marija ga ne zapusti,
skazuje razne mu dobrote,

* *
varuje greha ga in zmote,
ob smrtni uri ga krepi.

To tudi knjigo o Mariji
po vsej razpošljem domačiji,
da se med vernimi mi brati
časti dostojno sveta Mati,
in da povsod tem bolj spozna
se vera v Jezusa-Boga.

To prosim tudi in naznanim
sedaj čitateljem čislanim:
Kdor knjigo to v roké dobi
in v njej na zmote naleti,
ki bi resnici škodovale
in veri bi nasprotovale,
in ki bi vnele krivo vero,
naj blagohotno vse odstrani,
da taka škoda se zabrani
in drugih morda mnogotero.
Saj s tem nič druga ne želim,
kot da Marijo počastim —
Neumnim zlobnim pa ljudem
njih klepetavost prepovem!
Ker radi pač modrujejo,
vse dobro zametujejo,
in ker sami prav nič ne znajo,
še drugih dela v prah teptajo.
Kedor pa pametno popravi,
in boljše, kakor tu, napravi,

* *
in kdor ta spev še pomnoži,
le to naj brez skrbi stori,
jaz braniti mu tega nočem,
ker čast Marijino le hočem.

Vsakogar, ki bo knjigo bral,
pa prosim še dobrote ene,
naj večkrat se spominja mene,
ki davno že bom v grobu spal.
V molitvi prosi naj Boga
Gospoda zemlje in neba,
da grešnika se me usmili
in vzame v svoj me dom premili.

Jaz Filip sem imenovan,
a Bog mi malo je spoznan
in brat preprost sem samostanski,
po redu pa kartuzijanski.
Tu v Zajčkem samostanu spev
prepeval sem v samoti tihi,
začutil v srcu sem odmev,
ki ga vzbudili so navdihi,
in té v srcé je Jožef vlil,
ki ženin je Marije bil,
ki Jezusa je porodila
in nam rešenje zadobila.
Ta ljubi Jezus pa nam daj
zavoljo nje nebeški raj
in skaži svoje usmiljenje!
S tem njeno se konča »življenje«.
Amen.

in khor tapers se pomnoži
le to naj huzakshi stoisne do
jaz pravit mu tega nočem,
ker čast Marijno je nočem ot

Vskogar ki do knjigo bil,
pa prosim se dobroče ene
naj večkrat se spominja mene,
ki dano že bom v grobu spal.
V molitvi prosí naj Boga

Gospoda zemlje in neba,
da grešnika se me usmili
in vzame v svoj me dom premlji

Jaz E. Ch. passem imenovati v mi
a Bog mi malo je skopnan id id
in brat pripravi se samostanski
po tedu pa karstanski id id in
Tu v N. b. k. samostanu spet
prepelal sem v samostanski
začuti svetnem odnežub in
ki ga v. d. b. id id id id id id
in te v. d. b. id id id id id id
Neumna je Marija b. id id id
ki Jezus je prodal id id id id
in nam rečeje x. d. b. id id id
Ta ljudi Jezus pa nam dajo se
x. d. b. id id id id id id id
in skzi svoje usmiljenje id id
S tem id id id id id id id
Amorin id id id id id id id

KAZALO.

	Stran
Predgovor	III
Prolog	VII
Hvaljen Jezus in Marija. Uvod.	1
Prvi spev:	
Marijino rojstvo	3
Drugi spev:	
Marijina mladost	17
Tretji spev:	
Marijina zaroka	33
Četrty spev:	
Včlovečenje	56
Peti spev:	
Jezusovo rojstvo	71
Šesti spev:	
Razglašenje Gospodovo	81
Sedmi spev:	
Beg v Egipt	103
Osmi spev:	
Sv. Družina v Egiptu	124
Deveti spev:	
Vrnitev v Nazaret	142
Deseti spev:	
Jezus v Nazaretu. (Otroška leta)	148
Jednajsti spev:	
Jezus v Nazaretu. (Mladeniška leta)	181
Dvanajsti spev:	
Jezusovo javno delovanje	206
Trinajsti spev:	
Jezusovo trpljenje. (Prvi dan)	233

	Stran
Štirinajsti spev:	
Jezusovo trpljenje. (Drugi dan)	260
Petnajsti spev:	
Jezusovo trpljenje. (Jezus na križu).	286
Šestnajsti spev:	
Jezus mrtev	301
Sedemnajsti spev:	
Jezusovo vstajenje in poveličanje.	318
Osemnajsti spev:	
Marijini poslednji dnevi	339
Devetnajsti spev:	
Marijina smrt	371
Dvajseti spev:	
Marijino vnebovzetje	384
Sklep	409

